Jaarstukken 2025

Gemeente Raalte

www.raalte.nl

Inhoudsopgave

Gemeente Raalte

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3
Aanbiedingsbrief 7
Een terugblik op 'Toekomstgerichte opgaven en gemeentebrede pijlers' 17
Voorwoord 21
Jaarverslag 22
Hoofdstuk 1: Inleiding 23
Verantwoording beleid 25
Leeswijzer 27
Hoofdstuk 2 Programmaverantwoording 29
Programma 1: Ruimtelijke ontwikkeling, woon- en werkomgeving 33
Programma 2: Integraal beheer openbare ruimte 41
Programma 3: Onderwijs, werk en inkomen 49
Programma 4: Maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp 57
Programma 5: Duurzaamheid en energietransitie 63
Programma 6: Economie 71
Programma 7: Sport, cultuur en maatschappelijk vastgoed 77
Programma 8: Openbare orde en veiligheid 85
Programma 9: Bestuur en dienstverlening 91
Algemene dekkingsmiddelen, resultaten en onvoorzien 101
Overzicht overhead 107
Hoofdstuk 3: Paragrafen 110
Lokale heffingen 112
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 119
Onderhoud kapitaalgoederen 130
Financiering 140
Bedrijfsvoering 144
Openbaarheid 151
Verbonden partijen 153
Grondbeleid 157
Sociaal domein 169
Vluchtelingen 174
Jaarrekening 176
Hoofdstuk 4 Overzicht van baten en lasten en balans 178
4.1 Overzicht van baten en lasten met toelichting 179

4.1.2.3 Overzicht incidentele baten en lasten....190
4.1.2.4 Mutaties in de reserves....196
Balans met toelichting....197
4.2.1 Balans....197
4.2.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling....201
4.2.3 Toelichting op de balans....208
4.2.3.1 Formats nieuwe reserves....238
4.2.4 Gebeurtenissen na balansdatum....250
4.3 Rechtmatigheidsverantwoording....251
Hoofdstuk 5: Overige gegevens waaronder de accountantsverklaring....254
Bijlagen bij de jaarrekening....256
Bijlage A. Sisa....258
Bijlage B. Recapitulatie van gerealiseerde baten en lasten....271
Bijlage B1. Jaarrekening per taakveld....272
Bijlage B2. Taakveld per programma....276
Bijlagen bij het jaarverslag....276
Bijlage C. Verbonden partijen....281
Overige bijlagen (geen onderdeel van de controleverklaring)....296
Bijlage A. Kerngegevens....297
Bijlage B. Inzicht in loonkosten....298
Bijlage C1. Overzicht niet aangewende budgetten overbrengen naar 2026....300
Bijlage C2. Investerings- en eenmalige budgetten 2025 naar 2026....302

Aanbiedingsbrief

Raalte, 26 mei 2026

Onderwerp: Jaarstukken 2025

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2025 aan. Met deze jaarstukken legt het college verantwoording af over het gevoerde bestuur in het afgelopen jaar. Ook doen wij u voorstellen over de bestemming van het rekeningsaldo 2025.

Het zijn de laatste jaarstukken van de collegeperiode 2022-2026. Een periode die werd gekenmerkt door met name 'de drie grote opgaven'. Er zijn strategische doelstellingen gesteld, grote lijnen uitgezet en er is samen met u, het college en de ambtelijke organisatie veel bereikt. In de nieuwe raadsperiode voorzien wij de overgang van visie naar concrete uitvoering van deze opgaven.

De 'drie grote opgaven' en uitvoering van de reguliere werkzaamheden
Bij 'de drie grote opgaven' gaat het om de groei van de gemeente Raalte, wijken en dorpen en een toekomstbestendig buitengebied. Ook duurzaamheid en participatie zijn hierbij belangrijke thema's geweest. Zo zijn inwoners in verschillende stadia uitvoerig betrokken bij deze opgaven, waardoor er veel input uit de samenleving is opgehaald.

Naast het verder brengen van 'de drie grote opgaven' voeren we ook heel veel andere, reguliere taken uit. Denk onder andere aan het verlenen van vergunningen, verlenen van hulp, verstrekken van paspoorten en het beheren van de openbare ruimte. De dienstverlening aan onze inwoners heeft hierbij steeds centraal gestaan in een steeds krappere arbeidsmarkt. Uit het tweejaarlijks onderzoek van 'Waarstaatjegemeente' hebben we van onze inwoners teruggekregen dat zij tevreden zijn over die geleverde dienstverlening.

Trots op Raalte én op onze inwoners
Raalte is een fijne gemeente om te kunnen wonen, leven werken en recreëren met onder andere goede voorzieningen. Dat willen we graag houden. Samen met onze inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen en ambtelijke organisatie hebben we hier in 2025 verder op ingezet.

Ook in 2025 heeft Raalte laten zien dat we trots zijn op onze gemeente en zijn inwoners.

De vele actieve vrijwilligers blijven van onschatbare waarde. Zij zijn de zuurstof van onze gemeente. Evenementen, sportclubs, zorg, buurthuizen en jeugdactiviteiten konden bloeien en groeien door hun inzet.

Door samen op te trekken zijn we ervan overtuigd dat we Raalte elke dag een beetje mooier kunnen maken. Dit in een maatschappelijke context waar we zien dat de samenleving verhardt, gemeenschapszin afneemt en polarisatie toeneemt. Anno 2025 leven we in een wereld die snel verandert: geopolitieke spanningen, klimaatverandering, vergrijzing en een steeds sneller tempo van technologische innovatie hebben directe invloed op onze samenleving.

Een terugblik op 2025 in vogelvlucht

Woon- en leefomgeving

In 2025 hebben we richting 300 woningen uitgegeven en daarmee lopen we op stoom om onze woningbouwambitie te halen. Hierbij is het aantal inwoners toegenomen van 38.655 per 31 december 2024 naar 39.083 per 31 december 2025. Voor de buurtdorpen zijn de groeibeelden opgesteld en hebben we een afwegingskader vastgesteld met welke dorpen we het eerste aan de slag gaan. Om te komen tot nieuwe werklocaties in Raalte onderzochten we of de aangedragen locaties in de groeibeelden daadwerkelijk kansrijk zijn om te realiseren.

Met het koersdocument Opgave Wijken & Dorpen is de aanpak voor fysieke en sociale vraagstukken uitgestippeld, zodat onze wijken en dorpen leefbaar en toekomstbestendig blijven.

In 2025 is richting gegeven aan het buitengebied. Met ruim 500 ondernemers, inwoners, jongeren en partners uit het buitengebied is het gesprek gevoerd over de toekomst van het buitengebied. De opbrengst van dit intensieve participatieproces vormt de basis voor de richting van het buitengebied.

Verkeer en vervoer

De stations in Heino en Raalte zijn geheel nieuw ingericht. De stations zijn ruimer opgezet met grotere perrons, fietsenstallingen en parkeervoorzieningen. Tevens zijn de beeldkwaliteit en de verkeersveiligheid verbeterd. Met betrekking tot Knooppunt Raalte zijn er stappen gezet om te komen tot een ontwerp en er is een participatiebijeenkomst georganiseerd.

Integraal beheer openbare ruimte

We zien dat de openbare ruimte ouder wordt en deels aan het eind van de levensduur komt. Regulier onderhoud volstaat dan niet meer, vervangen is nodig en uitstel is geen reële optie. Deze vervangingsopgave is in beeld gebracht, waarbij wij ook kansen hebben gezien voor het toekomstbestendig maken. Onder de titel ‘een openbare ruimte met toekomst’ heeft de raad de vervangingsstrategie voor de openbare ruimte vastgesteld.

Zorg voor onze inwoners

Met het koersdocument sociaal domein is voor de komende jaren richting gegeven aan de taken en ontwikkelingen in het sociaal domein. Ook is in 2025 de fusie per 1 januari 2026 van het Regionaal Serviceteam Jeugd (RSJ) naar de GGD IJsselland voorbereid.

Samen met het zorgkantoor en de zorgverzekeraar is in de regio Midden-IJssel gewerkt aan de verbinding tussen het zorgdomein en het sociaal domein, zodat de uitdagingen die op ons

afkomen vanuit het Integraal Zorgakkoord (IZA) nog meer vanuit gezamenlijkheid kunnen worden opgepakt. Vanuit de thema's mentaal welbevinden, vergrijzende samenleving en gezond leven.

Duurzaamheid en energietransitie
Het overkoepelend beleidsplan duurzaamheid is in 2025 opgesteld. In dit beleidsplan ligt de focus op de thema's energie, klimaatadaptatie en circulariteit. Ook heeft uw raad in 2025 de uitgangspunten voor het warmteprogramma 2026 vastgesteld. Het warmteprogramma is de routekaart naar een aardgasvrije gemeente in 2050.

Lokale economie en ondernemerschap
In het programma Karakteristieke Stationsomgevingen heeft de gemeente Raalte met andere gemeenten samengewerkt aan de ontwikkeling van de stationsgebieden en directe omgeving . Er is een concept maatregelenboek opgesteld om het Rijk en andere partijen te bewegen te investeren in de zes stationsgebieden. Mede hierdoor hebben we WOKT (Woningbouw Op Korte Termijn) middelen van € 12,9 mln. voor infrastructuur toegezegd gekregen. Met het economisch profiel zijn de economische kracht en de ambities van de gemeente Raalte geschetst.

Sport, cultuur en maatschappelijk vastgoed
In 2025 is hard gewerkt aan het sport- en beweegbeleid. Dit heeft geresulteerd in een plan dat past bij belangrijke thema's van nu, zoals gezondheid, leefbaarheid en meedoen in de samenleving. Het is een samengevoegd resultaat van het coalitieakkoord van 2022, het Raalter Sportakkoord en het huidige sportbeleid. Om zicht te hebben op de investeringen voor (vervangende) nieuwbouw en renovatie voor de kortere en langere termijn is in 2025 het Integaal Huisvestingsplan Onderwijs 2026-2040 opgesteld. Beide plannen zijn begin 2026 door uw raad vastgesteld.

Openbare orde en veiligheid
In 2025 voerde de rekenkamer Raalte een onderzoek uit naar de weerbaarheid tegen ondermijning. De aanbevelingen uit dit rapport worden verwerkt in de verdere doorontwikkeling van de inzet op ondermijning. Ook heeft in de zomer van 2025 de aanbesteding van de nieuwe brandweerkazerne in Heino plaatsgevonden. Eind 2025 is gestart met de werkzaamheden.

Bestuur en dienstverlening
In 2025 is het Manifest 'Samenspel van Raalte' geëvalueerd. Op basis van de evaluatie zijn de gewenste verbeterpunten doorgevoerd. Denk hierbij aan het doelmatig inzetten van raadinstrumenten en het aanmoedigen van actief gebruik van scenario's in raadsvoorstellen.

In het dienstverleningsconcept 'Zo doen we dat in Raalte' zijn werkafspraken en servicenormen vastgelegd, wat zorgt voor meer uniformiteit in onze dienstverlening. In 2025 hebben we geïnvesteerd in het vergroten van de bewustwording hierover binnen de organisatie.

Financieel resultaat 2025
In onderstaande tabel is de opbouw van het rekeningsaldo 2025 weergegeven in relatie tot het verwachte resultaat na vaststelling van de zomernota 2025. Uit dit overzicht blijkt, dat het rekeningsaldo 2025 € 3,71 miljoen voordeliger is dan bij de zomernota was voorzien.

Resultaat jaarrekening 2025 ten opzichte van begrotingsresultaat na zomernota			
Bedragen in €			- is voordeel
Omschrijving	**V/N**		**Bedrag**
Resultaat jaarrekening 2025 ten opzichte van begrotingsresultaat na zomernota	**V**		**-4.149.980**
Begrotingsresultaat na zomernota 2025	**N**		**1.185.125**
Resultaat jaarrekening ten opzichte van begroting 2025 na zomernota	**V**		**-5.335.105**
Opnieuw beschikbaar te stellen middelen in 2026 vanuit de 'rijksmiddelen, incl. algemene uitkering'(zie bijlage G1)	N	321.500	
Opnieuw beschikbaar te stellen middelen in 2026 in verband met 'overlopende posten' van 2025 naar 2026 (zie bijlage G1)	N	1.301.389	
Totaal opnieuw beschikbaar te stellen middelen in 2026	**N**		**1.622.889**
Netto' resultaat jaarrekening 2025 ten opzichte van begrotingsresultaat na zomernota	**V**		**-3.712.216**

Bovenstaand overzicht laat zien dat het resultaat van de jaarrekening € 4,14 mln. positief bedraagt, dat wil zeggen het verschil tussen baten en lasten. Van dit resultaat wordt voorgesteld € 1,62 mln. over te hevelen naar 2026 (inclusief € 0,32 mln. Algemene uitkering), omdat de betreffende activiteiten niet (volledig) zijn afgerond in 2025 of worden doorgeschoven naar 2026. Na verwerking van de opnieuw beschikbaar te stellen middelen komt het 'netto' rekeningsaldo € 3,71 mln. voordeliger uit dan het begrotingsresultaat dat na de zomernota 2025 werd verwacht.

Voor een specificatie van de overlopende posten van 2025 naar 2026 zie overige bijlage C1.

Analyse rekeningresultaat 2025

Het rekeningresultaat 2025 is positiever dan bij de zomernota 2025 werd verwacht. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

Meevallers:

- Hogere algemene uitkering van het Rijk
- Meer rente-inkomsten dan begroot
- Te ontvangen rijksbijdrage realisatiestimulans woningbouw (wordt via bestemming rekeningsaldo gereserveerd voor het doel waarvoor deze is ontvangen)
- Afromen van de reserve sociaal domein tot aan het ingestelde plafond
- Afromen van de reserve opvang vluchtelingen en statushouders
- Positief resultaat op DOWR-percelen
- Niet benutte stelpost Bedrijfsvoering-facilitair
- Niet benutte stelpost DOWR-overhead

Tegenvallers:

- Hogere storting in de voorziening pensioenen wethouders
- Te betalen vennootschapsbelasting als gevolg van winstneming diverse complexen grondexploitatie

Reëel begroten

In 2025 zijn, onder de noemer Reëel begroten, concrete maatregelen doorgevoerd om planning en realisatie van investerings- en eenmalige budgetten meer met elkaar in balans te brengen.

Bij de jaarrekening 2025 hebben we geconstateerd dat hierin mooie stappen voorwaarts zijn gemaakt. Deze lijn willen we voor de toekomst vasthouden.

Reservepositie

Het verloop van de algemene bestemmingsreserve is in onderstaande tabel toegelicht.

Ontwikkeling algemene bestemmingsreserve bij de jaarrekening 2025

Bedragen * €1.000

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Verwachte stand per 1 januari	**28.609**	**29.136**	**21.583**	**18.544**	**16.973**
Bij: deel rekeningsaldo 2023 tgv Alg. best.reserve	5.260				
Afroming algemene reserve grondexploitatie	856				
Saldo toevoegingen/ onttrekkingen 2025	-5.589				
Bij: rekeningsaldo 2025		4.150			
Af: via bestemming rekeningsaldo 2025 deel rekeningsaldo t.g.v. de reserve betaalbare woningbouw, de reserve lokaal eigenaarschap en de reserve klimaatbeleid		-976			
Opnieuw beschikbaar te stellen middelen in 2026 en volgende jaren vanuit de 'algemene uitkering'		-322	-150	-162	
Opnieuw beschikbaar te stellen middelen in 2026 voor posten welke in 2025 nog niet volledig zijn gerealiseerd (de zogenaamde 'overlopende' posten)		-1.301			
Exploitatieposten reeds ten laste van de algemene bestemmingsreserve geraamd		-156			
Claims via raadsbesluit jaarrekening 2025 (overbrengen kredieten ten laste van de algemene bestemmingsreserve)		-2.747			
Doorschuiven kredieten bij zomernota/jaarrek.		-770	-123	-130	
Dekking begrotingsresultaat 2026-2029		-5.431	-2.766	-1.279	-328
Verwachte stand per ultimo jaar	**29.136**	**21.583**	**18.544**	**16.973**	**16.645**

Uit deze tabel blijkt dat de algemene reserve van € 28,61 miljoen per 1-1-2025 terugloopt naar een bedrag van € 16,60 miljoen per ultimo 2029. Dit is € 12,1 boven het door de raad ingestelde minimumniveau van € 4,5 mln.

Algemene reserve grondexploitatie bij de jaarrekening 2025

De algemene reserve grondexploitatie kent per 31-12-2025 een stand van € 5,0 miljoen. Dit is na afroming met een bedrag van € 0,86 mln. In de nota Grondbeleid is voor de algemene reserve grondexploitatie een ondergrens van € 1,0 miljoen en een bovengrens van € 5,0 miljoen bepaald. Op basis hiervan is er daarom sprake van een surplus per 31-12-2025 van afgerond € 0,86 miljoen. Dit surplus is, in overeenstemming met de Nota Grondbeleid, afgeroomd en gestort in de algemene bestemmingsreserve.

Op basis van onder andere de geactualiseerde grondexploitaties ziet het verwachte (meerjarig) verloop van de algemene reserve grondexploitaties er als volgt uit:

Algemene reserve grondexploitatie

Bedragen in €

Alg res grondexploitatie	2025	2026	2027	2028
Stand per 1-1	5.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000
Stortingen	1.321.016	888.306	453.067	219.108
Onttrekkingen	-464.786	-332.420	-317.420	-317.420
Afroming reserve	856.231	555.886	135.647	
Stand per 31-12	**5.000.000**	**5.000.000**	**5.000.000**	**4.901.688**

Voor een nader inzicht in de grondexploitatie zie paragraaf 3.8 Grondbeleid.

Risico's uitwerking groeiopgaves

In bovenstaande opzet is nog geen rekening gehouden met de risico's uitwerking groeiopgave Raalte, Heino en buurtdorpen. De totale boekwaarde (tot nu toe gemaakte kosten) van de groeiopgaves bedraagt per 31-12-2025 ruim € 0,89 miljoen en loopt de komende jaren verder op. Voor deze boekwaarde bestaat op dit moment nog geen dekking. Bij het niet tot ontwikkeling komen van deze projecten zal de boekwaarde ten laste van de algemene reserve grondexploitatie gebracht moeten worden. Wanneer deze projecten tot ontwikkeling komen, zal de boekwaarde onderdeel worden van de betreffende grondexploitatie.

Reserve weerstandsvermogen

De weerstandsratio is bij de jaarrekening 2025 als volgt berekend:

Ratio weerstandsvermogen

Bedragen in €

Omschrijving	Bedrag
Beschikbare weerstandscapaciteit:	
Algemene reserve grondexploitatie	5.000.000
Reserve weerstandsvermogen	5.643.000
Onvoorzien (begroting 2026)	25.000
Totaal	**10.668.000**
Benodigde weerstandscapaciteit:	
Risico's conform tabel	2.732.997
Verhouding beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit	**3,9**

Zie onderstaande tabel voor de ontwikkeling van de weerstandsratio 2022-2026.

Ontwikkeling weerstandsratio

Omschrijving	Begr 2022	Rek 2022	Begr 2023	Rek 2023	Begr 2024	Rek 2024	Begr 2025	Rek 2025	Begr 2026
Weerstandsratio	2,5	4,2	4,0	4,4	4,0	4,1	3,8	3,9	4,1

Vanaf de jaarrekening 2022 schommelt de weerstandsratio ronde de 3,9 tot 4,4. Bij de jaarrekening 2025 is de weerstandsratio 3,9. Dit is iets hoger dan bij de begroting 2025 werd verwacht (3,8) en iets lager dan bij de jaarrekening 2024 is becijferd (4,1). Het blijft echter een momentopname. Helemaal in de huidige turbulente en onzekere tijd. Denk hierbij aan de onzekerheden in de algemene uitkering die we vanuit het rijk kunnen verwachten.

Bij de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 wordt opnieuw een integrale beoordeling gemaakt van de te inventariseren risico's in relatie tot het beschikbare weerstandsvermogen en de hieruit voortvloeiende weerstandsratio. Hierbij is het met name van belang verder in te zoomen op de te verwachten langjarige risico's binnen de grondexploitatie en te beoordelen of en zo ja welke nieuwe risico's mogelijk relevant zijn/worden. Dit in relatie tot het beschikbare weerstandsvermogen.

Voor een nader inzicht in de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit zie paragraaf 3.2 weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Ontwikkeling Egalisatiereserve sociaal domein

Bedragen x € 1.000.000

Stand per ultimo	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Egalisatiereserve sociaal domein	4,81	6,00	7,33	7,13	5,76	6,98
afroming						-0,48
Totaal	**4,81**	**6,00**	**7,33**	**7,13**	**5,76**	**6,50**

(In bovengenoemde stand zijn de claims per ultimo 2025 tot een bedrag van € 1,61 mln. niet opgenomen.)

(In bovengenoemde stand zijn de claims per ultimo 2025 tot een bedrag van € 1,61 mln. niet opgenomen.)

De egalisatiereserve sociaal domein kent per 31-12-2025 een stand van € 6,5 miljoen. Dit is na afroming van een bedrag van € 0,48 miljoen. Het plafond van deze reserve is door uw raad bepaald op € 6,5 miljoen. Op basis hiervan is er daarom sprake van een surplus per 31-12-2025 van € 0,48 miljoen. Dit surplus maakt onderdeel uit van het rekeningsaldo 2025. Met de reserve is er een buffer om de financiële risico's binnen het sociaal domein op te vangen.

Financiële wendbaarheid en weerbaarheid

Wendbaarheid
Wendbaarheid heeft te maken met hoe flexibel we zijn om snel te kunnen inspelen op de actualiteit. De volgende instrumenten dragen bij aan de financiële wendbaarheid:

- Kengetal netto schuldquote (niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen)
- Kengetal belastingcapaciteit

Weerbaarheid
Weerbaarheid heeft te maken met veerkracht of het vermogen om onverwachte financiële klappen op te vangen en bestand te zijn tegen de impact van bestaande risico's.

De volgende onderwerpen dragen bij aan de financiële weerbaarheid:
- Algemene bestemmingsreserve
- Ratio weerstandsvermogen
- Kengetal solvabiliteit
- Kengetal grondexploitatie
- Kengetal structurele exploitatieruimte

De financiële kengetallen hebben zich bij de jaarrekening 2025 als volgt ontwikkeld:

Financiële kengetallen

Getallen in %

Omschrijving	Rek 2023	Begr 2024	Rek 2024	Begr 2025	Rek 2025	Begr 2026	Streefwaarden-kengetallen positief	neutraal	negatief
Netto schuldquote	31%	55%	19%	40%	13%	38%			
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	26%	50%	14%	36%	7%	33%	<90	90-130	>130
Solvabiliteit	52%	38%	51%	43%	52%	38%	>50	20-50	<20
Grondexploitatie	10%	3%	2%	-5%	-4%	-3%	<20	20-35	>35
Structurele exploitatieruimte	2,12%	2,15%	0,61%	1,37%	2,47%	0,01%	>0	0	<0
Belastingcapaciteit	90%	90%	88%	88%	88%	88%	<100	100	>100

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt hebben de meeste financiële kengetallen zich in 2025 verder in positieve zin ontwikkeld. De financiële kengetallen scoren in de gehele linie 'positief' ten opzichte van de streefwaarden-kengetallen.

Tot slot
De door de raad ingestelde rekeningcommissie voert op 10 juni 2026 het onderzoek jaarrekening uit. Hierbij licht de accountant het accountantsverslag 2025 toe. Het verslag van dit onderzoek wordt u daarna zo spoedig mogelijk toegezonden.

Burgemeester en wethouders van Raalte,

de secretaris	de burgemeester
Monique van Esterik	Rob Zuidema

Een terugblik op 'Toekomstgerichte opgaven en gemeentebrede pijlers'

1.2.1 Groei van de gemeente Raalte

In 2025 hebben we richting 300 woningen uitgegeven en daarmee lopen we op stoom om onze woningbouwambitie te halen. Hierbij is het aantal inwoners toegenomen van 38.655 per 31 december 2024 naar 39.083 per 31 december 2025. Voor de buurtdorpen zijn de groeibeelden opgesteld en hebben we een afwegingskader vastgesteld met welke dorpen we het eerste aan de slag gaan.

In elk dorp hebben we woningen kunnen toevoegen of zijn we aan de slag gegaan om te komen tot nieuwe woningbouwlocaties. Denk bijvoorbeeld aan woningbouwprojecten zoals Raalte Noord, Molenwijk 2.0 Heino en het Broek Broekland. Daarnaast pakken we initiatieven uit de samenleving op die passen binnen ons beleid . De groeibeelden hebben we formeel vastgelegd in het programma Groei.

Om te komen tot nieuwe werklocaties in Raalte onderzochten we of de aangedragen locaties in de Groeibeelden daadwerkelijk kansrijk zijn om te realiseren. We verwachten begin 2026 hierover te besluiten. Vanuit het economisch perspectief hebben we bepaald dat voor de buurtdorpen geldt dat na aangetoonde behoefte nieuwe werklocaties aansluitend aan bestaande werklocaties gerealiseerd kunnen worden.

We hebben succesvol een WOKT-aanvraag ingediend bij het Rijk voor infrastructurele maatregelen om de woningbouw te bevorderen. We hebben in totaal € 12,9 miljoen toegezegd gekregen. Dit komt mede dankzij het programma stationsomgevingen Regio Zwolle waarin we gezamenlijke propositie richting het Rijk hebben gemaakt.

Samen met de opgave wijken & dorpen zijn we aan het onderzoeken hoe het staat met onze voorzieningen in onze dorpen en of voorzieningen toegevoegd moeten worden voor de groeiopgave. In 2026 verwachten we de uitkomsten te kunnen delen. De verkeerskundige effecten van de groeiopgave hebben we onderzocht in een verkeersonderzoek.

Omliggende gemeenten, de provincie, ministeries, werkgeversorganisaties etc. weten Raalte steeds beter te vinden als het gaat om onze groeiopgave. We hebben verschillende delegaties ontvangen om onze groeiopgave toe te lichten en om intensiever met elkaar samen te werken.

1.2.2 Opgave wijken en dorpen

Vanuit de opgave wijken en dorpen wordt gewerkt aan toekomstbestendige en leefbare wijken en dorpen. We zien verschillende fysieke en sociale uitdagingen op ons afkomen die landen in onze dorpen en wijken. Wat dit betekent en welke aanpak nodig is verschilt per dorp of wijk. De kaders die aangeven hoe we hiermee aan de slag gaan, zijn in het Koersdocument Opgave wijken en dorpen beschreven en in 2025 door de gemeenteraad vastgesteld. Ook is de Scan Wijken & Dorpen opgesteld.

Het Koersdocument biedt de uitgangspunten op basis waarvan we de aanpak in een wijk of dorp vormgeven. Op basis van de score uit de Scan wordt bepaald welke aanpak voor een wijk of dorp wordt ingezet. Daarin wordt onderscheid gemaakt tussen de hoofdaanpak (voor alle dorpen en wijken die goed scoren), een sociale of fysieke aanpak (voor waar vooral inzet nodig is vanuit fysiek óf sociaal) en de integrale wijkaanpak (voor waar veel extra inzet nodig is). De wijk Langkamp in Raalte is op basis van de score uit de Scan aangewezen voor de integrale wijkaanpak.

Het opgaveteam heeft na vaststelling van het Koersdocument gewerkt aan een implementatieplan waarin is opgenomen hoe de organisatie uitvoering gaat geven aan de uitgangspunten uit het Koersdocument en de diverse aanpakken. Daarnaast is er een voorzieningenonderzoek uitgevoerd. De resultaten daarvan worden in het voorjaar van 2026 verwacht. Eind 2025 is gestart met een projectteam voor de integrale wijkaanpak Langkamp. Het streven is voor de zomer van 2026 een plan van aanpak voor Langkamp gereed te hebben.

1.2.3 Toekomstbestendig buitengebied

Een toekomstbestendig buitengebied is een brede maatschappelijke opgave waar een grote behoefte is aan duidelijkheid en perspectief voor de toekomst. Landbouw maakt hier een belangrijk onderdeel van uit waarbij er agrarische ondernemers zijn die verder willen en nieuwe wegen bewandelen en ondernemers zien die stoppen of kiezen voor andere activiteiten. Ook staan we voor andere uitdagingen bijvoorbeeld om water vast te houden in de bodem, natuur te ontwikkelen of energie op te wekken. Al die verschillende belangen schuren wel eens met elkaar. En er is niet één oplossing of één partij die de sleutel in handen heeft. Samen doen we wat nodig is voor het buitengebied.

Het afgelopen jaar hebben we belangrijke stappen gezet in het verduidelijken van de richting voor het buitengebied. Ruim 500 inwoners, ondernemers en partners zijn met ons, en met elkaar in gesprek gegaan over de toekomst van het buitengebied. Er is heel veel gezegd. Niet alleen over de vraag ‘wat kan waar?’, maar ook over wat is er verder nodig in het buitengebied? De opbrengst van deze gesprekken vormt de basis voor de richting van het buitengebied. De richting laat zien waar nieuwe ontwikkelingen mogelijk zijn op basis van de landschappen zonder uit te sluiten wat er nu is.

Het streven is om de richting voor het buitengebied begin 2026 vast te stellen. Daarin hebben we ook aangegeven welke volgende stappen we gaan zetten. In 2026 gaan we aan de slag met: samenwerken, nieuw beleid voor wonen in het buitengebied en een omgevingsprogramma buitengebied. Per onderdeel wordt een aanpak uitgewerkt. Ook deze stappen zetten we samen met inwoners, ondernemers en partners in het buitengebied.

1.3.1 Bestuurlijke vernieuwing/participatie

Afgelopen jaar hebben we opnieuw sterk ingezet op participatie binnen de drie grote opgaven: groei, buitengebied en leefbare dorpen en wijken. In al deze trajecten hebben we inwoners, ondernemers, partners en de gemeenteraad actief betrokken. Deze manier van werken past bij ons: door samen op te trekken, leren we van elkaar en benutten we de kracht van de samenleving. Dat heeft geleid tot beter onderbouwde keuzes en meer begrip.

Een voorbeeld binnen de opgave groei is de ontwikkeling van Raalte Noord. Omwonenden en woningzoekenden hebben hun ideeën en aandachtspunten gedeeld. Deze input vormde de basis voor het landschappelijk raamwerk, de eerste schets voor de toekomstige inrichting. Zo bouwen we vanaf het begin aan plannen die passen bij de omgeving én bij toekomstige bewoners.

In het buitengebied gingen ruim 500 inwoners, ondernemers en partners met ons in gesprek over de toekomst van het gebied. Zij spraken over wat waar kan, maar ook over wat er nodig is om het buitengebied vitaal en toekomstbestendig te houden. De opbrengsten vormen de basis voor de richting die begin 2026 wordt voorgelegd.

In de dorpen en wijken werken we vanuit de perspectief van de inwoner. Nu het koersdocument is vastgesteld kunnen we aan de slag in de wijken. Per wijk wordt er gekeken naar de juiste participatiestrategie.

Daarnaast hielden we een informele sessie met de gemeenteraad om een gezamenlijk beeld te vormen van goede participatie. Deze gezamenlijke reflectie helpt ons om inwoners op een eenduidige en zorgvuldige manier te betrekken.

1.3.2 Duurzaamheid

Raalte zet zich in om een duurzame gemeente te zijn en te blijven. Duurzaamheid loopt als een rode draad heen door al onze activiteiten. Het is daarmee dus ook verbonden aan onze opgaves in het buitengebied, de kernen en aan de groei van onze gemeente. Daarnaast is duurzaamheid een opzichzelfstaand thema.

In 2025 is het overkoepelend beleidsplan duurzaamheid vastgesteld. Dit plan geeft richting aan de thema's: energie, klimaatadaptatie en circulariteit tot en met 2030.

Onderdeel van het overkoepelend beleidsplan duurzaamheid zijn ook de ambities die we als Raalte hebben voor 2050. We werken toe naar een klimaatneutraal Raalte waar we netto geen broeikasgassen meer uitstoten en waar we volledig circulair, en klimaatbestendig en waterrobuust zijn ingericht. Voor 2030 zijn hiervoor tussendoelen opgesteld.

Het uitvoeren van het overkoepelend beleidsplan duurzaamheid vergt meer dan alleen het simpelweg oppakken van de taken uit het plan, het vergt een verandering in een aantal werkwijzen binnen de organisatie. Verandering van deze werkwijzen is arbeidsintensief en kost tijd.

In 2025 zijn al een heel aantal stappen gezet. In het plan zijn voor alle drie de thema's actielijnen geformuleerd. Het verder uitwerken van deze actielijnen loopt parallel aan de uitvoering van de actielijnen. Er is in 2025 bijvoorbeeld hard gewerkt aan een gebiedsgericht warmteprogramma wat aan kan sluiten bij opgave wijken en dorpen en aan het (verder) uitwerken van subsidieregelingen ten behoeve van energiebesparing en energiearmoede. Inmiddels is de beleidsadviseur circulariteit gestart. Haar focus ligt de komende tijd op circulariteit in de openbare ruimte. Ook is er in 2025 begonnen met het opzetten van monitoring om de voortgang van de actielijnen in het zicht te kunnen houden.

Eén van de grootste stappen die het afgelopen jaar is gezet is dat de betrokkenheid binnen de verschillende lopende en nieuwe projecten enorm vergroot is. Klimaatadaptie loopt hierop al enige tijd voor en was in een aantal gevallen al aangehaakt bij de verschillende ruimtelijke projecten, maar de laatste maanden is de betrokkenheid voor de thema's circulariteit en energie ook vergroot.

1.3.3 Dienstverlening

In 2025 hebben we de inwoners bevraagd over onze dienstverlening via de onderzoeken 'Eenvoudig geregeld' en 'Waar staat je gemeente' en het klanttevredenheidsonderzoek voor balie en telefonie. De uitkomsten laten een duidelijk beeld zien: de dienstverlening wordt over het algemeen goed beoordeeld, maar er is zeker ruimte voor verbetering. Zo hebben we de gemeentepagina in het *Weekblad voor Salland* overzichtelijker en begrijpelijker gemaakt maken. Ook zijn stappen gezet in het vereenvoudigen van de aanvraagprocessen, het digitaliseren van formulieren en de voorbereiding van het portaal *Mijn.raalte*.

Daarnaast is in 2025 vastgelegd via welke digitale kanalen inwoners officiële berichten kunnen indienen. Hiermee is geborgd dat inwoners en bedrijven – naast de fysieke kanalen – al hun aanvragen ook digitaal kunnen indienen. Tegelijkertijd blijft er aandacht voor inwoners die moeite hebben met digitalisering. Door meerdere contactmogelijkheden aan te bieden, zoals telefonie en afspraken, blijft de dienstverlening voor iedereen toegankelijk. Ook het Digitaal Café / Informatiepunt Digitale Overheid biedt hierbij waardevolle ondersteuning.

In het dienstverleningsconcept 'Zo doen we dat in Raalte' zijn werkafspraken en servicenormen vastgelegd, wat zorgt voor meer uniformiteit in onze dienstverlening. In 2025 hebben we geïnvesteerd in het vergroten van de bewustwording hierover binnen de organisatie. Er is onder andere een actieve groep medewerkers die signalen van inwoners en collega's oppakt, kritisch kijkt naar hoe dingen beter kunnen en zich inzet om onze dienstverlening continu te verbeteren. Verder zijn de eerste stappen gezet om dienstverlening een vast onderdeel te maken van de onboarding van nieuwe medewerkers.

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2025 van de gemeente Raalte. Met dit sluitstuk van de budgetcyclus 2025 leggen we als college van burgemeester en wethouders verantwoording af aan de gemeenteraad over het gevoerde beleid. Het is gebruikelijk dat de verslaglegging voor iedereen ter inzage wordt gelegd en op de website wordt gepubliceerd.

Jaarverslag

De jaarstukken 2025 zijn opgedeeld in een jaarverslag en een jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording en de diverse paragrafen. Over dit onderdeel wordt geen accountantsverklaring afgegeven. Wel stelt de accountant vast, dat de inhoud van het jaarverslag overeenkomt met de jaarrekening. De jaarrekening bestaat uit het overzicht van baten en lasten, de balans met toelichtingen en de rechtmatigheidsverantwoording en is door de accountant gecontroleerd en voorzien van een controleverklaring.

Wij hopen dat u met deze verslaglegging een instrument in handen heeft voor een goede invulling van uw controlerende rol.

Burgemeester en wethouders van Raalte,

26 mei 2026

Hoofdstuk 1
Inleiding

Gemeente Raalte

Verantwoording beleid

Het programmaverslag en de financiële vertaling daarvan in de jaarstukken, vormen het sluitstuk van de gemeentelijke planning– en controlcyclus.

In de meerjarenbegroting 2025-2028 zijn de beleidsvoornemens, de beschikbare middelen en de daaraan gekoppelde resultaten en prioriteitstellingen opgenomen.

Over de vorderingen in de uitvoering van deze beleidsvoornemens en de aanwending van de beschikbaar gestelde middelen wordt jaarlijks in de zomernota aan de raad gerapporteerd. Het nu voorliggende afsluitende jaarverslag en de jaarrekening zijn de belangrijkste documenten voor het afleggen van verantwoording over gemeentelijke prestaties en bestedingen. Formeel dienen de documenten twee doelen:

1. Verantwoording van ons als college aan de gemeenteraad;
2. Verantwoording van de gemeenteraad aan de bevolking die hij vertegenwoordigt.

Zoals al aangegeven, dient er voor de verslaglegging een onderscheid te worden gemaakt in jaarverslag en jaarrekening.

Het onderdeel *jaarverslag* geeft inzicht in de realisatie van de programma's. Dit inzicht wordt verkregen door een uitwerking te geven van:

- De mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd;
- De wijze waarop geprobeerd is de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken;
- De gerealiseerde baten en lasten.

De *jaarrekening*, waar het oordeel van de accountant over het getrouwe beeld van de baten, lasten en balansmutaties betrekking op heeft, bevat:

- De gerealiseerde baten en lasten per programma;
- Het overzicht van de gerealiseerde dekkingsmiddelen;
- Het totaal saldo van baten en lasten;
- De werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
- Het gerealiseerde resultaat na bestemming.

Volgens de BBV-voorschriften worden eerst alle baten en lasten van de programma's gepresenteerd. Vervolgens wordt het resultaat bepaald en daarna wordt het resultaat bestemd. Op dat moment vinden toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves plaats.

Beleidsindicatoren

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft een vaste set aan beleidsindicatoren voor. Deze zijn per programma terug te vinden in de indicatorentabel (zie licht gele arcering). Naast de verplichte beleidsindicatoren is nog een aantal 'eigen' indicatoren opgenomen. Hierbij maken we voor een belangrijk deel gebruik van de indicatoren uit 'waar staat je gemeente'.

De indicatoren uit het burgeronderzoek 'Waar staat je gemeente' gaan uit van verschillende maatschappelijke thema's namelijk:

- Woon- en leefklimaat
- Relatie burger–gemeente
- Gemeentelijke dienstverlening
- Zorg en welzijn

De indicatoren worden gemeten met een gemiddeld cijfer op een vijfpuntsschaal, waarbij een 1 staat voor 'helemaal oneens' en een 5 voor 'helemaal eens'. Met andere woorden: hoe hoger het cijfer, hoe meer de burgers het eens zijn met de stelling. Het onderzoek vindt tweejaarlijks plaats. In 2023 is de laatste meting geweest.

Leeswijzer

In de begroting en rekening 2025 zijn de volgende programma's opgenomen:

1. Ruimtelijke ontwikkeling, woon- en werkomgeving
2. Integraal beheer openbare ruimte
3. Onderwijs, werk en inkomen
4. Maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp
5. Duurzaamheid, energie- en warmtetransitie
6. Economie
7. Sport, cultuur en maatschappelijk vastgoed
8. Openbare orde en veiligheid
9. Bestuur en dienstverlening

   Overzicht Algemene dekkingsmiddelen, resultaten en onvoorzien

   Overzicht overhead

Met het jaarverslag wordt inzicht gegeven in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd en de wijze waarop geprobeerd is de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken.
Dit inzicht wordt gegeven aan de hand van de beantwoording van de volgende W-vragen:

- Welke ontwikkelingen zijn er in 2025 geweest?
- Wat hebben we ervoor gedaan en wat hebben we ermee bereikt?
- Wat heeft het ons gekost?

Financiële resultaten worden met een min-teken weergegeven bij een voordelig resultaat.

Bij de programma's worden de relevante afwijkingen toegelicht.

In **hoofdstuk 3** wordt een nadere toelichting gegeven in de voorgeschreven paragrafen.
Deze toelichting geeft een dwarsdoorsnede van de financiële positie bezien vanuit het perspectief van de volgende onderdelen:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Openbaarheid
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Sociaal domein
- Vluchtelingen

In **hoofdstuk 4** vindt u de balans met toelichting, de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling en is het overzicht van baten en lasten met toelichting opgenomen. Hier wordt de jaarrekening in vogelvlucht toegelicht. Daarnaast zijn in dit hoofdstuk de verplichte modellen Wet Normering Topinkomens en Rechtmatigheidsverklaring opgenomen.

In **hoofdstuk 5** is de controleverklaring opgenomen.

Als afsluiting treft u het raadsbesluit aan tot vaststelling van de jaarstukken 2025 en de bestemming van het rekeningsaldo.

Beleidsindicatoren
Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft een vaste set aan beleidsindicatoren voor. Deze zijn per programma terug te vinden via de link naar 'Waar staat je gemeente'.

Naast de verplichte beleidsindicatoren zijn nog een aantal 'eigen' indicatoren opgenomen binnen de programma's.

Hoofdstuk 2
Programmaverantwoording

Gemeente Raalte

Inleiding

Om een heldere verslaglegging af te geven over het gevoerde beleid in 2025, is de programmaverantwoording in navolging van de programmabegroting 2025 opgebouwd uit 9 programma's. Zo zijn de resultaten in de jaarstukken 2025 te vergelijken met het geraamde in de programmabegroting 2025.

Programma 1

Ruimtelijke ontwikkeling, woon- en werkomgeving

Gemeente Raalte

Programma 1: Ruimtelijke ontwikkeling, woon- en werkomgeving

Portefeuillehouder:	Wethouders A. Kreule en R. Bisschop
Programmacoördinator:	Domeinmanager T. Penders

2.1.1 Welke ontwikkelingen zijn er in 2025 geweest?

Wonen

Het wetsvoorstel Versterking regie op de volkshuisvesting is in 2025 behandeld in de Tweede Kamer. Doel van deze wet is het sturen op hoeveel, waar en voor wie er gebouwd wordt. Besluitvorming in de Eerste Kamer wordt verwacht in 2026.

De vraag naar woningen in Nederland en onze gemeenten blijft groot. Wij zien dit ook bij de kaveluitgiftes van onze woningbouwlocaties. Er is veel belangstelling. Des temeer reden om te blijven werken aan nieuwe woningbouwlocaties.

Buitengebied

De roep op lange termijn duidelijkheid voor het buitengebied blijft groot. Dat merken we bij veel initiatieven in het buitengebied. Het is noodzakelijk om de richting die er nu ligt samen met partners, inwoners en ondernemers vervolg te geven.

2.1.2 Doelstellingen 2025

1. We zorgen voor de uitvoering van onze Omgevingsvisie en het Koersplan voor het opstellen van het Omgevingsplan.

2. We gaan onze groeiambitie realiseren voor de lokale en regionale vraag, voor zowel de buurtdorpen als de kernen van Heino en Raalte.

3. We verbeteren samen met het rijk en de provincie de verkeersveiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid.

4. Een toekomstbestendig buitengebied.

2.1.3 Wat hebben we ervoor gedaan en wat hebben we ermee bereikt?

1.1 Ook in 2025 hebben we uitvoering gegeven aan de Omgevingsvisie Horizon gemeente Raalte 2040. Zo heeft het college als uitwerking van de Omgevingsvisie het programma Groei Wonen en Werken vastgesteld en is er een breed participatietraject gestart voor de toekomst van het buitengebied.

1.2 De eerste wijziging van het Omgevingsplan die voldoet aan de Omgevingswet is in ontwikkeling. Het gaat hier om een testcase voor de kern Luttenberg. In 2026 vindt besluitvorming plaats. Hoe de transitieperiode naar één gemeentedekkend omgevingsplan vervolgens plaatsvindt wordt begin 2026 door de raad vastgesteld middels een plan van aanpak. Om regie te houden op het omgevingsplan en alle wijzigingen is een 'Regieteam Omgevingswet' opgericht.

2.1 We hebben de groeibeelden voor de buurtdorpen vastgesteld. Voor Raalte Noord zijn we aan de slag gegaan met het masterplan en voor de Spoorzone & het Centrum met het ontwikkelkader.

Voor Molenwijk 2.0 is een projectplan vastgesteld en wordt de haalbaarheid onderzocht. Daarnaast is er een pre advies uitgebracht voor woningbouwlocatie Luttenberg. We hebben o.a. omgevingsplannen voor woningbouwlocaties in Lierderholthuis, Broekland, Nieuw Heeten en Heeten vastgesteld. We hebben kaveluitgiftes gedaan in Mariënheem, Luttenberg, Lierderholthuis en Franciscushof Raalte.

2.2 In 2025 is de woondeal West-Overijssel met de provincie herijkt. Hierin zijn onder andere nieuwe sleutelprojecten benoemt en hebben we een gezamenlijk streven beschreven om 30% sociale huur, 40% betaalbare woningen en 30 % vrije sector toe te voegen aan de woningprogrammering. Om dit goed in de gaten te houden is er gestart met een woningbouwmonitor.

2.3 In 2025 is gestart met de aanpak om de doorstroming op de woningmarkt te bevorderen en ouderen te stimuleren een passende woning te vinden. De start van de pilot wooncoach is hiervan een concrete actie.

3.1 Het Rijk werkte samen met ons aan het komen tot een voorkeursbeslissing voor de MIRT-verkenning Wijthmen–Nijverdal. De voorkeursbeslissing wordt in het eerste kwartaal van 2026 genomen.
Het projectteam Knooppunt Raalte is na het toekennen van voldoende budget voor Knooppunt Raalte weer opgestart. Er zijn stappen gezet om te komen tot een ontwerp op basis van MIRT spelregels en er is een participatiebijeenkomst georganiseerd. De realisatie van Knooppunt Raalte wordt voorzien na 2030. Tussentijds is verkend of (tijdelijke) maatregelen mogelijk zijn om de verkeersveiligheid te verbeteren.
De stations in Heino en Raalte zijn geheel nieuw ingericht. De stations zijn ruimer opgezet met grotere perrons, fietsenstallingen en parkeervoorzieningen. De beeldkwaliteit en de verkeersveiligheid zijn verbeterd.

3.2 We geven het fietsgebruik een extra impuls voor de leefbaarheid, duurzaamheid, gezondheid en mobiliteitsvrijheid. De uitwerking verzorgen wij vanaf 2026 binnen de visie van het Fietsbeleidsplan. Voor de periode 2026 t/m 2028 is een Meerjaren Uitvoeringsprogramma met daarin concrete maatregelen vastgesteld.

4.1 In 2025 hebben we richting gegeven aan het buitengebied. Met ruim 500 ondernemers, inwoners, jongeren en partners uit het buitengebied zijn we in gesprek gegaan over de toekomst van het buitengebied. De opbrengst van dit intensieve participatieproces vormt de basis voor de richting voor het buitengebied.
Ook dit jaar waren er veel initiatieven in het buitengebied. We denken als gemeente mee en geven aan wat er mogelijk is. Daarnaast ondersteunen we lokale initiatieven van inwoners en ondernemers in het buitengebied onder andere via het Europees subsidieprogramma Leader Salland. Ook met onze netwerkpartners binnen De Kracht van Salland werken we aan een toekomstbestendig buitengebied. Afgelopen jaar zijn er diverse netwerkbijeenkomsten geweest waarin we krachten bundelen en van elkaar leren en is gewerkt aan een nieuwe samenwerkingsstructuur.

2.1.4 Verantwoording nieuw beleid 2025

Extra personeel in verband met de groeiopgave

Om onze woningbouwambitie van 3.000 woningen in 10 jaar tijd en 15 - 30 hectare werklocaties te realiseren was opschaling van organisatie noodzakelijk. We hebben nieuwe medewerkers kunnen werven voor de groeiopgave. Hierdoor zijn we in staat geweest om verschillende (woningbouw)projecten (zie verantwoording 2.1.3) op te starten.

Inhuur toekomstbestendig buitengebied

De opgave buitengebied heeft een doorstart gemaakt in 2025 met een versterkt opgave team, opgave trekker en strategische capaciteit, om samen met inwoners, ondernemers en partners richting te geven aan het buitengebied.

Storting in dynamische investeringsagenda

In 2025 is er € 3.050.000 in de reserve dynamische investeringsagenda gestort. Ultimo 2025 is de hoogte van deze reserve € 7,5 miljoen.

SVn startersleningen

De storting in het startersfonds bij de SVn is in 2025 benut voor het verstrekken van nieuwe startersleningen. Hier is in 2025 veelvuldig (28x) gebruik van gemaakt.

2.1.5 Waar meten we ons succes aan af?

De verplichte BBV-beleidsindicatoren en de indicatoren uit het tweejaarlijks onderzoek 'Waar staat je gemeente' zijn te vinden via: Indicatoren

Indicatoren programma 1	2023	2024	2025	2026
Ontwikkeling woningvoorraad *Bron: Dashboard Wonen gemeente Raalte* *Peildatum 1 januari*	16.399	16.460	16.549	16.812

2.1.6 Gerealiseerde baten en lasten

Bedragen in €

Omschrijving	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	-12.007.450	-9.696.228	2.311.222
Lasten	19.298.385	14.945.349	-4.353.036
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	**7.290.935**	**5.249.120**	**-2.041.815**
Mutaties in reserves	-1.003.931	-156.768	847.163
Gerealiseerd resultaat	**6.287.004**	**5.092.353**	**-1.194.651**

2.1.7 Analyse verschillen

Verklaring verschil uitgaven en inkomsten

Bedragen in € - is voordeel

Omschrijving verklaring	Verschil
Realisatiestimulans woningbouw	-700.000
Minder externe kosten ruimtelijke ordening	-24.000
Minder kosten sociale woningbouw	-42.000
Meer ontvangen leges omgevingsvergunningen	-62.000
Minder kosten omgevingsdienst	-79.000
Minder doorbelasting diverse domeinen	-27.276
Minder doorberekening eenmalige investeringen	-201.823
Overige verschillen	-58.552
Totaal verschil	**-1.194.651**

Realisatiestimulans woningbouw (voordeel € 700.000)
De Realisatiestimulans is een nieuwe rijksregeling (2025-2029) die gemeenten financieel ondersteunt bij de bouw van betaalbare woningen. Het bedrag van € 700.000 is gebaseerd op € 7.000 per in 2025 gestarte bouw van een sociale huur-, middenhuur- of betaalbare koopwoning. Voorgesteld wordt om de middelen toe te voegen aan een nieuw te vormen reserve Betaalbare woningbouw.

Minder externe kosten ruimtelijke ordening (voordeel € 24.000)
In 2025 is totaal € 24.000 (10% begroot bedrag) minder uitgegeven aan externe kosten dan waar in de begroting rekening mee was gehouden.

Minder kosten sociale woningbouw (voordeel 42.000)
In 2025 is € 49.000 beschikbaar gesteld voor de (nieuwe) regeling wet betaalbare huur en de wet goed verhuurderschap. De uitgaven bedroegen € 7.000.

Meer ontvangen leges omgevingsvergunningen (voordeel € 62.000)
In 2025 is ten opzichte van de begroting € 62.000 meer aan leges omgevingsvergunningen ontvangen. De meeropbrengst is het gevolg van de 2e wijziging van de legesverordening, waardoor er meer leges geheven konden worden.

Minder kosten omgevingsdienst (voordeel € 79.000)
De begrote uitgaven in 2025 zijn gelijk aan de werkelijke uitgaven. Het verschil van € 79.000 wordt veroorzaakt door de definitieve afrekening 2024 die in 2025 is ontvangen.

Minder doorberekening eenmalige investeringen		Bedrag
Doorbelasting door naar 2026:		
* M8210034 vbt Stationsgebied (centrum / spoorzone)	-296.271	
* M8802036 Leaderprogramma 2023-2027	-93.433	
* M8810103 Toekomstig buitengebied	-22.644	
* M8810804 Hoogspanningsstation Westdorplaan	-20.791	
* M8810106 Groei werkbudget nw werklocaties	452	
		-432.687
Overschrijding in 2025:		
* M8810012 verstedelijkingsopgave	15.382	
* M8810016 programma mobiliteit	44.866	
* M8810101 Groei gemeente Raalte	27.853	
* M8810804 Hoogspanningsstation Westdorplaan	20.791	
* M8810803 Verkabeling hoogspanningsmast	13.909	
* M8811016 project de Telgen Heeten	25.215	
* M8811022 project Bredenhorst	88.809	
		236.825
Diversen		-5.961
Totaal		**-201.823**

Verschillen in de reservemutaties		Bedrag
Hogere storting in de reserve bouwgrondexploitatie (winstneming en afronden complexen)		556.221
Minder onttrekking door lagere doorberekeningen eenmalige investeringen:		
* M8211401 Fietsbeleidplan	59.492	
* M8802036 Leaderprogramma naar 2026	64.680	
* M8810012 Verstedelijksopgave	45.902	
* M8810605 woonbeleid doelgroepen (deels naar 2026)	82.915	
* Diverse M8 kredieten	33.706	
Totaal lagere beschikking door lagere doorberekening		286.695
Diversen		4.247
Totaal		**847.163**

Programma 2

Integraal beheer openbare ruimte

Gemeente Raalte

Programma 2: Integraal beheer openbare ruimte

Portefeuillehouder:	Wethouder B. Breunissen
Programmacoördinator:	Domeinmanager J. Hulzebos

2.2.1 Welke ontwikkelingen zijn er in 2025 geweest?

Toename meervoudig gebruik van de openbare ruimte

We zien dat de druk op de openbare ruimte steeds groter wordt. Meer functies die een plek moeten krijgen leiden tot intensiever gebruik. Het vergroten van de waterberging, meer ruimte voor vergroening, energietransitie en (sociale) ontmoeting vragen om extra inzet om de schaarse ruimte te verdelen.

Inzet op verduurzaming

Op het gebied van verduurzaming zijn opnieuw stappen gezet. Het versterken van de biodiversiteit, inzicht krijgen in circulair werken en het verduurzamen van de bedrijfsvoering binnen programma 2 zijn hiervan mooie voorbeelden. De algemene trend die we zien is dat er nog veel nodig is om de (landelijke) doelstellingen ook structureel geborgd te krijgen en dat duurzaamheid niet achterop raakt. Hiervoor is gerichte aandacht nodig.

Meer verwevenheid met andere programma's

Als positieve ontwikkeling zien we meer verwevenheid met andere programma's ontstaan. De grote opgaven op het gebied van groei, wijken en dorpen en het toekomstperspectief voor het buitengebied hebben allen grote raakvlakken met de openbare ruimte. Ook zien we sterkere verbindingen met programma's als economie, verkeer, sociaal en duurzaamheid. In de nota 'Een openbare ruimte met toekomst', welke in 2025 is vastgesteld, is dit ook bestuurlijk vastgelegd. De uitdaging is om deze ontwikkeling goed vast te houden.

2.2.2 Doelstellingen 2025

1. We borgen de ondergrens van veiligheid, voorkomen kapitaalvernietiging en behalen de vastgestelde kwaliteitsnormen.

2. We werken aan een toekomstbestendige, veilige, gezonde, schone en aantrekkelijke leefomgeving, waaronder ook de openbare gebouwen en creëren hiermee een maatschappelijke meerwaarde.

3. We werken aan een lange termijn aanpak voor het fysieke domein om te komen tot toekomstbestendige leefbare dorpen en wijken.

2.2.3 Wat hebben we ervoor gedaan en wat hebben we ermee bereikt?

1.1 Het onderhoud, de vervangingen en acties die uit de beheerplannen voortkomen zijn op basis van urgentie, risico's, planning en beschikbare middelen uitgevoerd.

1.2 Op het gebied van beheerplannen heeft een tussentijdse actualisatie van het GRP (gemeentelijk rioleringsplan) plaatsgevonden. Op basis hiervan zijn maatregelen aangepast en is een basis gelegd voor de actualisatie van de rioolheffing. Daarnaast is in 2025 het beleids- en beheerplan begraafplaatsen vastgesteld.

Hiermee beschikken we over een actuele basis voor het uitvoeren van het dagelijks beheer en onderhoud. Op het gebied van het ecologisch beheer van bermen en sloten is een strategische aanpak ontwikkeld, die als basis dient voor het nog op te stellen beheerplan bermen en sloten. Tot slot is er voor het beleid en beheer van wegen en verhardingen een start gemaakt met het ontwikkelen van plannen.

2.1 Op het gebied van het ontwikkelen van beleid circulair werken in de openbare ruimte zijn de eerste stappen gezet. Op basis van een verkenning is inzicht verkregen in de materiaalstromen die een grote impact hebben. Waardevolle informatie als basis om te komen tot beleidsontwikkeling in 2026.

2.2 Biodiversiteit vormt de basis voor een gezonde toekomstbestendige leefomgeving. In het eerste jaar van het beleidsplan hebben we belangrijke stappen gezet. Samen met onze partners hebben we inwoners en bedrijven gestimuleerd om de biodiversiteit te versterken, extra biodivers groen aangelegd en biodiversiteit verder geïntegreerd binnen (nieuwbouw)projecten. In 2026 geven we hier vervolg aan.

2.3 We hebben een nota ten behoeve van de vervangingsopgave opgesteld: 'Een openbare ruimte met toekomst'. Dit jaar zijn de groot onderhoud- en vervangingsopgaven verder in kaart gebracht. In het kader van realistisch plannen zijn de beheeropgaven/projectopdrachten ten behoeve van de capaciteitsplanning voorbereid om zo te komen tot een goede projectscope en financiële raming.

2.4 Ook dit jaar hebben we weer mooie inwonersinitiatieven mogen begeleiden. Mooie voorbeelden hiervan zijn: een 5-tal vergroenings-/biodiversiteits-, speel- en ontmoetingsprojecten in Heeten, aan de Haar in Raalte, aan de Akkerwinde en de Essenbree in Mariënheem, aan de Doldersstraat in Heino en Nijboershof in Broekland. Daarnaast heeft de werkgroep Groene Agenda ruim 300 vrijwilligers op de been gekregen voor werkzaamheden o.a. deelname aan het festival op Groen, het aanbrengen van ruim 100.000 biologische en on the way to planet proof bloembollen en 10.000 m^2 biodiverse akkerranden. Daarnaast is bij de Dorpsboomgaard in Heino een groot insectenhotel geplaatst met een feestelijke opening door de burgemeester en schoolkinderen. In de Insectenweek kregen ongeveer 200 kinderen op basisscholen in Raalte (buiten)les over het belang van insecten en ontwikkelde IVN een boekje met twee bomenroutes door Raalte-dorp dat wordt uitgedeeld aan nieuwe inwoners.

3.1 In 2025 is de nota 'Een openbare ruimte met toekomst' vastgesteld. In deze nota is de vervangingsstrategie voor de openbare ruimte opgenomen. We kennen de omvang van de opgave en de daarmee gemoeide kosten tot 2040. Met deze essentiële investeringen willen we bereiken dat de openbare ruimte technisch en functioneel klaar is voor de toekomst. Koppelkansen met andere opgaven benutten we maximaal, zoals op het gebied van klimaatadaptatie en energietransitie. Er moet veel gebeuren met een verwachte investering van € 87 miljoen tot 2040 (zie verder 3.3).

3.2 Bij meerdere MIP-projecten worden de opgaven in de openbare ruimte gecombineerd met andere programma's en maatschappelijke vraagstukken. Een voorbeeld is de wijkaanpak in Langkamp, waar fysieke en sociale opgaven samenkomen.

Het project Langkamp is daarom aangewezen als 'wijkgerichte aanpak' in het Koersdocument Wijken & Dorpen (vastgesteld april 2025). In 2025 zijn de gebiedsgerichte werkwijze en de projectopdracht voor Langkamp verder uitgewerkt in het Implementatieplan Wijken & Dorpen. Ook is Regiodeal budget toegekend aan Langkamp. Een ander voorbeeld van gebiedsgericht werken was dat stoepen in wijken met veel ouderen en mensen met beperkingen levensloopbestendiger zijn gemaakt, gebaseerd op de uitkomsten van de Scan Wijken & Dorpen. En binnen het project Groenzone (Tennet) dat in uitvoering is, is onder meer rekening gehouden met een levensloopbestendige en dementievriendelijke inrichting.

3.3 De eerste investeringslasten op programmaniveau zijn concreet opgenomen in de begroting 2029. Hiermee kunnen we planmatig aan de slag voor een toekomstbestendige openbare ruimte. Om de projecten te kunnen voorbereiden zijn voor de jaren 2026 t/m 2028 eenmalig voorbereidingskosten geraamd.

2.2.4 Verantwoording nieuw beleid 2025

Meerjaren investeringsprogramma

Er is uitvoering gegeven aan diverse projecten uit het MIP, denk aan: achterstallig onderhoud elementenverharding en voet- en fietspaden. Daarnaast zijn bomen aan de Linderteseweg al voor een groot deel vervangen en is de parkeerplaats bij zwembad de Tippe voorzien van nieuwe bestrating. De wijkaanpak Langkamp, Heino Zuid en de parkeerplaats aan de Herenhof zijn in voorbereiding. Vanwege reëel begroten zijn de uitvoeringsbudgetten hiervan op het Toekomstig Investeringsoverzicht (TIO) geplaatst. Wanneer hier een volledig plan, inclusief capaciteitsplanning, voor ligt, worden deze opnieuw geraamd via de reguliere P&C-cyclus.

Tijdelijke formatie Beheer

Het domein Beheer is in 2024 gestart met een doorontwikkeling op diverse terreinen rondom de bedrijfsvoering. Daar waar nodig is tijdelijk extra capaciteit ingezet om zaken in beweging te krijgen. Veelal ging het om thema's rondom efficiëntere inzet van middelen (mensen en machines) en om meer in control te komen binnen de bedrijfsvoering. Ook hebben we nadrukkelijk onderzoek gedaan naar het efficiënter werken door samen te werken met gemeente Olst-Wijhe. De eerste resultaten daarvan worden inmiddels geïmplementeerd. Ook is een deel van het budget gebruikt om een start te maken met de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt binnen het groeiteam van Beheer. Daarbij hebben we ook nadrukkelijk aandacht gehad voor de inzet van statushouders in langdurige werkervaringsplaatsen. Tot slot zijn de middelen ingezet om de werkzaamheden in verband met het groeiseizoen (groenonderhoud) uit te voeren/te ondersteunen.

Beheersing eikenprocessierups

De preventieve bestrijding is verder afgebouwd ten behoeve van biodiversiteit. Het budget is deels ingezet om de natuurlijke bestrijding/beheersing te verbeteren/stimuleren, maar ook om de nesten van de eikenprocessierups weg te zuigen. Het wegzuigen van nesten is uitgevoerd op locaties waar eiken gesnoeid moesten worden (vooraf) en op basis van meldingen (achteraf).

Begraafplaatsen
De gemeentelijke regelgeving (2010) is geactualiseerd. Dit heeft geresulteerd in een geactualiseerde beheersverordening en uitvoeringsbesluit die in de eerste helft van 2026 zijn vastgesteld.

Uitvoering beleid biodiversiteit
In het eerste jaar van het beleidsplan hebben we al mooie stappen gezet. We gaven samen met partners een impuls aan vergroeningsacties en motiveerden inwoners en ondernemers om zich in te zetten voor de biodiversiteit. We legden extra groen- en biodiversiteitsstroken aan en het groenareaal is inzichtelijk gemaakt met zowel een fysieke inventarisatie als digitale Biodiversiteitskaarten. We onderzochten hoe ecologie en biodiversiteit worden meegenomen in nieuwbouwprojecten en welke kansen en uitdagingen er zijn. Tot slot hebben we met werksessies interne kennis en kunde versterkt.

Vervanging voertuigen
In 2025 is een aanbestedingsprocedure doorlopen en afgerond. De gunningsbrief is in december 2025 verstrekt. De levering wordt verwacht in 2026. Voorgesteld wordt het investeringsbedrag over te hevelen naar 2026.

2.2.5 Waar meten we ons succes aan af?
De verplichte BBV-beleidsindicatoren en de indicatoren uit het tweejaarlijks onderzoek 'Waar staat je gemeente' zijn te vinden via: Indicatoren

Indicatoren programma 2	Referentie jaar	Referentie cijfer	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Begroting 2025	Werkelijk 2025
De mate waarin voldaan wordt aan de beeldkwaliteitseisen uit het groenbeleidsplan *Bron: gemeentelijke schouwen*	2024	91,1%	92,0%	91,1%	92,0%	93%

2.2.6 Gerealiseerde baten en lasten
Bedragen in €

Omschrijving	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	-5.775.316	-5.590.630	184.686
Lasten	19.222.100	18.498.865	-723.234
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	**13.446.784**	**12.908.236**	**-538.548**
Mutaties in reserves	-1.945.355	-1.276.725	668.630
Gerealiseerd resultaat	**11.501.429**	**11.631.511**	**130.082**

2.2.7 Analyse verschillen

Verklaring verschil uitgaven en inkomsten

Bedragen in € - is voordeel

Omschrijving verklaring	Verschil
Hogere storting reserve IVOR (saldo programma 2)	204.000
Minder kosten elektriciteit openbare verlichting / meer baten	-95.000
Meer kosten Marktzaken Raalte	29.000
Minder kosten plaagdierenbestrijding	-36.000
Minder kosten klimaatadaptie	-131.000
Meer kosten WSW	44.000
Meer baten begraafplaatsen	-62.000
Meer doorberekening diverse eenheden	188.000
Minder doorberekening eenmalige investeringen naar 2025	8.308
Overige verschillen	-19.226
Totaal verschil	**130.082**

Hogere storting reserve IVOR (nadeel € 204.249)

Bij het opstellen van de Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR) is bepaald dat het saldo van de jaarrekening voor het beheer van de openbare ruimte verrekend wordt met de reserve IVOR. Dit geldt voor verschillen op het gebied van civieltechnische kunstwerken, openbare verlichting, wegen, openbaar groen, begraafplaatsen, gemeentelijke afvalverwerking en plaagdierenbestrijding. Deze verschillen zijn dus niet van invloed op het rekeningresultaat en worden dan ook niet benoemd in het 'Overzicht van baten en lasten in vogelvlucht' van de jaarrekening.

Minder kosten elektriciteit openbare verlichting / meer baten (voordeel € 95.007)

De voorschotten voor elektriciteit vallen lager uit dan begroot. Daarnaast zijn de inkomsten toegenomen, doordat er relatief meer schades verhaald zijn ten opzichte van vorig jaar. Het saldo komt ten gunste aan de reserve IVOR.

Meer kosten marktzaken (nadeel € 29.083)

De elektriciteitskosten voor de markt zijn in 2025 hoger uitgevallen dan waar rekening mee gehouden is. Daarnaast zijn niet alle kosten doorbelast aan de stichtingen in tegenstelling tot de begroting. De afrekening van het 4e kwartaal 2025 wordt nog wel verzorgd in 2026 voor circa € 4.000. Het nadelig saldo van de markt komt ten laste van de reserve IVOR.

Minder kosten plaagdierenbestrijding (voordeel € 35.642)

De druk van de eikenprocessierups (EPR) was minder hoog, waardoor we minder nesten hoefden weg te zuigen. Het snoeigebied is in de piekjaren van de EPR bespoten, waardoor we in dit gebied minder last hadden van oude nesten. Het saldo komt ten gunste aan de reserve IVOR.

Minder kosten klimaatadaptatie (voordeel € 130.841)
De langere voorbereidingstijd in projecten heeft ertoe geleid dat de capaciteit die beschikbaar was voor afkoppelen niet is ingezet. Daardoor heeft ook de bijbehorende communicatie niet plaatsgevonden. Het budget klimaatadaptatie was aan de ruime kant. We hebben het budget herijkt en vanaf 2027 structureel € 50.000 begroot. Om budget voor volgend jaar te regelen, wordt er € 60.000 overgeheveld naar 2026. Het overige saldo komt ten gunste aan de reserve IVOR.

Meer kosten WSW (nadeel € 44.164)
Gedurende de afgelopen jaren is er een terugloop van personeel vanuit de Productie. Hierdoor zijn we genoodzaakt om personeel in te huren óf in dienst te nemen. Beide opties zijn vele malen duurder dan detachering via de Productie. Met ingang van 2024 hebben wij personen met afstand tot de arbeidsmarkt in dienst (groeiteam), omdat we als gemeente een sociale werkgever willen zijn en omdat inhuur van derden nog duurder is. We hebben in 2025 een nadeel van € 72.000 op inhuur. Dit bedrag komt ten laste van de algemene middelen. Eind 2025 zijn we gestart met een analyse van het benodigde vs. beschikbare budget. Die analyse loopt door in 2026.
Het overige bedrag (voordeel € 28.000) betreft meer legesopbrengsten vanuit het Meldpunt Opbrekingen Openbare Ruimte (MOOR). Dit bedrag komt ten gunste aan de reserve IVOR.

Meer baten begraafplaatsen (voordeel € 61.579)
We hebben een positief saldo, doordat posten over het jaar heen lopen. Begin 2025 hebben we nog opbrengsten uit opleggingen van 2024 geboekt. Ook zijn opbrengsten die begin 2026 binnenkwamen en betrekking hadden op 2025 geboekt in 2025. Daardoor lijken de inkomsten in 2025 hoger dan ze daadwerkelijk waren.

Meer doorberekening eenmalige investeringen	Bedrag
Diversen	8.308
Totaal	**8.308**

Verschillen in de reservemutaties		Bedrag
Hogere storting reserve IVOR (saldo programma 2)		204.249
Hogere storting onderhoud sportvelden 2025		137.028
Hogere onttrekking onderhoud wegen 2025		31.719
Hogere onttrekking onderhoudsreserve gebouwen		166.153
Lagere onttrekking vanwege beleid klimaatadaptie (naar 2026)		60.000
Minder onttrekking door lagere doorberekeningen eenmalige investeringen, waaronder:		
* M8560006 Leefbare dorpen en wijken	25.430	
* M8454005 parkeerplaats de Helpende handen	20.000	
* Diverse M8 kredieten	24.051	
Totaal lagere beschikking door lagere doorberekening eenmalige investeringen		69.481
Totaal		**668.630**

Programma 3

Onderwijs, werk en inkomen

Gemeente Raalte

Programma 3: Onderwijs, werk en inkomen

Portefeuillehouder:	Wethouder G. Toeter
Programmacoördinator:	Domeinmanager T. Schrör

2.3.1 Welke ontwikkelingen zijn er in 2025 geweest?

In het najaar van 2025 is de Participatiewet in Balans aangenomen. De Participatiewet in Balans bevat een pakket van ruim twintig maatregelen om de Participatiewet eenvoudiger, menselijker en effectiever te maken.

Met het onderwijs is een gezamenlijke visie ontwikkeld; Gelijke kansen, sterke start - toekomstperspectief op onderwijs en kinderopvang in Raalte. We werken samen aan het versterken van kansengelijkheid, een doorgaande ontwikkeling en thuisnabij onderwijs.

2.3.2 Doelstellingen 2025

1. We bieden ondersteuning aan wie (tijdelijk) niet kan voorzien in het eigen inkomen en recht heeft op een uitkering.

2. We begeleiden mensen naar werk die hierbij ondersteuning nodig hebben, met als doel dat inwoners maximaal meedoen naar eigen vermogen. Werk is voor ons meer dan een reguliere betaalde baan. Het kan bijvoorbeeld ook beschut werk of vrijwilligerswerk zijn. We hebben een sterke infrastructuur om dit doel te bereiken, waar de Stichting Werk Raalte een belangrijk onderdeel van is.

3. We werken aan een toekomstbestendige arbeidsmarkt, om ervoor te zorgen dat er nu en in de toekomst passend werk beschikbaar is voor onze inwoners en voldoende geschikte werknemers voor onze werkgevers.

4. We ondersteunen inwoners vanuit effectief minima- en schulddienstverleningsbeleid met aandacht voor de menselijke maat.

5. Signaleren en terugdringen van laaggeletterdheid is een integraal onderdeel van de dienstverlening en het beleid in het sociaal domein.

6. Voor jongeren is er een sluitende aanpak. Jongeren gaan naar school, hebben werk of een passende dagbesteding. We werken samen met school om uitval te voorkomen.

7. We werken samen met scholen om leerachterstanden te voorkomen en zetten in op sociaal welbevinden van onze jeugd.

8. Kinderen in de gemeente Raalte worden optimaal voorbereid voor de basisschool, doordat de mogelijkheid er is om deel te nemen aan de voorschoolse voorzieningen. Voor de kinderen met een ontwikkelingsachterstand is er extra ondersteuning in de vorm van voor- en vroegschoolse educatie.

9. We ondersteunen statushouders bij hun inburgering en integratie in de gemeente Raalte, zodat zij zo snel mogelijk naar vermogen meedoen in onze samenleving.

2.3.3 Wat hebben we ervoor gedaan en wat hebben we ermee bereikt?

1.1 Ook in 2025 ondersteunden we inwoners met en zonder uitkering om naar vermogen mee te doen. Nieuw is onze aandacht voor vitaliteit. Via het programma Fitness Loont ontvingen tientallen inwoners een persoonlijk programma gericht op gezondheid, sport en levensstijl. Dit draagt bij aan maatschappelijke deelname.

2.1 In 2025 hebben wij het uitvoeringsplan werk vastgesteld. De visie Raalte Werkt! vormt de basis onder deze aanpak: voor iedere inwoner de best passende plek, met extra aandacht voor prioritaire doelgroepen. Voor jongeren tot 27 jaar is een integraal cluster gevormd om de dienstverlening te versterken. Daarnaast zijn nieuwe trajecten gestart voor statushouders en begeleidden we inwoners naar een dienstverband nieuw beschut bij Werkbedrijf De Productie.

2.2 Binnen Beheer en Onderhoud is een groeiteam gestart, waarin statushouders en kandidaten uit de Banenafspraak een dienstverband kregen. Ook De Productie bood via een pilot arbeidscontracten aan deze doelgroep. Zo geeft de gemeente Raalte invulling aan inclusief werkgeverschap.

3.1 Regionaal werken we samen binnen de arbeidsmarktregio Zwolle. Voor statushouders zetten we onder andere projecten in gericht op techniek en vakvaardigheden, waar nodig ondersteund door een anderstalige jobcoach. Daarnaast startte het Werkcafé in de bibliotheek van Raalte en vond in oktober een succesvolle banenmarkt plaats onder het thema 'Talent ontmoet werk'.

4.1 In 2025 hebben we diverse acties uit het beleidsplan *Rondkomen met je inkomen* uitgevoerd. Zo hebben we voorbereidingen getroffen voor de actualisatie van de beleidsregels en passen we de belangrijkste wijzigingen in de praktijk al toe, zodat inwoners hier nu al voordeel van hebben. De vaststelling van de vernieuwde beleidsregels volgt in 2026, samen met de beleidsregels die worden opgesteld in het kader van de Participatiewet in Balans.

5.1 We zijn gestart met de doorontwikkeling van een integrale aanpak basisvaardigheden. We werken hierbij samen met partners op het gebied van participatie, gezondheid, inburgering en onderwijs.

6.1 Jongeren in kwetsbare positie hebben we zo goed mogelijk in beeld en zij zijn indien gewenst ondersteunt naar een opleiding en of werk. Daarnaast is er regionaal een nieuw Meerjarenbeleidsplan Voortijdig Schoolverlaten (VSV) gemaakt voor de periode 2026 tot en met 2029. In dit Meerjarenbeleidsplan is de Wet van School naar Duurzaam werk, die is ingegaan per 1 januari 2026, verweven.

6.2 Er is een werkgroep onderwijs - jeugdhulp opgericht om de samenwerking te versterken. Vanuit deze werkgroep is onder meer een bijeenkomst georganiseerd voor professionals uit onderwijs, leerplicht en jeugdhulp. Ruim 80 deelnemers gingen met elkaar in gesprek over wet- en regelgeving, casuïstiek en praktische oplossingen.

Het doel: duidelijkheid over rollen en verantwoordelijkheden die elke organisatie en/of medewerker heeft en welk handelingsperspectief geboden kan worden, zodat ieder kind recht houdt op onderwijs. Het draagt bij aan een betere samenwerking en vroegtijdige, integrale ondersteuning aan jeugdigen.

7.1 In juli 2025 is het programma Nationaal Programma Onderwijs beëindigd. Vanuit het programma is ingezet op jongeren tijdig in beeld, sociaal emotioneel welbevinden en sociale activiteiten. Na beëindiging van het programma is de samenwerking tussen een aantal organisaties voortgezet onder de noemer Samen voor de jeugd. Dit overleg richt zich op de aandachtswijken in Raalte.

8.1 In 2025 zijn nieuwe afspraken gemaakt met de formele taalaanbieder over het formele taalaanbod waardoor op meerdere locaties meerdere niveaus worden aangeboden. Met gemeente Olst-Wijhe zijn we begonnen met een traject om de Taalhuizen samen te voegen. Doel hiervan is het informele aanbod professionaliseren.

9.1 In 2025 zijn we een samenwerking gestart met Stichting Werk Raalte om participatieplaatsen te realiseren voor statushouders binnen de zelfstandigheidsroute (Z-route). Hierdoor kunnen zij werkervaring opdoen en hun taalvaardigheid in de praktijk ontwikkelen. Daarnaast hebben we binnen de onderwijsroute een aanbesteding uitgevoerd en een nieuwe partij gecontracteerd. Het contract met de taalaanbieder voor de Z-route loopt in april 2026 af. In 2025 is daarom reeds gestart met een nieuwe aanbestedingsprocedure, zodat er sprake is van een doorlopend taalaanbod binnen de Z-route.

9.2 We hebben de doorstroomlocatie ook in 2025 ingezet en aan onze huisvestingstaakstelling statushouders voldaan.

2.3.4 Verantwoording nieuw beleid 2025

Tijdelijke formatie begeleiding statushouders

De instroom van statushouders in onze gemeente is mede door de doorstroomlocatie De Alerdinck hoog. Om alle inwoners te begeleiden, een inburgeringstraject aan te bieden en hier regie op te voeren, is extra capaciteit ingezet.

2.3.5 Waar meten we ons succes aan af?

De verplichte BBV-beleidsindicatoren en de indicatoren uit het tweejaarlijks onderzoek 'Waar staat je gemeente' zijn te vinden via: Indicatoren

Indicatoren programma 3	Referentie jaar	cijfer	Werkelijk 2023	2024	Begroting 2025	Werkelijk 2025
Bereik van de meedoenregeling 18+. Het percentage inwoners dat onder doelgroep valt dat daadwerkelijk gebruik maakt van de meedoenregeling. *Bron: KWIZ armoedemonitor*	2024	46%	35%	46%	40%	60%
Tevredenheid inwoners met ons inkomensbeleid en de uitvoering daarvan. Gemiddelde cijfers dat inwoners ons geven bij het cliëntenervaringsonderzoek. *Bron: Cliëntenervaringsonderzoek inkomensondersteuning*	2023	7,5	7,5		7,5	n.n.b

2.3.6 Gerealiseerde baten en lasten

Bedragen in €

Omschrijving	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	-16.630.271	-17.261.912	-631.641
Lasten	27.649.858	27.750.798	100.940
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	**11.019.587**	**10.488.885**	**-530.702**
Mutaties in reserves	-155.911	340.195	496.106
Gerealiseerd resultaat	**10.863.676**	**10.829.081**	**-34.595**

2.3.7 Analyse verschillen

Verklaring verschil uitgaven en inkomsten

Bedragen in € - is voordeel

Omschrijving verklaring	Verschil
Minder kosten Inburgering	-72.000
Minder kosten voorschoolse voorzieningen	-60.000
Minder kosten leerlingenvervoer	-50.000
Meer doorbelasting diverse domeinen	198.000
Overige verschillen	-50.595
Totaal verschil	**-34.595**

Minder kosten inburgering (€ 72.000 voordeel)

De kosten van maatschappelijke begeleiding en het participatieverklaringstrajecten van statushouders kunnen we toerekenen aan de bijdrage die we van het rijk ontvangen voor de nieuwe wet inburgering. Hierdoor vloeit € 72.000 van het budget voor maatschappelijke begeleiding terug naar de algemene bestemmingsreserve.

Minder kosten voorschoolse voorzieningen (€ 60.000 voordeel)
Er is een voordeel op de voorschoolse voorzieningen als gevolg van een lagere werkelijke vaststelling van ingezette peuterwerk over 2024 en door een hogere vastgestelde rijksbijdrage voor onderwijsachterstandenbeleid.

Minder kosten leerlingenvervoer (€ 50.000 voordeel)
Er is een voordeel van € 50.000 doordat de kosten voor taxi- en zorgvervoer met een index van 1,5% minder hard gestegen zijn dan begroot.

Reservemutaties
De resultaten voor inkomensvoorzieningen, re-integratie en de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening zijn toegevoegd dan wel onttrokken aan de reserve sociaal domein. Deze zijn verder toegelicht in de paragraaf Sociaal domein.

De resultaten van de opvang Oekraïners en doorstroomlocatie den Alerdinck zijn toegevoegd danwel onttrokken aan de reserve opvang statushouders en vluchtelingen. Deze zijn verder toegelicht in de paragraaf Vluchtelingen.

Verschillen in de reservemutaties	Bedrag
Hogere stortingen in reserve sociaal domein	211.917
Hogere beschikking over reserve sociaal domein	-82.632
Hogere storting/lagere beschikking opvang vluchtelingen	328.369
Lagere beschikking verhoogde asielinstroom	38.452
Totaal	**496.106**

Programma 4

Maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp

Gemeente Raalte

Programma 4: Maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp

Portefeuillehouder:	Wethouder G. Toeter
Programmacoördinator:	Domeinmanager T. Schrör

2.4.1 Welke ontwikkelingen zijn er in 2025 geweest?

In 2025 is het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA) ondertekend. Het AZWA betreft een aanvulling op het eerder gesloten Integraal Zorgakkoord (IZA). Het AZWA verbreedt, versnelt en versterkt de beweging die met het IZA was ingezet. Het AZWA is aanvullend nodig vanwege de vergrijzing, arbeidsmarktkrapte, onhoudbaarheid in de huidige zorgvraag en de dreigende ontoegankelijkheid van zorg. Vanuit het AZWA hebben gemeenten een nadrukkelijke rol in de inrichting van een basisinfrastructuur waaronder ook de rol van het sociaal domein in een nog op te richten Regionaal Eerstelijns Samenwerkingsverband (RESV). In 2026 gaan we hier als regio Midden-IJssel samen met Salland Zorgverzekeraar aan de slag.

2.4.2 Doelstellingen 2025

1. We vinden het belangrijk dat onze inwoners van alle leeftijden zoveel mogelijk op eigen kracht meedoen in de samenleving. Daarom werken we aan het versterken van de zelfredzaamheid en veerkracht van onze inwoners en zetten we breed in op preventie en normalisering en werken we met alle partners samen vanuit het gedachtegoed positieve gezondheid. Hierbij draait gezondheid om mentaal en fysiek welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, meedoen in de samenleving en dagelijks functioneren. Normaliseren betekent ook stoppen met hulpverlening zodra de inwoner weer zelf verder kan.

2. Raalte kenmerkt zich door een verbonden samenleving, waarin ontmoeting belangrijk is en inwoners naar elkaar omkijken. Dit willen we behouden en versterken.

3. We zijn ons ervan bewust dat niet al onze inwoners (volledig) op eigen kracht mee kunnen doen in de samenleving. Voor deze inwoners bieden we passende (maatwerk)ondersteuning. We investeren nadrukkelijk in wijken of in specifieke doelgroepen die in mindere mate veerkrachtig zijn.

4. We zorgen voor bewustwording en goede randvoorwaarden, zodat senioren, mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking of (psychische) kwetsbaarheid op een verantwoorde manier en zo zelfstandig mogelijk in hun eigen huis en omgeving kunnen (blijven) wonen.

2.4.3 Wat hebben we ervoor gedaan en wat hebben we ermee bereikt?

1.1 Er is lokaal uitvoering gegeven aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en specifiek ingezet op: kansrijke start, valpreventie, aanpak overgewicht en obesitas, mentale gezondheid, welzijn op recept, vroegsignalering alcohol en middelengebruik en het versterken van de sociale basis.

1.2 Vanuit Raalte Sportief en Gezond is ondersteuning gegeven aan inwoners en verenigingen voor activiteiten die bijdragen aan een goede gezondheid van onze inwoners.

1.3 In 2025 is er in het kader van kansrijke start een netwerkbijeenkomst georganiseerd rondom het thema verslaving, waarin professionals uit het sociaal domein en medisch domein elkaar treffen. Binnen de ketenaanpak Kansrijke Start is er door de regionale groep gewerkt aan het inhoudelijk plan voor de regio Midden-IJssel. Dit plan wordt in 2026 vastgesteld.

1.4 Vanuit het programma sociale basis hebben we gewerkt aan het versterken van de samenwerking met de partners in de sociale basis. Er zijn een aantal wijkgerichte proeftuinen opgezet, die doorlopen in 2026, om te zien wat werkt en wat niet. Op basis van deze uitkomsten bepalen we wat de structurele inzet moet zijn voor het versterken van de sociale basis.

1.5 Naar aanleiding van het besluit om het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) te positioneren als onderdeel van de gemeente Raalte en uit te breiden, is in 2025 hiervoor een implementatieplan gemaakt. Per 1 januari 2026 is het CJG onderdeel van de gemeentelijke organisatie. Het implementatieplan voor de uitbreiding van het CJG wordt vanaf 2026 uitgevoerd. Hiervoor zijn in de programmabegroting van 2026 middelen toegekend. Met deze ontwikkelingen wordt tevens voldaan aan de uitgangspunten die de Hervormingsagenda Jeugd stelt aan een stevig lokaal team voor jeugd.

2.1 We hebben uitvoering gegeven aan het Uitvoeringsplan Mantelzorg. In 2025 hebben we extra aandacht besteed aan bewustwording onder andere in onze eigen organisatie vanuit de werkgeversrol.

3.1 Een nieuwe regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling is begin 2026 vastgesteld . We volgen de landelijke ontwikkelingen van het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming en zetten de regionaal ingezette lijn voort. In 2025 is er landelijk, door verschillende gebeurtenissen, veel aandacht geweest voor huiselijk geweld. In november 2025 heeft er, voorafgaand aan de campagne Orange the World, een rond de tafel over femicide en intieme terreur plaatsgevonden. Hierin is door de gemeenteraad samen met professionals en een ervaringsdeskundige het gesprek gevoerd over het thema femicide en intieme terreur.

3.2 We geven uitvoering aan de Regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang 'Kracht in Kwetsbaarheid' en de lokale vertaling daarvan. Uitgangspunten zijn daarbij zelfstandig wonen in de vertrouwde woonomgeving met steunende personen (beschermd thuis) en het voorkomen van dakloosheid vanuit het principe 'eerst een woning, dan herstel'.

3.3 Regionaal zijn we samen met zorgaanbieders, de RSJ en de samenwerkende gemeenten in de jeugdhulpregio aan de slag gegaan met de opgaven uit het transformatieconvenant waaronder kleinschalig wonen. In 2025 is begonnen met de scholing van de jeugdconsulenten in de verklarende analyse. Zoals eerder aangegeven (doelstelling 1.5) zijn in 2025 de noodzakelijke stappen gezet in Raalte om te voldoen aan de uitgangspunten van de Hervormingsagenda met betrekking tot een stevig lokaal team voor jeugd. In januari 2026 is een geactualiseerde regiovisie Jeugdhulp Ijsselland 2026-2031 voorgelegd.

3.4 Samen met het zorgkantoor en de zorgverzekeraar is in de regio Midden-IJssel gewerkt aan de verbinding tussen het zorgdomein en het sociaal domein, zodat we de uitdagingen die op ons afkomen vanuit het Integraal Zorgakkoord (IZA) nog meer vanuit gezamenlijkheid worden opgepakt vanuit de thema's mentaal welbevinden, vergrijzende samenleving en gezond leven.

4.1 We werken doorlopend, samen met partners en inwoners, aan dat wat nodig is om mensen zolang en veilig mogelijk zelfstandig thuis te laten wonen. Denk hierbij aan thema's als bewustwording (Praat vandaag over Morgen), zelf- en samenredzaamheid en doorstroombevordering.

2.4.4 Verantwoording nieuw beleid 2025

Implementatie besparingsmaatregelen sociaal domein
Er is extra personele capaciteit ingezet om de besparingsmaatregelen sociaal domein uit het Berenschot te realiseren .

2.4.5 Waar meten we ons succes aan af?

De verplichte BBV-beleidsindicatoren en de indicatoren uit het tweejaarlijks onderzoek 'Waar staat je gemeente' zijn te vinden via: Indicatoren

2.4.6 Gerealiseerde baten en lasten

Bedragen in €

Omschrijving	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	-1.812.431	-1.716.116	96.315
Lasten	36.328.682	35.931.522	-397.160
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	**34.516.251**	**34.215.406**	**-300.845**
Mutaties in reserves	-164.274	149.921	314.195
Gerealiseerd resultaat	**34.351.977**	**34.365.328**	**13.351**

2.4.7 Analyse verschillen

Verklaring verschil uitgaven en inkomsten

Bedragen in € - is voordeel

Omschrijving verklaring	Verschil
Hogere bijdrage kinderopvangtoeslagaffaire (deels naar 2026)	-128.000
Minder kosten volksgezondheid	-52.000
Minder kosten zorg- en hulpverlening	-30.000
Minder kosten Centrum voor Jeugd en Gezin	-23.000
Meer doorberekening diverse domeinen	303.000
Minder doorberekening eenmalige investeringen	-37.000
Overige verschillen	-19.649
Totaal verschil	**13.351**

Compensatie rijk uitvoeringskosten hulp gedupeerden toeslagen (€ 128.000 voordeel)
Het rijk compenseert achteraf de gemaakte uitvoeringskosten omtrent de hulp aan gedupeerden van de toeslagenaffaire. Dit bedrag wordt grotendeels overgeheveld naar 2026 voor de uitvoering van hulp aan gedupeerden in 2026.

Minder kosten volksgezondheid (voordeel € 52.000)
Op het budget lokaal gezondheidsbeleid is € 40.000 overgehouden mede doordat veel kosten omtrent gezondheid zijn toegerekend aan de rijksbijdrage Gezond en actief Leven Akkoord (GALA). Daarnaast is er een hoger bedrag terugontvangen van de GGD betreft de afrekening van het resultaat 2024 en de terug ontvangen BTW.

Minderkosten zorg-en hulpverlening (voordeel € 30.000)
Er is een lagere subsidie aan algemeen maatschappelijk werk verstrekt, hierdoor is er een voordelig resultaat op zorg- en hulpverlening.

Minderkosten Centrum jeugd en Gezin (voordeel € 23.000)
Er is een voordelig resultaat van € 23.000 door lagere ICT- en applicatiekosten.

Reservemutaties
De resultaten voor Wmo en jeugd zijn toegevoegd danwel onttrokken aan de reserve sociaal domein. Dit is verder toegelicht in de paragraaf sociaal domein.

Minder doorberekening eenmalige investeringen	Bedrag
Versterking dienstverlening voor kwetsbare inwoners naar 2026	-37.402
Totaal	**-37.402**

Verschillen in de reservemutaties		Bedrag
Hogere stortingen in reserve sociaal domein		727.536
Storting in reserve inwonersinitiatieven		5.000
Hogere beschikking over reserve sociaal domein		-584.652
Lagere doorberekening eenmalige kredieten:		
* M8671103 herrijking subsidiebeleid	1.093	
* M8608002 versterking dienstverlening kwetsbare ouderen	127.303	
* M8608510 Huisvesting consultatiebureau Raalte Nrd	3.463	
* M8608500 Transformatiebudget sociaal domein naar 2025	34.452	
Totaal lagere beschikking door lagere doorberekening eenmalige investeringen		166.311
Totaal		**314.195**

Programma 5

Duurzaamheid en energietransitie

Gemeente Raalte

Programma 5: Duurzaamheid en energietransitie

Portefeuillehouder:	Wethouders R. Bisschop en A. Kreule
Programmacoördinator:	Domeinmanager M. Lammerts van Bueren

2.5.1 Welke ontwikkelingen zijn er in 2025 geweest?

Elektriciteit

Het elektriciteitsnet wordt in Raalte op bepaalde piekmomenten zo hoog belast dat het dichtbij de maximale capaciteit komt om elektriciteit te vervoeren, wat uitval van stroom of storingen tot gevolg kan hebben (netcongestie). Om zoveel mogelijk te voorkomen dat er uitval van elektriciteit plaatsvindt beperkt de netbeheerder verdere groei van de vraag door aanvragen niet meer toe te kennen, deze beperking heet transportschaarste. Hier hadden in 2025 voornamelijk aanvragers van een grote aansluiting last van.

Er is in december 2025 een nieuw landelijk prioriteringskader geïntroduceerd door de Autoriteit Consument & Markt. Dit prioriteringskader moet ervoor zorgen dat, wanneer er ruimte vrij komt op het stroomnet, projecten die belangrijk zijn voor de samenleving eerder toegang krijgen tot het volle stroomnet. Je kunt dan denken aan ziekenhuizen, woningbouw of scholen. In dit prioriteringskader is ook geïntroduceerd dat kleinverbruikers, zoals woningbouw, voortaan ook op de geprioriteerde wachtlijst komen. Tot nu toe kregen zij automatisch een aansluiting op het elektriciteitsnetwerk, maar dat stopt per 1 juli 2026.

In 2025 is ook het verzwaringsproject van het hoogspanningstraject Harculo, Raalte, Nijverdal stilgelegd. Dit traject zou worden verzwaard om te moderniseren en meer stroomcapaciteit te krijgen (tegen netcongestie). Verzwaring van dit traject is nodig om meer stroom naar Raalte toe te transporteren. Er is nog geen duidelijkheid over wanneer dit project herstart wordt.

Grootschalige opwek

Besluitvorming over het Energielandgoed Raalte aan de Hondemotsweg is vertraagd in 2025 en vindt pas plaats in 2026. Dit komt onder andere doordat er aanvullend onderzoek nodig is naar aanleiding van de ingediende zienswijzen. Deze aanvullende gegevens zijn nodig om aan te kunnen tonen dat deze ontwikkeling uitvoerbaar en rechtsgeldig is. Uitstel van besluitvorming over dit zonnepark betekent onduidelijkheid over de bijdrage die dit park levert aan ons doel om klimaatneutraal te worden in 2050.

2.5.2 Doelstellingen 2025

1. We werken toe naar een toekomstbestendig buitengebied en toekomstbestendige bedrijven door in 2030 op deze plekken 100 Gigawattuur (GWh) aan duurzame energie op te wekken.

2. We werken aan een toekomstbestendige gebouwde omgeving, duurzaam wonen in de wijken en dorpen. We stimuleren en faciliteren initiatieven gericht op duurzame mobiliteit, energiebesparing en aardgasvrije woningen en gebouwen.

3. We werken aan een gezonde/duurzame, schone leefomgeving waarbij we inzetten op een hoger percentage hergebruik van verschillende (circulaire) afvalstromen. We zetten in op bewustwording in de samenleving, we gaan extra communiceren over nut en noodzaak van het scheiden van de grondstofstromen.

4. We werken toe naar een asbestvrije leefomgeving.

2.5.3 Wat hebben we ervoor gedaan en wat hebben we ermee bereikt?

1.1 Het overkoepelend beleidsplan duurzaamheid is vastgesteld. Daarmee zijn doelen voor 2030 en de ambities tot 2050 vastgesteld.

1.2 In 2025 hebben we hard gewerkt aan de uitvoering van de plannen en projecten die bijdragen aan de doelstellingen uit het overkoepelend beleidsplan. Voorbeeld hiervan is dat we bezig zijn met het opstellen van een warmteprogramma en het verzwaren van het elektriciteitsnet. Ook is de witgoedregeling opengesteld.

1.3 In 2025 hebben we gewerkt aan het maken van een monitor om de voortgang van onze projecten en plannen te monitoren. Deze monitor wordt in 2026 opgeleverd.

1.4 Dit jaar is de opvolger van RES 1.0, de Regionale Samenwerkingsagenda Energie West-Overijssel, opgesteld. Vaststelling vindt plaats in 2026 door colleges van de RES partners.

1.5 Er zijn dit jaar nieuwe afspraken gemaakt in de Regionale Samenwerkingsagenda Energie. Die afspraken gebruiken we, naast het overkoepelend beleidsplan duurzaamheid, als richtinggevend kader.

1.6 Dit jaar hebben we veel gesprekken gevoerd met Enexis over het elektriciteitsnet. We stellen ons faciliterend op bij het verzwaren van het netwerk. Dit jaar zijn twee wijken verzwaard op laagspanningsniveau en is de bouw van drie middenspanningsstations in voorbereiding.

1.7 We hebben kennismakingsgesprekken gevoerd met meerdere lokale energie-initiatieven. Met een andere coöperatie voeren we gesprekken op project niveau. Evaluatie van de ondersteuningssubsidie wordt afgerond in 2026.

1.8 We nemen deel in de werkgroep Waterstofnetwerk Oost-Nederland. Daarnaast volgen we de ontwikkelingen van het waterstofnetwerk onder andere via regionale samenwerkingen, zoals de werkplaats nieuwe energie Overijssel.

1.9 Onderzoek naar mestvergisting en de productie van groen gas hebben we uitgesteld tot er meer duidelijkheid is over de invulling van het landelijk gebied.

2.1 De regeling lokale isolatie is gereed. Het Europese aanbestedingstraject is bijna afgerond voor grootschalige uitvoering van de lokale isolatieregeling. Vooruitlopend hierop is gestart met een pilot.

2.2 Het gemeentelijke energieloket (Duurzaam Bouwloket) heeft zijn website in 2025 vernieuwd waardoor deze beter aansluit bij de wensen van de Overijsselse gemeenten. In 2025 zijn er weer 10 inloopspreekuren gehouden waar inwoners terecht kunnen met hun verduurzamingsvragen. Ook zijn er in 2025 125 energiescans aangevraagd. Daarnaast loopt het energiearmoedeproject door waarbij inwoners gratis advies krijgen van een energiecoach of gratis kleine verduurzamingsmaatregelen ontvangen.
3.1 Er is onderzoek gedaan naar circulariteit in de openbare ruimte in de gemeente Raalte. Dit onderzoek is bijna klaar en wordt in 2026 afgerond.

3.2 Als pilot willen we gaan communiceren over het scheiden van afvalstromen in de dorpskern Heeten. In 2025 is hiervoor de eerste stap gezet. Ook hebben we gegevens verzameld over het huidige afvalscheidingsgedrag. Dit dient als input voor de bredere communicatiecampagne in 2026.

4.1 Er is in 2025 beperkt uitvoering gegeven aan het saneren van asbestdaken.

2.5.4 Verantwoording nieuw beleid 2025

Uitvoeringskosten duurzaamheid

De uitvoeringskosten aangevraagd voor 2025 zijn niet volledig benut. De reden is dat we onze inzet vooral hebben gefocust op het inzetten van de SpUk middelen die we ter beschikking hadden. Daarnaast viel het vaststellen van het beleidsplan duurzaamheid later in 2025 dan verwacht, wat ook geleid heeft tot lagere uitvoeringskosten. Het resterende bedrag wordt gestort in de reserve klimaatbeleid.

Advies energiebesparende maatregelen door energievakmannen

Ook in 2025 hebben de vakmannen weer veel advies gegeven aan onze inwoners. Een groot gedeelte van deze adviezen konden we onderbrengen bij de SpUk middelen. Dit heeft er toe geleid dat niet het hele aangevraagde budget van de energievakmannen is gebruikt. Het resterende bedrag wordt gestort in de reserve klimaatbeleid.

2.5.5 Waar meten we ons succes aan af?

De verplichte BBV-beleidsindicatoren en de indicatoren uit het tweejaarlijks onderzoek 'Waar staat je gemeente' zijn te vinden via: Indicatoren

Indicatoren programma 5	Referentie jaar	Referentie cijfer	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Begroting 2025	Werkelijk 2025
Hergebruik ten opzichte van totale huisvuilaanbod *Bron: Rova*	2024	78%	78%	78%	80%	n.n.b.
Score op de tevredenheid t.a.v. afvalinzameling is voldoende *Bron: 2-jaarlijkse enquête Rova*	2024	7,4		7,4	7,8	n.n.b.
CO2-uitstoot gebouwde omgeving in de gemeente Raalte *Bron: Klimaatmonitor. Cijfers afgerond op Ton*1000 CO2.*	2023	60,2	60,2		70,0	n.n.b.
Hernieuwbare energie *Bron: Klimaatmonitor.*	2023	14,6%	14,6%		29,0%	n.n.b.

2.5.6 Gerealiseerde baten en lasten

Bedragen in €

Omschrijving	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	-6.140.158	-5.352.233	787.925
Lasten	6.944.802	4.829.501	-2.115.301
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	**804.644**	**-522.732**	**-1.327.376**
Mutaties in reserves	-1.163.918	-271.424	892.494
Gerealiseerd resultaat	**-359.274**	**-794.156**	**-434.882**

2.5.7 Analyse verschillen

Verklaring verschil uitgaven en inkomsten

Bedragen in € - is voordeel

Omschrijving verklaring	Verschil
Niet ingezette middelen tbv lokale gebiedsopgave zonneparken	-110.000
Minder doorberekening eenmalige investeringen	-313.877
Overige verschillen	-11.005
Totaal verschil	**-434.882**

Minder kosten klimaatbeleid (voordeel € 110.000)
Bedrag van € 110.000 is niet ingezet voor lokale gebiedsopgave zonneparken. Indien bedrag € 110.000 is ontvangen wordt deze gestort in de reserve lokaal eigenaarschap.

Minder doorberekening eenmalige investeringen		Bedrag
Doorbelasting door naar 2026		
* M8704001 Sanering asbestdaken en stortkosten	-90.050	
		-90.050
Afgevoerde posten 2025:		
* M8704001 Sanering asbestdaken en stortkosten	-46.345	
* M8704079 Raalte duurzaam 2050 uitvoering	-177.484	
Afronding	2	
		-223.827
Totaal		**-313.877**

Verschillen in de reservemutaties		Bedrag
Lagere beschikking over reserves door lagere doorberekening M8:		
* M8704004 Verduurzaming maatschappelijk vastgoed naar 2026	601.376	
* M8704074 Energieloket naar 2026	17.453	
* M8704079 Raalte Duurzaam 2050 naar 2026	65.465	
* M8704001 Sanering asbestdaken en stortkosten	9.950	
Totaal lagere beschikking door lagere doorberekening eenmalige investeringen		694.244
Niet bestede middelen duurzaamheid vanuit nieuw beleid 2023-2024		198.250
Totaal		**892.494**

Programma 6

Economie

Gemeente Raalte

Programma 6: Economie

Portefeuillehouder:	Wethouder B. Breunissen
Programmacoördinator:	Domeinmanager M. Lammerts van Bueren

2.6.1 Welke ontwikkelingen zijn er in 2025 geweest?

Niet van toepassing.

2.6.2 Doelstellingen 2025

1. Een minimale top tien en het streven naar een top drie notering in de MKB vriendelijkste gemeente in Overijssel.

2. We zetten in op een voldoende en kwalitatief aantrekkelijk aanbod van bedrijfskavels en bedrijventerreinen.

3. We gebruiken de kansen en mogelijkheden die de Regio Zwolle ons biedt.

4. We zetten in op de realisatie van vitale en attractieve winkelcentra.

5. Het toeristisch aanbod stimuleren en faciliteren wij.

6. We zetten in op goede ondersteuning van evenementenorganisaties.

7. Samen met het bedrijfsleven blijven we inzetten op het merk Raalte geeft Ruimte.

8. We spelen in op de economische opgaven via de economische agenda.

2.6.3 Wat hebben we ervoor gedaan en wat hebben we ermee bereikt?

1.1 In 2025 zijn we in gesprek gebleven met onze ondernemers om te kijken hoe we onze dienstverlening verder konden verbeteren. MKB-Nederland houdt geen landelijke enquête meer. In een ambitiedocument dat we samen met de ondernemersverenigingen hebben opgesteld, hebben we concreet afspraken gemaakt over onze dienstverlening.

1.2 In 2025 hebben we het startersloket voortgezet. ZP-Raalte voerde het startersloket mede namens ons uit.

1.3 We hebben ingezet op de accountmanagers Economische Zaken als eerste aanspreekpunt voor het bedrijfsleven en ondernemersverenigingen.

2.1 We hebben een actieve inzet gepleegd op de uitgifte van bedrijfskavels door nauw contact te onderhouden met het bedrijfsleven. Hierdoor zijn inmiddels alle bedrijfskavels uitgegeven. Ook hebben we bij de ondernemers de wensen voor bedrijfskavels in de toekomst geïnventariseerd en onderzoeken we toekomstige locaties voor uitbreiding werklocaties.

2.2 Samen met ondernemers zijn we aan de slag gegaan met het toekomstbestendig maken van bestaande bedrijventerreinen.

3.1 We hebben ons zowel bestuurlijk als ambtelijk actief ingezet binnen de Regio Zwolle (onder andere economie en combi arbeidsmarkt-economie). Daarnaast hebben we initiatieven vanuit de Regio Zwolle gekoppeld aan ons lokale bedrijfsleven. Verder werd de regiodeal voor gebiedsarrangement Salland (Langkamp) gehonoreerd.

3.2 In het programma Karakteristieke Stationsomgevingen heeft de gemeente Raalte met andere gemeenten samengewerkt aan de ontwikkeling van de stationsgebieden en directe omgeving (NOVEX-programma). Er is een concept maatregelenboek opgesteld om het Rijk en andere partijen te bewegen te investeren in de zes stationsgebieden. Mede hierdoor hebben we WOKT middelen van € 13 mln. voor infrastructuur toegekend gekregen.

4.1 Met projectgroep Heino hebben we invulling gegeven aan de aanpak van CentrumVisie Heino. Het 14 april plein is heringericht en vergroening in het centrum is toegepast. Ook is een centrum coördinator aangesteld en de marketingcampagne InHeino gestart.

4.2 We hebben de ontwikkelingen van het ruimtelijk kwaliteitsplan fase 2 voor het centrum van Raalte gevolgd en gestimuleerd. We zijn aan de slag gegaan met fase 2 van het ruimtelijk kwaliteitsplan, wat de aanpak van de entrees, de stegen en het winkel-achtje van het centrum van Raalte betekent.

5.1 Salland is het toeristische merk dat wordt vermarkt. Salland Marketing is hierbij onze partner. Er vinden gesprekken plaats om de samenwerking te herijken. Reden hiervan is mede dat Rijssen-Holten uit de samenwerking stapt per 1 januari 2026.

5.2 We hebben ingezet op het in stand houden en doorontwikkelen van het fiets- en wandelnetwerk. Het huidige kwaliteitsniveau van deze basisvoorziening was onze maatstaf.

5.3 We hebben de toeristische en recreatieve kansen met betrekking tot het Overijssels Kanaal verkend. Dit is gedaan in samenwerking met ondernemers en het waterschap Drents Overijsselse Delta. Resultaat daarvan is een inspiratiedocument, waarmee ondernemers en andere initiatiefnemers worden gestimuleerd om met concrete plannen en activiteiten bij te dragen aan de versterking van de toeristisch-recreatieve functie van het kanaal.

6.1 De nieuwe Evenementenvisie is in 2022 vastgesteld en wordt momenteel uitgevoerd. In 2025 is het uitvoeringsbeleid voor evenementen opgesteld.

7.1 Ter stimulering van voorspoedige economische ontwikkelingen hebben wij het merk Raalte geeft Ruimte verder gepromoot over de verschillende sectoren en de initiatieven uitgevoerd. Deze initiatieven hebben het draagvlak van het bedrijfsleven, onderwijs en de gemeente vergroot. Concrete voorbeelden zijn de oprichting Raalte Geeft Ruimte Stichting met de bijbehorende gezamenlijke funding, het leiderschapsprogramma en het MBO-traineeship.

8.1 In 2025 zijn we verder gegaan met het uitvoeren van de economische agenda 2020 – 2025 en stelden we een nieuw economisch profiel op. Op basis hiervan zijn we in 2025 aan de slag gegaan met het actualiseren van de economische agenda. We verwachten begin 2026 de nieuwe agenda gereed te hebben.

2.6.4 Verantwoording nieuw beleid 2025

Niet van toepassing.

2.6.5 Waar meten we ons succes aan af?

De verplichte BBV-beleidsindicatoren en de indicatoren uit het tweejaarlijks onderzoek 'Waar staat je gemeente' zijn te vinden via: Indicatoren

Indicatoren programma 6	Referentie jaar	Referentie cijfer	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Begroting 2025	Werkelijk 2025
Aantal toeristische overnachtingen *Bron: aangiften toeristenbelasting*	2023	252.077	252.077		255.000	
Uitgifte industriegrond *Bron: gemeentelijke administratie*	2024	1,4 ha.	3 ha.	1,4 ha.	2,3 ha.	
Aantal vestigingen gemeente Raalte Bron: Biro	2023	3.933	3.933		4.000	
Aantal banen gemeente Raalte Bron: Biro	2023	19.370	19.370		20.000	
Stabiele top 10 positie MKB vriendelijkste gemeente Overijssel *Bron: Onderzoek Lexnova*	2020	7			3	

2.6.6 Gerealiseerde baten en lasten

Bedragen in €

Omschrijving	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	-30.497	-125.180	-94.683
Lasten	1.555.463	1.443.239	-112.224
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	**1.524.966**	**1.318.059**	**-206.907**
Mutaties in reserves	-413.072	-110.422	302.650
Gerealiseerd resultaat	**1.111.894**	**1.207.637**	**95.743**

2.6.7 Analyse verschillen

Verklaring verschil uitgaven en inkomsten

Bedragen in € - is voordeel

Omschrijving verklaring	Verschil
Meer doorberekening diverse domeinen	123.364
Meer doorberekening eenmalige investeringen	22.158
Overige verschillen	-49.779
Totaal verschil	**95.743**

Minder doorberekening eenmalige investeringen		Bedrag
Doorbelasting door naar 2026:		
* M8310129 kwaliteitsverbetering bestaande bedrijven		-1.188
Overschrijding ten laste van exploitatie:		
* M8210025 uitvoeren centrumvisie Heino	24.799	
* M8310002 Actualiseren evenementenbeleid	2.330	
Onderschrijding ten gunste van exploitatie		
* M8310129 kwaliteitsverbetering bestaande bedrijven	-3.783	
		23.346
Totaal		**22.158**

Verschillen in de reservemutaties		Bedrag
Lagere beschikking door lagere doorberekening M8, waaronder:		
* M8310003 Ondersteuning evenementen	78.680	
* M8310121 uitvoeren beleidsplan recreatie en toerisme	21.017	
* M8310128 Raalte geeft Ruimte	17.905	
* M8310103 Gem bijdrage herontwikkeling MBI terrein	178.041	
* diverse M8 kredieten	7.007	
Totaal lagere beschikking door lagere doorberekening eenmalige investeringen		302.650
Totaal		**302.650**

Programma 7

Sport, cultuur en maatschappelijk vastgoed

Gemeente Raalte

Programma 7: Sport, cultuur en maatschappelijk vastgoed

Portefeuillehouder:	Wethouders B. Breunissen en G. Toeter
Programmacoördinator:	Domeinmanager T. Schrör

2.7.1 Welke ontwikkelingen zijn er in 2025 geweest?

Integraal huisvestingsplan onderwijs

Samen met de schoolbesturen is gewerkt aan een herijking van het integraal huisvestingsplan onderwijs 2026-2040.

Sporthal Hoogerheyne

In 2024 heeft de raad een eenmalige bijdrage van maximaal € 2.049.000 beschikbaar gesteld aan Stichting Sportbelangen Heino voor de renovatie en verduurzaming van sporthal Hoogerheyne, gericht op instandhouding voor 15 jaar. Op basis van de ingediende aanvraag is in 2025 hiervoor een subsidiebeschikking afgegeven van maximaal € 1.861.918. De uitvoering vindt plaats in 2026.

Sporthal Heeten

De raad heeft in 2025 een eenmalige bijdrage van maximaal € 450.860 toegekend aan Stichting Sporthal Heeten voor noodzakelijke investeringen ten behoeve van het bewegingsonderwijs, gericht op instandhouding voor 10 jaar. De definitieve voorwaarden worden vastgelegd na ontvangst van het plan en de businesscase.

2.7.2 Doelstellingen 2025

1. Vanuit de visie van Positieve Gezondheid zien wij voldoende Sporten en bewegen als 'must' voor een gezonde leefstijl. Het levert een goede bijdrage aan het fysiek, mentaal en sociaal welbevinden van onze inwoners. Wij zetten ons daarom in dat iedere inwoner met plezier en zonder belemmering op zijn eigen niveau kan bewegen en sporten. Inclusief aandacht voor sporttalentontwikkeling en topsporters.

2. We dragen zorg voor een duurzaam, toekomstbestendig en passend aanbod aan maatschappelijk vastgoed en onderwijshuisvesting in nauw overleg met onze partners.

3. We zetten in op het minimaal handhaven van het huidige voorzieningenniveau en het bevorderen van een sterk, veelzijdig, voor iedereen toegankelijk cultuuraanbod, waarbij de cultuurverenigingen en de makers worden ondersteund en gefaciliteerd. Ook zetten we de sector meer voor het voetlicht en zorgen we voor ons erfgoed en beeldende kunst.

4. We komen met voorstellen voor het verbeteren van de huidige subsidieregeling 'sociaal beleid' en werken aan een uniforme werkwijze in het subsidieproces.

2.7.3 Wat hebben we ervoor gedaan en wat hebben we ermee bereikt?

1.1 In 2025 is de Raad geïnformeerd over het huidige sport- en beweegbeleid en de witte vlekken ten opzichte van het Sportakkoord, zoals topsport- en talentontwikkeling. Eind 2025 is de conceptnota Sport- en Beweegbeleid afgerond; deze wordt begin 2026 ter besluitvorming aan de Raad voorgelegd.

1.2 In de prestatieafspraken met het Sportbedrijf is vastgelegd welke activiteiten buurtsportcoaches in 2025 uitvoeren en welke resultaten daarmee worden nagestreefd. De inzet was gericht op het realiseren van de speerpuntacties uit het Uitvoeringsplan Sportakkoord en op het versterken van de sociale basis voor vooraf benoemde doelgroepen. Buurtsportcoaches zijn daarbij vooral ingezet in wijken en dorpen waar inwoners gemiddeld minder sporten en bewegen. Deze gerichte inzet sluit aan bij het principe *'ongelijk investeren voor gelijke kansen'*.

1.3 Voor 2025 zijn prestatieafspraken gemaakt met het Sportbedrijf, inclusief te behalen inhoudelijke resultaten, voor de twee maatschappelijke hoofdopdrachten. Het Sportbedrijf heeft deze opdrachten conform de prestatieafspraken uitgevoerd binnen de beschikbaar gestelde exploitatiebijdrage en bijdrage voor de inzet van buurtsportcoaches. Kwartaalrapportages laten zien dat het Sportbedrijf 2025 zowel qua inhoudelijke als financiële resultaten, positief kan afsluiten.

1.4 In de exploitatieovereenkomst met het Sportbedrijf zijn afspraken gemaakt dat ruimten primair worden toegewezen aan scholen en verenigingen en daarna maatschappelijke organisaties. In 2025 is wederom een gebruikersoverleg gevoerd waarin knelpunten zijn besproken en opgelost.

1.5 Er zijn in 2025 twee aanvragen Stimuleringslening Sportaccommodaties toegewezen (435K). Er is nog voldoende ruimte voor nieuwe aanvragen. (1,4 miljoen).

2.1 Er is verder gewerkt aan de uitvoering van de projecten St Bernadetteschool in Heeten, Linde in Laag Zuthem en de Sint Jozefschool in Nieuw Heeten. Daarnaast hebben we een start gemaakt met het plan voor de Esmoreit in Luttenberg.

3.1 Het concept van het uitvoeringsprogramma is afgerond en gaat de bestuurlijke procedure in.

3.2 De gemeente Raalte heeft onder voorwaarden en verplichtingen besloten om € 500.000 te reserveren voor de realisatie van een MFA in de H. Marcellinuskerk in Broekland. Met de werkgroep hebben wij overleg gevoerd.

3.3 Er zijn voorgesprekken gevoerd over de inhoud van het op te maken en vast te stellen meerjarenuitvoeringsprogramma van het HOFtheater.

3.4 De bibliotheek in Heino is verduurzaamd en toekomstgericht heringericht. Met de aanpassingen is de bibliotheek klaar voor de toekomst: een plek waar lezen, leren en samenkomen centraal staan. Begin 2026 vond de officiële feestelijke opening plaats.

3.5 De gesprekken met Salland Wonen en De Coöperatie over de toekomst van De Maalderij in Heino zijn voortgezet. Uitgangspunt is om het gebouw te behouden voor de cultuursector.

3.6 Onze deelname aan de proeftuin van de cultuurregio Zwolle, VAKTOR is voortgezet.

3.7 De stoelen kunstwerken op de stations zijn gerealiseerd. Tevens wordt het kunstwerk bij het Hoftheater verplaatst (uitvoering begin 2026) als ook de Korenaren.
De Korenaren verlichten de voetgangers/fiets tunnel die onder het spoor doorloopt.

3.8 We werken integraal samen in onder andere de groeiopgave van de gemeente.

4.1 Het project is een afrondende fase. Zowel de Algemene Subsidieverordening als de regeling Sociaal beleid wordt begin 2026 ter besluitvorming aangeboden. Daarnaast zijn met het Koersdocument sociaal domein en het Sport- en beweegbeleid doelen gesteld op basis waarvan middelen gericht worden ingezet.

2.7.4 Verantwoording nieuw beleid 2025

Tijdelijke formatie onderwijshuisvesting

Om de aanzienlijke vraagstukken op te pakken en een strategische gesprekspartner te zijn voor de onderwijsbesturen hebben we hier extra capaciteit op ingehuurd. In 2025 is voornamelijk ingezet op de herijking van het IHP en de uitvoering / de opstart van de projecten.

Tijdelijke formatie maatschappelijk vastgoed

In 2022 bleek dat de werkzaamheden binnen het beheer van het maatschappelijk vastgoed te veel waren voor de regisseur die beschikbaar was. Gekozen is om een trainee aan te trekken. Haar inzet heeft laten zien dat extra ondersteuning van waarde is om zaken gedaan te krijgen. Na beëindiging van het traineetraject is in 2024 besloten om haar voor twee jaar in dienst te nemen en deze jaren te gebruiken om een nadere analyse te maken op de werkzaamheden in relatie tot de benodigde formatie.
Tot op heden zijn we bezig met maken van een nadere analyse en procesoptimalisatie rondom het vastgoed van de Gemeente Raalte. De verwachting is dat de analyse medio 2026 afgerond wordt. Uit de analyse zal blijken wat de benodigde formatie is voor Maatschappelijk Vastgoed.

Noodlokalen Raalte Noord

Met de schoolbesturen zijn andere afspraken gemaakt over de situatie in Raalte Noord waardoor de noodlokalen niet zijn ingezet. Deze afspraken zijn opgenomen in het herijkte IHP.

Projectplan Gerardus Majella

Bij de herijking van het IHP zijn andere keuzes gemaakt in de fasering van de vernieuwing van het onderwijshuisvestingsbestand.

Cultuurbeleidsplan

Het uitvoeringsprogramma cultuur is voortgezet. Het beheer en onderhoud van verschillende kunstwerken is in voorbereiding.

Tegemoetkoming OZB maatschappelijke instellingen

De subsidieregeling is eind 2025 opengesteld. Een groot aantal maatschappelijke instellingen heeft hier aanspraak op gemaakt.

SVn sportstimuleringsleningen

In 2025 zijn de gevraagde middelen ter beschikking gesteld aan Svn.

Storting weerstandsreserve Sportbedrijf

Dit is in 2025 gerealiseerd via een extra aandelenemissie van € 400.000.

Reparatie cofinanciering buurtsportcoaches
Deze (reparatie)bijdrage is toegekend aan het Sportbedrijf via de prestatieafspraken en bijdrage 2025 voor de in te zetten formatie van Buurtsportcoaches.

2.7.5 Waar meten we ons succes aan af?
De verplichte BBV-beleidsindicatoren en de indicatoren uit het tweejaarlijks onderzoek 'Waar staat je gemeente' zijn te vinden via: Indicatoren

Indicatoren programma 7	Werkelijk 2022	Werkelijk 2024
Percentage wekelijks sporter, 18 jaar en ouder *Bron: RIVM 2024 (4-jaarlijks onderzoek)*	52,0%	63,0%

2.7.6 Gerealiseerde baten en lasten
Bedragen in €

Omschrijving	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	-1.383.347	-1.471.386	-88.039
Lasten	11.747.677	9.565.631	-2.182.046
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	**10.364.330**	**8.094.245**	**-2.270.085**
Mutaties in reserves	-1.954.798	121.474	2.076.272
Gerealiseerd resultaat	**8.409.532**	**8.215.719**	**-193.813**

2.7.7 Analyse verschillen
Verklaring verschil uitgaven en inkomsten
Bedragen in € - is voordeel

Omschrijving verklaring	Verschil
Minder kosten basisonderwijs (mn niet ingezette stelpost)	-66.000
Meer kosten vervoer schoolsporten	43.000
Lagere opbrengsten Sportbedrijf	46.000
Minder kosten geprivatiseerde sportaccommodaties	-36.000
Minder kosten cultuursubsidies en cultuurnota	-65.000
Minder kosten kunstvoorziening	-39.000
Meer doorbelasting diverse domeinen	30.000
Minder doorberekening eenmalige investeringen	-83.933
Overige verschillen	-22.880
Totaal verschil	**-193.813**

Minder kosten basisonderwijs (voordeel € 66.259)
De eenmalige stelpost voor kapitaallasten onderwijshuisvesting € 87.000 is niet ingezet, dit betrof een verschuiving van kapitaallasten uit eerdere jaren. Het overige verschil is de resultante van diverse kleinere mutaties binnen onderdeel basisonderwijs.

Meerkosten vervoer schoolsport (nadeel € 43.215)
Het aantal leerlingen dat deelneemt aan schoolzwemmen en het aantal ritten vervoer schoolsport is toegenomen. Hierdoor is het budget met € 43.000 overschreden. In 2026 is het budget vervoer schoolsport omhoog bijgesteld.

Lagere opbrengsten Sportbedrijf (nadeel € 45.542)
Dit betreft een omissie in de begroting 2025, die inmiddels hersteld is in de begroting 2026. In de begroting 2025 was er per abuis rekening gehouden met huuropbrengsten van oud Tijenraan.

Minder kosten geprivatiseerde sportaccommodaties (voordeel € 35.865)
Doordat de werkelijke betaling aan SvN pas medio 2025 heeft plaatsgevonden, zijn er geen kapitaallasten geboekt. De kapitaallasten worden namelijk berekend op basis van de boekwaarde op 1 januari.

Minder kosten cultuursubsidies en cultuurnota (voordeel € 65.193)
Er zijn minder waarderingssubsidies en minder eenmalige subsidies voor culturele evenementen aangevraagd.

Minder kosten kunstvoorziening (voordeel € 39.223)
Er zijn minder kunstwerken hersteld en geplaatst dan bij de begroting was verwacht. De oorzaak hiervoor is voornamelijk de personele capaciteit.

Minder doorberekening eenmalige investeringen		Bedrag
Doorbelasting niet door naar 2026:		
* M8454460 Noodlokalen OBS Vogelaar	-93.933	
* M8540170 Bijdragen kerkenvisie	-5.000	
* M8530001 Uitvoering Roalter sportakkoord	15.000	
		-83.933
Totaal		**-83.933**

Verschillen in de reservemutaties		Bedrag
Lagere beschikking over reserves (kredieten door naar 2025):		
* M8530135 Sceanrio onderzoek sporthal Hoogerheyne	2.049.000	
* M8454001 Integraal onderwijshuisvestingsplan	26.950	
* M8454003 Taalschool Oekraïne	28.821	
* M8530001 uitvoering Roalter Sportakkoord	30.404	
* M8530201 NB26 onderzoek klimaat Tijeraan	-18.345	
* M8530202 NB26 RWZI filter Tijenraan	-21.679	
* M8540170 Bijdrage kerkenvisie	30.000	
* diverse M8 kredieten	4.038	
		2.129.189
Minder onderhoud sport-, onderwijs en maatschappelijke gebouwen		-57.867
Diversen		4.950
Totaal		**2.076.272**

Programma 8

Openbare orde en veiligheid

Gemeente Raalte

Programma 8: Openbare orde en veiligheid

Portefeuillehouder:	Burgemeester R. Zuidema
Programmacoördinator:	Domeinmanager M. Lammerts van Bueren

2.8.1 Welke ontwikkelingen zijn er in 2025 geweest?

In 2025 hebben zich een aantal incidenten voorgedaan, waarbij maatregelen genomen zijn om de openbare orde en veiligheid te herstellen. Ook werd een vliegtuigbom, die gevonden werd bij werkzaamheden in het Stationsgebied van Raalte, ontmanteld. Daarnaast heeft de wedstrijd Rohda Raalte - Fc Twente extra inzet gevraagd van gemeente en hulpdiensten vanwege risico's voor de openbare orde en veiligheid. De landelijke campagne Weerbare en Veerkrachtige samenleving heeft regionaal en lokaal prioriteit gekregen.

2.8.2 Doelstellingen 2025

1. Verbeteren van de weerbaarheid en verbondenheid in de samenleving, zodat we het veiligheidsgevoel van de inwoners van de gemeente Raalte minimaal op het huidige niveau houden.

2. Het stimuleren van een positief maatschappelijk effect door het verder verstevigen van de samenwerking tussen de ketens zorg en veiligheid. Met inzet op een betere kwaliteit van leven voor de kwetsbare inwoner, ontstaan minder veiligheidsproblemen en risico’s.

3. De gemeente Raalte zo onaantrekkelijk mogelijk maken voor ondermijnende criminaliteit, waarbij we inzetten op het tegengaan van oneerlijke concurrentie door malafide bedrijvigheid en streven naar een gezond woon- en ondernemersklimaat.

4. Het bevorderen van de digitale veiligheid van de gemeente Raalte als geheel met specifieke aandacht voor het versterken van de digitale weerbaarheid met behulp van reeds ontworpen/te ontwerpen instrumenten en middelen die aansluiten bij de verschillende doelgroepen.

5. We zetten in op de naleving van de leefregels op het gebied van openbare orde en veiligheid in onze gemeente.

6. Als gemeentelijke organisatie en als inwoners willen we goed voorbereid blijven op rampen en crises. We willen hierin een gewaardeerd partner in regionaal verband zijn.

2.8.3 Wat hebben we ervoor gedaan en wat hebben we ermee bereikt?

1.1 Het college heeft op basis van de Integrale Veiligheidsstrategie, een Uitvoeringsplan 2025-2026 vastgesteld. De uitvoering is volgens planning verlopen, wat betekent dat de actiepunten voor 2025 zijn opgepakt. Op een aantal punten komen we hieronder terug.

1.2 Op basis van de vastgesteld communicatiestrategie ondermijning zijn verschillende voorlichtingsactiviteiten uitgevoerd gericht op het vergroten van de weerbaarheid van de doelgroep inwoners, bestuur en interne organisatie.

1.3 Afgelopen jaar is besloten om geen hercertificering voor het Keurmerk Veilig Ondernemen te doorlopen. Onder andere toenemende kosten en het wegvallen van voordelen maakten voortzetting niet zinvol. De bestaande publiek-private samenwerking, die goed functioneert, blijft wel in stand.

1.4 Het project Buurtbemiddeling is volgens plan voortgezet. Er zijn 33 meldingen binnengekomen, waarvan er 21 geschikt waren voor bemiddeling. Hiervan zijn er 18 met positief resultaat afgesloten. De voornaamste aanleiding voor bemiddeling is geluidsoverlast.

2.1 Binnen de opgave wijken en dorpen is er aandacht voor het thema veiligheid. Dit is vooral gericht op het versterken van de sociale en fysieke basis, waarbij de verwachting is dat dit bijdraagt aan een positief effect op bijvoorbeeld het veiligheidsgevoel van inwoners.

2.2 Regionaal is gestart met het opstellen van een startbeeld om te bepalen welke inzet de komende jaren nodig is. We maken hiervan gebruik om onze lokale aanpak verder vorm te gaan geven.

2.3 Vanuit het Programma Veilig Leven werken we samen met de Veiligheidsregio IJsselland aan initiatieven die de zelfredzaamheid van inwoners vergroten. Door de prioritering van het thema Weerbare Samenleving is ervoor gekozen om specifiek in te zetten op voorlichting aan inwoners over zelfredzaamheid binnen dit thema.

3.1 Er is een aantal integrale controles uitgevoerd, waaronder een geplande controle bij een bedrijfsverzamelgebouw in Raalte. Daarnaast is gewerkt aan een ondermijningsbeeld, zodat we gerichter kunnen inzetten op relevante thema's.

3.2 Tijdens de bijeenkomsten van de lokale werkgroep Veilig Buitengebied bleek behoefte aan meer focus op concrete acties en minder op overleg. De communicatiecampagne over ondermijning in het buitengebied is doorgeschoven naar 2026, omdat eerst ingezet is op de doelgroepen inwoners algemeen en interne organisatie. Zie 1.2.

3.3 In 2025 voerde de Rekenkamer Raalte een onderzoek uit naar de inzet op ondermijning. De aanbevelingen verwerken we in de doorontwikkeling van onze aanpak. We blijven alert op wijzigingen of nieuwe APV-artikelen die kunnen bijdragen aan het tegengaan van ondermijning. Daarnaast is bestuurlijk opgetreden op basis van de Opiumwet.

4.1 Op basis van het regionale plan Digitale Veiligheid hebben we ingezet op het bevorderen van digitale weerbaarheid onder ouderen. Samen met de bibliotheek Raalte en politie is een interactieve voorlichting gegeven voor ouderen.

5.1 De inzet van de boa’s op de verschillende aandachtsgebieden is opgenomen in het VTH-Uitvoeringsprgramma. De inzet is daarbij hoofdzakelijk risico gestuurd. In het kader van het Keurmerk Veilig Ondernemen surveilleren de boa’s in het winkelgebied.

5.2 De boa inzet is op basis van risicosturing verdeeld over de aandachtsgebieden; jeugdtoezicht, toezicht leefbaarheid openbare ruimte, integrale controles, evenementen en toezicht op basis van meldingen.

4.2 & 6.1 De trainingen en oefeningen voor functionarissen in de crisisorganisatie zijn volgens planning uitgevoerd. Het thema digitale ontwrichting, waaronder cyber is onder andere aan bod gekomen. Uit de resultaten van de regionaal uitgevoerde fenomenenanalyse naar extremisme, radicalisering en maatschappelijk onrust blijkt, dat lokaal onder andere ingezet moet worden op vroegsignalering en versterken van de verbinding met de samenleving. Regionaal is hiervoor financiering ontvangen van de nationaal coördinator terrorismebestrijding een Veiligheid (NCTV).

6.2 Bestuurlijk wordt via de begrotingscyclus van de Veiligheidsregio IJsselland (VRIJ) gestuurd op de uitwerking van de beleidsagenda. De uitvoering is volgens plan verlopen. De verantwoording volgt via de paragraaf verbonden partijen.

2.8.4 Verantwoording nieuw beleid 2025

Nieuwbouw brandweerkazerne Heino
De aanbesteding voor de nieuwe brandweerkazerne in Heino heeft in de zomer van 2025 plaatsgevonden (volgens planning). De aannemer is eind 2025 gestart met de eerste werkzaamheden, dit is iets later dan oorspronkelijk gepland. Het resterende budget wordt doorgeschoven naar 2026.

2.8.5 Waar meten we ons succes aan af?
De verplichte BBV-beleidsindicatoren en de indicatoren uit het tweejaarlijks onderzoek 'Waar staat je gemeente' zijn te vinden via: Indicatoren

2.8.6 Gerealiseerde baten en lasten
Bedragen in €

Omschrijving	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	-335.258	-424.354	-89.096
Lasten	4.371.840	4.590.632	218.792
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	**4.036.582**	**4.166.278**	**129.696**
Mutaties in reserves	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**4.036.582**	**4.166.278**	**129.696**

2.8.7 Analyse verschillen

Verklaring verschil uitgaven en inkomsten

Bedragen in € - is voordeel

Omschrijving verklaring	Verschil
Minder opbrengsten brandweerkazernes (onder andere lagere bijdrage VRIJ)	51.000
Meer doorberekening diverse eenheden	78.177
Overige verschillen	519
Totaal verschil	**129.696**

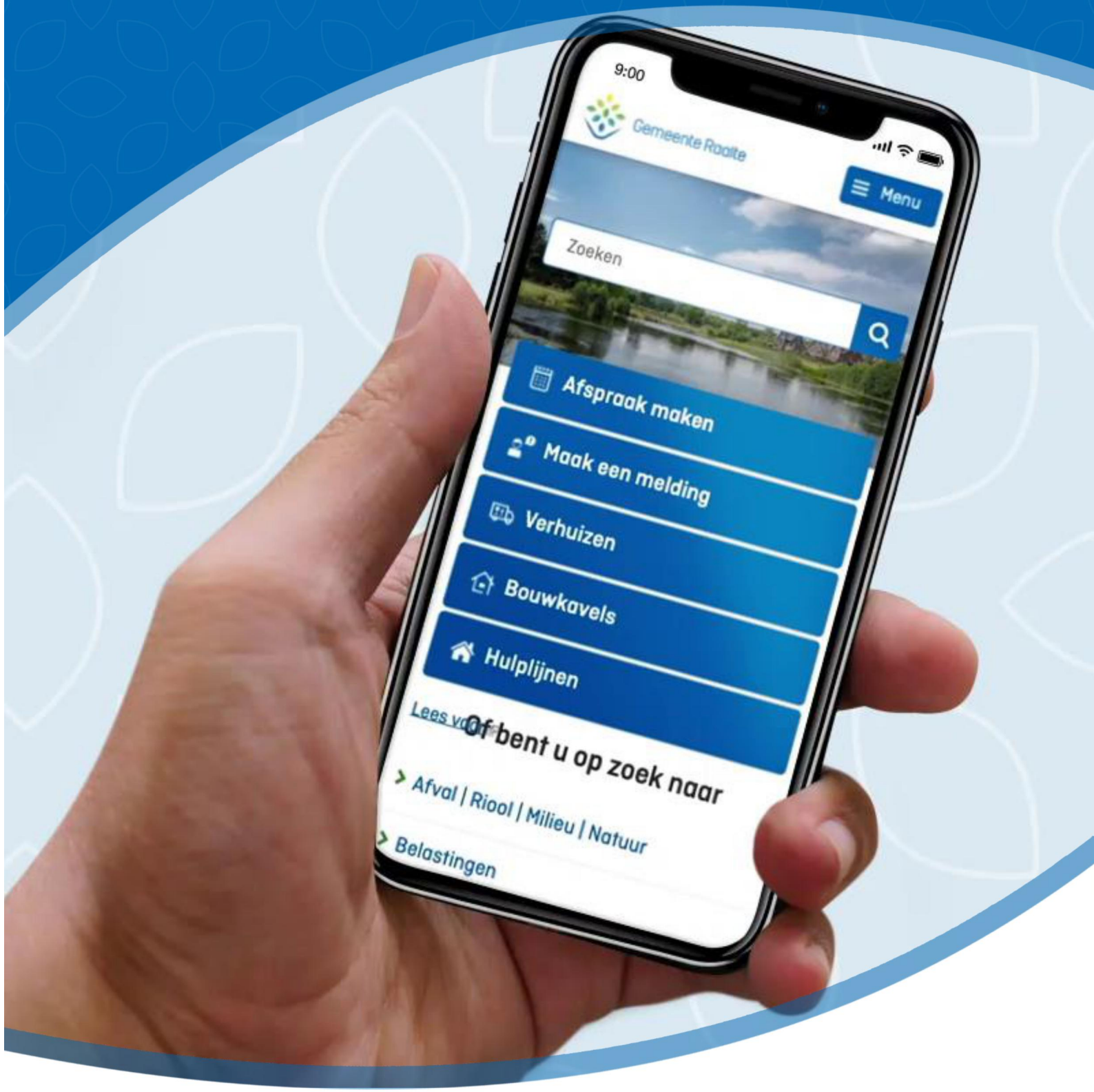
Minder inkomsten veiligheidsregio(nadeel € 51.486)
Dat komt voornamelijk doordat de huurinkomsten van de brandweerkazerne in Heino nog begroot waren terwijl die niet zijn ontvangen. De reden hiervoor is dat het pand in 2025 gesloopt is in verband met de nieuwbouw.

Doorberekening eenmalige investeringen	Bedrag
Geen doorberekening eenmalige investeringen	
Totaal	**0**

Verschillen in de reservemutaties	Bedrag
Geen reservemutaties in programma 8	
Totaal	**0**

Programma 9

Bestuur en dienstverlening

Gemeente Raalte

Programma 9: Bestuur en dienstverlening

Portefeuillehouder:	Burgemeester R. Zuidema
Programmacoördinator:	Domeinmanager J. Hulzebos

2.9.1 Welke ontwikkelingen zijn er in 2025 geweest?

Door de val van het kabinet in juni 2025 vonden er op 29 oktober 2025 Tweede kamer verkiezingen plaats. Deze zijn succesvol verlopen met een opkomstpercentage in Raalte van 85,4%, tegenover het landelijk gemiddelde van 78,3%.

De ingezette veranderingen ten aanzien van de bezetting van de stembureaus en het telproces werkte goed en zal worden voortgezet. Een verbeterpunt is de toegankelijkheid van enkele locaties. Dit wordt meegenomen bij de volgende verkiezingen (gemeenteraadsverkiezingen 2026).

Aan het begin van 2025 is de subsidieregeling 80 jaar vrijheid opgesteld en opengesteld voor inwoners, verenigingen en organisaties. De regeling is goed benut: in verschillende dorpen zijn met steun van de subsidie kleinschalige activiteiten georganiseerd rond herdenken, vieren en bewustwording. De gemeente heeft initiatiefnemers begeleid bij hun aanvragen, wat heeft geleid tot een breed en lokaal gedragen aanbod aan activiteiten.

We hebben onderzocht hoe we als gemeente kunnen anticiperen op de aankomende nieuwe archiefwet. Deze wet stelt strengere eisen aan het beheer van historisch archief. Onderzocht is wat er nodig is om dit als gemeente zelfstandig uit te blijven voeren en wat gespecialiseerde partijen hierin bieden. Dit heeft geleid tot een advies aan de gemeenteraad waarna de gemeenteraad heeft verzocht toetreding tot Gemeenschappelijke Regeling Collectie Overijssel te verkennen. In 2026 zal hier verder vervolg aan gegeven worden.

Op basis van een risico-inventarisatie en -evaluatie die is uitgevoerd in 2024 naar de werkomgeving in de publiekshal zijn er voorbereidingen getroffen om begin 2026 een aantal noodzakelijke aanpassingen aan de publiekhal te doen.

Begin 2025 is de samenstelling van het college gewijzigd. Wethouder Ben Nijboer is afgetreden en wethouder Roelof Bisschop volgde hem op. De betreffende portefeuilles zijn ook grotendeels ongewijzigd doorgegeven.

Op 30 oktober 2025 vond de wedstrijd Rohda Raalte tegen FC Twente plaats. Voor de Openbare Orde en Veiligheidscomponent verwijzen we naar programma 8 van de jaarrekening. Hier, in programma 9, benoemen wij dat de samenwerking tussen een groot aantal kundige vrijwilligers, de gemeentelijke organisatie en de burgemeester, ertoe heeft geleid dat deze bijzondere voetbalwedstrijd op professionele wijze is voorbereid. We zijn trots op de inzet van onze gemeenschap, zonder hen had dit evenement niet zo gestroomlijnd kunnen plaatsvinden.

2.9.2 Doelstellingen 2025

1. Wij streven naar inclusieve dienstverlening en staan daarbij in nauwe verbinding met de samenleving.

2. Onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties blijven onze dienstverlening waarderen, zoals ze dat nu ook doen.

3. Raad en college willen, in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd, het vertrouwen van inwoners vergroten. De raad en het college hanteren een open bestuursstijl, zijn transparant in de besluitvorming, hebben oog voor de jonge generatie en staan open voor initiatieven vanuit de samenleving.

2.9.3 Wat hebben we ervoor gedaan en wat hebben we ermee bereikt?

1.1 In 2025 waren er opnieuw ideeën en initiatieven vanuit de samenleving waar we als gemeente aan hebben meegewerkt. Een concreet voorbeeld van het meedenken in mogelijkheden is de samenwerking met de Helpende Handen in Raalte. In overleg met de initiatiefnemers is daar een nieuwe keuken gerealiseerd en is een passende oplossing gevonden voor het opslagprobleem.

Daarnaast bleek er behoefte aan ondersteuning rond het thema *80 jaar vrijheid*. Dit heeft geleid tot het opstellen en openstellen van een subsidieregeling waarmee initiatieven die gericht zijn op herdenken, het vieren van 80 jaar vrijheid en het bewust stilstaan bij de waarde van leven in vrijheid in 2025 konden worden ondersteund.

1.2 De verbinders waren het afgelopen jaar zichtbaar aanwezig in de wijken en dorpen en zochten actief contact met inwoners en initiatiefnemers. Door hun benaderbare houding weten zij goed wat er speelt. Dit leidde tot concrete verbeteringen, zoals ondersteuning bij de realisatie van het hondenspeelveld in Raalte en de uitbreiding en vergroening van de speeltuin in Lierderholthuis. Verder zijn de verbinders betrokken bij het project in de Blekkerhoek rondom voorzorgcirkels. De verbinder bezoekt de wijkactiviteiten en hoort zo van de inwoners wat er speelt in de wijk. De verbinder helpt de inwoners waar mogelijk verder met de activiteiten die ze organiseren door ze in contact te brengen met relevante organisaties of subsidiemogelijkheden. Ten slotte zijn de verbinders betrokken bij het opstellen van de dorpsplannen in verschillende dorpen. Plaatselijk belangen geven aan dat ze graag samen met de gemeente willen optrekken, de verbinders zijn hierin een belangrijke schakel.

1.3 We blijven investeren in het vernieuwen van participatie, zodat het contact met inwoners actueel en betekenisvol blijft. De participatieverordening is in ontwikkeling. Als eerste stap hebben we een informele sessie met de raad gehouden om uitgangspunten, verwachtingen en aandachtspunten op te halen. Deze input gebruiken we om het vervolgproces vorm te geven en te komen tot een gedragen verordening.

2.1 Door de bewustwording op het gebied van dienstverlening te vergroten creëren we een cultuur waarin onze collega's begrijpen wat goede (toegankelijke) dienstverlening betekent én hoe zij hier zelf aan kunnen bijdragen. De terugkoppeling van een mystery guest gaf een frisse kijk op onze dienstverlening en inzicht in waar laagdrempelig successen te behalen zijn. Onder de noemer 'Zo doen we dat in Raalte' zijn de servicenormen en werkafspraken onder de aandacht gebracht.

Daarnaast zijn de eerste stappen gezet om dienstverlening als vast onderdeel in de onboarding van nieuwe medewerkers op te nemen.

Daarnaast is een groep medewerkers binnen de gemeente actief die laagdrempelig dienstverlening onder de aandacht brengt van collega's. Ze prikkelen collega's, dragen ideeën aan en maken met kleine acties onze dienstverlening nóg mooier. Collega's vanuit alle domeinen zijn betrokken. Ze werken laagdrempelig en onafhankelijk. Geen jaarplannen, geen verantwoording, gewoon doen! Initiatieven ontstaan door goed om zich heen te kijken, signalen op te pakken van inwoners en collega's, en kritisch te blijven op hoe we het samen beter kunnen maken. Na elke actie wordt een bericht intern geplaatst om bewustwording te vergroten.

We blijven ons inzetten voor toegankelijke dienstverlening, zowel fysiek als digitaal. Eind 2025 is www.raalte.nl getoetst op toegankelijkheid. De resultaten hiervan zijn begin 2026 bekend. Ook zijn we tijdens de week van digitale inclusie in gesprek gegaan met inwoners over onze e-formulieren. In het kader van fysieke toegankelijkheid hebben we gehandicapten adviesraad betrokken bij de inrichting van de nieuwe publiekshal.

2.2 In 2025 hebben we door middel van een aanwijzingsbesluit vastgelegd via welke digitale kanalen inwoners officiële berichten kunnen indienen. Daarmee is geborgd dat een burger of bedrijf naast onze fysieke kanalen alle aanvragen digitaal kan indienen.

2.3 In 2025 hebben we gewerkt aan de voorbereidingen voor Mijn.Raalte, vanaf 2026 kunnen inwoners steeds beter volgen welke stappen we nemen in hun zaken. Het project heeft wat vertraging opgelopen door twee knelpunten in de informatiebeveiliging bij leverancier Dimpact.

2.4 Sinds 2009 neemt gemeente Raalte om de twee jaar deel aan het landelijke benchmarkingsonderzoek Waar Staat je Gemeente (WSJG). Onder andere via dit onderzoek halen we feedback van de inwoners op om zo te blijven bouwen aan een gemeente waar het fijn wonen en leven is. In dit onderzoek worden onze inwoners gevraagd om de gemeente te beoordelen op maatschappelijke thema's zoals woon-en leefomgeving, welzijn & zorg en de gemeentelijke dienstverlening.

In 2025 hebben 894 inwoners hun mening gegeven. De resultaten worden vergeleken met voorgaande jaren, als met gemeenten met dezelfde omvang om scores beter te kunnen duiden. Dit jaar is voor het eerst uitgevraagd in welke wijk men woont. Op deze manier kunnen de diverse opgaves binnen de organisatie op wijkniveau de antwoorden analyseren en daarmee aan de slag gaan. We zijn trots dat de Gemeente Raalte op alle thema's beter scoort in vergelijking tot andere gemeenten van dezelfde grootte in Nederland. Ten opzichte van voorgaande jaren zijn de cijfers in Raalte stabiel gebleven. De daling van 2020 naar 2023 is gestabiliseerd.

De onderzoeksresultaten zijn gedeeld binnen de organisatie en worden tot slot gepubliceerd via Waar Staat Je Gemeente. De resultaten van dit onderzoek worden enerzijds gebruikt voor de prestatie indicatoren in de programmabegroting en jaarrekening. Anderzijds worden de resultaten gebruikt binnen de diverse opgaven en voor de verdere verbetering van onze gemeentelijke dienstverlening in 2026.

Gelijktijdig is een klanttevredenheidsonderzoek (KTO) uitgevoerd met betrekking tot de balie en telefonie. Op basis van de resultaten zien we dat inwoners onze dienstverlening over het algemeen positief beoordelen, vooral de vriendelijkheid en duidelijke informatie. Tegelijkertijd is er ruimte om de snelheid van afhandeling te verbeteren, zoals kortere wachttijden en sneller terugbellen. Met deze verbeterpunten gaan we gericht aan de slag om de dienstverlening toegankelijker en efficiënter te maken.

3.1 Ook in 2025 heeft het jaarlijkse scholierendebat plaatsgevonden. Daarnaast zijn leerlingen van Landstede en Carmel college geconsulteerd voor de participatiesessies Buitengebied.

Er zijn gesprekken geweest met verschillende scholen over burgerschap. Daarbij is gekeken of de activiteiten van de gemeente passen bij het onderwijs. Dit is meestal het geval, wat positief is. Ook zijn aandachtspunten genoemd, zoals flexibiliteit, laagdrempeligheid en in gesprek blijven. Deze punten worden meegenomen bij de verdere ontwikkeling van de activiteiten.

3.2 In 2025 is het Manifest 'Samenspel van Raalte' geëvalueerd. We hebben goede afspraken gemaakt met uw raad en de organisatie, waarbij aandacht is voor inhoudelijke aanscherpingen, als ook gedrag. Op basis van de evaluatie zijn de gewenste verbeterpunten doorgevoerd in de tekst van het manifest. Denk hierbij aan het doelmatig inzetten van raadinstrumenten en het aanmoedigen van actief gebruik van scenario's in raadsvoorstellen. Net zo belangrijk is de gedragscomponent. Met het manifest worden betrokken partijen aangemoedigd om te werken aan vertrouwen, elkaar tijdig aan te spreken en het tijdig kenbaar maken bij het gebruik van raadinstrumenten. Op deze manier houden we het manifest met elkaar een levend document.

3.3 Er zijn zowel positieve reacties als waardevolle ideeën binnengekomen voor het onderdeel 'Eenvoudig geregeld'. Een deel hiervan sluit aan bij wat al in ontwikkeling is, zoals het eenvoudiger maken van aanvraagprocessen. Concrete voorbeelden uit het Sociaal Domein zijn dat we bijzondere bijstand voor inwoners met een bijstandsuitkering nu voor meerdere jaren toekennen, in plaats van jaarlijks. Daarnaast kennen we meer regelingen automatisch toe. Een voorbeeld hiervan is de individuele inkomenstoeslag en de meedoenregeling. Een voorbeeld uit het Ruimtelijk Domein is de inzet op duidelijkheid en tijdigheid. In het dashboard dat wij gebruiken voor het monitoren van de VTH-keten, worden de termijnen die we nodig hebben om antwoorden te geven goed in de gaten gehouden. We zien dat we op dit onderdeel goede resultaten boeken. Doordat het dashboard maandelijks geüpdatet wordt kunnen we snel anticiperen op toenemende termijnen. Ten aanzien van de inhoud zijn we een AI-toepassing gaan gebruiken bij het Omgevingsloket, Struck AI. Hierdoor kunnen we snel en accuraat antwoord geven op eenvoudige vragen die er zijn met betrekking tot bouwmogelijkheden. Wanneer plannen ingewikkelder worden, bijvoorbeeld door strijdigheid met het Omgevingsplan, is er de mogelijkheid om een vooradvies in te dienen. Juist dat vooradvies geeft de mogelijkheid om gezamenlijk te kijken hoe initiatieven mogelijk kunnen worden gemaakt en eventueel met welke aanpassingen.

Daarnaast zijn er ook nieuwe ideeën gedeeld. Een praktisch voorbeeld is het comprimeren en verduidelijken van de gemeentepagina in Weekblad Salland. Hierdoor zijn onze wekelijkse 2 pagina's voor alle inwoners overzichtelijk en begrijpelijk te lezen. We bekijken of de andere ideeën een plek kunnen krijgen in onze dienstverlening. We zijn dankbaar voor alle inwoners die de moeite hebben genomen om mee te denken!

3.4 We hebben oog voor de jongere generaties. We hechten waarde aan de frisse blik van jongere generaties en laten ons graag verrassen door hun nieuwe inzichten op lokale vraagstukken. Een sprekend voorbeeld is de betrokkenheid van groepen jongeren bij de participatiesessies Buitengebied. Via de Democratiefabriek en Prodemos is met jongeren het gesprek gevoerd over lokale democratie en maatschappelijke dilemma's.

Bestuurlijk is breed uitgedragen dat besluitvorming en uitvoering van gemeentelijke taken gericht zijn op het behouden van Raalte als een fijne gemeente, ook voor toekomstige generaties. In 2025 wordt de kinderburgemeester actiever betrokken bij diverse gelegenheden. Daarnaast is besloten de ambtstermijn van de huidige kinderburgemeester te verlengen tot en met de zomer, zodat het kinderburgemeesterschap vanaf 2026 aansluit bij het schooljaar van groep 7.

2.9.4 Verantwoording nieuw beleid 2025

Zaakgericht werken en vervanging zaaksysteem

Voor het programma Podium D en zaakgericht werken is een projectleider aangetrokken. Er zijn onder andere elektronische formulieren ontwikkeld waarmee inwoners en ondernemers straks eenvoudiger verzoeken kunnen indienen bij de gemeente. Verder is er gestart met vernieuwd beleid dat ons voorbereid op transparanter werken. In 2026 gaan we deze werkwijze gefaseerd invoeren.
Door vertraging in de voortgang van het programma Podium D (DOWR) zijn er minder uren ingezet dan verwacht.

Extra capaciteit klantportaal 2,11 fte

De inzet om de werkzaamheden voor klantportaal kwalitatief voldoende uit te voeren is extra budget aangevraagd voor de jaren 2025 en 2026. In 2025 is de beschikbare tijdelijke formatie ingezet.

Vooronderzoek scannen akten Burgerlijke stand

We hadden verwacht in 2025 te kunnen starten met een vooronderzoek naar het digitaliseren van de akten van de Burgerlijke Stand. Tijdens de eerste verkenning bleek echter dat we nog niet over alle benodigde informatie beschikken om dit onderzoek goed uit te voeren. Daarom is het vooronderzoek nog niet gestart.

Historische archieven

De gemeente Raalte werkt aan een inhaalslag in het inventariseren en overbrengen van de historische archieven. Voor deze ambitie is in 2025 een budget van € 202.500 beschikbaar gesteld.

Dankzij de voorbereidingen en de succesvolle aanbesteding in 2025 ligt dit project goed op koers. Omdat het programma van eisen zorgvuldig is uitgewerkt en iets meer tijd vergde, wordt voorgesteld om € 192.500 door te schuiven naar 2026. Hierdoor kunnen we in 2026 met een solide basis van start gaan en de inventarisatie en overbrenging uitvoeren.

2.9.5 Waar meten we ons succes aan af?

De verplichte BBV-beleidsindicatoren en de indicatoren uit het tweejaarlijks onderzoek 'Waar staat je gemeente' zijn te vinden via: Indicatoren

2.9.6 Gerealiseerde baten en lasten

Bedragen in €

Omschrijving	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	-1.001.338	-1.147.662	-146.324
Lasten	4.742.067	5.484.784	742.717
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	**3.740.729**	**4.337.122**	**596.393**
Mutaties in reserves	-244.378	-71.895	172.483
Gerealiseerd resultaat	**3.496.351**	**4.265.227**	**768.876**

2.9.7 Analyse verschillen

Verklaring verschil uitgaven en inkomsten

Bedragen in € - is voordeel

Omschrijving verklaring	Verschil
Hogere storting voorziening pensioenen wethouders	969.000
Meer accountantskosten	48.000
Meer juridische kosten	123.000
Meer kosten VNG	53.000
Minder kosten raad	-25.000
Minder kosten verkiezingen	-130.000
Meer baten reisdocumenten	-100.000
Minder doorberekening eenmalige investeringen	-66.716
Minder doorberekening diversen eenheden	-111.141
Overige verschillen	8.733
Totaal verschil	**768.876**

Storting voorziening pensioenen wethouders (nadeel € 709.896)

Jaarlijks berekenen we de hoogte van de pensioenvoorziening. Per 1 januari 2028 is de gemeente verplicht de pensioenen aanspraken van (ex) politieke ambtsdragers onder te brengen bij het ABP. Het ministerie van binnenlandse zaken heeft landelijk onderzoek gedaan naar de wijze van berekenen van deze pensioenverplichtingen. Daarnaast heeft de commissie BBV in december 2025 aanwijzingen gegeven over de bepaling van de voorziening. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in deze bijstorting in de voorziening.

Het nu berekende bedrag kan de komende jaren nog wijzigen door verschillende factoren: Mutaties van wethouders, wijzigingen in de rekenrente, wijzigingen in de sterftetabel en wijziging in de dekkingsgraad bij het ABP. Al deze factoren hebben invloed op de hoogte van de voorziening die begin 2028 overgemaakt wordt naar het ABP.

Meer kosten accountant (nadeel € 47.941)
De accountantskosten zijn de afgelopen jaren sneller gestegen dan onze inflatiecorrectie. Daarnaast zijn er steeds meer specifieke uitkeringen vanuit het Rijk waar de accountant op moet controleren. In de begroting van 2026 is dit budget opgehoogd.

Meer juridische kosten (nadeel € 122.923)
De juridische kosten zijn hoger uitgevallen doordat voor enkele complexe casussen aanvullende juridische capaciteit moest worden ingeschakeld.

Meer kosten VNG (nadeel € 52.504)
De verhoging van de contributiekosten VNG zijn al een aantal jaar hoger dan onze inflatiecorrectie. Daarnaast is de contributie per inwoner en stijgt dit ook licht omdat onze inwoneraantallen toenemen. In de begroting van 2026 is dit budget opgehoogd.

Minder kosten raad (voordeel € 25.159)
We hebben in 2025 minder uitgegeven aan salarissen, de raad op pad en de kindergemeenteraad dan waar we in de begroting rekening mee hielden. Hiervan wordt € 5.000 overgeheveld naar 2026 voor de kindergemeenteraad ten behoeve van reeds geplande activiteiten.

Verkiezingen (voordeel € 130.160)
Bij de zomernota is er € 130.000 bijgeraamd voor de Tweede Kamer verkiezingen die zijn gehouden in november. De verkiezingen zijn uiteindelijk met minder middelen uitgevoerd dan vooraf verwacht, waardoor dit extra budget niet nodig bleek.

Meer baten reisdocumenten (voordeel € 99.899)
Er zijn veel meer paspoorten en identiteitsbewijzen uitgegeven dan we rekening mee hadden gehouden. Hierdoor zijn er meer inkomsten dan begroot.

Minder doorberekening eenmalige investeringen	Bedrag
M8001007 Nadere verkenning participatievraagstuk naar 2026	-52.863
M8001010 de 5 wetten	-13.853
Totaal	**-66.716**

Verschillen in de reservemutaties		Bedrag
Minder onttrekking door lagere doorberekeningen eenmalige investeringen, waaronder:		
* M8001010 de 5 wetten (deels naar 2026)	79.341	
* M8004104 Onderz en aanbesteding telefooncentrale	61.236	
* M8004105 Implementatie extra diensten burgerzakenmodule	25.206	
Totaal lagere beschikking door lagere doorberekening eenmalige investeringen		165.783
Diversen		6.700
Totaal		**172.483**

Algemene dekkingsmiddelen, resultaten en onvoorzien

Gemeente Raalte

Algemene dekkingsmiddelen, resultaten en onvoorzien

Portefeuillehouder:	Wethouder A. Kreule
Programmacoördinator:	Domeinmanager M. Lammerts van Bueren

2.10.1 Verantwoording nieuw beleid 2025

Niet van toepassing.

2.10.2 Waar meten we ons succes aan af?

De verplichte BBV-beleidsindicatoren en de indicatoren uit het tweejaarlijks onderzoek 'Waar staat je gemeente' zijn te vinden via: Indicatoren

2.10.3 Gerealiseerde baten en lasten programma algemene dekkingsmiddelen

Bedragen in €

Omschrijving	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	-95.482.083	-99.176.489	-3.694.406
Lasten	18.994.992	16.237.286	-2.757.706
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	**-76.487.091**	**-82.939.203**	**-6.452.112**
Mutaties in reserves	-3.212.079	-189.754	3.022.325
Gerealiseerd resultaat	**-79.699.170**	**-83.128.957**	**-3.429.787**

2.10.4 Overzicht algemene dekkingsmiddelen saldo baten en lasten

Bedragen in € - is voordeel

Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging
1. Lokale middelen, waarvan de besteding niet gebonden is	-9.876.161	-9.830.222	-9.855.222
2. Overhead	12.727.688	16.522.984	13.527.883
3. Vennootschapsbelasting	410.252	0	0
4. Algemene uitkeringen	-78.794.834	-76.197.996	-74.103.468
5. Dividend	-360.256	-357.450	-297.450
6. Saldo van de financieringsfunctie	482.705	787.676	939.450
7. Overige algemene dekkingsmiddelen	-2.283.098	-1.712.857	-1.026.956
8. Onvoorzien	0	50.000	50.000
Totaal	**-77.693.704**	**-70.737.866**	**-70.765.764**

2.10.5 Lokale middelen

Bedragen in € - is voordeel

Lokale middelen die niet bestedingsgebonden zijn	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in 2025
1. Onroerendezaakbelasting	-9.616.144	-9.565.946	-9.565.946	0
2. Toeristenbelasting	-383.090	-426.750	-426.750	0
3. Forensenbelasting	-168.476	-154.697	-154.697	0
4. Precariorechten	-59.186	-47.601	-47.601	0
5. Reclamebelasting	-162.749	-143.000	-143.000	0
Totaal	**-10.389.646**	**-10.337.994**	**-10.337.994**	**0**

2.10.6 Heffing vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting

Bedragen in € - is voordeel

Omschrijving	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging
Verschuldigde belasting over boekjaar	410.252	0	0
Verrekend recht verliescompensatie	0	0	0
Totaal	**410.252**	**0**	**0**

2.10.7 Algemene uitkering

In de onderstaande tabel is het resultaat van de rijksinkomsten via de algemene uitkering weergegeven. Er is na verwerking van de september- en decembercirculaire 2025 € 2,64 miljoen aan extra middelen door het rijk beschikbaar gesteld. Hiervan is € 1,66 miljoen voor de uitvoering van taken in het sociaal domein. Deze zijn toegevoegd aan de reserve sociaal domein. Daarnaast is er € 0,04 miljoen aan compensatie voor de uitvoering van de spreidingswet toegevoegd aan de reserve vluchtelingen. Verder is er € 0,26 miljoen overgeheveld naar 2026 voor het uitvoeren van taken rondom volkshuisvesting, regeling veehouders, versterking energiehulp en de implementatie van een applicatie voor inburgering. Na aftrek van in totaal € 1,96 miljoen aan stelposten is er een netto positief resultaat van € 0,68 miljoen op de algemene uitkering. Het positieve resultaat wordt veroorzaakt door een hogere rijksbijdrage voor ruimte onder het plafond BTW compensatiefonds, een positieve bijstelling van de definitieve aantallen van maatstaven gekoppeld aan de algemene uitkering en het bedrag per maatstaf. Daarnaast zijn er taakmutaties rijk zoals de compensatie voor de organisatie van 2e Kamerverkiezingen die terugvloeien in het resultaat, omdat hiervoor al gemeentelijke middelen beschikbaar waren gesteld in de begroting.

Resultaat algemene uitkering inclusief integratie-uitkering (IU) sociaal domein

Bedragen in € (afgerond op 1.000) - is voordeel

Omschrijving	Begroot na zomernota 2025	Rekening 2025	Resultaat
Algemene uitkering inclusief IU sociaal domein	-80.783.000	-83.425.000	-2.642.000
Brutoresultaat algemene uitkering	**-80.783.000**	**-83.425.000**	**-2.642.000**
Stelposten september - en decembercirculaire			
Compensatie tekorten jeugd 2023-2024 (reserve sociaal)		1.414.000	
Compensatie sociale werkvoorziening/nieuw beschut (reserve sociaal)		128.000	
Versterking regie volkshuisvesting (naar 2026)		124.000	
Uitvoeringskosten Landelijke beeindigingsregeling veehouderij (naar 2026)		114.000	
Meerkosten Oekraïne sociaal domein (reserve sociaal)		70.000	
Implementatie participatiewet in balans (reserve sociaal)		46.000	
Uitvoering spreidingswet (reserve vluchtelingen)		41.000	
Versterking lokale energiehulp (naar 2026)		14.000	
Implementatie Plateau 2 uitwisseling inburgeringsketen (naar 2026)		13.000	
Totaal taakmutaties		**1.964.000**	
Nettoresultaat algemene uitkering			**-678.000**

2.10.8 Dividend

Overzicht dividend

Bedragen in € - is voordeel

Omschrijving	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging excl. nieuw beleid	Incidenteel gerealiseerd in 2025
Bank Nederlandse Gemeenten	65.228	60.450	30.450	34.778
Vitens	0	0	0	0
Attero	3.670	0	0	3.670
Enexis	54.963	65.000	35.000	19.963
Rova	179.886	187.000	187.000	-7.114
Wadinko	56.509	45.000	45.000	11.509
Totaal	**360.256**	**357.450**	**297.450**	**62.806**

2.10.9 Saldo financieringsfunctie

Bedragen in € - is voordeel

Financieringsfunctie	Realisatie 2025	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2025 voor wijziging	Realisatie 2024
Betaalde en ontvangen rente	482.705	787.676	939.450	218.040

2.10.10 Onvoorzien

Onvoorzien structureel en eenmalig

Bedragen in €

Wijz. nr.	Onderwerp	Vastgesteld d.d.	Bedrag
Post onvoorzien / structureel		begr raad	40.000
	dekking taakstelling nieuw voor oud	begr raad	-40.000
Stand 31-12-2025			**-**
Post onvoorzien / eenmalige uitgaven			
	Geen claims in 2025	begr raad	50.000
Stand 31-12-2025			**50.000**

Overzicht overhead

Gemeente Raalte

Overzicht overhead

Portefeuillehouder:	Burgemeester R. Zuidema
Programmacoördinator:	Domeinmanager M. Lammerts van Bueren

2.11.1 Waar meten we ons succes aan af?

Indicatoren overzicht overhead	Referentie jaar	Referentie cijfer	2023 Werkelijk	2024 Werkelijk	2025 Begroting	2025 Werkelijk
Formatie Fte per 1.000 inwoners *Bron: kerngegevens rekening 2025 gemeente Raalte*	2024	6,77	6,64	6,77	6,81	7,51
Bezetting *) Fte per 1.000 inwoners *Bron: personeelsadministratie gemeente Raalte*	2024	6,77	6,64	6,77	6,81	7,51
Apparaatskosten Kosten per inwoner *Bron: begroting 2025/rekening 2025 gemeente Raalte*	2024	844	741	844	870	911
Externe inhuur Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen *Bron: Bijlage I Inzicht in Loonkosten / begroting 2025*	2024	19%	18%	19%	6%	21%
Overhead % van totale lasten *Bron: rekening 2025*	2024	9%	8%	9%	9%	7%

*) Bezetting jaarrekening 2025 op basis van (werkelijk) bezetting per 1 januari 2026.

Legenda:

Verplichte beleidsindicatoren op basis van vernieuwing BBV

De stijging in apparaatskosten per inwoner ten opzichte van vorig jaar komt met name door een aanzienlijke toename van de externe inhuur van personeel als gevolg van de groei opgave van Raalte.

2.11.2 Overzicht overhead

Bedragen in € - is voordeel

Omschrijving	Begroting 2025 voor wijziging	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025	Afwijking 2025
Saldo van baten en lasten taakveld 004 (incl. res.)	**12.070.031**	**13.738.147**	**11.126.117**	**-2.612.030**
Specificatie baten en lasten (excl. reserves):				
Bedrijfsvoering	5.162.315	5.764.697	5.800.872	36.175
DOWR FA	428.197	579.584	531.579	-48.005
DOWR ICT *	5.061.021	5.708.601	4.231.271	-1.477.330
DOWR Inkoop	66.777	66.777	65.497	-1.280
DOWR Personeels- en salarisadministratie	234.817	304.218	209.141	-95.077
Eenmalige domeinbudgetten **	628.266	1.860.694	868.033	-992.661
Facilitair ***	1.858.486	2.263.687	1.652.785	-610.902
Gebouwenbeheer	67.828	67.505	120.093	52.588
Management ****	1.416.621	1.460.201	905.024	-555.177
Overige	133.800	133.800	163.745	29.945
Receptie en KCC	1.537.902	1.633.416	1.342.209	-291.207
Waarvan dekking:				
Bouwgrondexploitaties/ investeringsprojecten/ lokale heffingen	-3.068.147	-3.320.196	-3.162.561	157.635
Totaal (excl. reserves)	**13.527.883**	**16.522.984**	**12.727.688**	**-3.795.296**
Reservemutaties	-1.457.852	-2.784.837	-1.601.572	1.183.265
Totaal (incl. reserves)	**12.070.031**	**13.738.147**	**11.126.117**	**-2.612.030**

Toelichting op de bovengenoemde posten:
** DOWR ICT: Het voordeel van 1,4 miljoen bestaat uit: De stelpost ICT van 0,9 miljoen die weer beschikbaar komt in 2026. Verder is op de DOWR I een voordeel gerealiseerd van € 0,4 miljoen. Dit bedrag bestaat uit een ramingsvoordeel 0,2 miljoen en een positief resultaat op dit perceel van € 0,2 miljoen. Het restant betreft een niet benutte stelpost overhead.*

*** Eenmalige domeinbudgetten: Dit voordeel wordt voor de helft veroorzaakt door meer uren die zijn doorbelast aan projecten en voor de andere helft uit voordelen op de salariskosten die gestort worden in de SPP-reserve.*

**** Facilitair: Dit voordeel bestaat uit positieve resultaat op het perceel DOWR FZ. (€160.000) Daarnaast zijn voor € 460.000 aan stelposten nog niet benut. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.5.5 DOWR.*

***** Management: Het voordeel bestaat uit niet bestede raming en anders ingezette budgetten voor het management. Dit voordeel wordt verrekend met de reserve SPP dit komt tot uitdrukking op taakveld 0.8.*

Hoofdstuk 3
Paragrafen

Gemeente Raalte

Lokale heffingen

Portefeuillehouder:	Wethouder A. Kreule
Programmacoördinator:	Domeinmanager M. Lammerts van Bueren

3.1.1 Inleiding en beleidskader

In deze paragraaf zijn de resultaten van de uitvoering in 2025 van het beleid ten aanzien van de lokale heffingen weergegeven. Onze gemeente kent de volgende heffingen: belastingen, bestemmingsheffingen, rechten en leges. Om dekking te geven aan het deel van de gemeentelijke uitgaven dat niet door de rijksuitkeringen en overige inkomsten kan worden afgedekt, dient de gemeente eigen inkomsten te verwerven. Deze eigen inkomsten kunnen worden verkregen uit gemeentelijke belastingen, heffingen, rechten en leges, oftewel lokale heffingen, voor algemene voorzieningen of concreet geleverde diensten. In de beleidsnota lokale heffingen zijn de kaders vastgelegd voor deze eigen inkomsten. Verder komt het kwijtscheldingsbeleid aan de orde.

3.1.2 Belastingen

We kennen binnen de gemeente Raalte de volgende belastingen: onroerendezaakbelasting, toeristenbelasting, forensenbelasting, precariobelasting en reclamebelasting. Deze belastingen kunnen worden gezien als algemeen dekkingsmiddel. Er is geen directe relatie tussen de opbrengsten van deze belasting en de dienstverlening vanuit de gemeente.

Onroerendezaakbelastingen

De onroerendezaakbelasting (OZB) is een belasting die wordt geheven over de binnen de gemeente gelegen onroerende zaken. De grondslag voor de berekening van de OZB is de WOZ-waarde van de onroerende zaak. In 2025 zijn de volgende bedragen begroot en gerealiseerd:

Onroerendezaakbelasting

Bedragen in € - is voordeel

Belasting	Begroting 2025 na wijzigingen	Realisatie 2025	Verschil in €	Verschil in %
OZB opbrengst eigenaren	-5.980.056	-6.043.547	-63.491	-1,06%
OZB opbrengst eigenaren niet woningen	-2.146.540	-2.167.273	-20.733	-0,97%
OZB opbrengst gebruikers	-1.439.350	-1.405.324	34.026	2,36%
Totaal	**-9.565.946**	**-9.616.144**	**-50.198**	

Per saldo is in 2025 € 57.140 meer ontvangen dan begroot. De totale opbrengst heeft een positieve afwijking van 0,6% ten opzichte van de raming. Belangrijkste reden van de meeropbrengst bij eigenaren is gelegen in areaaluitbreiding. Daarnaast was ten tijde van het ramen van de tarieven de herwaardering nog niet afgerond. Bij de gebruikers was in werkelijkheid meer leegstand dan begroot, waardoor hier een negatief saldo is ontstaan.

Overige belastingen

In onderstaande tabel worden de geraamde en gerealiseerde opbrengsten van de verschillende belastingen in 2025 weergegeven. Er wordt per belasting een korte toelichting gegeven.

Bedragen in € - is voordeel

Belasting	Begroting 2025 na wijzigingen	Realisatie 2025	Verschil in €	Verschil in %
1. Toeristenbelasting	-426.750	-383.090	43.661	10%
2. Forensenbelasting	-154.697	-168.476	-13.779	-9%
3. Precariobelasting	-47.601	-59.186	-11.585	-24%
4. Reclamebelasting	-143.000	-162.749	-19.749	-14%

Toelichting:

1. **Toeristenbelasting:** deze belasting wordt -via de verblijfsaanbieder- geheven van personen die overnachten binnen de gemeente en niet in de basisregistratie personen (BRP) staan ingeschreven. In 2025 bedroeg het tarief € 1,50 en werd er rekening gehouden met 284.500 overnachtingen. Er hebben in werkelijkheid minder overnachtingen plaatsgevonden.

2. **Forensenbelasting:** deze belasting wordt geheven van personen die -zonder dat ze hun hoofdverblijf in de gemeente hebben- meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning tot hun beschikking hebben. Als heffingsmaatstaf wordt een percentage van de WOZ-waarde gehanteerd.

3. **Precariobelasting:** deze belasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen onder of boven, voor openbaar gebruik bestemde, gemeentegrond. De precariobelasting in Raalte wordt geheven over de standplaatsen van de warenmarkten. De ondernemers ontvangen een nota van de gemeente. Samen met de precariobelasting worden ook de kosten van de stroomvoorziening in rekening gebracht.

4. **Reclamebelasting**: deze belasting wordt geheven van de gebruiker van de vestiging waarop, waaraan, waarin of waarbij één of meer reclameobjecten zijn aangebracht. Het tarief wordt bepaald op basis van de WOZ-waarde. Verdisconteerd in het tarief zit een bedrag voor vrij parkeren in Raalte. Dit is in 2017 afgestemd met de Raalter ondernemers. Tot 2027 betalen de gebruikers gezamenlijk € 75.000 per jaar voor het afschaffen betaald parkeren. Het overige bedrag wordt, na aftrek van € 3.000 perceptiekosten, gebruikt voor subsidieverstrekking aan het ondernemersfonds voor activiteiten in het centrum.

3.1.3 Bestemmingsheffingen

We kennen de volgende bestemmingsheffingen: afvalstoffenheffing en rioolheffing. In tegenstelling tot de belastingen hebben de opbrengsten bij bestemmingsheffingen wel een relatie met de dienstverlening vanuit de gemeente. Beide heffingen mogen maximaal kostendekkend zijn.

Afvalstoffenheffing

De gemeente heeft een wettelijke plicht tot de inzameling van huishoudelijk afval. De afvalstoffenheffing wordt geheven voor verhaal van de kosten van het inzamelen en verwerken van huishoudelijke afvalstoffen. De afvalstoffenheffing mag maximaal kostendekkend zijn. De gemeente mag dus niet meer heffen dan de kosten die zij voor de betreffende taak of voorziening maakt.

Door gescheiden in te zamelen wordt de verwerkingsmogelijkheid tot nieuwe grondstoffen vergroot. Dit past binnen de visie van een circulaire economie.

De volgende uitgangspunten zijn voor 2025 van toepassing geweest:

- Er zijn twee basistarieven. De huishoudens van de hoogbouwlocaties en het buitengebied kunnen geen gft (groente- fruit- en tuinafval) gescheiden aanbieden. Per 1 januari 2018 is het aanbieden van gft tegen nultarief ingevoerd, waardoor deze huishoudens een lagere dienstverlening ontvangen. Hiervoor ontvangen ze een korting op het basistarief van circa € 10 per huishouden.

- Het basistarief is voor de hoogbouw en het buitengebied vastgesteld op € 132,12 en voor de huishoudens in de kernen op € 142,08.

- Een huishouden biedt gemiddeld 6 keer (€ 11,90 per lediging) per jaar de restafvalcontainer aan.

- Naast het tegen nultarief aanbieden van de gft-container is ook het aanbieden van de pmd-container (plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankenkartons) tegen nultarief.

Bedragen in €

Volume container	Rest-fractie			Gft-fractie		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Containers						
240 liter	11,90	11,90	11,90	0,00	0,00	0,00
140 liter	7,25	7,25	7,25	0,00	0,00	0,00
Ondergrondse systeem						
40 liter huisvuilzak	2,00	2,00	2,00	0,00	0,00	0,00

Opbrengst 2025

Uitgangspunt voor de afvalstoffenheffing is dat er sprake is van 100% dekking van de kosten. Meer of minder opbrengsten en kosten worden verrekend met de voorziening en/of reserve afvalverwijdering.

Rekening houdend met het werkelijk aantal aanbiedingen is in 2025 in totaal € 3.403.459 ontvangen aan afvalstoffenheffing. Begroot is een bedrag van € 3.455.320. Per saldo is in 2025 € 51.861 minder ontvangen dan begroot. Al jaren zien we dat burgers goed letten op de hoeveelheid afval die ze aanbieden. Dit vertaalt zich in minder aanbiedingen dan begroot.

Bedragen in € - is voordeel

Belasting	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025	Verschil 2025	Verschil %
Basistarief afvalstoffenheffing	-2.283.860	-2.276.345	7.515	-0,33%
Restafval aanbiedingen	-1.171.460	-1.127.114	44.346	-3,79%
Totaal	**-3.455.320**	**-3.403.459**	**51.861**	**-1,50%**

Egalisatiereserve afvalverwijdering

De egalisatiereserve afvalverwijdering laat in 2025 het volgende verloop zien:

Bedragen in € - is voordeel

Stand van reserve afvalverwijdering	
Stand per 1 januari 2025	-178.772
Mutaties in reserve	0
Stand per 31 december 2025	**-178.772**

Egalisatievoorziening afvalverwijdering

Het resultaat afval 2025 is gestort in de voorziening. De egalisatievoorziening afvalverwijdering laat in 2025 het volgende verloop zien:

Bedragen in € - is voordeel

Stand van voorziening afvalverwijdering	
Stand per 1 januari 2025	-697.535
Mutaties in voorziening	-162.954
Stand per 31 december 2025	**-860.489**

De analyse gaat uit van het verschil tussen de begrote bedragen 2025 en de werkelijke bedragen 2025. Per saldo is op rekeningbasis een bedrag van € 162.954 ten gunste van de voorziening gebracht. Terwijl er een onttrekking begroot was van € 198.394. Een verschil van afgerond € 362.000. Voor de verschillen wordt verder naar onderstaande tabel verwezen.

Mutaties voorziening afvalverwijdering	Bedrag
Lagere opbrengst afvalstoffenheffing	52.000
Lagere lasten afval	-13.000
Afrekening Rova 2024	22.000
Hogere lasten Rova 2025	30.000
Meeropbrengsten oud papier etc	-25.000
Meer opbrengsten Verpact 2023-2024	-286.000
Hogere bijdrage Verpact 2025	-148.000
Meer overige kosten o.a. schoonmaakkosten / snipperroute/afronding/btw	6.000
Totaal	**-362.000**

In de begroting 2025 is geen rekening gehouden met de vergoeding die gemeenten ontvangen voor het opruimen van afval in openbare ruimten (Verpact). In totaal is hier een extra inkomst van € 434.000 voor ontvangen.

Rioolheffing

De gemeente is wettelijk verplicht om haar zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater na te komen. Hiervoor heffen we rioolheffing. In de gemeente Raalte is de rioolheffing 100% kostendekkend. De huidige baten en lasten zijn gebaseerd op het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) 2021-2030. Het basistarief voor de rioolheffing bedroeg in 2025 € 277,56.

Bedragen in € - is voordeel

Recht	Begroting 2025 na wijzigingen	Realisatie 2025	Verschil in €	Verschil in %
Rioolrecht op niet-woningen	-60.000	-77.957	-17.957	-29,93%
Rioolrecht op woningen	-4.470.057	-4.534.108	-64.051	-1,43%
Totaal	**-4.530.057**	**-4.612.065**	**-82.008**	

Per saldo is € 82.008 meer ontvangen aan rioolheffing. Dit is een positief verschil van 1,8%.

Bedragen in € - is voordeel

Stand van voorziening riolering	Voorziening 753	Voorziening 754
Stand per 1 januari 2025	-3.418.602	-58.561
Mutaties in voorziening	-476.420	-28.874
Stand per 31 december 2025	**-3.895.022**	**-87.435**

Toelichting:

Met ingang van 2022 is onze voorziening riolering gesplitst in twee voorzieningen conform artikel 44 BBV.

- Voorziening 753 (art 44 lid 2) is bedoeld voor middelen die van derden zijn verkregen welke specifiek besteed moeten worden. In dit geval gaat het dan om het resultaat op het product riolering, waarbij het gaat om kosten voor investeringen die in het verleden zijn gedaan, samenvattend vallen alle exploitatielasten hieronder.
- Voorziening 754 (art 44 lid 1d) is bedoeld voor vervangingsinvesteringen, waarbij de kosten in de toekomst liggen.

In 2025 is het GRP 2021-2030 geëvalueerd en herijkt. Op basis van deze gegevens is ook het heffingstarief voor de komende jaren bijgesteld, zodat baten en lasten beter in balans worden gebracht.

3.1.4 Rechten

De rechten die in onze gemeente worden geheven zijn de lijkbezorgingsrechten. In principe hanteren we 100% kostendekkendheid, maar dit is maatschappelijk gezien niet mogelijk.

Lijkbezorgingsrechten/begraafplaatsen

Lijkbezorgingsrechten, ook wel grafrechten genoemd, worden geheven voor het gebruik van de begraafplaatsen en het gebruik van de diensten die door de gemeente worden verleend.

Bedragen in € - is voordeel

Recht	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025	Verschil in €	Verschil in %
Grafrechten	-209.770	-271.349	-61.579	-29,36%

De werkelijke opbrengst bedraagt € 271.349, hiermee is de opbrengt € 61.579 hoger dan begroot. Dit komt onder andere doordat posten over het jaar heen lopen. Begin 2025 hebben we nog opbrengsten uit opleggingen van 2024 geboekt. Ook zijn opbrengsten die begin 2026 binnenkwamen en betrekking hadden op 2025 geboekt in 2025. Hierdoor is een voordeel ontstaan van ruim € 60.000.

3.1.5 Leges

Uitgangspunt bij de leges is 100% kostendekkend. Uit sociaal maatschappelijke motieven wordt op onderdelen daarvan afgeweken.

Leges algemene dienstverlening

De legesinkomsten algemene dienstverlening vallen circa € 203.000 hoger uit dan begroot. De grootste afwijking zit in de baten voor reisdocumenten. De oorzaak hiervan is een piek in het aantal aanvragen, doordat in 2014 de geldigheidsduur van reisdocumenten voor volwassenen verlengd is van vijf naar tien jaar.

Daarnaast is er een groot voordeel gerealiseerd op 'Overige'. De oorzaak hiervan is uitbreiding van de aanleg van kabels en leidingen en een verzwaring van het elektriciteitsnetwerk.

Bedragen in € - is voordeel

Recht	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025	Verschil in €	Verschil in %
1. Burgerlijke stand	-119.192	-124.867	-5.675	-4,76%
2. Reisdocumenten	-467.401	-567.300	-99.899	-21,37%
3. Rijbewijzen	-163.190	-161.577	1.613	0,99%
4. Overige	-129.046	-228.069	-99.023	-76,73%
Totaal	**-878.829**	**-1.081.813**	**-202.984**	

Leges fysiek

In 2025 is ten opzichte van de begroting € 62.000 meer aan leges omgevingsvergunningen ontvangen. De meeropbrengst is het gevolg van de 2e wijziging van de legesverordening, waardoor er meer leges geheven konden worden.

Bedragen in € - is voordeel

Recht	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025	Verschil in €	Verschil in %
Bestemmingsplannen	-25.572	-12.075	13.497	52,78%
Omgevingsvergunningen	-900.000	-962.097	-62.097	-6,90%
Totaal	**-925.572**	**-974.172**	**-48.600**	

Leges Europese dienstenrichtlijn

Onder de leges Europese dienstrichtlijn vallen de evenementen en leefmilieuverordening en de kinderopvang. Beide kennen een nadeel van respectievelijk circa € 14.000 en € 2.000.

Bedragen in € - is voordeel

Recht	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025	Verschil in €	Verschil in %
Kinderopvang	-6.320	-4.192	2.128	-33,67%
Evenementen en leefmilieuverordening	-40.682	-26.837	13.845	-34,03%
Totaal	**-47.002**	**-31.029**	**15.973**	**-33,98%**

3.1.6 Kwijtscheldingsbeleid

Het kwijtscheldingsbeleid is vastgelegd in de Leidraad invordering. De hierin gestelde criteria zijn afgeleid van de rijksregelgeving. De kwijtschelding betreft vooral de afvalstoffenheffing en rioolheffing. De gemeente Raalte hanteert de norm van 100% van de bijstandsuitkering voor de genormeerde kosten van bestaan.

Omdat de kosten van kwijtscheldingsbeleid een onderdeel zijn van de tariefberekening van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing, wordt dit afgewikkeld binnen de beide tarieven en daarmee verrekend met de desbetreffende egalisatievoorziening.

Bedragen in € - is voordeel

Belasting	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025	Verschil in €	Verschil in %
Kwijtscheldingsbeleid	170.000	145.924	-24.076	-14,16%

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Portefeuillehouder:	Wethouder A. Kreule
Programmacoördinator:	Domeinmanager M. Lammerts van Bueren

3.2.1 Inleiding

De gemeente loopt risico's op allerlei manieren en op allerlei terreinen. Risico's zijn niet altijd concreet te benoemen. Voor een deel van de risico's kan een gemeente zich verzekeren of een voorziening vormen; voor risico's waarbij dat niet kan hebben we weerstandscapaciteit nodig.
Van een gemeente wordt verwacht dat ze risico's in afdoende mate beheerst, dat zij dit bewaakt en dat zij er over rapporteert. Goed risicomanagement zorgt ervoor dat zowel de kans als de impact van de risico's lager worden, zodat mogelijke tegenvallers die ten laste komen van het weerstandsvermogen worden voorkomen en/of beperkt. In deze paragraaf gaan we in op:

De weerstandscapaciteit
Dit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden. Het gaat om de mate van weerbaarheid.

De risico's
Deze brengen we in beeld en deze worden indien mogelijk gekwantificeerd. Onder risico verstaan we de kans op het optreden van een gebeurtenis, die een negatief gevolg voor een organisatie met zich mee kan brengen. Dat hoeft niet altijd alleen om financiële risico's te gaan. Het kan bijvoorbeeld ook imagoschade zijn. We hanteren de volgende methodiek:
·Inschatten van het risico bijvoorbeeld op basis van het financieel belang van de gemeente in een verbonden partij, uitval van systemen of projecten binnen de grondexploitatie.

- De waarschijnlijkheid bepalen dat het risico zich voordoet: laag (25%), midden (50%), hoog (75%).
- Het risico loslaten op de waarschijnlijkheid; dat geeft het risicobedrag.
- Aan de hand van het risicobedrag wordt bepaald welke maatregelen de gemeente moet nemen om de risico's zoveel mogelijk te kunnen beheersen.

Ratio weerstandsvermogen
Door de weerstandscapaciteit te relateren aan de risico's bepalen we daarmee deze ratio.

Kengetallen
Door het opnemen van vijf kengetallen wordt het inzicht in de financiële wendbaarheid en weerbaarheid verhoogd en daarmee in onze (meerjarige) financiële positie. De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die de raad in zijn beoordeling van de financiële positie moet betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven. We hanteren de kengetallen als een signaleringskader; ze ondersteunen bij het vormen van een oordeel over de financiële wendbaarheid en weerbaarheid.

3.2.2 Beleidskader

De gemeente Raalte wil zo min mogelijk risico lopen en -mits financieel verantwoord- zoveel mogelijk risico's afdekken. Enerzijds willen we daarbij niet te veel beslag leggen op financiële middelen, anderzijds moet er wel een zekere mate van weerstandsvermogen zijn. Uitgaande hiervan hanteren we het volgende beleid:

- We streven een ratio na van tenminste voldoende. Dit vereist een ratio weerstandsvermogen dat gelijk of hoger is dan 1. Met deze ratio kunnen we weliswaar net alle risico's afdekken, maar we achten dit voldoende omdat de risico's zich nooit gelijktijdig en in hun maximale omvang voordoen.
- Indien de ratio onder de 1 uitkomt, dan wordt het weerstandsvermogen aangepast naar het wenselijk geachte niveau. Hiertoe bestaan twee mogelijkheden:
    - Het aanpassen van de beschikbare weerstandscapaciteit (bijvoorbeeld verhogen reserve weerstandsvermogen);
    - Het aanpassen van de benodigde weerstandscapaciteit (via het treffen van meer beheersingsmaatregelen).
- Indien de ratio weerstandsvermogen uitstekend is, dus boven de 2,0, komt het college met het voorstel of het geoorloofd is de reserve af te romen en zo ja, tot welke hoogte.
- Indien de ratio tussen 1,4 en 2 zit, gaan we, na een analyse van de toekomstige verwachtingen, bezien of we de hoogte van het weerstandsvermogen in stand houden of kunnen afromen. Hierbij nemen we de (meerjarige) financiële positie van de gemeente in beschouwing.

3.2.3 Weerstandscapaciteit

Bij bepaling van de weerstandscapaciteit zijn onderstaande elementen opgenomen.

1. Reserve weerstandsvermogen

De stand van de reserve weerstandsvermogen bedraagt per 31 december 2025 € 5.643.000.

2. Algemene reserve bouwgrondexploitatie

Binnen de grondexploitatie kennen we de reserve grondexploitatie algemeen als buffer om tegenvallers op te vangen. De stand van deze reserve is per 31 december 2025 € 5.000.000. Zie verder de paragraaf grondbeleid.

3. Onvoorzien

Voor het opvangen van onuitstelbare, onvoorzienbare en onontkoombare tegenvallers doen is een post onvoorzien opgenomen. Voor 2026 is er € 25.000 begroot.

4. Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de financiële ruimte die de gemeente nog kan benutten door verhoging van de onroerendezaakbelasting (OZB), voordat een beroep gedaan kan worden op aanvullende middelen uit het gemeentefonds in het kader van artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet (FVW). Voor toelating tot artikel 12 Fvw moeten gemeenten onder andere voldoen aan het redelijke peil van het zogenoemde belastingpakket. Aangezien deze capaciteit niet direct (en volledig) liquide te maken is, is ervoor gekozen om de onbenutte belastingcapaciteit geen onderdeel te laten zijn van de weerstandscapaciteit.

5. Stille reserves
De stille reserves zijn er, omdat niet alle eigendommen van de gemeente op een werkelijke waarde zijn gewaardeerd in de administratie. Omdat de omvang van de stille reserves sterk wordt bepaald door marktontwikkeling worden deze niet meegerekend voor de beschikbare weerstandscapaciteit.

3.2.4 Inventarisatie risico's

De gemeente Raalte heeft als uitgangspunt dat geprobeerd wordt risico's zoveel mogelijk af te dekken. Dit kan door het aangaan van een verzekering of door het vormen van een voorziening. In de praktijk blijkt dat niet alle risico's af te dekken zijn.
Hieronder hebben we de belangrijkste risico's op een rij gezet, een zo actueel mogelijk risicobedrag aangegeven en vervolgens de beheersingsmaatregelen vermeld om de risico's zo veel mogelijk te beperken.

Ontwikkeling sociaal domein
Gelet op de stand van de reserve Sociaal domein zijn de risico's binnen het sociaal domein op dit moment voldoende afgedekt en hoeft hiervoor geen risicobedrag ten laste van het weerstandsvermogen opgenomen te worden. In de paragraaf Sociaal domein is een verdere toelichting op de resultaten gegeven.

Verbonden partijen en overige samenwerkingsverbanden
De risico's binnen verbonden partijen zijn ingeschat. Voor toelichting hiervan verwijzen wij naar de paragraaf 3.7. 'Verbonden partijen'. We schatten de risico's in op structureel € 273.201 en eenmalig op € 683.003. In bijlage zijn per verbonden partij de beheersingsmaatregelen benoemd.

Gegarandeerde geldleningen
Woningbouw
Voor wat de woningbouw betreft, houdt het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) toezicht op de garantstellingen. Als de woningcorporatie niet aan zijn verplichtingen kan voldoen, vangt de WSW dit op. Daarna heeft het rijk nog een rol, de gemeente kan pas in derde instantie worden aangesproken. Daarom houden we een risicobedrag van € 0 aan.

Het gaat hierbij om een achtervang van bruto € 162 miljoen aan leningen. Om meer zekerheid te creëren, is het WSW een relatie gaan leggen tussen de WOZ-waarde en de verstrekte geldleningen en garanties die worden uitgedrukt in een % van de waarde.

Sport en overige instellingen
Bij garantstelling voor (sport)verenigingen en instellingen is de gemeente in alle gevallen volledig aansprakelijk.

Het saldo van bovengenoemde geldleningen, waar de gemeente aansprakelijk voor is, is oorspronkelijk € 2,3 mln. De restant hoofdsom is in 2025 € 1.117.000 waarvoor we 100% aansprakelijk zijn.

Aangezien er al aanzienlijk is afgelost op deze leningen en er concrete zekerheid (hypotheek) aan ten grondslag ligt, is het risicobedrag op 25% gesteld (€ 279.250). We gaan daarbij uit van een risico met de kans van 25% wat een eenmalig risico betekent van € 69.812 en structureel € 6.981. Bij het niet na kunnen komen van hun financiële verplichtingen en het op moeten heffen van de (sport)vereniging/instelling zal de maatschappelijke impact vele malen groter zijn, maar dat is niet financieel uit te drukken.

Grondexploitatie
In de jaarrekening 2025 is het risico binnen de grondexploitatie berekend op € 155.000. Voor verdere toelichting verwijzen wij naar de paragraaf grondbeleid. Daarin staan de meest risicovolle projecten beschreven.

Fiscale positie van de gemeente
Dit risico heeft betrekking op de Specifieke Uitkering Sport (spuk). Hierdoor krijgen aan gemeente gelieerde sportbedrijven een compensatie voor het vervallen van de BTW vrijstelling. Aangezien deze SPUK-uitkering een plafond kende was er een risico dat er onvoldoende gecompenseerd werd. De opzet van deze regeling is inmiddels veranderd, waardoor het risicobedrag op € 0 gezet is.

Wegenonderhoud
Uit de weginspectie 2024 blijkt dat ruim 4% van de oppervlakte verhardingen niet voldoet aan de CROW kwaliteit D. Dit is ten opzichte van voorgaande jaren (2023 12,1%) een verbetering en komt doordat is ingezet om kapitaalvernietiging te voorkomen (welke het snelst optreedt bij asfaltwegen). De hoge score geeft mogelijk een te positief beeld omdat alleen de bovenkant van de verharding wordt beoordeeld. Een groot deel van de verhardingsconstructie is oud en heeft het einde van de levensduur bereikt.

In de Nederlandse wet (art. 6:174 BW) is geregeld dat een wegbeheerder aansprakelijk is voor de schade die ontstaat door een gebrek in de weg. Aangezien het lastig is om dit risico kwantificeerbaar te maken houden we P.M. aan.

Renterisico's
In de begroting wordt jaarlijks een stelpost opgenomen om eventuele renteschommelingen te kunnen worden opgevangen. Risico op € 0 gezet.

Continuïteit ICT-systemen
Digitale transformatie heeft een grote invloed op onze dienstverlening en bedrijfsvoering. Dit raakt zowel onze medewerkers als onze inwoners en ondernemers. Daarom besteden we, samen met onze DOWR-partners, veel aandacht aan de continuïteit van onze ICT. Dit heeft geleid tot een hoge beschikbaarheid van onze systemen, al blijft het risico op uitval bestaan.
Een ander belangrijk risico is ongeautoriseerde toegang tot systemen en data, waaronder persoonsgegevens. Daarom staat informatieveiligheid bij ons hoog op de agenda. We hanteren de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), wat betekent dat we risico's vooraf inschatten en passende maatregelen treffen. Toch blijft voortdurende alertheid nodig, zowel op bekende als op nieuwe risico's.
Dankzij de samenwerking met de DOWR-I organisatie beschikken we over de benodigde expertise en capaciteit om onze systemen actueel en veilig te houden.

Digitale ontwikkelingen worden samen met de DOWR-gemeenten geïntegreerd in de i-uitvoeringsplannen van de verschillende domeinen.
Onze medewerkers spelen een cruciale rol in het ICT-risicoprofiel. Door de snelle digitale ontwikkelingen en de nauwe verwevenheid met hun werk, is het belangrijk dat zij kunnen anticiperen op veranderingen. Denk aan de doorontwikkeling van applicaties en de groeiende invloed van artificiële intelligentie (AI). Dit vraagt om bewustwording en gerichte training.

Tot slot vormt het niet tijdig reageren op incidenten een risico, dat kan leiden tot claims.

Gezien de genoemde risico's is het realistisch om uit te gaan van een risicobedrag van € 600.000. Bij een lage waarschijnlijkheid van 25% komt dit neer op een financieel risico van € 150.000.

Kwantitatieve en kwalitatieve personele bezetting en kwaliteit dienstverlening
We willen als organisatie doen wat nodig is voor een mooier Raalte. Daarvoor moeten we wendbaar zijn om in te spelen op veranderende opgaven die op ons afkomen. In ons organisatieplan *Doen wat nodig is* geven we hier richting aan. De komende jaren zetten we in op het versterken van onze sturing, kaders en het professioneel samenwerken. Dat doen we onder andere om een aantal risico's die we voor de toekomst zien te beperken.
Door de krapte op de arbeidsmarkt ervaren we voor het eerst dat het lastig is om onze functies goed te vervullen. Dit brengt risico's met zich mee voor onze dienstverlening, leidt tot hogere werkdruk bij collega's en zorgt voor oplopende kosten door inhuur en de inzet van werving- & selectiebureaus. Komend jaar werken we aan het verbeteren van onze positie op de arbeidsmarkt.
De toenemende wisseling in het personeelsbestand maakt het borgen en overdragen van kennis nog belangrijker, zeker omdat veel kennis nu nog in de hoofden van medewerkers zit en niet altijd in processen of systemen. Daarom zetten we enerzijds in op het vastleggen en optimaliseren van processen, rollen, taken en verantwoordelijkheden, en anderzijds op een betere onboarding en de ontwikkeling van een leerlijn *Werken bij gemeente Raalte*. Daarnaast streven we ernaar de komende jaren onze afhankelijkheid van inhuur terug te dringen. Tot slot blijft persoonlijke aandacht essentieel voor het behoud en de ontwikkeling van medewerkers. Het toevoegen van een teamleiderslaag afgelopen jaar ondersteunt ons hierbij.
Daarnaast is het landelijk gezien een uitdaging om jong talent vast te houden binnen publieke organisaties. In Raalte hebben we relatief veel jonge medewerkers, maar er is werk aan de winkel om hun talent optimaal te benutten en hen te binden aan onze organisatie. Daarom zetten we naast ontwikkeling en begeleiding ook in op het aantrekken én behouden van jong talent via traineeships.
Professioneel samenwerken vraagt ook om het voortdurend ontwikkelen van ons vakmanschap. Een belangrijk onderdeel daarvan is de digitale fitheid van onze medewerkers. De digitale ontwikkelingen gaan sneller dan publieke organisaties kunnen bijbenen, waardoor hier een grote opgave voor de komende jaren ligt.
Landelijk zien we tot slot een stijging in verzuim, met name in het langverzuim, dat steeds vaker veroorzaakt wordt door persoonlijke of privéomstandigheden. Ook in Raalte ervaren we een stijging van het verzuim. We werken hier op verschillende manieren aan: we trainen leidinggevenden om signalen van verzuim (eerder) te herkennen, we hebben aandacht voor vitaliteit in beleid en activiteiten en we hebben aandacht voor werk(druk).
Het risico is ingeschat op middel (50%). Aangezien het risicobedrag wordt ingeschat op 10% van ons loonsomkader (€ 2,79 mln. in 2026) betekent dit een risico van € 1,395 mln.

Glasvezel buitengebied
Het risico op mogelijke vervolgschade aan wegen, bermen en bomen blijft aanwezig. De aanwezigheid van het glasvezelnetwerk heeft tot gevolg dat graafwerkzaamheden een groter risico vormen om schade te veroorzaken. De belangrijkste reden hiervoor is de beperkte diepteligging van het glasvezelnetwerk. Afgelopen jaren zijn al een aantal schades aan het glasvezelnetwerk ontstaan door werkzaamheden die normaal gesproken geen risico's met zich meebrengen. Hierbij moet gedacht worden aan het maaien van sloten of handmatig graven. Bijbehorende kosten zijn geabsorbeerd in de exploitatie. Het risico bedrag komt hiermee te vervallen.

BTW-compensatiefonds
Via het BTW-compensatiefonds (BCF) kunnen gemeenten onder voorwaarden betaalde btw terugvragen. Gemeenten dienen declaraties in om btw terug te vorderen via het BCF. Het rijk heeft een macrobedrag (plafond BCF) hiervoor beschikbaar gesteld. Het verschil tussen het plafond BCF en het totaal aan werkelijk ingediende declaraties door gemeenten wordt de ruimte onder het plafond BCF genoemd. Elk jaar ontvangen gemeenten de ruimte onder het plafond BTW-compensatiefonds terug in de algemene uitkering van het gemeentefonds.

In de begroting 2025 heeft de gemeente Raalte een stelpost van € 500.000 opgenomen voor de verwachte ontvangst aan ruimte onder het plafond BCF. In 2024 is € 612.000 terugontvangen. Bij de septembercirculaire 2025 is de ruimte onder het plafond BCF voor Raalte in 2025 geraamd op € 812.000. Dit bedrag is ook als realisatie aangehouden bij de jaarrekening 2025. Bij de meicirculaire 2026 wordt de definitieve ruimte onder het plafond BCF voor 2025 vastgesteld. Het financieel risico dat de definitieve vaststelling 2025 substantieel lager is dan de raming in de septembercirculaire is dermate klein dat we deze niet als risico meenemen.

Resumé

Risico onderwerp met toelichting

Bedragen in €

Omschrijving	Structureel	Eenmalig
Ontwikkeling sociaal domein		
Geen risicio bedrag		
Verbonden partijen en overige samenwerkingsverbanden		
De risico's binnen de verbonden partijen en de overige samenwerkingsverbanden zijn ingeschat. Voor toelichting zie de paragraaf verbonden partijen.	273.201	683.003
Gegarandeerde geldleningen		
Woningbouw		
Geen risicio bedrag		
Sport en overige instellingen	6.981	69.812
Grondexploitatie		
Zie paragraaf grondbeleid		155.000
Fiscale positie van de gemeente		
Geen risicio bedrag		
Wegenonderhoud		
Geen risicio bedrag		
Renterisico's		
Geen risicio bedrag		
Continuïteit ICT-systemen		
Financieel risico t.a.v. niet beschikbaarheid van systemen en mogelijke claims als gevolg van vertraging.		150.000
I. Kwantitatieve en kwalitatieve personele bezetting en kwaliteit dienstverlening		
Op basis van onze huidige salariskosten en rekening houdend met frictiekosten en scholingskosten, uitgaande van een lage waarschijnlijkheid, nemen we een risicobedrag op.		1.395.000
J. Glasvezel buitengebied		
Geen risicio bedrag		
K. Btw-compensatiefonds		
Geen risicio bedrag		
Totaal	**280.182**	**2.452.815**

3.2.5 Beleid en kengetal risico's

In onderstaande tabel berekenen we de ratio weerstandsvermogen voor Raalte.

Ratio weerstandsvermogen

Bedragen in €

Omschrijving	Bedrag
Beschikbare weerstandscapaciteit:	
Algemene reserve grondexploitatie	5.000.000
Reserve weerstandsvermogen	5.643.000
Onvoorzien (begroting 2026)	25.000
Totaal	**10.668.000**
Benodigde weerstandscapaciteit:	
Risico's conform tabel	2.732.997
Verhouding beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit	**3,9**

Om de ratio te classificeren maken we gebruik van de volgende waarderingstabel, zoals opgenomen in de beleidsnota reserves, voorzieningen en weerstandsvermogen.

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Toelichting weerstandsratio

De weerstandsratio bedraagt per 31-12-2025 3,9. Dit is iets lager dan bij de begroting 2026 (4,1) en bij de jaarrekening 2024 (4,1). De lichte daling komt met name door de toegenomen risico's bij de verbonden partijen door een stijging van de bijdrage en door gestegen personeelskosten. De risico's blijven echter een momentopname. Hierdoor is het beschikken over een goede weerstandsratio, waar de gemeente momenteel over beschikt, niet alleen een positieve omstandigheid maar ook een noodzakelijke.

3.2.6 Ratio's en financiën

De BBV schrijft vijf kengetallen voor. Het doel van deze kengetallen is het inzicht verhogen in de financiële wendbaarheid en weerbaarheid. Financiële wendbaarheid heeft te maken met hoe flexibel de begroting en bedrijfsvoering is om snel te kunnen inspelen op de actualiteit. Financiële weerbaarheid is het vermogen om onverwachte financiële klappen op te vangen en bestand te zijn tegen de impact van bestaande risico's.

Financiële wendbaarheid	Financiële weerbaarheid
Netto schuldquote (BBV)	Solvabiliteit (BBV)
Belastingcapaciteit (BBV)	Grondexploitatie (BBV)
	Structurele exploitatieruimte (BBV)

Deze kengetallen kennen geen normering maar zijn bedoeld om de gemeentelijke financiële positie inzichtelijker te maken en de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten. Omdat de kengetallen geen harde normering kennen, heeft de gemeente Raalte op basis van landelijke gegevens een eigen maatstaf ontwikkeld en gebruiken we deze als een signaleringskader. Hieronder volgen de vijf kengetallen met een korte uitleg, de hoogte van de kengetallen in meerjarenperspectief en welke conclusie je daaraan kunt verbinden.

3.2.6.1 Netto schuldquote

Dit kengetal weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Dit kengetal draagt bij aan de financiële wendbaarheid van de gemeente. Bij een stijging van de inkomsten is het mogelijk om schulden af te lossen. Dit verhoogt de wendbaarheid van de gemeente. Hoe meer eigen middelen er beschikbaar zijn, hoe lager het percentage van de netto schuldquote is.
Om inzicht te krijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote ook exclusief doorgeleende gelden weergegeven.

Netto schuldquote

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Netto schuldquote	19%	40%	13%
Netto schuldquote *	14%	36%	7%

*) Gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote is ten opzichte van de jaarrekening 2024 behoorlijk gedaald. In vergelijking met de begroting is deze ook substantieel lager uitgevallen dan verwacht. Oorzaak hiervan is gelegen in de achterblijvende investeringen. Hierdoor is onze vaste schuld overeenkomstig de begroting 2025 niet toegenomen met € 18 miljoen, maar zelfs afgenomen.

3.2.6.2 Solvabiliteit

Het kengetal solvabiliteit is de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen. Er wordt gekeken in welke mate de gemeente in staat is haar financiële verplichtingen na te komen. Met deze ratio kan de financiële weerbaarheid gemeten worden.
Hoe hoger de solvabiliteitsratio, des te gunstiger voor de weerbaarheid. Hoe meer eigen vermogen een gemeente heeft, hoe beter de gemeente in staat is om financiële tegenvallers en bestaande risico's op te vangen. Een ratio boven de 50% wordt als zeer positief beoordeeld en een ratio van lager dan 20% wordt als negatief beoordeeld.

Solvabiliteit

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Solvabiliteit	51%	43%	52%

De solvabiliteitsratio is afgelopen jaar zo goed als gelijk gebleven. Dit wijkt af van hetgeen begroot is. De oorzaak is, net als bij de netto schuldquote, gelegen in de achterblijvende investeringen. Onze schuld is niet toegenomen, zoals in de begroting is opgenomen, maar zelfs afgenomen. Ons eigen vermogen is daarnaast licht gestegen, waardoor de solvabiliteit evenals voorgaand jaar nog steeds een zeer positief percentage kent.

3.2.6.3 Grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale geraamde baten. Bij het berekenen van het kengetal grondexploitatie wordt er een schatting gemaakt van de baten van de bouwprojecten. Hoe lager de ratio, hoe gunstiger voor de financiële weerbaarheid. Een ratio lager dan 20% wordt als positief beoordeeld en een ratio hoger dan 35% wordt als negatief beoordeeld.

Grondexploitatie

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Grondexploitatie	2%	-5%	-4%

Het kengetal grondexploitatie laat een daling zien. Een ratio < 20% wordt als positief beoordeeld. Afgelopen jaar is de balanswaarde van de huidige grondexploitaties afgenomen, doordat er meer inkomsten dan uitgaven zijn geweest. Per saldo heeft de grondexploitatie een negatieve boekwaarde. Zie de paragraaf grondbeleid voor een aanvullende toelichting.

3.2.6.4 Structurele exploitatieruimte

Het kengetal structurele exploitatieruimte geeft inzicht in welke mate de structurele lasten van de gemeente gedekt zijn door structurele baten. Het is van belang om als gemeente te weten welke structurele ruimte er aanwezig is om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte valt hiermee onder de financiële weerbaarheid.
Een positieve uitkomst van dit kengetal houdt in dat de gemeente structurele lasten kan afdekken door structurele baten.

Structurele exploitatieruimte

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Structurele exploitatieruimte	0,61%	1,37%	2,47%

De structurele exploitatieruimte is in vergelijking met de jaarrekening 2024 licht toegenomen. Dit komt net name door het positieve rekeningsaldo. Het is, op basis van de huidige vooruitzichten, wel de verwachting dat de komende jaren de structurele exploitatieruimte onder druk komt te staan.

3.2.6.5 Belastingcapaciteit

Dit cijfer geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt is een beleidskeuze. Het kengetal belastingcapaciteit heeft invloed op de financiële wendbaarheid.

Het gaat hierbij niet om de onbenutte belastingcapaciteit; dat is de theoretische financiële ruimte. Deze berekening van belastingcapaciteit geeft meer inzicht in de betekenis van de belastingcapaciteit voor de financiële positie, dan dat de theoretische onbenutte belastingcapaciteit dat doet.

De belastingcapaciteit wordt hier berekend door de gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden van de gemeente Raalte af te zetten tegen het gemiddelde van alle gemeenten in Nederland.

Belastingcapaciteit

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Belastingcapaciteit	88%	88%	88%

Op basis van de uitgangspunten van het COELO bedragen voor Raalte in 2025 de gemiddelde woonlasten (gemiddeld betaalde ozb, rioolheffing, afvalstoffenheffing) voor een meerpersoonshuishouden € 922. Het gemiddelde van alle gemeenten bedraagt volgens COELO in 2025 € 1.052. De woonlasten liggen daarmee in Raalte € 130 onder het landelijk gemiddelde (in 2024 was dit verschil € 120). Uitgedrukt in een % is de belastingcapaciteit voor 2025 88%. Concreet betekent dit dat in 2025 in de gemeente Raalte de gemiddelde woonlasten voor de inwoners lager zijn dan de gemiddelde woonlasten in heel Nederland.

3.2.6.6 Classificatie en conclusie kengetallen

Conclusie

Alle financiële kengetallen kennen een goede waardering. De netto schuldquote is behoorlijk afgenomen (positieve ontwikkeling), waarvan de oorzaak is gelegen in achterblijvende investeringen. Hierdoor is onze schuldpositie niet toegenomen, maar zelfs iets afgenomen. Ook de solvabiliteit is hierdoor in vergelijking met de begroting een stuk hoger, wat op zich een positieve ontwikkeling is. Hier staat wel tegenover dat meerdere voorgenomen plannen (nog) niet zijn uitgevoerd. De impact van de huidige grondexploitatie is laag. Ook is de structurele exploitatieruimte toegenomen ten opzichte van de begroting door het positieve rekeningresultaat. De belastingcapaciteit is in 2025 gelijk gebleven. Dit betekent dat in vergelijking met het landelijk gemiddeld de gemeentelijke belastingdruk (woonlasten) relatief laag is (88%).

Onderhoud kapitaalgoederen

Portefeuillehouder:	Wethouder B. Breunissen
Programmacoördinator:	Domeinmanager J. Hulzebos

3.3.1 Inleiding

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft inzicht in het onderhoud van onze gemeentelijke kapitaalgoederen. Kapitaalgoederen zijn investeringen die een gemeente doet en die daarna regelmatig onderhoud vergen. De gemeente Raalte heeft circa 530 ha. aan openbare voorzieningen in eigendom en beheer (wegen, groen, bermen, riolering enz.). Daarnaast kennen wij 25 gemeentelijke gebouwen. Het betreft de gebouwen die de gemeente zelf onderhoudt. Onderwijsgebouwen vallen hier niet onder, aangezien de onderwijsbesturen deze zelf onderhouden.

Het onderhouden van kapitaalgoederen is van belang om deze goederen in stand te houden voor aspecten als bereikbaarheid, toegankelijkheid, leefbaarheid en veiligheid. Uw raad heeft vastgesteld wat het onderhouds- en kwaliteitsniveau moet zijn; dit leest u verderop in de paragraaf.

Op basis van de nota 'Op weg naar een toekomstbestendige openbare ruimte' wordt jaarlijks in het meerjareninvesteringsprogramma openbare ruimte aangegeven welke investeringen worden gedaan in de openbare ruimte (vervangingen en beleidsopgaven).
Op strategisch niveau is in 2025 de nota 'Een openbare ruimte met toekomst' vastgesteld, waarin is opgenomen op welke wijze de vervangingsopgave in de openbare ruimte wordt ingevuld en wat dit financieel betekent.

Per onderdeel binnen deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de uitvoering, relevante ontwikkelingen en de risico’s.

3.3.2 Integraal

In 2014 heeft uw raad de integrale visie op de openbare ruimte vastgesteld. Deze visie vormt het kader voor het ontwikkelen van beleid en het uitvoeren van het beheer en onderhoud en projecten. In de visie zetten wij het gebruik en de gebruiker centraal.
Met het vaststellen van de nota 'Op weg naar een toekomstbestendige openbare ruimte' is de integrale aanpak op inhoud en proces nog eens bekrachtigd, waarbij ook doelen vanuit andere programma’s kunnen worden meegekoppeld (denk aan duurzaamheid, gezondheid, economie, klimaatadaptatie en de verkeersagenda). Steeds belangrijker wordt de verbinding met de sociale opgaven. Daarnaast vindt inbreng plaats vanuit de Raalter samenleving. Er wordt dan gebruik gemaakt van de lokale kennis en de aanwezige energie van onze inwoners en ondernemers. Kansen en initiatieven van derden willen wij daarbij zoveel mogelijk benutten.

In het nieuwe Koersdocument wijken en dorpen (maart 2025) is de opgave en de aanpak van fysieke en sociale vraagstukken in beeld gebracht. Hiervoor is een integrale scan voor wijken en dorpen ontwikkeld die ons goed bruikbare inzichten oplevert waarop we kunnen sturen en monitoren. De richting en de uitgangspunten voor de aanpak zijn benoemd.

Dit vormt mede de basis voor de aanpak van de opgaven in de openbare ruimte (dagelijks beheer en onderhoud, vervangingen en het toekomstbestendig maken).

De integrale aanpak van de vervangingsopgave in de openbare ruimte is in 2025 in beeld gebracht. Hiertoe is de nota 'Een openbare ruimte met toekomst' vastgesteld. We kennen de aard en de omvang van de werkzaamheden en hebben inzicht in de investeringen die we moeten doen tot 2040. Dit betreft de vervangingsinvesteringen op het gebied van groen en bomen, riolering, wegen, de openbare verlichting en de civiele kunstwerken. De integrale aanpak richt zich tevens op het toekomstbestendig maken van de openbare ruimte.

Voor het beheer van de gemeentelijke gebouwen zetten wij de komende jaren, naast het reguliere beheer en onderhoud, in op het verder verduurzamen.

3.3.3 Beleidskader

De Omgevingsvisie 'Horizon gemeente Raalte 2040' ligt ten grondslag aan het beleid dat wij voeren binnen programma 2; Integraal beheer openbare ruimte.

Voor de vervangingsopgave ligt het accent op het borgen van de veiligheid en het voorkomen van kapitaalvernietiging. Doen wat nodig en mogelijk is. Onze inzet bepalen we mede op basis van de beheerplannen en in nauwe samenhang met de maatschappelijke context. We investeren in integrale (vervangings-) projecten in de openbare ruimte, zodat we deze toekomstbestendig kunnen maken en ook duurzaam in stand kunnen houden. Beleidsopgaven op het gebied van verkeer, klimaatadaptatie, levensloopbestendigheid, duurzaamheid, circulariteit en biodiversiteit worden hierin zoveel mogelijk meegenomen.

We hebben de ontwikkeling en/of actualisatie van de beheerplannen voor wegen en bermen en sloten opgepakt, resultaten hiervan verwachten we in 2026.

Wij hanteren de kwaliteitsniveaus van de Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR), deze zijn in onderstaande tabel weergegeven. Deze kwaliteitsniveaus zijn gebaseerd op de landelijke CROW-normen.

Kwaliteitsniveaus Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR) op basis van CROW-normen

Deelgebied	Zeer laag D/R-	Laag C/R-	Basis B/R	Hoog A/R+	Zeer hoog A+/R++
Dorpen		X			
Buurten en wijken		X			
Centrumgebieden			X		
Bedrijventerreinen		X			
Entrees en toegangswegen			X		
Begraafplaatsen			X		
Buitengebied		X			

De kwaliteitsniveaus zoals hierboven benoemd zorgen voor de volgende technische kwaliteit en beeldniveau: A+: Nagenoeg ongeschonden. A: Mooi en comfortabel. B: Functioneel. C: Onrustig beeld. D: Kapitaalvernietiging, uitlokking van vernieling, functieverlies, juridische aansprakelijkheid en sociale onveiligheid.

Voor het planmatig uitvoeren van de onderhoudswerkzaamheden aan de kapitaalgoederen is het van belang dat hier goede beleids- en beheerplannen aan ten grondslag liggen. Daarom zijn ook de looptijden van de beleids- en beheerplannen inzichtelijk gemaakt. Zie hiervoor onderstaande tabel.

Beleids- en beheerplan

Beleidsplan	Betreft periode*	Beheerplan	Betreft periode*
Integrale visie openbare ruimte (IVOR)	2014-2023	Wegen	2013-2017
Kadernotitie civieltechnische kunstwerken	2013	Civieltechnische kunstwerken	2015-2021
Licht in de openbare ruimte	2024	Openbare verlichting	2003-2009
Openbaar Groen	2024-2030	Openbaar groen	2022-2028
Groen samen doen!	2017		
Kadernotitie bomen	2017	Bomen	2021-2029
Begraafplaatsen	2025-2040	Begraafplaatsen	2025-2040
Beleidsplan Buiten bewegen, beleven, spelen en ontmoeten	2023-2030	Speelterreinen	2024-2030
Biodiversiteit	2024-2030		
Overkoepelend beleidsplan duurzaamheid	2025-2030		
Een openbare ruimte met toekomst	2025-2040		
Koersdocument wijken en dorpen	2025		
		Beheerplan Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)	2021-2030
		Buitensportaccommodaties	2023-2029
Kadernotitie gebouwen	2013	Meerjarenonderhoudspro-gramma gebouwen (MJOP)	2020-2029

Zoals in bovenstaande tabel te zien is, zijn van een aantal beheerplannen de looptijden verstreken. Dit heeft onze aandacht, we werken continu aan het opstellen en het actualiseren van beleids- en beheerplannen. In het afgelopen jaar hebben we ook niet stil gestaan. Zo is in 2025 een tussentijdse evaluatie van het GRP uitgevoerd, zijn het beleidsplan en het beheerplan voor de begraafplaatsen vastgesteld. Verder is een aanzet gemaakt voor het wegenbeleidsplan, de basis voor een nieuw wegenbeheerplan (beide te verwachten in 2026). Ook is de beleidsmatige onderlegger voor het ecologisch beheer van bermen en sloten, als uitwerking van het beleidsplan biodiversiteit, tot stand gekomen. Een nieuw beheerplan bermen en sloten kan in de loop van 2026 worden verwacht.

3.3.4 Financiën

In onderstaande tabel zijn begrote en gerealiseerde onderhoudskosten, kapitaallasten en investeringen weergegeven. In programma 2 is, waar nodig, de verantwoording over de verschillende beleidsterreinen opgenomen.

Exploitatiekosten en investeringen kapitaalgoederen

Bedragen in €

Vakgebied	Onderhoudskosten		Kapitaallasten		Investeringen	
	Begroting 2025	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2025
Wegen	2.237.142	2.481.259	387.238	387.239	3.319.774	2.473.455
Civieltechnische kunstwerken	254.899	251.465	122.832	122.833	25.000	43.155
Openbare verlichting	43.472	94.625	163.524	163.524	590.868	390.006
Riolering en water	600.743	642.802	1.310.484	1.310.483	2.132.804	885.504
Groen	825.706	948.496	101.562	105.612	300.661	257.352
Speeltoestellen	37.231	43.838	84.353	84.352	100.234	101.296
Begraafplaatsen	121.211	125.133	7.317	7.317	0	0
Gebouwen	2.092.456	1.333.791	3.318.896	3.343.897	235.188	155.924
Totaal	**6.212.860**	**5.921.410**	**5.496.206**	**5.525.256**	**6.704.529**	**4.306.692**

Toelichting op verschil onderhoudskosten wegen

De kosten voor onderhoud aan bermen en sloten zijn hoger dan begroot, doordat er aanvullende maatregelen zijn genomen om de verkeersveiligheid te verbeteren en afwatering van de wegen te waarborgen. Daarnaast zijn er extra kosten gemaakt voor onkruidbestrijding op belangrijke routes en invalswegen.

Toelichting op verschil onderhoudskosten groen

2025 was een groeizaam jaar, waardoor we relatief veel mensen hebben moeten inhuren om te voldoen aan het afgesproken beeldkwaliteitsniveau voor het openbaar groen. Daarnaast speelt de terugloop van personeel vanuit de Productie. Hierdoor zijn we genoodzaakt om meer personeel in te huren óf in dienst te nemen. Beide opties zijn echter vele malen duurder dan detachering via de Productie.

Toelichting op verschil onderhoudskosten gebouwen
In 2025 is er minder onderhoud uitgevoerd op gebouwen dan oorspronkelijk gepland. Dit is een gevolg van capaciteitsgebrek. Het noodzakelijke onderhoud is wel uitgevoerd. De grootste verschillen werden veroorzaakt door het gemeentehuis en de brandweerkazerne Raalte. Bij het onderhoud in het gemeentehuis is een restantbudget van € 455.000, beschikbaar voor onder meer de vervanging van de regeltechniek, wat in 2026 alsnog uitgevoerd zal worden. Daarnaast is er een restantsaldo van € 194.000 bij de brandweerkazerne Raalte, beschikbaar voor verduurzaming, uit te voeren in 2026.

Toelichting op verschil investeringen
Er zijn diverse projecten die al afgerond zijn (Weseperweg, parkeerplaats zwembad de Tippe), in uitvoering (Groenzone Langkamp) en bijna afgerond zijn (Hellendoornseweg).

Daarnaast zitten er projecten in de ontwerp- en participatiefase (Vorsterhof en Karreweide, Zwolseweg, wijkaanpak Heino Zuid). Wijkaanpak Langkamp zit in de verkenningsfase, concretisering van aanpak en fasering van uitvoeringsplannen wordt medio 2026 verwacht.

Helaas is uitvoering Dorpstraat Heino vertraagd. Dit komt met name doordat nutspartijen extra tijd nodig hebben voor het verleggen van kabels en leidingen.

3.3.5 Wegen, civieltechnische kunstwerken en openbare verlichting

Uitvoering
Wegen straten en pleinen
Het grondgebied van de gemeente Raalte beslaat circa 172 km^2. Het verhardingsareaal dat in beheer bij de gemeente is gegroeid tot 3.306.944 m^2. Het grootste deel van dit areaal bestaat uit elementenverhardingen (1.718.116 m^2) gevolgd door asfaltverharding (1.272.562 m^2), betonverharding (54.126 m^2) en half- of onverharde wegen en paden (262.149 m^2).

Periodiek wordt het verhardingsareaal geïnspecteerd op schadebeelden, waarna deze worden verwerkt in het beheersysteem. In 2024 en 2025 is er op grote schaal plaatselijk onderhoud uitgevoerd om het areaal in stand te kunnen houden. Het resultaat zie je aan de inspectiecijfers terug en laat zien dat de technische kwaliteit van de verharding is toegenomen. Daarmee is de achterstand teruggelopen van 11% (2024) naar 6% (2025).

De middelen die beschikbaar zijn gesteld voor onderhoud aan wegen, straten en pleinen zijn ingezet om de bereikbaarheid en veiligheid te kunnen waarborgen. Daarnaast is in Heeten de Weseperweg, en in Mariënheem een inhaalslag gemaakt om achterstallig onderhoud weg te werken. Het project Hellendoornseweg is opgestart en zit in de eindfase van de uitvoering.

Civieltechnische kunstwerken
In de gemeente Raalte hebben we 54 bruggen, variërend van beton, staal en hout, in beheer. Daarnaast zorgen we dat de ruim 90 stuks duikerbruggen, ruim 400 stuks duikers en 11 tunnels en bijna 14 kilometer aan beschoeiingen in goede staat blijven om de waterafvoer te borgen, het verkeer doorgang kan vinden en percelen toegankelijke zijn.

Het onderhoud aan civiele kunstwerken is toestandsafhankelijk. De beschikbare middelen zijn dit jaar ingezet ten behoeve van levensduurverlenging. De Harinkdijkbrug is voorzien van een nieuwe slijtlaag en de Zonnebergerbrug is constructief verbeterd. De verwachting is dat de druk op middelen komende jaren zal toenemen.

Openbare verlichting
Het areaal van de openbare verlichting dat de gemeente Raalte in beheer heeft circa 8.750 openbare verlichtingsbronnen. Ook dit jaar is het aandeel ledverlichting gegroeid. In totaal is ruim 75% van het areaal verled en zijn de lichtbronnen in het centrum van Raalte vervangen.

De onderhoudskosten bestaan voor een groot deel uit aanrij schades en storingen. Het aantal storingen is dit jaar afgenomen. Dat komt mede door ledverlichting die minder gevoelig is voor storingen. De gemeente heeft verder een groot deel van de kosten van aanrij schades weten te verhalen.

Relevante ontwikkelingen
Wegen, straten en pleinen
De planning voor onderhoud aan verhardingen wordt momenteel voornamelijk bepaald door toestandsafhankelijk onderhoud. Preventief/planmatig onderhoud komt daardoor in de verdrukking. Redelijkerwijs is te verwachten dat het aandeel van wegen dat niet voldoet aan het gewenste kwaliteitsniveau (B/C) toeneemt.

Om de wegen op de vastgestelde onderhoudskwaliteit te houden, is goed beheer van de bermen onontbeerlijk. De bermen langs de gemeentelijke wegen in het buitengebied hebben meerdere functies. De belangrijkste functie is de verkeerskundige, waarbij de berm dienstdoet als veilige uitwijkmogelijkheid. Daarnaast heeft de berm een belangrijke belevingswaarde, waarbij de bewustwording groeit om bermen zodanig in te richten en beheren dat deze een wezenlijke bijdrage geven aan het verhogen van de biodiversiteit in ons grondgebied.

Civieltechnische kunstwerken
Een groot deel van het onderhoud aan de kunstwerken wordt toestandsafhankelijk uitgevoerd. Hiervoor worden nadere inspecties uitgevoerd. De inspecties zijn gericht op technische levensduur. De omgeving is echter aan verandering onderhevig. Onder andere uitbreiding van verhardingsoppervlak, zwaardere voertuigen en klimaatveranderingen stellen mogelijk andere (functionele) eisen. In 2024 zijn nadere inspecties uitgevoerd en op basis hiervan zijn dit jaar maatregelen genomen om de levensduur te verlengen.

Openbare verlichting
Ook in het afgelopen jaar hebben we weer een stap gezet om de openbare verlichtingsinstallatie verder te verduurzamen. In de komende jaren staan investeringen gepland om verder de verledden.

Risico's

Wegen, straten en pleinen

De raad heeft in 2014 voor een groot deel van de openbare ruimte een laag onderhoudsniveau (C) vastgesteld. Dit heeft als gevolg dat er een grotere kans is op (lokale) gebreken aan verhardingen en een toename van schades, waarvoor de gemeente aansprakelijkheid wordt gesteld.

Door het lager kwaliteitsniveau zien we bovendien dat de kosten van herstel toenemen. Kleine(re) maatregelen zijn vaak niet langer kosteneffectief. Grotere maatregelen zijn echter lastiger te realiseren vanwege de integrale opgaven, investeringen die op het MIP moeten worden geprogrammeerd en beschikbare capaciteit.

De verkeersintensiteit op de wegen in het buitengebied is de laatste decennia toegenomen. Hierdoor worden onze wegen (en bermen) meer en zwaarder belast dan ten tijde van de aanleg.
Door toename van het verkeer en veranderend klimaat (meer natte en meer droge periodes) zijn er ook meer schades aan de berm met een verhoging van het aantal aansprakelijkheidsstellingen richting de gemeente, als gevolg van schade rijden door automobilisten.

Civieltechnische kunstwerken

De verkeersintensiteit op de wegen in het buitengebied is de laatste decennia toegenomen. Hierdoor worden veel kunstwerken meer en zwaarder belast dan ten tijde van de aanleg. Schade en/of verkorte levensduur van kunstwerken is daarvan een mogelijk gevolg.

Openbare verlichting

De kans op storingen neemt toe door een verouderd energienet.

3.3.6 Riolering, water

Uitvoering

Onze onderhoudsdoelstellingen met betrekking tot riolering hebben we behaald en uitgevoerd volgens het beheer en onderhoudsplan. Knelpunten, ontstaan door neerslag en wateroverlast in kelders door hoge grondwaterstanden, zijn aangepakt en opgelost.

De thema's participatie (afkoppelen bij eigen projecten en projecten van derden) is minder gebruik van derden gemaakt. Door het niet realiseren van projecten lopen we achter op de doelstelling om water robuust te worden.

Relevante ontwikkelingen

In het huidige Gemeentelijk rioleringsplan 2021-2030 werken we risico-gestuurd. Dat houdt praktisch in dat we riolen minder snel vervangen. We hebben ons inspectie regime daarop aangepast, maar bij de werkwijze hoort ook een grotere kans op calamiteiten, meestal is dat een verzakking/ gat in de weg. Door uitvoeren van inspecties gaan we de toestand van het riool beter inzichtelijk maken en willen we het onderhoudsprogramma gaan afstemmen op de vervangingsstrategie en de 3 grote opgaven: opgave wijken & dorpen, buitengebied en groei.

Kwetsbare punten in het slotenstelsel, dat het overtollige water moet afvoeren worden meegenomen in het op te stellen beheerplan bermen en sloten.

In 2025 is het Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2030 (GRP) geëvalueerd/herijkt. Daarbij hebben we voor de komende jaren ook een nieuw heffingstarief berekend, zodat de verwachte inkomsten beter in balans zijn met de uitgaven.

Risico's
Door verouderde rioolstelsels neemt de kans op falen toe. We kunnen met de huidige middelen het areaal nog veilig houden.

3.3.7 Groen, speeltoestellen en begraafplaatsen

Uitvoering
Openbaar groen
De gemeente Raalte onderhoudt en beheert 191 ha. openbaar groen en bijna 63.500 bomen. Het onderhoud en beheer van openbaar groen is vastgelegd in het beheerplan toekomstbestendig openbaar groen (2022). Met dit beheerplan spelen we in op actuele thema's en ontwikkelingen die aan de hand van zes thema's veilig, biodiversiteit, klimaatbestendig, gezond, leefbaar en duurzaam (beheer) zijn uitgewerkt, waarbij toekomstbestendigheid en participatie integraal zijn meegenomen. Hierbij ligt de focus op de maatschappelijke meerwaarde die het groen kan bieden. De uitgewerkte thema's vormen de basis voor de uitvoering.

Vanuit het groenbeleid 'Groen, samen doen!' (2017) roepen we inwoners op om mee te denken. Om (inwoners)initiatieven beter te faciliteren, is een stappenplan ontwikkeld. Daarnaast worden de activiteiten die de groene organisaties, verenigd in de werkgroep Groene Agenda en Raalte op Groen en de gemeente Raalte ondernemen, jaarlijks opgenomen in de 'Groene agenda'.
Het onderhoud en beheer van bomen is vastgelegd in het beheerplan bomen dat in 2021 is vastgesteld.

Speelvoorzieningen
De speeltoestellen worden 4 keer per jaar geïnspecteerd op het gebied van veiligheid (1 keer door een gecertificeerd bedrijf en 3 keer intern). Onze gemeente telt 170 formele openbare speelplekken (speelplaatsen en trapveldjes) met een cataloguswaarde van € 3,1 mln. Het beheer en onderhoud is vastgelegd in het beheerplan 'Buiten bewegen, beleven, spelen en ontmoeten' (2024). Vervanging van speeltoestellen en herinrichting/renovatie van speelplaatsen is samen met inwoners opgepakt. Het afgelopen jaar zijn diverse speelplekken gerenoveerd; onder andere speelplekken aan het Wormer en de Lange Slag in Heeten, De Pinksterbloem en de Hoek in Heino en speelplaatsen aan de Blekstraat, de Reiger, A. van de Werfhorstsingel en de Rutenberg in Raalte. Bewoners konden tijdens de informatiebijeenkomsten of middels enquête hun wensen kenbaar maken. Met deze wensen zijn per speelplaats een 3-tal speelontwerpen gemaakt. De speelontwerpen met de meeste stemmen zijn uitgevoerd. Afhankelijk van de locatie is gekozen voor een 'natuurlijke speelplek' met ook veel aandacht voor het verbeteren van de biodiversiteit.

Begraafplaatsen
De gemeente Raalte beheert en onderhoudt vier begraafplaatsen. Het beleids- en beheerplan begraafplaatsen is geactualiseerd en in 2025 vastgesteld. In het beheerplan is het onderhoud vastgelegd en dit is conform de afgesproken beeldkwaliteit uitgevoerd.

Sinds september 2022 heeft gemeente Raalte een begraafplaatsbeheerder die verantwoordelijk is voor de contacten richting de nabestaanden, de zaken rondom begraafzaken en het onderhoud op de begraafplaatsen. In 2025 is gestart met de actualisatie van gemeentelijke regelgeving (2010). De beheersverordening en het uitvoeringsbesluit zijn in concept gereed.

Relevante ontwikkelingen

Groen en spelen

Door ontwikkelingen, zoals klimaatverandering, vergrijzende samenleving, de energietransitie, maar ook participatie, liggen er uitdagende opgaven voor de openbare ruimte. Dit vraagt om een andere visie en aanpak van het groen- en speelbeheerbeleid van de openbare ruimte.
In het beheerplan 'Toekomstbestendig openbaar groen' is een slag gemaakt naar effectgestuurd, gebiedsgericht en integraal groenbeheer.

In het beheerplan 'Buiten bewegen, beleven, spelen en ontmoeten' (2024) spelen we in op actuele thema's als klimaatadaptatie, leefbaarheid, gezond en actief leven en inclusie en diversiteit door aan te sluiten op het beheerplan 'Toekomstbestendig openbaar groen' (2022) en het Sportakkoord (2023). Naast het borgen van veilig gebruik en het uitvoeren van onderhoud en vervanging zetten we in op het vormen van een goed netwerk van uitdagende beweeg-, beleef-, speel- en sportplekken voor een brede doelgroep en met een bereik voor de hele buurt. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan een adequaat voorzieningenniveau, onder andere de opgave voor toekomstbestendige wijken en dorpen.

Begraafplaatsen

Een van de acties uit het beleids- en beheerplan begraafplaatsen is de actualisatie van de regelgeving. Het is de bedoeling dat in het 1e kwartaal van 2026 de beheersverordening en het uitvoeringsbesluit begraafplaatsen ter besluitvorming wordt aangeboden.

Risico's

De integrale vervangingen en opgaven (onder andere klimaatverandering, afname biodiversiteit, leefbaarheid, gezondheid en circulariteit) in de openbare ruimte worden in toenemende mate domein- en zelfs organisatieoverstijgend. Dat speelt van kleine ingrepen, bijvoorbeeld reconstructie van speelplaatsen en openbaar groen waar afkoppelen een rol speelt, tot grote integrale projecten.
De complexiteit van de projecten neemt toe, er is meer afstemming nodig, zowel intern als extern, wat mogelijk kan leiden tot vertraging bij uitvoering van projecten.

De marktpartijen waar we mee samenwerken hanteerden voor 2025 hogere index dan onze gemeente hanteert (>7%-2,5%). Dit geeft druk op onze budgetten.

3.3.8 Gebouwen

Uitvoering

Het Meerjarig Onderhoudsplan (MJOP) dient als leidraad voor het onderhoud van alle gebouwen in gemeentelijk bezit. In 2025 is er minder onderhoud uitgevoerd dan oorspronkelijk gepland. Dit is een gevolg van capaciteit tekort. Noodzakelijke onderhoud is wel gebeurd.

Relevante ontwikkelingen
Afgelopen jaar is de opfrisbeurt van het Gemeentehuis afgerond en is er een start gemaakt met de vervanging van de regeltechniek en verlichting. Brandweerkazerne Heino is gesloopt en in de zomer van 2026 moet de nieuwbouw gerealiseerd zijn.

Risico's
De risico's voor onderhoud aan Gemeentelijke gebouwen is gering door het beschikbare budget. De risico's zullen toenemen wanneer er minder budget beschikbaar komt.

Financiering

Portefeuillehouder:	Wethouder A. Kreule
Programmacoördinator:	Domeinmanager M. Lammerts van Bueren

3.4.1 Inleiding

De paragraaf financiering is een verplicht onderdeel van de rekening. Deze verplichting hangt samen met de invoering van de Wet Fido (Wet financiering decentrale overheden). Deze wet beoogt een solide financiering bij openbare lichamen. Doel hierbij is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van de gemeente en het handhaven van een uitstekende kredietwaardigheid.

Treasurystatuut

De financieringsparagraaf vormt, in samenhang met het in artikel 212 van de Gemeentewet voorgeschreven treasurystatuut en de overeenkomstig vastgestelde verordeningen, een belangrijk instrument voor het sturen, beheersen, verantwoorden van en toezicht houden op de financieringsfunctie. Het treasurystatuut is eind 2023 geactualiseerd en vastgesteld. Hierin staan de doelstellingen, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de administratieve organisatie rond het beheer van liquiditeiten van de gemeente op lange en korte termijn.
Daarnaast zijn kredietwaardigheidsnormen voor tegenpartijen bij uitzettingen voor een periode van 1 jaar en langer opgenomen. De bepalingen in het treasurystatuut waarborgen een risicomijdend financieringsprofiel.

Financieringsbeleid

De uitgaven en inkomsten van de gemeente lopen niet synchroon in de tijd. De gemeente moet soms geld lenen om tijdig betalingen te kunnen verrichten en soms heeft ze (tijdelijk) overtollige liquide middelen. Ook moeten investeringen gefinancierd worden. In korte tijd worden uitgaven gedaan, die over een veel langere periode worden afgeschreven.
Uitgangspunt voor het financieringsbeleid is om de rentekosten van de financiering zo laag mogelijk te houden, de renteopbrengsten zo hoog mogelijk te doen zijn en daarbij zo weinig mogelijk risico's te lopen.

Totaalfinanciering

In de gemeente Raalte wordt het principe van totaalfinanciering toegepast. Dit houdt in dat niet voor iedere investering een afzonderlijke lening wordt afgesloten. Investeringen worden gefinancierd vanuit het totale eigen vermogen (reserves) en het vreemd vermogen (aangetrokken leningen). Er is dus geen directe relatie tussen een bepaalde investering (actief) en de rentelasten voor een afgesloten lening c.q. vergoeding voor het eigen vermogen.
De rentelasten op de boekwaarden van de investeringen worden daarom toegerekend op basis van een vooraf gecalculeerd rentepercentage. Dit noemen we het renteomslagpercentage. Dit percentage mag maximaal 0,5% naar boven worden afgerond.

Aan taakvelden toegerekende rente

Bedragen in €

Rub.	Omschrijving		Bedrag
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.294.000
b.	De externe rentebaten		-740.651
	Totaal door te rekenen externe rente		**553.349**
c.	Rente over voorziening verwachte verliezen grondexploitatie (gewaardeerd op contante waarde)	29.012	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (voorbeeld: Grondbedrijf)		
	Totale rente grondbeleid		**29.012**
	Saldo door te rekenen externe rente		**524.337**
d1.	Rente over eigen vermogen		2.250.852
d2.	Rente over voorziening verwachte verliezen grondexploitatie (gewaardeerd op contante waarde)		29.012
	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente		**2.804.201**
e.	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		-2.804.201
f.	**Renteresultaat op het taakveld treasury**		**0**

3.4.2 Ontwikkelingen

Kasgeldlimiet- en behoefte

De kasgeldlimiet is bepaald door het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar te vermenigvuldigen met een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage. De basis voor 2025 is 8,5% van € 126,3 miljoen is € 10,74 miljoen. De toezichthouder staat toe maximaal voor een periode van twee kwartalen de kasgeldlimiet te overschrijden. In 2025 is geen sprake geweest van een overschrijding.

Met de gehanteerde kasgeldlimiet wordt voorkomen dat gemeenten een te groot risico nemen met het aantrekken van te grote sommen kort geld. Immers kort geld houdt een risico van renteschommelingen in.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is een wettelijke norm die betrekking heeft op de vaste schuld van de gemeente. (leningen met een rente-typische looptijd van 1 jaar of langer.) De renterisiconorm is ingesteld om de herfinanciering van af te lossen leningen zo goed mogelijk in de tijd te spreiden. Daarmee wordt voorkomen dat renteschommelingen op de kapitaalmarkt grote invloed hebben op de totale rentelast van de gemeente. De norm voor gemeenten is vastgesteld op 20%. De gemeente Raalte heeft per 1 januari 2025 een begrotingstotaal van € 126,3 miljoen. Het maximale bedrag voor herfinanciering is dan € 25,2 miljoen.

Renteontwikkelingen en leningenportefeuille

De rente op de geld- en kapitaalmarkt is al jaren laag. Na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne heeft de ECB de rente in een aantal stappen verhoogd om op deze manier de inflatie onder controle te krijgen. De ECB heeft In 2025 de basisrente in een aantal stappen verlaagd van 3% naar 2%. In 2025 heeft de gemeente geen leningen aangetrokken. Door de grondverkopen en (nog) niet gerealiseerde investeringen heeft de gemeente nog ruim voldoende liquiditeiten beschikbaar. Door de wijziging in de rentestructuur ontvangt de gemeente nu weer rente over dit tegoed.

Overzicht leningenportefeuille

Bedragen in € 1.000.000

Omschrijving		Bedrag
Stand leningenportefeuille per 31-12-2024		50,6
Rentelast	1,3	
Aangetrokken leningen in 2025		0,0
Aflossingen in 2025		0,1
Stand leningenportefeuille per 31-12-2025		**50,5**

3.4.3 Risico's

Renterisicobeheer

Zoals al aangegeven is het financieringsbeleid erop gericht, om met zo min mogelijk risico zo maximaal mogelijk gebruik te maken van de huidige lage rente.

Voor 2025 was een financieringsoverschot geraamd van bijna € 1,0 miljoen. Het werkelijke financieringstekort is omgeslagen naar een financieringsoverschot van € 24,9 miljoen. Deze grote afwijking wordt veroorzaakt door de achterblijvende realisatie van de investeringen en de sterk toegenomen grondverkopen. Hierdoor zijn in 2025 geen kortlopende leningen aangetrokken.

Renterisico

Bedragen in € 1.000

Rub.	Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Verschil	Analyse
Omvang kasgeldlimiet:					
1.	**Toegestane kasgeldlimiet**				
a.	In procenten van de grondslag	8,50%	8,50%		
b.	In een bedrag	10.740	10.740		
2.	**Omvang vlottende korte schuld**	**0**	**0**	**0**	**0**
a.	Opgenomen gelden korter dan 1 jaar				
b.	Schuld in rekening-courant				
c.	Gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar				
d.	Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld				
3.	**Vlottende middelen**	**125.912**	**25.955**	**99.957**	**0**
a.	Contanten in kas	3	16		
b.	Tegoeden in rekening-courant	115.538	23.160		
c.	Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	10.371	2.779		
4.	**Toets kasgeldlimiet**				
a.	Totaal netto-vlottende schuld (2-3)	-125.912	-22.343	**-103.569**	
b.	Toegestane kasgeldlimiet	10.740	10.740		
c.	**Ruimte (+) c.q. overschrijving (-)**	**136.652**	**33.083**	**103.569**	**1)**
Basisgegevens renterisiconorm:					
5	Renteherzieningen op leningen o/g	0	0		
6	Betaalde aflossingen	86	86		
7	**Renterisico (5+6)**	**86**	**86**	**0**	**0**
8a	Begrotingtotaal jaar T	139.833	139.833		
8b	Het bij Min. regeling vastgestelde %	20%	20%		
	Regeling				
9	**Renterisiconorm (8a*8b/100)**	**27.967**	**27.967**		
Toets renterisiconorm:					
10	**Ruimte (+) c.q. overschrijving (-) (11-7)**	**27.881**	**27.881**	**0**	**0**

Renteresultaat

Voor 2025 werd een voorcalculatorische renteomslagpercentage vastgesteld van 2,4%. Als gevolg van de nog niet gerealiseerde investeringen, de opbrengsten uit de grondexploitatie en de rentevergoeding bij de rijksschatkist, is er minder geld uitgegeven aan financieringslasten. In de zomernota is reeds een voorschot op dit rentevoordeel van € 450.000 genomen. Dit is inclusief de stelpost renteschommelingen van € 350.000.

Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder:	Burgemeester R. Zuidema
Programmacoördinator:	Domeinmanager M. Lammerts van Bueren

3.5.1 Inleiding

Binnen de programmabegroting geeft de paragraaf bedrijfsvoering inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de gemeentelijke bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren.

3.5.2 Organisatie

Onze inwoners, ondernemers, instellingen en verenigingen dagen ons iedere dag uit om samen met hen het leven in de gemeente Raalte nog mooier te maken. Daar dragen wij graag aan bij. We maken het verschil voor hen in onze dienstverlening en samen zorgen we ervoor dat de gemeente Raalte de allerbeste plek is om te wonen, werken en ondernemen. Dat doen we door te luisteren. Naar de samenleving en onze medewerkers. We stellen onze medewerkers in staat om te doen wat nodig is. Onze kernwaarden betrouwbaar, verbindend, oplossingsgericht en slim helpen ons daarbij.

In 2025 hebben we onze organisatie- en sturingsfilosofie herijkt zodat we als organisatie kunnen blijven doen wat nodig is om ruimte te geven aan onze medewerkers en zij het verschil kunnen maken voor Raalte. Hierbij bewaken we continu de balans tussen ambitie en haalbaarheid. We zorgen voor duidelijkheid in onze sturing en kaders en helpen clusters om professioneel samen te werken.

Onze medewerkers zijn ons kapitaal. De groeiopgave en ambities van ons bestuur en de samenleving maken dat wij het beste uit onze medewerkers moeten en willen halen. Daarom investeren we in de ontwikkeling van onze medewerkers. Bij gemeente Raalte wordt iedere medewerker uitgedaagd om continu aan de slag te zijn met de ontwikkeling van zijn/haar vakmanschap en persoonlijk leiderschap. Hiertoe hebben we de gesprekscyclus herijkt, ons onboardingsproces verbeterd, investeren we in leiderschapsontwikkeling en bieden we medewerkers passende trainingen vanuit onze Academie. Daarnaast zetten we stappen om een sociale en inclusieve werkgever zijn. We willen onbenut potentieel benutten en medewerkers kansen bieden, ook als dat wat extra moeite van ons vraagt. We hebben hierbij blijvend aandacht voor het creëren van een sociaal veilige werkomgeving.

Tenslotte hebben we geïnvesteerd in het werkvermogen en de vitaliteit van onze medewerkers. Er is een preventief medisch onderzoek aangeboden aan onze medewerkers. Medewerkers hebben tips gekregen om hun eigen werkvermogen te verbeteren en als organisatie hebben we tips gekregen om medewerkers hiermee te helpen. Dat hebben we als basis genomen voor het nieuwe vitaliteitsbeleid dat eind 2025 is opgesteld.

3.5.3 Loonsomkader en egalisatiereserve SPP

Als raad stuurt u op de loonsom. We zetten in op het maximaal en tegelijkertijd effectief en doelmatig inzetten van deze middelen. In 2024 en 2025 is een uitnutting van 99% gehaald, een duidelijke stijging ten opzichte van de jaren ervoor.

Het resultaat op de loonsom 2025 is bij de jaarrekening becijferd op € 342.100 voordelig. Hiervan is €133.800 toegevoegd aan de voorziening arbeidskosten gerelateerde verplichtingen. Er resteert een saldo van € 208.300 wat wordt toegevoegd aan de reserve SPP. Hiermee komt het saldo van de reserve SPP uit op € 964.000. Dit is boven het door uw raad vastgestelde plafond van € 800.000. Er zal een bedrag van € 164.000 worden afgeroomd naar de algemene reserve.

De reserve SPP is in 2025 met name ingezet voor:
- Het uitvoeren van de generatiepact regeling;
- Inzet van trainees breed in de organisatie.

In overige bijlage B wordt in meer detail inzicht gegeven in de ontwikkeling van het loonsomkader en de reserve SPP.

Voorziening arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Binnen de regels van de cao kunnen verlofuren middels het inleggen in het spaarverlof worden bewaard om op een later tijdstip in te zetten. Daarnaast is organisatie breed sprake van verlof stuwmeren, opgebouwd in eerdere jaren. Hier vindt inmiddels strakke sturing op plaats om dit terug te dringen. Het volledig terugbrengen zal echter langere tijd duren. Voor zowel de totaal opgebouwde verlofuren als het opgebouwde spaarverlof is volgens de gemeentelijke regels een voorziening voor arbeidskosten verplicht. Het totale saldo verlof groeit, waardoor de voorziening ook moet worden aangevuld. Eind 2025 is de stand van deze voorziening € 875.000.

Voorziening regeling vervroegde uittreding (RVU)

Volgens de gemeentelijke regels is het verplicht om een voorziening te treffen voor toekomstige uitgaven aan RVU-uitkeringen. Eind 2025 is de stand van deze voorziening € 239.000.

3.5.4 Onderzoek nieuw gemeentehuis

We willen een duurzaam, efficiënt en hedendaags gemeentehuis met gunstige jaarlijkse exploitatiekosten. Een nieuw gemeentehuis op een locatie in de Spoorzone dicht bij het station is de voorkeursoplossing. Aanvullend op het eerdere scenario-onderzoek is een vernieuwbouwscenario in beeld gebracht, maar dat leidde niet tot een andere voorkeursoplossing.

Onderzoek naar de ontwikkelmogelijkheden van de Spoorzone loopt en medio 2026 worden de resultaten daarvan gepresenteerd. Op dat moment kan het vervolgproces voor het gemeentehuis bepaald worden.

3.5.5 DOWR

Over 2025 is een positief resultaat behaald van € 375.000. Dit bedrag bestaat voor € 260.000 uit voordeel op de percelen en voor € 115.000 voordeel van niet bestede middelen voor de uitvoeringsplannen. Binnen het positieve DOWR resultaat op de percelen heeft FD met € 160.000 het grootste aandeel in het resultaat daarna volgt DOWR-I met € 50.000.

In het resultaat van DOWR-FD zit een voordeel op lagere energielasten en nog niet vervulde vacatures en minder inhuur. Daar staat tegenover dat kosten voor beveiliging druk- en porti kosten zijn toegenomen. Het resultaat van de DOWR-ICT bestaat uit een overschrijding op de externe inhuur omdat een aantal sleutelfuncties moeilijk te vervullen is. Daar staat tegenover dat op de telefonie en software applicaties een voordeel gerealiseerd is.

De middelen vloeien terug naar de egalisatiereserve DOWR. Het bedrag boven het plafond van €500.000 komt ten gunste van het rekeningsaldo.

Het jaar 2025 heeft voor DOWR-FA volledig in het teken van de overgang naar het nieuwe financiële systeem gestaan. Parallel daaraan heeft ook de voorbereiding van de overgang naar het nieuwe belastingsysteem de nodige capaciteit gevraagd. De druk op de live gang van het financiële systeem was zo groot dat besloten is om onderdelen waar mogelijk door te schuiven naar 2026. Hierdoor zal ook 2026 veel tijd aan het nieuwe systeem besteed worden.

Kosten DOWR

Bedragen in €

Omschrijving	Begr. 2023	Rek. 2023	Begr. 2024	Rek. 2024	Begr. 2025	Rek. 2025
FA	365.712	366.161	370.480	363.990	404.325	392.438
Facilitaire Zaken	1.029.745	916.128	959.808	811.945	1.029.020	868.079
Belastingen	547.837	534.288	610.770	603.033	614.128	589.171
Inkoop	58.864	59.985	62.977	64.086	66.777	66.777
PSA aandeel Raalte	232.919	227.892	280.016	277.931	265.100	258.704
ICT I	4.389.046	4.192.826	4.558.173	4.488.281	4.137.935	3.966.867
Totaal	**6.624.123**	**6.297.280**	**6.842.224**	**6.609.266**	**6.517.285**	**6.142.036**

Het afgelopen jaar is de aan DOWR toegerekende overhead niet volledig ingezet. De digitaliseringsopgave vraagt naar de toekomst structureel meer focus, richting en inzet van middelen. Om dit vorm te geven is begin 2026 een kwartiermaker/CIO aangesteld. De niet bestede middelen vloeien eenmalig terug naar de algemene middelen.

3.5.6 Digitale transitie

We zagen in 2025 dat kunstmatige intelligentie steeds meer kansen biedt in onze dienstverlening en bedrijfsvoering. Maar dat dit ook risico's met zich meebrengt. Dat is reden dat in 2025 een DOWR-brede vakgroep AI is geformeerd waarin deze kansen en risico's verder worden uitgediept. Doel van de vakgroep is de gemeenten op een juiste en afgewogen wijze te adviseren in nieuwe AI-toepassingen.

Samen met het landelijke AenO fonds heeft de gemeente Raalte in 2025 het initiatief genomen om een methode te ontwikkelen waarmee de digitale fitheid van medewerkers kan worden gestimuleerd. Deze methode volgt de weg van informeel leren. In 2026 vindt de verdere ontwikkeling en lancering van de methode plaats.

De mogelijkheden voor datatoepassing in onze organisatie worden steeds groter. De DOWR-gemeenten hebben hiervoor met een externe ontwikkelpartner in 2025 goede stappen gezet in het ontwikkelen van het gezamenlijke gegevensmagazijn.

Ons digitaal dienstverleningsplatform PodiumD krijgt landelijk binnen de Dimpactvereniging steeds meer vorm. Dit gaat hand in hand met de hernieuwde aandacht voor zaakgericht werken binnen de organisatie. Hierover zijn in 2025 met de domeinen en clusters gesprekken gevoerd en zijn afspraken gemaakt die nodig zijn voor een succesvolle vervanging van het huidige zaaksysteem e-Suite voor PodiumD.

In 2025 is het aantal vergaderruimten in het gemeentehuis waarin hybride vergaderen mogelijk is, vergroot. Daarmee maken we het mogelijk dat de medewerkers flexibeler zijn in het plaatsonafhankelijk samenwerken met zowel mensen in de eigen organisatie als daarbuiten.

3.5.7 Bescherming persoonsgegevens en informatieveiligheid

Uitgangspunt van onze dienstverlening en bedrijfsvoering is dat onze inwoners en ondernemers er vanuit mogen gaan dat wij zorgvuldig met hun gegevens omgaan. In 2025 heeft ons team van privacymedewerkers onze medewerkers daarbij geholpen en ondersteund in de werkprocessen door de taken in het werkproces te toetsen aan privacywet- en regelgeving.

Een ander uitgangspunt is dat onze inwoners en ondernemers er vanuit mogen gaan dat hun gegevens bij ons veilig zijn. De dreiging van buitenaf voor inbreuk op onze netwerken en digitale systemen nam ook in 2025 toe. Ons team van informatieveiligheidsmedewerkers heeft deze ontwikkelingen nauwlettend in de gaten gehouden en daarbij continu gezocht naar de juiste vormen van bescherming.

Zowel de Functionaris Gegevensbescherming (privacy) als de CISO (informatieveiligheid) blikken met het jaarverslag terug op 2025. Hiermee legt het college verantwoording af over de maatregelen die in 2025 zijn getroffen en werkzaamheden die zijn uitgevoerd voor informatieveiligheid en privacy(bescherming).

3.5.8 Interbestuurlijk toezicht

In het kader van het interbestuurlijk toezicht bepaalt de provincie jaarlijks het toezichtregime per gemeente. Het totaalbeeld is opgebouwd uit zes domeinen waarbij de provincie de toezichthouder is (zie tabel)

Totaalbeeld 2025: Groen					
Financiën	Omgevingsrecht VTH (voorheen Wabo)	Omgevingsrecht (voorheen Wro)	Informatie- en archiefbeheer	Huisvesting statushouders	Erfgoed
Oranje	Groen	Groen	Groen	Groen	Groen

Het totaalbeeld 2025 kleurt groen. Op de toezichtdomeinen Omgevingsrecht VTH, Omgevingsrecht, Informatie- en archiefbeheer, Huisvesting statushouders en Erfgoed is de kleur 'groen' toegekend, hetgeen betekent dat de gemeente op deze domeinen haar wettelijke taken goed op orde heeft. Het toezichtdomein Financiën kleurt in 2025 nog oranje.

Redenen hiervoor is dat de provinciale toezichthouders een correctie op de meerjarenraming hebben toegepast als gevolg van het ramen van (nog) niet concreet ingevulde taakstellingen. Bij de programmabegroting 2026-2029 zijn deze taakstellingen inmiddels concreet ingevuld.

3.5.9 Uitvoering aan Nieuw voor oud

Om balans te vinden en te houden in inhoudelijke ambities, uitvoeringscapaciteit en financiële middelen is het noodzakelijk om scherpe keuzes te maken. Waar nodig moeten we bestaand beleid/ werkzaamheden verminderen en/of temporiseren om capaciteit en middelen vrij te maken. Om ons college en uw raad beter in staat te kunnen stellen om deze keuzes weloverwogen te maken/ beleidswijzigingen door te voeren hebben we Bureau Berenschot in 2025 opdracht gegeven een tweetal onderzoeken uit te voeren.

Het eerste onderzoek richtte zich op het in beeld brengen van verbeter- en besparingsmaatregelen binnen meerdere gemeentelijke organisatieonderdelen (domeinen). Dit heeft geresulteerd in een eerste rapportage welke uw raad in oktober 2025 is aangeboden, gelijktijdig met de begrotingsstukken 2026-2029. Met de opbrengsten uit dit onderzoek hebben we de in de meerjarenraming 2026-2029 opgenomen taakstellingen volledig kunnen invullen.

Het tweede onderzoek richtte zich op het in beeld brengen van de beleidsvrijheid binnen alle gemeentelijke taken. Dit onderzoek is ook in 2025 gestart en had een doorlooptijd naar het 1e kwartaal 2026. Dit heeft geresulteerd in een tweede rapportage welke uw raad net na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026 beschikbaar is gesteld. Met de opbrengsten uit dit onderzoek is een objectief beeld geschetst van de mate van beleidsvrijheid binnen de verschillende budgetten van de gemeente Raalte. Met andere woorden: bij welke taken is sprake van wettelijke verplichtingen en waar heeft de gemeenteraad ruimte om eigen keuzes te maken? Hierbij is het belangrijk te vermelden dat deze analyse van beleidsvrijheid los staat van de bestuurlijke wenselijkheid, haalbaarheid of verstandigheid van het benutten van die ruimte. Die afweging is aan uw raad.

3.5.10 I-projecten

Door het langer doorlopen van grote projecten (zoals onder meer de implementatie van het financieel systeem) was het noodzakelijk de voorgenomen projecten te prioriteren en deels door te schuiven naar 2026. De hiervoor gereserveerde middelen blijven noodzakelijk en blijven beschikbaar binnen de stelpost ICT. Tegelijkertijd werken we aan het inrichten van een strak portfolio management om zo de regie en sturing op een realistische en uitvoerbare projectenportefeuille te realiseren.

3.5.11 Rechtmatigheidsverantwoording college

In deze jaarrekening wordt een rechtmatigheidsverantwoording van het college toegevoegd met de bevindingen over 2025 (zie hoofdstuk 4.3). In de verantwoording worden bevindingen opgenomen die de verantwoordingsgrens overschrijden. Overige bevindingen die de lagere rapportagegrens overschrijden worden hieronder toegelicht.

De verantwoordingsgrens en rapportagegrens zijn in februari 2026 door de raad vastgesteld op respectievelijk 2% en 0,2% van de totale lasten. Voor 2025 betekent dit in euro's respectievelijk € 2.785.000 (2%) en € 278.500 (0,2%).

Hieronder worden afzonderlijke afwijkingen groter dan € 278.500) vermeld. Afwijkingen worden onderverdeeld in onrechtmatigheden en onduidelijkheden.

In de jaarrekening van 2024 zijn op inhuur extern personeel onrechtmatigheden geconstateerd boven de rapportagegrens. De maatregelen die afgelopen jaren zijn getroffen (inhuren via de Talentenregio, verbeterde informatievoorziening en volgen van juiste inkoopprocedure) om toekomstige onrechtmatigheden te voorkomen hebben gewerkt. Hierdoor zijn de onrechtmatigheden op dit proces in 2025 onder de rapportagegrens gebleven.

Er zijn begrotingsonrechtmatigheden geconstateerd van in totaal € 1.062.449. Deze zijn ontstaan door overschrijding van de lasten in 3 programma's. Een groot deel van dit bedrag (€ 973.353) past binnen het vooraf vastgestelde beleid en is daarmee acceptabel. Het niet acceptabele deel van de overschrijding (€ 89.096) zit in het programma Openbare orde en veiligheid en heeft te maken met de kosten voor de bommenregeling bij het station in Raalte.

Van onduidelijkheden is sprake als het college van B&W in het kader van de verslaggeving niet kan aangeven of er sprake is van een onrechtmatigheid of niet. Er zijn onduidelijkheden geconstateerd van in totaal € 841.717. Uit een steekproef is gebleken dat van twee facturen met een totaalbedrag van € 10.064 de prijs niet kon worden onderbouwd. Volgens accountantsrichtlijnen moet het bedrag van de steekproef afgezet worden tegen het totaal van alle uitgaven (dit heet extrapolatie). Door deze extrapolatie van het bedrag uit de steekproef betekent dit een onduidelijkheid van € 841.717. Binnen het nieuwe financiële systeem (vanaf boekjaar 2026) wordt het 4-ogen principe afgedwongen en gaat gewerkt worden met een verplichtingenadministratie (al dan niet stapsgewijs in te voeren). Hierdoor worden prijs en prestatie beter onderbouwd en vastgelegd in het financiële systeem.

Naast bovengenoemde fouten en onduidelijkheden zijn ook enkele formele onrechtmatigheden geconstateerd in de processen Europese aanbestedingen en subsidieverstrekking (het niet volledig nakomen van de algemene subsidieverordening). Het gaat bijvoorbeeld om niet tijdige vaststelling en ontbrekende stukken. Om in de toekomst deze formele onrechtmatigheden te voorkomen is de algemene subsidieverordening aangepast per 1-1-2026. Voor de aanbestedingen wordt het proces rondom inhuur van personeel anders ingericht waardoor het ontbreken van overeenkomsten voorkomen wordt.

3.5.12 Fraude en continuïteit

Fraude

Met betrekking tot het onderwerp fraude is het huidige beleid gericht op het vroegtijdig signaleren en voorkomen van fraude. Het afgelopen jaar zijn er geen signalen geweest die wijzen op een *vorm* van fraude in onze organisatie.

De meest actuele frauderisicoanalyse is opgesteld voor de jaren 2024en 2025. Deze is onderwerp van gesprek geweest bij directie/management (eind 2024) en bij het college en de rekeningcommissie (begin 2025). Door middel van het opstellen van een frauderisicoanalyse wordt inzicht gegeven in de onderkende risico's, preventie- en beheersmaatregelen.

Samenvattend kan uit de frauderisicoanalyse geconcludeerd worden dat er zowel op de harde als op de zachte aspecten binnen de gemeente Raalte aandacht is geweest voor frauderisico en dat dit risico zich hiermee op een aanvaardbaar niveau bevindt.

Continuïteit
Voor gemeenten geldt in het algemeen dat vanwege de vrijwel onbegrensde leencapaciteit bij de BNG (en daardoor altijd aanwezige liquiditeit) per definitie geen onzekerheid kan bestaan over de continuïteit van een gemeente.

Voor de gemeente Raalte kan worden gesteld dat alle financiële kengetallen gunstig zijn in 2025. Het interbestuurlijk toezicht over 2025 is toegelicht in paragraaf 3.5.8.

Openbaarheid

Portefeuillehouder:	Burgemeester R. Zuidema
Programmacoördinator:	Domeinmanager M. Lammerts van Bueren

3.6.1 Inleiding

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Deze wet richt zich op een transparante overheid en vraagt een cultuurverandering rond de omgang met informatie. Het grijpt in op het dagelijks handelen van een groot deel van onze organisatie en heeft daarmee de komende jaren een flinke impact op onze bedrijfsvoering. In 2027 moet de Woo geïmplementeerd zijn, met nog drie jaar extra voor het op orde krijgen van het informatiebeheer.

Eén van de verplichtingen is om in de jaarrekening aandacht te schenken aan de uitvoering van de Woo. Deze paragraaf is de invulling van die verplichting.

3.6.2 Informatiehuishouding op orde

Transparant zijn over ons handelen, om het vertrouwen van inwoners in de overheid te behouden en verbeteren, doen we onder andere door informatie beter vindbaar en toegankelijk te maken. Ervaring met de uitvoering van de Woo leert dat bestuursorganen niet altijd weten welke informatie er is en niet altijd snel over de juiste informatie kunnen beschikken. Door maatregelen te treffen ter verbetering van de digitale informatiehuishouding kan sneller en makkelijker op verzoeken om informatie worden beslist. Ook draagt dit bij aan de actieve openbaarmaking van informatie.

3.6.3 Openbaarmaking op verzoek

Het voorzien in het recht van burgers op informatie van de overheid zien wij in Raalte als een organisatie-brede verantwoordelijkheid. Iedere ambtenaar kan contactpersoon zijn voor het verstrekken van informatie. Leidt de beantwoording van de vraag tot een verzoek om een groot aantal documenten, dan kan worden opgeschaald naar de procedure voor het afhandelen van een Woo-verzoek. Een coördinator zorgt voor het geleiden van Woo-verzoeken en het sturen op juiste en tijdige afhandeling binnen de wettelijke termijnen.

	2023	2024	2025
Woo verzoeken	29	24	45
Woo besluiten	18	7	18
Ingetrokken / informatie verzoek	10	10	21

Het afgelopen jaar is het aantal Woo verzoeken fors toegenomen. Dat is in lijn met de landelijke trend. Bijna de helft van de verzoeken is na overleg met de indiener ingetrokken of als informatieverzoek afgehandeld.

3.6.4 Actief informatie openbaar maken

De gemeente Raalte volgt de landelijke fasering omtrent actieve openbaarmaking van de Woo. We willen eerst de wettelijke basis (11 categorieën) op de juiste wijze doen. De rijksoverheid heeft alleen de eerste tranche (1 november 2024) nog als besluit vastgelegd. De volgende verplichting van de volgende tranches is tot minimaal 2027 uitgesteld. In 2025 is er in DOWR-verband onderzoek gedaan naar aanschaf van een eigen publicatieplatform. Dit zal in 2026 in gebruik genomen worden waardoor we klaar zijn om de verplichtingen per 2027 te implementeren. Daaropvolgend volgt een koppeling op het landelijk platform zodat de informatie van alle bestuursorganen centraal raadpleegbaar is.

Verbonden partijen

Portefeuillehouder:	Wethouder A. Kreule
Programmacoördinator:	Domeinmanager M. Lammerts van Bueren

3.7.1 Inleiding

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Elke gemeente heeft in haar dagelijkse praktijk voor de uitvoering van een deel van haar beleid te maken met verbonden partijen, zoals beschreven in de nota verbonden partijen. Zo heeft Raalte zich in het verleden om verschillende redenen verbonden aan bijvoorbeeld gemeenschappelijke regelingen en stichtingen, maar ook voor de toekomst zoeken we de samenwerking op. Hierbij is het belangrijk dat de gemeenteraad via, onder andere een zienswijze, haar 'kaderstellende' rol kan invullen. Daarnaast is het belangrijk dat zij kan vaststellen of de uitvoering in overeenstemming is met de gemaakte plannen. Aan de hand van de kadernota, begroting, begrotingswijzigingen en jaarrekening kan hierop getoetst worden.

In deze paragraaf worden de verschillende verbonden partijen, waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft, weergegeven. Bij een bestuurlijk belang heeft de gemeente een zetel in het bestuur van een rechtspersoon of stemrecht. Bij een financieel belang is de gemeente de ter beschikking gestelde middelen kwijt in geval van faillissement van de verbonden partij en/of kunnen financiële problemen bij de verbonden partij verhaald worden op de gemeente.

De paragraaf verbonden partijen is kort en bondig in twee overzichten beschreven. Het eerste overzicht wordt in paragraaf 3.7.2. weergegeven. Dit overzicht geeft de belangrijkste financiële kengetallen per verbonden partij weer. Vervolgens worden in paragraaf 3.7.3. de risicobedragen per verbonden partij weergegeven, inclusief het totaalbedrag dat onderdeel uitmaakt van de paragraaf 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing'. Hierbij wordt ook een korte samenvatting gegeven van de ontwikkeling van het totaalrisico van de verbonden partijen. Nadere detailinformatie per verbonden partij is in bijlage J van deze begroting te vinden.

3.7.2 Kengetallen

In onderstaand overzicht worden de (financiële) kengetallen weergegeven van alle verbonden partijen waarin de gemeente deelneemt.

Kengetallen Verbonden partijen

Bedragen in €

Omschrijving	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Fin. resultaat realisatie	Fin. resultaat begroot	Begroot jaarlijks dividend	Risico-bedrag
RSJ IJsselland Zwolle	0	518.000	0	0	0	3.195
GGD IJsselland Zwolle	4.110.000	4.020.000	975.000	0	0	43.775
Veiligheidsregio IJsselland Zwolle	5.403.127	37.475.033	632.927	0	0	154.166
Omgevingsdienst IJsselland Zwolle	507.049	7.656.734	191.359	0	0	36.725
Vereniging Dimpact Enschede	702.862	0	-2.288.601	650.536	0	9.515
Stichting werk Raalte	300.000	0	127.802	77.070	0	110.822
Rova NV Zwolle	44.169.000	63.717.000	4.820.000	510.000	187.000	90.193
Vitens NV Zwolle	713.600.000	168.480.000	34.500.000	0	0	0
Wadinko NV Zwolle	85.006.904	10.249.145	3.582.765	0	45.000	1.125
Sportbedrijf Raalte	484.000	1.617.000	124.000	134.000	0	95.000
Bank Nederlandse Gemeenten NV Den Haag	4.777.000.000	123.164.000.000	294.000.000		30.450	761
Enexis Holding ‘s Hertogenbosch	5.538.000.000	5.949.000.000	254.000.000		45.000	1.125
Totaal						**546.402**

3.7.3 Samenvatting

Per verbonden partij is een inschatting gemaakt van de mogelijke risico's en de kans dat het zich voordoet. Hiervoor is bepaald wat de waarschijnlijkheid is dat het risico zich voordoet: laag (25%), gemiddeld (50%) of hoog (75%). Dit mogelijke risico in verhouding tot de waarschijnlijkheid, leidt tot het risicobedrag per verbonden partij. Door beheersingsmaatregelen worden risico's zoveel mogelijk beperkt.

Als zich substantiële tegenvallers voordoen, kan een beroep worden gedaan op het weerstandsvermogen. Het geactualiseerde beeld is:

Totaaloverzicht risico's per verbonden partij

Organisatie	Bedrag (in €)	Risico (in %)	Risico eenmalig	Risicobedrag structureel
Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland	12.780	25%		3.195
Gemeentelijke Gezondheidsdienst IJsselland	175.100	25%		43.775
Veiligheidsregio IJsselland	308.333	50%		154.166
Omgevingsdienst IJsselland	146.901	25%		36.725
Vereniging Dimpact	38.063	25%		9.515
Stichting Werk Raalte	443.289	25%		110.822
Rova NV	360.770	25%		90.193
Vitens NV	0			0
Wadinko NV	4.500	25%		1.125
Sportbedrijf BV	190.000	50%		95.000
Bank Nederlandse Gemeenten	3.045	25%		761
Enexis Holding NV	4.500	25%		1.125
Totaal	**1.687.280**		**0**	**546.402**

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in alle gevallen de risico's een structureel effect hebben op de exploitatie, waarbij een deel van de extra uitgaven slechts deels te beïnvloeden is.

De structurele risico's stijgen ten opzichte van de begroting 2025 met ruim € 25.000. Dit komt voornamelijk door het feit dat de afdracht vanuit de gemeente aan enkele gemeenschappelijke regelingen omhoog is gegaan, onder andere door indexatie en het risicobedrag dat hieraan gerelateerd is.

Als de beschreven structurele risico's in werkelijkheid leiden tot de getoonde nadelen en als een deel daarvan (50%) structureel binnen 4 jaar geleidelijk is op te lossen, dan zullen ten koste van het weerstandsvermogen de volgende bedragen opgenomen worden voor de verbonden partijen:

Risicobedragen in relatie tot het weerstandsvermogen

Bedragen in €

Jaar	Eenmalig	Afbouw structureel (50%) in 4 jaar omgezet naar eenmalig risico	Structureel
2025	0	273.201	273.201
2026	0	204.901	0
2027	0	136.601	0
2028	0	68.300	0
Subtotaal	**0**	**683.003**	**273.201**
Eenmalig	0	0	0
Totaal	**0**	**683.003**	**273.201**

Grondbeleid

Portefeuillehouder:	Wethouder A. Kreule
Programmacoördinator:	Domeinmanager T. Penders

3.8.1 Inleiding

In de paragraaf grondbeleid komt elk jaar aan bod hoe de gemeente het grondbeleid inzet om de bestuurlijke doelen te bereiken. De toelichting van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) stelt de volgende onderdelen verplicht (art. 16):

- Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- De beleidsuitgangspunten over de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Samenvatting

Het boekjaar 2025 wordt afgesloten met een voordelig bedrijfsresultaat van € 1,04 mln. Dit bedrag komt ten gunste van de algemene reserve grondexploitatie. Omdat onder andere door deze storting het plafond van € 5 mln. van deze reserve wordt overschreden, komt, conform de Nota Grondbeleid, het surplus (€ 0,86 mln.) ten gunste van de algemene bestemmingsreserve. In het vervolg van deze paragraaf grondbeleid wordt een en ander nader toegelicht.

3.8.2 Grondbeleid

In de Omgevingsvisie zijn de ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving vastgelegd. Als uitwerkingsprogramma van de Omgevingsvisie is het programma Wonen opgesteld waarin de ambitie is opgenomen dat jong en oud, arm en rijk, een passende woning kunnen vinden in een toekomstbestendige woonomgeving, waarbij ruimte wordt gegeven aan eigenzinnig (samen)wonen voor onze huidige en nieuwe inwoners.

De beleidsmatige kaders over de wijze waarop de gemeente Raalte opereert op de grondmarkt en welke instrumenten daarvoor ingezet worden, zijn opgenomen in de Nota Grondbeleid.

In de Nota Grondbeleid zijn de volgende doelstellingen van het grondbeleid geformuleerd:

- Het bevorderen van een maatschappelijk gewenst ruimtegebruik en
- Het voeren van regie op gewenste ruimtelijke ontwikkelingen.

Dit alles tegen een zo gunstig mogelijk financieel resultaat door (afspraken over) grondposities.
Het grondbeleid is facilitair aan het realiseren van de ruimtelijke, economische en sociale doelen.
Gebleken is, dat marktontwikkelingen onvoorspelbaar zijn en de rol van de gemeente verandert in de participatieve samenleving. De huidige maatschappij vraagt om maatwerk en pragmatisch handelen. Om hierop in te kunnen spelen is gekozen voor situationeel grondbeleid. Hierbij wordt per opgave/initiatief bepaald welke mate van sturing nodig is, welk type grondbeleid passend is en welke risico's er zijn.

3.8.3 Doelstellingen

Het grondbeleid staat ten dienste van het realiseren van onze doelstellingen op het gebied van ruimtelijke ordening, volkshuisvesting en economische ontwikkeling. Grondbeleid is nodig om te zorgen voor voldoende aanbod van gronden voor woningen, bedrijven, groen en andere publieke/maatschappelijke voorzieningen en is daarmee ondersteunend aan beleidsdoelstellingen vanuit andere begrotingsprogramma's. Per opgave/initiatief wordt bepaald welke mate van sturing nodig is, welk type grondbeleid passend is en welke risico's acceptabel om de doelstelling te realiseren.

3.8.4 Overige onderwerpen

Ontwikkelingen woningmarkt

Binnen de koopwoningmarkt is nog steeds sprake van forse krapte. De vraag naar bouwkavels voor een nieuwbouwwoning blijft groot. Ook in de huurwoningmarkt zien we dat de druk hoog blijft. Een gestage stroom van nieuwbouw en uitgiftes blijft gewenst om aan de vraag te kunnen voldoen.
In 2025 zijn er vanuit de eigen grondexploitaties in totaal 134 bouwkavels verkocht, naast deze aantallen zijn er ook woningen opgeleverd vanuit particuliere initiatieven. Ook heeft de gemeente twee nieuwe grondexploitaties geopend; 't Broeck fase 5 en Lierderholthuis fase 3.

Woningbouwprogrammering

De gemeenten in West-Overijssel en de provincie hebben woonafspraken gemaakt in de vorm van de woonagenda.
Uitgangspunt is niet alle woningbouw naar de steden Deventer en Zwolle maar ook woningbouw ter versterking van de goed bereikbare kernen met voorzieningen, zoals Raalte-dorp en Heino of ter versterking van de vitaliteit in de kleine kernen. Met het regionale woningbouwprogramma wordt ruim baan gegeven aan de lokale behoefte én extra ingezet op het toevoegen van meer woningen in de grote kernen rondom mobiliteitsknooppunten (in ons geval Raalte en Heino). Dit vooral middels inbreiding, maar uitbreiding kan ook als dat nodig is.

De uitgangspunten van de woonagenda sluiten goed aan bij het door uw raad vastgestelde, Omgevingsvisie en programma Wonen. Daarin hebben we onder andere vastgesteld dat, om het woningtekort het hoofd te bieden en onze ambitie waar te maken, we onze bouwopgave versnellen en verhogen. Daarom is afgesproken om de komende jaren meer woningen te bouwen dan nodig is voor de autonome groei.

Uitgangspunt hierbij is de bouw van het in coalitieakkoord vastgestelde aantal van 3.000 woningen in de periode tot 2033.
Deze groei staat niet op zichzelf. Het realiseren van nieuwe woningen heeft een relatie met andere opgaven. Denk daarbij aan de verduurzaming van onze samenleving, de mobiliteitsopgave, de leefbaarheid en kansen in wijken en de ontwikkeling dat zorg steeds meer in de wijk plaats vindt.

Daarom heeft uw raad in 2023 in de bestuursopdracht Groei gekozen voor een aanpak op verschillende sporen.

- Opstellen groeibeelden voor de kernen Raalte en Heino
- Verkenning groei buurtdorpen
- Versnellen van bestaande woningbouwplannen

In 2024 zijn de groeibeelden Raalte en Heino opgesteld en is er gestart met de uitwerking van 3 prioritaire gebieden voor Raalte en Heino. Zo is er ook op een aantal percelen in Raalte noord, Heino west en Luttenberg het voorkeursrecht gevestigd. Tot slot zijn er diverse Omgevingsplannen onherroepelijk geworden en hebben we op diverse locaties kavels uitgegeven, zodat we de woningbouw daadwerkelijk versnellen.

Bedrijventerreinen
In 2025 zijn zowel op de Zegge VII in Raalte als op het bedrijventerrein Blankenfoort II in Heino diverse bedrijfskavels verkocht. In totaal is 1,8 ha aan bedrijfskavels verkocht in de gemeente.

3.8.5 Financiële positie

Algemeen
Om een overzicht te krijgen over de voortgang van een grondexploitatie kan gekeken worden naar het saldo en vooral de jaarlijkse mutatie van de boekwaarde. Het saldo van de lasten (grondaankopen, kosten bouwrijp maken, rente etc.), baten (grondverkopen, subsidies etc.) en mutaties in reserves en voorzieningen (onder andere winstnemingen) wordt bijgeschreven op de boekwaarden van de gronden.

In totaal is de (bruto) boekwaarde van de grondexploitaties per 1-1-2026 berekend op € -5,4 mln. (1-1-2025: € 4,3 mln.). De negatieve boekwaarde wil zeggen dat er tot nu toe meer opbrengsten zijn binnengekomen dan er kosten zijn gemaakt. Het huidige saldo van de boekwaarde op een complex staat los van het uiteindelijke resultaat van het project, maar zegt meer over de huidige lasten ten opzichte van de huidige baten.

Verkoop kavels
In totaal zijn er in 2025 134 bouwkavels verkocht en 1,8 ha aan bedrijfskavels. Dit vertaalde zich in een totale grondopbrengst in 2025 van € 14 mln. (2024: 16,7 mln.)

Onderstaand overzicht geeft de raming en werkelijke verkoop van bouwkavels in 2025 ten opzichte van de verwachte verkoop in 2025 weer.

Kavelafzet onderhanden werk woningbouw
Bedragen in €

Naam complex	GREX 2025 JR 2024	Raming 2025 bedrag	Verkocht 2025	Werkelijk 2025 bedrag
Onderhanden werk woningbouw				
17- Franciscushof	44	4.874.369	44	4.807.486
66- Molenwijk Heino	30	2.592.061	30	2.592.059
67- Lutenbergerweg	19	1.407.764	19	1.407.764
68- Marissink Nw. Heeten	1	129.920	1	129.920
73- Velderhof Mariënheem	29	2.582.115	40	2.775.001
Totaal	**123**	**11.586.228**	**134**	**11.712.230**

Kavelafzet onderhanden werk kantoren en bedrijventerrein

Bedragen in €

Naam complex	GREX 2025 JR 2024	Raming 2025 bedrag	Verkocht 2025	Werkelijk 2025 bedrag
Onderhanden werk bedrijventerrein (in ha.):				
77- de Zegge VII	1,5	1.845.960	1,1	1.351.686
90- bedrijventerrein Heino	1,2	1.592.420	0,7	934.265
Totaal bedrijventerrein (ha)	**2,7**	**3.438.380**	**1,8**	**2.285.951**

Totale grondopbrengsten	**0**

Resultaat rekening van baten en lasten 2025 grondexploitatie

In 2025 is binnen de grondexploitatie € 4,2 mln. uitgegeven en € 14,1 mln. ontvangen.
Als volgt verdeeld:

Overzicht baten en lasten

Bedragen in €

Uitgaven	Bedrag	Inkomsten	Bedrag
Verwervingskosten	363.630	Ontvangen rente	36.169
Voorbereiding en toezicht intern	1.236.745	Ontv subs Rijk / prov	0
Voorbereiding en toezicht exttern	18.382	Overige bijdragen	15.532
Bouw- en woonrijp maken	2.147.136	Grondverkopen	13.998.181
Overige kosten diensten derden	347.199		
Belastingen / verzekeringen	41.067		
Externe adviezen			
Rente	106.578		
Totaal	**4.260.737**	**Totaal**	**14.049.882**

Door doorberekening van deze bedragen in de betreffende grondexploitaties sluit 2025 met een positief resultaat van € 1,04 mln**.** (2024: € 1,3 mln.).

Opbouw resultaat

Bedragen in € + is voordeel

Omschrijving	Bedrag
Tussentijdse winstneming	679.187
Rente belegde reserve/voorziening	29.012
Mutaties voorziening verwachte verliezen	336.723
Totaal	**1.044.922**

Tussentijdse winstneming

Tussentijdse winstneming betreft winsten uit lopende grondexploitaties die al tijdens het project, en dus niet pas bij afronding, worden genomen. Dat gebeurt via de zogeheten POC-methode, waarbij de winst naar rato van de voortgang wordt bepaald op basis van gerealiseerde kosten en verkochte kavels, én alleen wanneer het verwachte resultaat voldoende betrouwbaar kan worden ingeschat. In 2025 is in totaal een tussentijdse winst genomen van € 0,68 mln. (2024: € 0,5 mln.).

Tussentijdse winstneming complexen

Bedragen in €

Nr.	Complex	Definitieve winstneming
66	Molenwijk Heino	420.474
67	Luttenbergerweg	163.656
68	Marissink Nw. Heeten	129.195
73	Velderhof Mariënheem	113.956
79	t Broeck Broekland	-56.582
87	Liederholthuis fase 2	-53.612
90	Blankenfoort Heino	-37.899
Totaal		**679.187**

Door onder andere verlenging van de looptijd, en hierdoor extra kosten, is in voorgaande jaren bij een drietal complexen te veel voorlopige winstneming doorgevoerd.

Mutaties voorziening verwachte verliezen

Voor de negatieve grondexploitaties wordt er een voorziening getroffen vanuit de algemene reserve grondexploitatie. Dit wordt gedaan op basis van het verwachte projectresultaat op Netto Contante Waarde (NCW). Na de jaarlijkse herzieningen van de grondexploitaties kunnen de verwachte verliezen veranderen ten opzicht van het voorgaande jaar. Dit verschil wordt aangeduid met de 'Mutaties voorziening verwachte verliezen'.
Na (concept) actualisatie van de GREXen 2026 zijn de volgende mutaties doorgevoerd:

Voorziening te verwachten verliezen

Bedragen in €

Negatieve exploitatieresultaat	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2025	Mutatie t.o.v. jaarrek. 2024
46 Sallandse Poort	618.450	0	618.450
77 de Zegge VII	679.277	322.748	356.529
84 Kl. Hagen Laag Zuthem fase 1	152.885	179.415	-26.530
Totaal neg. GREX	**1.450.612**	**502.163**	**948.449**

Toelichting

46- Sallandse Poort

Dit project is dit jaar financieel afgesloten, over het tekort is een beschikking uit de voorziening te verwachten verliezen doorgevoerd.

77- De Zegge VII

Er is een nieuwe plankostenraming gemaakt en hieruit blijkt dat er minder uren benodigd zijn. Ook zijn de nieuwe kavelprijzen en actualisatie van uit te geven kavels doorgevoerd. Dit heeft een positief effect op het resultaat, waardoor er een lagere voorziening getroffen kan worden. De voorziening te verwachten verliezen is hierop aangepast.

84- Kleine Hagen Laag Zuthem

Het was de planning om het woonrijp maken eind 2025 af te ronden, echter is dit vertraagd en is de verwachting om dit nog in de eerste helft van 2026 af te ronden. Door deze vertraging blijft de grondexploitatie een jaar langer open, waardoor er ook meer plankosten zijn voorzien, daarnaast is de aanbesteding voor het woonrijp maken duurder uitgevallen. De voorziening te verwachten verliezen hierop aangepast.

3.8.6 Uitgaven/inkomsten

Hieronder het overzicht van de vastgestelde grondexploitaties/onderhanden werk, met daarbij de mutaties (uitgaven - /- inkomsten) in 2025.

Onderhanden werk (grondexploitatie)

Bedragen in €

Nr.	Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Mutatie 2025	Boekwaarde 31-12-2025	Voorziening verwachte verliezen	Netto boekwaarde 31-12-2025
17	Franciscushof	170.380	-3.293.507	-3.123.127		-3.123.127
46	Sallandse Poort	532.306	-532.303	2		2
66	Molenwijk Heino	-329.632	-1.812.907	-2.142.539		-2.142.539
67	Luttenbergerweg	-21.910	-1.070.371	-1.092.282		-1.092.282
68	Marissink Nw.Heeten	-364.920	91.696	-273.224		-273.224
73	Velderhof Mariënheem	1.624.067	-2.012.896	-388.828		-388.828
77	de Zegge VII	1.758.316	-1.162.410	595.906	322.748	273.158
79	t Broeck Broekland	-312.993	-4.815	-317.808		-317.808
81	t Broeck fase 5	128.124	113.466	241.590		241.590
84	Kleine Hagen fase 1 en 2	-357.195	369.876	12.682	179.415	-166.733
86	Lierderholthuis fase 3	91.548	120.756	212.304		212.304
87	Lierderholthuis fase 2	-216.651	-5.490	-222.141		-222.141
90	Blankenfoort III Heino	1.624.994	-522.776	1.102.218		1.102.218
Totaal		**4.326.434**	**-9.721.682**	**-5.395.248**	**502.163**	**-5.897.411**

Materiële vaste activa / nog niet in exploitatie genomen en overige gronden

De volgende locaties/percelen worden op basis van de BBV-voorschriften verantwoord onder de materiële vaste activa.

Overzicht MVA verantwoording

Nr.	Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	m2	Per m2
71	de Zegge VI, restgronden	42.585	8.517	5
	Franciscushof Zuid tbv verbreding N35	656.720	32.836	20
99	Overige terreinen			
	Ruilgrond Raalte Noord	328.146	33.515	10
	de Veldegge Heeten, zonnepark	222.950	44.590	5
	Gronden 150 m zone Raan	100.426	50.000	2
	Grond Wechelerweg	99.800	19.960	5
	Ruilverkaveling Raarhoek-Veldhoek	26.691	21.245	1
	Overhoek rondweg Heeten	71.150	14.230	5
	Omgeving Drostenkamp / Tijenraan	295.431	59.674	5
	Grond hoek rotonde Veldeggerweg	139.135	27.827	5
	Restgronden Sallandse Poort - N35	236.525	47.305	5
	Totaal	**2.219.559**	**359.699**	

Mogelijk toekomstige bouwgrond in exploitatie

Locaties die in aanmerking komen voor mogelijke toekomstige ontwikkelingen zijn:

Toekomstige grond in exploitatie

Bedragen in €

Nr.	Omschrijving	Mat vaste activa	Imm vaste activa	Totale boekwaarde 31-12-2025	m2
251	Toekomstige woningbouw Raalte Noord	0	750.744	750.744	0
252	Toekomstige woningbouw Heino NW	0	140.967	140.967	0
294	Voorm. obs Gouden Emmer	44.926	169.581	214.507	2.995
278	de Veldegge Heeten, fase 2	165.454	805.605	971.059	55.762
285	Laag Zuthem, fase 3	21.977	2.068	24.045	4.255
	Subtotaal	**232.357**	**1.868.965**	**2.101.322**	**0**

Prognose verwachte resultaten van de complexen in exploitatie

Bij het bepalen van de prognose worden de verwachte baten, lasten, rente en de kosten- en opbrengstenstijging per vastgestelde grondexploitatie doorberekend in de grondexploitatie. Per grondexploitatie is het resultaat weergegeven op Eindwaarde (EW) en op Contante Waarde (CW). EW betreft het resultaat op het moment dat de exploitatie wordt afgerond (dit moment verschilt per project). CW is de EW teruggebracht naar de waarde per 1 januari 2026. Het totaalresultaat van alle grondexploitaties gezamenlijk bedraagt € 1,88 miljoen (CW).

Voor de negatieve exploitaties is een voorziening getroffen van in totaal € 0,5 mln.

Onderhanden werken en prognose

Bedragen in € - is nadeel

Nr.	Omschrijving	Boekw. 31-12-2025	Prognose Lasten	Prognose baten	Nominaal	Rente + kosten-/opbr. stijg.	Expl. resultaat (EW)	Expl. resultaat (CW)
17	Franciscushof	-3.123.127	6.175.667	3.162.660	110.120	-63.028	173.148	159.963
46	Sallandse Poort	0			0		0	0
66	*Molenwijk Heino*	*-2.142.539*	*1.923.378*	*0*	*219.161*	*-58.693*	*277.853*	*267.063*
67	Luttenbergerweg Luttenberg	-1.092.282	909.064	0	183.217	-30.970	214.187	205.868
68	Marissink Nw.Heeten	-273.224	520.387	479.690	232.527	-7.033	239.560	230.258
74	Velderhof Mariënheem	-388.828	1.130.157	855.220	113.891	5.103	108.788	102.513
77	de Zegge VII	595.906	1.463.474	1.748.555	-310.825	24.961	-335.786	-322.748
	Af: voorziening						335.786	322.748
79	*t Broeck Broekland*	*-317.808*	*246.872*	*0*	*70.936*	*-8.607*	*79.543*	*76.453*
81	t Broeck fase 5	241.590	2.097.027	2.562.274	223.657	44.158	179.499	169.146
84	Kl. Hagen Laag Zuthem, fase 1 en 2	12.682	169.570	0	-182.252	748	-183.000	-179.415
	Af: voorziening						*183.000*	*179.415*
86	Lierderholthuis fase 3	212.304	679.452	1.364.267	472.512	-11.438	483.950	456.037
87	Lierderhothuis fase 2	-222.141	141.935	0	80.206	-8.812	89.018	83.883
90	Blankenfoort III Heino	1.102.218	203.881	1.467.100	161.001	23.591	137.409	132.073
	Totaal	**-5.395.250**	**15.660.866**	**11.639.767**	**1.374.151**	**-90.019**	**1.982.956**	**1.883.257**

3.8.7 Reserves en risico's

De reservepositie

De grondexploitatie kent een reservepositie van in totaal € 8,3 mln.

Reservepositie bouwgrondexploitatie

Bedragen in €

Overzicht reserves bouwgrondexploitatie	31-12-2025
Algemene reserve grondexploitatie	5.856.231
Reserve bovenwijkse voorzieningen	1.813.803
Reserve claims grondexploitatie	150.000
Subtotaal	7.820.034
Voorzieningen (contante waarde)	502.163
Totaal belegde reserves en voorzieningen	**8.322.197**

Algemene reserve grondexploitatie

De algemene reserve grondexploitatie kent per 31-12-2025 een stand van € 5,86 mln.
In de Nota Grondbeleid is voor de algemene reserve grondexploitatie een ondergrens van € 1 mln. en een bovengrens van € 5 mln. bepaald. Op basis hiervan is er derhalve sprake van een surplus van € 0,86 mln. die conform de Nota Grondbeleid gestort wordt in de algemene bestemmingsreserve.
Op basis van onder andere de geactualiseerde grondexploitaties ziet het verwachte (meerjaren) verloop van de algemene reserve grondexploitatie er als volgt uit:

Algemene reserve grondexploitatie

Bedragen in €

Alg res grondexploitatie	2025	2026	2027	2028
Stand per 1-1	5.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000
Stortingen	1.321.016	888.306	453.067	219.108
Onttrekkingen	-464.786	-332.420	-317.420	-317.420
Afroming reserve	856.231	555.886	135.647	
Stand per 31-12	**5.000.000**	**5.000.000**	**5.000.000**	**4.901.688**

In de BBV voorschriften is opgenomen dat tussentijds winst genomen kan worden. Dit heeft een positief effect op de stand van de algemene reserve grondexploitatie. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de beoogde winstname voor de jaren 2026 t/m 2028 gebaseerd is op verwachte kosten en (grond) opbrengsten. Mochten deze afwijken dan heeft dit gevolgen voor de winstname en daaropvolgend de afroming van de algemene reserve grondexploitaties.

De algemene reserve grondexploitatie maakt onderdeel uit van het totale weerstandsvermogen van de gemeente. Zie ook de paragraaf Weerstandsvermogen.

Bestemmingsreserves

Naast de algemene reserve kennen we de bestemmingsreserves.
De reserve bovenwijkse voorzieningen heeft op 31-12-2025 een stand van € 1,8 mln. Deze reserve wordt ingezet wanneer er sprake is van een bovenwijkse voorziening. In de Nota Bovenwijkse Voorzieningen is aangegeven wat hieronder valt.

In 2025 zijn de volgende mutaties binnen de reserve bovenwijkse voorzieningen doorgevoerd:

Mutaties reserves Bovenwijkse voorzieningen

Bedragen in €

Reserve bovenwijkse voorzieningen		
Stand per 01-01-2025		1.624.532
Rente 2,56%		41.588
		1.666.120
Beschikkingen 2025		
- Primitieve begroting	-2.317	
Totaal beschikkingen 2025		-2.317
Stortingen 2025		
- T.l.v. algemene reserve grondexploitatie	150.000	
Totaal stortingen 2025		150.000
Stand per 31-12-2025		**1.813.803**

Voeding van de reserve bovenwijkse voorzieningen vanuit de complexen is niet toegestaan. Omdat dit een voordelig effect heeft op de GREX van de betreffende complexen, wordt jaarlijks vanuit de algemene reserve grondexploitatie een storting van € 150.000 gedaan in de reserve bovenwijkse voorzieningen.

De claims die op de algemene reserve grondexploitatie rusten zijn ondergebracht in de reserve claims Grondexploitatie. Aan deze claims ligt een bestuurlijk besluit ten grondslag. Per 31-12-2025 is er € 150.000 beschikbaar voor de te verwachten toekomstige uitgaven. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Claims reserve grondexploitatie

Bedragen in €

Reserve claims grondexploitatie	31-12-2025
Bijdrage vanuit Veldegge fase 1	150.000
Totaal aan te verwachten claims	**150.000**

Betreft een in het verleden ontvangen rijksbijdrage die bij calamiteiten ingezet kan worden binnen het complex de Veldegge.

Voorziening verwachte verliezen

Naast de algemene reserve grondexploitatie is er een voorziening voor verwachte verliezen. Deze voorziening heeft als doel de te verwachten verliezen binnen de grondexploitatie af te dekken.
De voorziening heeft een stand per 31-12-2025 van € 0,50 mln. en is gelijk aan het totaal van de negatieve exploitatieresultaten van de in exploitatie zijnde complexen.

Voorziening verwachte verliezen

Bedragen in €

Specificatie voorzieningen	31-12-2025
46 Sallandse Poort	0
77 de Zegge VII	322.748
84 Kl. Hagen Laag Zuthem fase 1	179.415
Totaal	**502.163**

Vennootschapsbelasting

Overheidsondernemingen (gemeenten, provincies en waterschappen) zijn voor ondernemingsactiviteiten belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De exploitatie van gronden valt onder deze ondernemingsactiviteit.

Risico's

Binnen de huidige woningmarkt is de vraag naar woningen en bouwkavels groot. Gezien dit en de huidige exploitatieresultaten is er sprake van een zeer beperkt risico voor de meeste complexen. De complexen met een negatief exploitatieresultaat en/of een hoge boekwaarde lopen het grootste risico. Een verslechtering van het negatieve exploitatieresultaat heeft bijvoorbeeld direct gevolg voor de algemene reserve grondexploitatie, door een extra uitname ten gunste van de voorziening verwachte verliezen.

Risicobedrag

In de jaarrekening 2025 is het risico binnen de grondexploitatie berekend op € 155.000.
Bij de berekening van het risicobedrag is gekeken naar het financieel effect op het exploitatieresultaat bij:

- verhoging van het rentepercentage met 1%
- verhoging van de kostenstijging met 1%
- verlaging van de opbrengsten met 5%
- verlenging van de looptijd met 2 jaar.

Indien de aanpassing niet opgevangen kan worden binnen de exploitatie van het complex, wordt het meegenomen in het risicobedrag. Met name bij de verliesgevende complexen hiervan sprake, maar dit jaar ook bij Franciscushof zuid; twee jaar extra looptijd zorgt voor een verlies op de exploitatie.
Het totaal berekende risicobedrag van afgerond € 155.000 is als volgt opgebouwd:

Bedragen in €

Resumé	Bedrag
Woningbouw	39.300
Kantoren	0
Bedrijventerrein	115.500
Totaal	**154.800**
Afgerond	**155.000**

Dit risicobedrag beperkt zich tot de op dit moment actieve grondexploitaties. De uitwerking groeiopgave Raalte, Heino en buurtdorpen heeft betrekking op een groot plangebied. De totale boekwaarde van groeiopgaves bedraagt per 31-12-2025 ruim € 890.000. Voor deze boekwaarde bestaat op dit moment nog geen dekking. Bij niet tot ontwikkeling komen van deze projecten zal de boekwaarde ten laste van de algemene reserve grondexploitatie gebracht moeten worden. Wanneer deze projecten tot ontwikkeling komen, zal de boekwaarde onderdeel worden van de betreffende grondexploitatie.

De algemene reserve grondexploitatie kent een stand, na afroming, van € 5 mln. Het berekende risicobedrag is derhalve volledig afgedekt. Dit bedrag maakt onderdeel uit van het totale risico van de gemeente Raalte. Zie hiervoor de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing.

Sociaal domein

Portefeuillehouder:	Wethouder G. Toeter
Programmacoördinator:	Domeinmanager T. Schrör

3.9.1 Inleiding

Deze paragraaf is toegespitst op de financiële ontwikkelingen van de gecentraliseerde taken in het sociaal domein. De beleidsmatige verantwoording in het sociaal domein is weergegeven in de programma's 3 Onderwijs, werk en inkomen en 4 Maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp. U treft eerst een 'overall' stand van zaken 2025 aan van het sociaal domein. Aansluitend zoomen we nader in op de pijlers Wmo, jeugd en participatie.

De opbouw van deze paragraaf ziet er als volgt uit:

- Stand van zaken Sociaal Domein totaal
- Stand van zaken Wmo
- Stand van zaken Jeugd
- Stand van zaken Participatie
- Ontwikkeling reserve Sociaal Domein
- Resumé

3.9.2 Beleidskader

De taken in het sociaal domein worden budgetneutraal uitgevoerd. Dit betekent dat de resultaten worden toegevoegd danwel onttrokken aan de reserve sociaal domein. In onderstaande tabel zijn de budgetten gekoppeld aan de reserve sociaal domein en de werkelijke uitgaven 2025 voor de uitvoering van de taken wmo, jeugd en participatie weergegeven. Op de Wmo is een voordelig saldo van € 384.000 en op de jeugd is er een voordelig van € 377.000. Deze resultaten worden toegevoegd aan de reserve Sociaal domein. Op participatie is er een nadelig saldo van € 1.171.000. Het resultaat participatie wordt voor de helft onttrokken aan de reserve sociaal en de helft onttrokken aan de reserve Vluchtelingen, zie verder de toelichting bij Participatie.

Middelen sociaal domein

Bedragen in € - is voordeel

Omschrijving	Budget 2025	Realisatie 2025	Saldo
Wmo	12.897.000	12.513.000	-384.000
Jeugd	17.402.000	17.025.000	-377.000
Participatie	15.430.000	16.601.000	1.171.000
Totaal	**45.729.000**	**46.139.000**	**410.000**

3.9.3 Wmo

Er is een positief resultaat van € 79.000 op de Wmo begroot en een positief resultaat van € 384.000 gerealiseerd. Een positieve bijstelling van € 305.000. Dit wordt veroorzaakt door hogere inkomsten uit eigen bijdragen Wmo en door lagere kosten op de Wmo begeleiding, Wmo hulpmiddelen, huishoudelijke hulp en Wmo vervoer. Het positieve resultaat van € 384.000 wordt toegevoegd aan de reserve sociaal domein.

Wmo-taken gekoppeld aan reserve sociaal

Bedragen in € - is voordeel

Omschrijving	Begroting zomernota 2025	Realisatie 2025	Saldo
Middelen Wmo	12.878.000	12.897.000	-19.000
Totaal middelen Wmo	**12.878.000**	**12.897.000**	**-19.000**
Formatie en algemene voorzieningen	1.737.000	1.713.000	-24.000
Individuele voorzieningen	11.062.000	10.800.000	-262.000
Totaal uitgaven Wmo	**12.799.000**	**12.513.000**	**-286.000**
Resultaat	**-79.000**	**-384.000**	**-305.000**

3.9.4 Jeugd

Er is een negatief resultaat van € 185.000 op de Jeugd begroot en een positief resultaat van € 377.000 gerealiseerd. Een positieve bijstelling van € 562.000. Dit wordt veroorzaakt door lagere kosten in specialistische jeugd. Dit is mede het gevolg van afbouw van enkele dure casussen en de 1e genomen maatregelen naar aanleiding van rapport Berenschot. Het aantal jeugdigen met specialistische hulp is afgenomen van 506 begin dit jaar naar 451 eind 2025.

Budget en uitgaven Jeugdhulp gekoppeld aan reserve sociaal

Bedragen in € - is voordeel

Omschrijving	Begroting zomernota 2025	Realisatie 2025	Saldo
Middelen jeugd	17.402.000	17.402.000	0
Totaal middelen Jeugd	**17.402.000**	**17.402.000**	**0**
Formatie en algemene voorzieningen	2.625.000	2.555.000	-70.000
Specialistische jeugdhulpkosten (2e lijn)	14.962.000	14.470.000	-492.000
Totaal kosten Jeugdhulp	**17.587.000**	**17.025.000**	**-562.000**
Resultaat	**185.000**	**-377.000**	**-562.000**

3.9.5 Participatie

In onderstaande tabel zijn de budgetten Participatie inkomensdeel en werkdeel gekoppeld aan de reserve sociaal weergegeven.

Participatie inkomensdeel

Het inkomensdeel bestaat uit de budgetten voor algemene bijstand, bijzondere bijstand, minimaregelingen en schuldhulpverlening. Er is in 2025 een nadelig saldo van € 1.361.000 begroot en een nadelig resultaat van € 1.301.000 gerealiseerd.

Het tekort wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de instroom van statushouders die een beroep doen op de algemene en bijzondere bijstand. Het aantal PW uitkeringen is gestegen van 389 per januari 2024 naar 464 peildatum oktober 2025. Wel zien we het aantal uitkeringen vanaf maart 2025 stabiliseren. De focus ligt nog meer op het voorkomen van instroom in de bijstand en het bevorderen van doorstroom naar werk. De verwachting is dat deze gerichte inzet verder bijdraagt aan een beheersbare ontwikkeling van het uitkeringsbestand. Het tekort in 2025 wordt voor 50% toegerekend aan de reserve Sociaal en 50% aan de reserve Vluchtelingen, voor beide een onttrekking van € 650.500.

Participatie werkdeel

Het werkdeel bestaat uit de budgetten beschut werk, WSW en re-integratie. Er is een nadelig resultaat van € 54.000 begroot en een voordelig resultaat van € 130.000 gerealiseerd. Een positieve bijstelling van € 184.000. Dit wordt veroorzaakt door een verhoging van de rijksbijdrage voor nieuw beschut en door een positief exploitatieresultaat bij de Stichting Werk Raalte.

Budget en uitgaven Participatie gekoppeld aan reserve sociaal

Bedragen in € - is voordeel

Omschrijving	Zomernota 2025	Realisatie 2025	Saldo
Middelen inkomensdeel	9.935.000	10.223.000	-288.000
Uitgaven inkomensdeel	11.296.000	11.524.000	228.000
Resultaat participatie inkomensdeel	**1.361.000**	**1.301.000**	**-60.000**
Middelen werkdeel	5.163.000	5.207.000	-44.000
Uitgaven werkdeel	5.217.000	5.077.000	-140.000
Resultaat participatie werkdeel	**54.000**	**-130.000**	**-184.000**
Resultaat participatie	**1.415.000**	**1.171.000**	**-244.000**

3.9.6 Reserve Sociaal domein

In onderstaande tabel zijn de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserve Sociaal domein weergegeven. Per 1 januari 2025 was de stand van de reserve € 5,75 miljoen. Per 31 december 2025 is de stand na alle stortingen en onttrekkingen aan de reserve toegenomen naar € 6,98 miljoen. De stand voor de reserve sociaal domein ligt daarmee boven het plafond van € 6,50. De reserve sociaal domein met € 0,48 miljoen verlaagd ten gunste de algemene bestemmingsreserve.

Er staan voor 2026 en verder nog € 1,61 miljoen aan claims ten laste van de reserve sociaal domein. Na aftrek van deze claims is er een saldo van € 4,89 miljoen om de risico's binnen het sociaal domein op te vangen.

Reserve Sociaal domein

Bedragen in €

Omschrijving	Storting	Onttrekking	Stand
Stand per 1-1-2025			**5.755.000**
Resultaat Wmo-taken	384.000		
Resultaat Jeugd	377.000		
Resultaat participatie inkomensdeel		651.000	
Resultaat participatie werkdeel	130.000		
Totaal	**891.000**	**651.000**	
Subtotaal			**5.995.000**
Overige toevoegingen onttrekkingen 2025			
Rijksbijdrage tekorten jeugd 2023-2024	1.414.000		
Rijskbijdrage sociale infrastructuur	86.000		
Rijksbijdrage sociaal ontwikkelbedrijf	81.000		
Rijksbijdrage meerkosten Oekraine sociaal domein	70.000		
Rijksbijdrage participatie in balans	46.000		
Tijdelijke uitbreiding CJG		385.000	
Personele capaciteit besparingsopgave sociaal		163.000	
Subsidie Vriendendienst deels tlv reserve		87.000	
Transformatiebudget sociaal domein		80.000	
Totaal	**1.697.000**	**715.000**	
Stand per 31-12-2025			**6.977.000**
Afromen reserve sociaal domein (plafond € 6,5 miljoen)		**477.000**	
Stand 31-12-2025			**6.500.000**
Restant claims 2026 en verder			
Flexibele budget sociaal 2026 t/m 2029		600.000	
Uitbreiding CJG tlv reserve 2026 en 2027		500.000	
Extra capaciteit tbv besparingsopgave sociaal		507.000	
Totaal claims (*)		**1.607.000**	
Stand reserve na aftrek claims			**4.893.000**

(*) Hierbij zijn de verwachte resultaten sociaal domein in het meerjarenperspectief niet meegenomen.

3.9.7 Ontwikkelingen

We zien een aantal ontwikkelingen en risico's binnen het sociaal domein, die de komende jaren van invloed kunnen zijn op het resultaat van het sociaal domein, namelijk:

- Door de hogere instroom van statushouders is er ook de komende jaren een risico op een groter beroep op de algemene en bijzondere bijstand met tekorten op het participatie inkomensdeel tot gevolg. Beheersmaatregelen moeten leiden tot een afname van het aantal uitkeringen en daarmee samenhangende kosten. Anderzijds neemt de rijksbijdrage voor uitkeringen (BUIG) toe, wanneer ook andere gemeenten invulling geven aan de taakstelling statushouders.

- Onzekerheid over de financiering jeugd vanaf 2028. In 2027 komt de deskundigencommissie van Ark met een zwaarwegend en maatgevend advies over de jeugdzorg.

- Het behalen van de ingeboekte besparingsmaatregelen sociaal domein van € 1,25 miljoen in 2026 oplopend naar € 1,75 miljoen structureel vanaf 2027.

- De ontwikkelingen uit het nieuw regeerakkoord met gevolgen voor de sociale zekerheid en zorg

3.9.8 Resumé

Op de Wmo en jeugd is er een positief resultaat van € 384.000 en € 377.000 ten gunste van de reserve sociaal. Voor participatie is er een nadelig resultaat van € 1.171.000.

De stand van de reserve Sociaal domein is per 31-12-2025 € 6.977.000. Het plafond van de reserve Sociaal is door uw Raad vastgesteld op € 6.500.000. De reserve wordt daarom verlaagd met € 0,48 miljoen ten gunste van de algemene bestemmingsreserve. Met de reserve is er een buffer om de financiële risico's binnen het sociaal domein op te vangen.

Vluchtelingen

Portefeuillehouder:	Wethouders G. Toeter en A. Kreule
Programmacoördinator:	Domeinmanager T. Schrör

3.10.1 Inleiding

In de gemeente Raalte worden mensen opgevangen, die hun land noodgedwongen moesten verlaten en geen thuis meer hebben. Bijvoorbeeld door geweld, vervolging of een natuurramp. Zij hebben recht op fatsoenlijk onderdak, levensonderhoud en medische zorg. Kinderen hebben daarnaast recht op onderwijs.

In 2025 hebben we vluchtelingen uit Oekraïne en statushouders opgevangen. Daarnaast hebben we als gemeente een opgave als het gaat om asielzoekers.

Vluchtelingen uit Oekraïne

De oorlog in Oekraïne duurt nog altijd voort. In de gemeente Raalte zijn vluchtelingen opgevangen in gemeentelijke opvanglocaties (330) en bij particulieren (+/- 20). De gemeentelijke opvanglocaties waren eind 2025: Arkelstein in Raalte, de Pauluskerk in Raalte, vakantiepark de SallandsHoeve in Nieuw Heeten, Mirtehuis in Heeten en bungalows bij park Old Heino in Heino.

Statushouders

In 2025 voldoen we aan onze taakstelling voor statushouders, doordat we statushouders konden huisvesten in de doorstroomvoorziening. In de doorstroomlocatie kunnen statushouders die aan onze gemeente zijn gekoppeld verblijven, totdat zij een reguliere woning hebben.

Asiel

Sinds de start van de Spreidingswet begin 2024 zijn we aan de slag gegaan met de opdracht om opvangplekken voor asielzoekers te realiseren. De gemeenteraad heeft in 2025 besloten een pas op de plaats te maken in de zoektocht naar opvanglocaties voor asielzoekers. De zoektocht wordt naar verwachting in 2026 hervat.

3.10.2 Financiële stand van zaken

Vluchtelingen uit Oekraïne

De normvergoeding van het rijk was in 2025 € 44 per gerealiseerde opvangplek per dag. In totaal hebben we € 5,16 miljoen aan vergoedingen van het rijk en € 0,27 miljoen aan eigen bijdragen ontvangen. We hebben € 3,82 miljoen uitgegeven aan huisvestingskosten, uitvoeringskosten, verstrekkingen van leefgeld en overige kosten. Dit betekent dat er een positief saldo is van € 1,61 miljoen. Het positieve saldo is onder voorbehoud van de definitieve afrekening van het rijk.

Er zijn een aantal redenen voor het positieve saldo: we hebben relatief goedkope opvanglocaties en de uitvoeringskosten zijn beheersbaar gebleven doordat we werkzaamheden door eigen medewerkers hebben laten uitvoeren.

Statushouders

In 2025 was er een normvergoeding van het rijk van € 60 per dag per geplaatste statushouder voor een maximale duur van 365 dagen. We hebben € 1,03 miljoen aan inkomsten ontvangen.

De inkomsten komen vanuit het Rijk en van een eigen bijdrage die statushouders betalen voor het verblijf in de doorstroomlocatie. We hebben € 0,88 miljoen uitgegeven aan huisvestingskosten, uitvoeringskosten en overige kosten. Dit betekent dat er een positief saldo is van € 0,15 miljoen.

Reserve opvang Vluchtelingen en statushouders
Bij de jaarrekening 2022 is de reserve opvang vluchtelingen en statushouders gevormd. Dit omdat er een grote opgave ligt om vluchtelingen en statushouders op te vangen, van onderwijs en zorg te voorzien en eventueel in te laten burgeren.

De stand van de reserve was per 1 januari 2025 € 2 miljoen. Er is in totaal € 1,80 miljoen toegevoegd aan de reserve door het positieve resultaat Oekraïne (€ 1,61 miljoen), het positieve resultaat doorstroomlocatie statushouders (€ 0,15 miljoen) en een ontvangen rijksbijdrage om uitvoering te geven aan de spreidingswet (€ 0,04 miljoen). Er is er in totaal € 1,29 miljoen aan de reserve onttrokken vanwege een tekort op de algemene en bijzondere bijstand, huisvesting- en begeleidingskosten van de taalschool en door extra uitvoeringskosten voor de opgave omtrent statushouders en asiel. Per saldo komt de reserve uit op € 2,51 miljoen.

Vanaf 2026 is er € 1,83 miljoen aan resterende claims begroot ten laste van de reserve Vluchtelingen. Deze claims hebben betrekking op:

- Verwachte tekorten 2026 en 2027 op algemene en bijzondere bijstand als gevolg van de hoge instroom van statushouders
- Huisvesting- en begeleidingskosten t/m 2028 omtrent de Taalschool Vluchtelingen
- Tijdelijke extra beschikbaar gestelde personele capaciteit voor uitvoering van opgaven omtrent statushouders en asiel
- Negatief resultaat doorstroomlocatie statushouders in 2026 door lagere rijksinkomsten als gevolg van lagere bezetting in het laatste jaar.

Verder zijn er een aantal ontwikkelingen op het gebied van opvang vluchtelingen en statushouders, dit zijn:

- Er komt een nieuwe bekostigingssystematiek voor opvang Oekraïners, statushouders en asiel.
- Er zijn kosten in het sociaal domein door de hogere instroom die niet of deels door het rijk vergoed worden, bijvoorbeeld kosten rondom onderwijs en het vervoer hiervan, tolkkosten en zwemlessen.

Om de resterende claims en benoemde risico's af te dekken wordt een buffer van € 2 miljoen als voldoende beoordeeld. Dit betekent dat de reserve met € 0,51 miljoen is afgeroomd ten gunste van de algemene middelen.

3.10.3 Resumé
Vanaf maart 2022 worden Oekraïners gehuisvest via gemeentelijke en particuliere opvangplekken. Vanuit het rijk zijn we via een normvergoeding gecompenseerd voor de opvangkosten. In 2025 is er € 5,43 miljoen ontvangen en € 3,82 miljoen uitgegeven. Er is een voordelig saldo van € 1,61 miljoen op de opvang van Oekraïners. Na alle onttrekking en toevoegingen is de stand van de reserve Vluchtelingen per 31-12-2025 € 2,51 miljoen. Om de resterende claims en benoemde risico's af te dekken wordt een buffer van € 2 miljoen als voldoende beoordeeld. Daarom is de reserve met € 0,51 miljoen afgeroomd ten gunste van de algemene middelen.

Jaarrekening

Hoofdstuk 4
Jaarrekening

Gemeente Raalte

4.1 Overzicht van baten en lasten met toelichting

4.1.1 Overzicht van baten en lasten

Bedragen in €	Begroting cf programmabegroting			Begroting na wijziging			Realisatie		
Programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
1	-9.262.002	16.332.916	7.070.914	-12.007.450	19.298.385	7.290.935	-9.696.228	14.945.349	5.249.120
2	-5.186.739	17.808.240	12.621.501	-5.775.316	19.222.100	13.446.784	-5.590.630	18.498.865	12.908.236
3	-10.154.177	20.705.976	10.551.799	-16.630.271	27.649.858	11.019.587	-17.261.912	27.750.798	10.488.885
4	-1.130.117	35.133.789	34.003.672	-1.812.431	36.328.682	34.516.251	-1.716.116	35.931.522	34.215.406
5	-5.464.929	6.040.291	575.362	-6.140.158	6.944.802	804.644	-5.352.233	4.829.501	-522.732
6	-30.497	1.494.662	1.464.165	-30.497	1.555.463	1.524.966	-125.180	1.443.239	1.318.059
7	-1.157.812	9.077.861	7.920.049	-1.383.347	11.747.677	10.364.330	-1.471.386	9.565.631	8.094.245
8	-331.622	4.284.176	3.952.554	-335.258	4.371.840	4.036.582	-424.354	4.590.632	4.166.278
9	-1.001.338	4.493.197	3.491.859	-1.001.338	4.742.067	3.740.729	-1.147.662	5.484.784	4.337.122
OVZ	-4.417.414	666.887	-3.750.528	-4.892.953	-856.273	-5.749.226	-5.250.420	4.922	-5.245.498
Totaal programma's	**-38.136.646**	**116.037.995**	**77.901.348**	**-50.009.018**	**131.004.601**	**80.995.583**	**-48.036.122**	**123.045.243**	**75.009.121**
Algemene dekkingsmiddelen									
1. Lokale middelen, waarvan de besteding niet gebonden is	-10.337.994	482.772	-9.855.222	-10.337.994	507.772	-9.830.222	-10.389.646	513.485	-9.876.161
2. Overhead	-954.083	14.481.966	13.527.883	-1.318.896	17.841.880	16.522.984	-1.585.586	14.313.274	12.727.688
3. Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	410.252	410.252
4. Algemene uitkeringen	-74.103.468	0	-74.103.468	-76.197.996	0	-76.197.996	-78.794.834	0	-78.794.834
5. Dividend	-297.450	0	-297.450	-357.450	0	-357.450	-360.256	0	-360.256

Bedragen in €	Begroting cf programmabegroting			Begroting na wijziging			Realisatie		
	Baten	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
6. Saldo van de financieringsfunctie	-605.989	1.545.439	939.450	-455.989	1.243.665	787.676	-489.725	972.430	482.705
7. Overige algemene dekkingsmiddelen	-1.920.805	893.849	-1.026.956	-1.920.805	207.948	-1.712.857	-2.306.022	22.924	-2.283.098
8. Onvoorzien	0	50.000	50.000	0	50.000	50.000	0	0	0
Totaal alg. dekkingsmid.	**-88.219.789**	**17.454.026**	**-70.765.764**	**-90.589.130**	**19.851.265**	**-70.737.866**	**-93.926.068**	**16.232.364**	**-77.693.704**
Gerealiseerd totaal saldo	**-126.356.435**	**133.492.019**	**7.135.584**	**-140.598.148**	**150.855.865**	**10.257.717**	**-141.962.190**	**139.277.607**	**-2.684.583**
Mutaties aan reserves	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
1	-2.012.105	987.371	-1.024.734	-1.373.285	369.354	-1.003.931	-1.228.221	1.071.453	-156.768
2	-1.274.759	1.040.159	-234.600	-2.985.514	1.040.159	-1.945.355	-2.689.880	1.413.155	-1.276.725
3	-228.431	240.462	12.031	-1.597.139	1.441.228	-155.911	-1.673.138	2.013.334	340.195
4	-3.171.351	1.930.000	-1.241.351	-1.843.814	1.679.540	-164.274	-2.272.154	2.422.076	149.921
5	-853.714	0	-853.714	-1.163.918	0	-1.163.918	-271.424	0	-271.424
6	-332.224	0	-332.224	-413.072	0	-413.072	-110.422	0	-110.422
7	-726.446	1.211.406	484.960	-3.166.204	1.211.406	-1.954.798	-1.089.932	1.211.406	121.474
8	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	-125.846	0	-125.846	-244.378	0	-244.378	-71.895	0	-71.895
OVZ	-1.805.129	931.879	-873.250	-2.958.833	931.879	-2.026.954	-3.261.862	3.072.108	-189.754
Totaal mutaties reserves	**-10.530.005**	**6.341.277**	**-4.188.728**	**-15.746.157**	**6.673.566**	**-9.072.591**	**-12.668.929**	**11.203.532**	**-1.465.397**
Gerealiseerd resultaat	**-136.886.440**	**139.833.296**	**2.946.856**	**-156.344.305**	**157.529.431**	**1.185.126**	**-154.631.119**	**150.481.139**	**-4.149.980**
Resultaat 2025	-2.946.855		-2.946.855	-1.185.125		-1.185.125		4.149.980	4.149.980
Totaal	**-139.833.295**	**139.833.296**	**1**	**-157.529.430**	**157.529.431**	**1**	**-154.631.119**	**154.631.119**	

4.1.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

4.1.2.1 Overzicht van baten en lasten in vogelvlucht

Resultaat jaarrekening 2025 ten opzichte van begrotingsresultaat na zomernota			
Bedragen in €			- is voordeel
Omschrijving	**V/N**		**Bedrag**
Resultaat jaarrekening 2025 ten opzichte van begrotingsresultaat na zomernota	**V**		**-4.149.980**
Begrotingsresultaat na zomernota 2025	**N**		**1.185.125**
Resultaat jaarrekening ten opzichte van begroting 2025 na zomernota	**V**		**-5.335.105**
Opnieuw beschikbaar te stellen middelen in 2026 vanuit de 'rijksmiddelen, incl. algemene uitkering'(zie bijlage G1)	N	321.500	
Opnieuw beschikbaar te stellen middelen in 2026 in verband met 'overlopende posten' van 2025 naar 2026 (zie bijlage G1)	N	1.301.389	
Totaal opnieuw beschikbaar te stellen middelen in 2026	**N**		**1.622.889**
Netto' resultaat jaarrekening 2025 ten opzichte van begrotingsresultaat na zomernota	**V**		**-3.712.216**

Bovenstaand overzicht laat zien dat het resultaat van de jaarrekening € 4,14 mln. positief bedraagt, dat wil zeggen het verschil tussen baten en lasten. Van dit resultaat wordt voorgesteld € 1,62 mln. over te hevelen naar 2026 (inclusief € 0,32 mln. Algemene uitkering), omdat de betreffende activiteiten niet (volledig) zijn afgerond in 2025 of worden doorgeschoven naar 2026. Na verwerking van de opnieuw beschikbaar te stellen middelen komt het 'netto' rekeningsaldo € 3,71 mln. voordeliger uit dan het begrotingsresultaat dat na de zomernota 2025 werd verwacht.

Overzicht van baten en lasten in vogelvlucht

Bedragen in € - is voordeel

Omschrijving	Progr.	Specificatie	Bedrag
Inkomsten:			
Meer inkomsten omgevingsvergunningen	1	-60.000	
Realisatiestimulans woningbouw	1	-700.000	
Meer inkomsten begraafplaatsen	2	-60.000	
Minder inkomsten veiligheidsregio	8	50.000	
Meer inkomsten reisdocumenten	9	-100.000	
Hogere algemene uitkering	Ovz.dek.	-680.000	
Meer inkomsten OZB	Ovz.dek.	-60.000	
Meer inkomsten rente	Ovz.dek.	-260.000	
Totaal inkomsten			**-1.870.000**
Uitgaven:			
Minder uitgaven omgevingsdienst	1	-80.000	
Meer uitgaven inhuur personeel WSW	2	70.000	
Minder uitgaven inburgering	3	-70.000	
Minder uitgaven leerlingenvervoer	3	-50.000	
Minder uitgaven voorschoolse voorzieningen	3	-60.000	
Minder uitgaven gemeentelijke opvang Oekraïners	3	-520.000	
Afroming reserve sociaal domein	3	-480.000	
Minder uitgaven volksgezondheid	4	-50.000	
Geen uitgaven lokale gebiedsopgave zonneparken	5	-110.000	
Minder uitgaven basisonderwijs	7	-70.000	
Minder uitgaven kunstvoorziening, cultuursubsidies en cultuurnota	7	-100.000	
Meer uitgaven rechtsbescherming	9	120.000	
Minder uitgaven verkiezingen	9	-130.000	
Storting voorziening pensioenen wethouders	9	970.000	
Hogere bijdrage VNG	9	50.000	
Resultaat DOWR-percelen	Ovz.dek.	-375.000	
Stelposten algemene dekkingsmiddelen	Ovz.dek.	-100.000	
Afroming reserve SPP	Ovz.dek.	-160.000	
Niet benutte stelpost BV-Facilitair	Ovz.dek.	-270.000	
Niet benutte stelposten DOWR-overhead	Ovz.dek.	-560.000	
Resultaat doorbelaste uren buiten exploitatie	Ovz.dek.	-110.000	
Restant stelpost onvoorzien	Ovz.dek.	-50.000	
Vennootschapsbelasting	Ovz.dek.	410.000	
Diverse verschillen		-117.216	
Totaal uitgaven			**-1.842.216**
Saldo			**-3.712.216**

Meer inkomsten omgevingsvergunningen (voordeel € 60.000)
In 2025 is ten opzichte van de begroting € 60.000 meer aan leges omgevingsvergunningen ontvangen. De meeropbrengst is het gevolg van de 2e wijziging van de legesverordening, waardoor er meer leges geheven konden worden.

Realisatiestimulans woningbouw (voordeel € 700.000)
De Realisatiestimulans is een nieuwe rijksregeling (2026-2030) die gemeenten financieel ondersteunt bij de bouw van betaalbare woningen. Het bedrag van € 700.000 is gebaseerd op € 7.000 per in 2025 gestarte bouw van een sociale huur-, middenhuur- of betaalbare koopwoning. Voorgesteld wordt om de middelen toe te voegen aan een nieuwe bestemmingsreserve.

Meer inkomsten begraafplaatsen (voordeel € 60.000)
We hebben een positief saldo, doordat posten over het jaar heen lopen. Begin 2025 hebben we nog opbrengsten uit opleggingen van 2024 geboekt. Ook zijn opbrengsten die begin 2026 binnenkwamen en betrekking hadden op 2025 geboekt in 2025. Hierdoor is een voordeel ontstaan van € 60.000.

Minder inkomsten veiligheidsregio (nadeel € 50.000)
De huurinkomsten vanuit de veiligheidsregio blijven achter bij de raming. Dat komt voornamelijk doordat de huurinkomsten van de brandweerkazerne in Heino nog begroot waren terwijl die niet zijn ontvangen. De reden hiervoor is dat het pand in 2025 gesloopt is in verband met de nieuwbouw.

Meer inkomsten reisdocumenten (voordeel € 100.000)
Er zijn veel meer paspoorten en identiteitsbewijzen uitgegeven dan we rekening mee hadden gehouden. Hierdoor meer inkomsten dan begroot.

Hogere algemene uitkering (voordeel € 680.000)
Het positieve resultaat wordt veroorzaakt door een hogere rijksbijdrage voor de ruimte onder het plafond BTW compensatiefonds dan begroot, een positieve bijstelling van de definitieve aantallen van maatstaven gekoppeld aan de algemene uitkering en het bedrag per maatstaf. Daarnaast zijn er taakmutaties rijk zoals de compensatie voor de organisatie van 2e Kamerverkiezingen die terugvloeien in het resultaat, omdat hiervoor al gemeentelijke middelen beschikbaar waren gesteld in de begroting.

Meer inkomsten OZB (voordeel € 60.000)
Per saldo is in 2025 € 60.000 meer ontvangen dan begroot. De totale opbrengst heeft een positieve afwijking van 0,6% ten opzichte van de raming. Belangrijkste reden van de meeropbrengst is gelegen in areaaluitbreiding. Daarnaast was ten tijde van het ramen van de tarieven de herwaardering nog niet afgerond.

Meer inkomsten rente (voordeel € 260.000)
Het voordelige renteresultaat bestaat volledig uit rente-inkomsten op gelden die zijn uitgezet via de schatkist en bij een collega gemeente. In de zomernota 2025 is op deze post al € 450.000 als voordeel meegenomen.

Minder uitgaven omgevingsdienst (voordeel € 80.000)
De begrote uitgaven in 2025 zijn gelijk aan de werkelijke uitgaven. Het resultaat van € 80.000 wordt veroorzaakt door de definitieve afrekening 2024 die in 2025 is ontvangen.

Meer uitgaven inhuur personeel WSW (nadeel € 70.000)
Gedurende de afgelopen jaren merken we terugloop van personeel vanuit De Productie. Hierdoor zijn we genoodzaakt om personeel in te huren óf mensen in dienst te nemen. Beide opties zijn vele malen duurder dan detachering via De Productie. Met ingang van 2024 hebben we daarom personen met afstand tot de arbeidsmarkt in dienst.

Minder uitgaven inburgering (voordeel € 70.000)
De kosten voor maatschappelijke begeleiding en participatieverklaringen van statushouders kunnen we toerekenen aan de rijksbijdrage nieuwe wet inburgering. Hierdoor vloeit € 70.000 van het budget voor maatschappelijke begeleiding terug naar de algemene middelen.

Minder uitgaven leerlingenvervoer (voordeel € 50.000)
Er is een voordeel van € 50.000 doordat de kosten voor taxi- en zorgvervoer met een index van 1,5% minder hard gestegen zijn dan begroot.

Minder uitgaven voorschoolse voorzieningen (voordeel € 60.000)
Er is een voordeel op de voorschoolse voorzieningen als gevolg van een lagere werkelijke vaststelling van ingezette peuterwerk over 2024 en door een hogere vastgestelde rijksbijdrage voor onderwijsachterstandenbeleid.

Afroming reserve vluchtelingen (voordeel € 520.000)
De stand van de reserve Vluchtelingen is per 31-12-2025 € 2,52 miljoen. Om de resterende claims en benoemde risico's af te dekken wordt een reserve vluchtelingen van € 2 miljoen als voldoende beoordeeld. Dit betekent dat de reserve met € 0,52 miljoen is afgeroomd ten gunste van de algemene bestemmingsreserve. Zie voor verdere toelichting de paragraaf Vluchtelingen.

Afroming reserve sociaal domein (voordeel € 480.000)
De stand van de reserve Sociaal domein is per 31-12-2025 € 6.977.000. Het plafond van de reserve Sociaal is door uw Raad vastgesteld op € 6.500.000. De reserve wordt daarom verlaagd met € 0,48 miljoen ten gunste van de algemene bestemmingsreserve. Met de reserve is er een buffer om de financiële risico's binnen het sociaal domein op te vangen.

Minder uitgaven volksgezondheid (voordeel € 50.000)
Op het budget lokaal gezondheidsbeleid is € 40.000 overgehouden mede door veel kosten omtrent gezondheid zijn toegerekend aan de rijksbijdrage Gezond en actief Leven Akkoord (GALA). Daarnaast is er een hoger bedrag terugontvangen van de GGD (€ 10.000) betreft de afrekening van het resultaat 2024 en de terug ontvangen BTW.

Geen uitgaven lokale gebiedsopgave zonneparken (voordeel € 110.000)
Het bedrag van € 110.000 is niet ingezet voor lokale gebiedsopgave zonneparken.

De inkomst wordt gestort in een nieuwe reserve Lokaal eigenaarschap voor bijdragen aan lokale gebiedsopgaven en duurzaamheidsambities, conform de richtlijnen zonneparken van de gemeente Raalte. In 2025 is het bedrag nog niet ontvangen en zijn er geen uitgaven gedaan.

Minder uitgaven basisonderwijs (voordeel € 70.000)
De eenmalige stelpost voor kapitaallasten onderwijshuisvesting is niet ingezet, dit betrof een verschuiving van kapitaallasten uit eerdere jaren.

Minder uitgaven kunstvoorziening, cultuursubsidies en cultuurnota (voordeel € 100.000)
Er zijn minder kunstwerken hersteld en geplaatst dan bij de begroting was verwacht. De oorzaak hiervoor is voornamelijk de personele capaciteit. Er zijn minder waarderingssubsidies en minder eenmalige subsidies voor culturele evenementen aangevraagd.

Meer uitgaven rechtsbescherming (nadeel € 120.000)
De juridische kosten zijn hoger uitgevallen doordat voor enkele complexe casussen aanvullende juridische capaciteit moest worden ingeschakeld.

Minder uitgaven verkiezingen (voordeel € 130.000)
Bij de zomernota is er € 130.000 bijgeraamd voor de Tweede Kamer verkiezingen die zijn gehouden in november. De verkiezingen zijn uiteindelijk met minder middelen uitgevoerd dan vooraf verwacht, waardoor dit extra budget niet nodig bleek.

Storting voorziening pensioenen wethouders (nadeel € 970.000)
Jaarlijks berekenen we de hoogte van de pensioenvoorziening. Per 1 januari 2028 is de gemeente verplicht de pensioenen aanspraken van (ex) politieke ambtsdragers onder te brengen bij het ABP. Vanaf 2025 is er een nieuwe verplichte rekenmethodiek, die zorgt voor een hogere storting in de voorziening dan eerdere jaren.

Hogere bijdrage VNG (nadeel € 50.000)
De verhoging van de contributiekosten VNG zijn al een aantal jaar hoger dan onze inflatiecorrectie. Daarnaast is de contributie per inwoner en stijgt dit ook licht omdat onze inwoneraantallen toenemen. In de begroting van 2026 is dit budget opgehoogd.

Resultaat DOWR-percelen (voordeel € 375.000)
Over 2025 is een positief resultaat behaald van € 375.000. Dit bedrag bestaat voor € 260.000 uit voordeel op de percelen (met name DOWR-FZ € 160.000 en DOWR-I € 50.000) en voor € 115.000 voordeel van niet bestede middelen voor de uitvoeringsplannen. In de paragraaf bedrijfsvoering, onderdeel DOWR wordt het resultaat verder toegelicht. Van dit positief resultaat wordt € 25.000 toegevoegd aan de egalisatiereserve DOWR. Hiermee is het plafond van de egalisatiereserve DOWR (€ 0,5 mln.) bereikt. Het resterende positief resultaat ad € 350.000 komt ten gunste van het rekeningsaldo.

Stelpost algemene dekkingsmiddelen (voordeel € 100.000)
De door het rijk beschikbaar gestelde middelen ter voorbereiding op de wettelijke zorgplicht ten aanzien van openbare bibliotheken á € 57.000 is niet besteed. Daarnaast is de stelpost voor hogere kosten door volumestijging niet volledig ingezet.

Afroming reserve SPP (voordeel € 160.000)
De stand van de reserve SPP is per 31-12-2025 € 964.000. Het plafond van de reserve SPP is door uw Raad vastgesteld op € 800.000. De reserve wordt daarom verlaagd met € 0,16 miljoen ten gunste van de algemene bestemmingsreserve.

Niet benutte stelpost BV-Facilitair (voordeel € 270.000)
Deze stelpost dient als vangnet voor incidentele uitgaven die niet vallen onder de reguliere dienstverlening van DOWR FD. Door het meerjarig meenemen van het resterende saldo naar volgende begrotingsjaren was de omvang van de stelpost in 2025 relatief hoog. Conform de spelregels realistisch begroten valt het overschot nu vrij.

Niet benutte stelposten DOWR-overhead (voordeel € 560.000)
In 2025 is hiervan € 560.000 niet benut. Dit komt doordat hier minder beroep op is gedaan dan vooraf verwacht. Het resterende bedrag valt daarmee vrij ten gunste van het jaarresultaat.

Resultaat doorbelaste uren buiten exploitatie (voordeel € 110.000)
Doordat minder interne uren doorbelast konden worden naar grondexploitatie, maar tegen een hoger tarief is een voordelig verschil ontstaan van € 110.000.

Restant stelpost onvoorzien (voordeel € 50.000)
Bij de begroting wordt jaarlijks structureel een bedrag onvoorzien opgenomen. In 2025 is het budget onvoorzien niet aangesproken. Per saldo resteert hierop een voordeel van € 50.000. Voor 2026 is een post onvoorzien opgenomen van € 25.000.

Vennootschapsbelasting (nadeel € 410.000)
De voorlopige VPB last over 2025 is berekend op € 390.000, het restant betreft de afwikkeling van oudere jaren.

Recapitulatiestaat

Bedragen in €

Prog	Omschrijving programma	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil
1	Ruimt. ontwikkeling, woon-& werkomgeving	7.290.935	5.249.120	2.041.815
2	Integraal beheer openbare ruimte	13.446.784	12.908.236	538.548
3	Onderwijs, werk en inkomen	11.019.587	10.488.885	530.702
4	Maatschappelijke onderst. en jeugdhulp	34.516.251	34.215.406	300.845
5	Duurzaamh., klimaatadap. en energietrans	804.644	-522.732	1.327.376
6	Economie	1.524.966	1.318.059	206.907
7	Sport, cult. & maatschappelijk vastgoed	10.364.330	8.094.245	2.270.085
8	Openbare orde en veiligheid	4.036.582	4.166.278	-129.696
9	Bestuur en dienstverlening	3.740.729	4.337.122	-596.393
	Algemene dekkingsmiddelen	-76.487.090	-82.621.148	6.134.058
	Mutaties in reserves	-9.072.591	-1.465.398	-7.607.193
	Saldo begroting en jaarrekening	**1.185.126**	**-4.149.979**	**5.335.105**
	Begrotings-/rekeningsresultaat 2025	-1.185.125	4.149.980	5.335.105
	Totaal (afrondingsverschil)	**1**	**1**	

4.1.2.2 Wet normering topinkomens

Bedragen in €

Functiegegevens	M. M.L. Esterik Gemeente-secretaris	K. Zomer Griffier
Gegevens 2025		
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01–31/12	01/01–31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	137.517	104.893
Beloningen betaalbaar op termijn	22.883	16.618
Subtotaal	**160.400**	**121.511**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	**246.000**	**246.000**
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	**160.400**	**121.511**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2024	M. M.L. Esterik Gemeente-secretaris	K. Zomer Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 -31/12	01/01 -31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	128.952	102.590
Beloningen betaalbaar op termijn	20.462	16.501
Subtotaal	**149.414**	**119.091**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	**223.000**	**223.000**

4.1.2.3 Overzicht incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten

Bedragen in € - is voordeel

Progr	Incidentele baten	Realisatie 2025	Raming 2025 na wijziging	Verschil realisatie -/- raming	Toe-lichting
1	Aanleg P+R terrein stations Raalte Heino voor Prorail	-882.730	0	-882.730	1
1	Afsluiten Schoonhetenseweg / schoolzone Marienheem	-233.700	0	-233.700	2
1	Kleine posten programma 1	-410.029	-410.548	519	
2	Deels vrijval gekoppelde reserve ivm meevallen aanbesteding	-649.034	-649.034	0	3
2	Kleine posten programma 2	-101.823	-110.625	8.802	
3	Opvang oekrainers + leefgeld	-5.427.642	-5.241.684	-185.958	4
3	Opvang huisvesting statushouders Den Alerdinck	-1.028.616	-731.314	-297.302	5
3	Kleine posten programma 3	-129.922	-157.821	27.899	
5	Spuk subsidie rijk CDOKE	-836.685	-676.108	-160.577	6
5	Subsidie rijk voor aanpak energiearmoede	-60.631	-351.948	291.317	7
5	Spuk subsidie rijk voor lokale aanpak isolatie	-12.478	-614.981	602.503	8
5	Kleine posten programma 5	-11.291	0	-11.291	
6	Kleine posten programma 6	-76.469	-75.000	-1.469	
7	Spuk subsidie voor renovatie bibliotheek Heino	-220.000	-220.000	0	9
7	Kleine posten programma 7	-121.114	-76.689	-44.425	
8	Terugramen huur veiligheidsregio ivm sloop kazerne	153.039	102.621	50.418	10
8	Bijdrage rijk en Prorail ivm verwijderen bom station Raalte	-148.027	0	-148.027	11
8	Kleine posten programma 8	0	-3.636	3.636	
9	Fluctuatie leges reisdocumenten en rijbewijzen	-98.286	-31.966	-66.320	12
10	Hogere algemene uitkering	-5.191.838	-2.595.000	-2.596.838	13
10	Hogere uitkering tbv jeugd sociaal domein	-853.360	-809.000	-44.360	14
10	totaal programma 10	55.211	90.000	-34.789	
	Gerealiseerd totaal van baten	**-16.285.424**	**-12.562.733**	**-3.722.691**	
	Resultaat na bestemming:				
3	totaal programma 3	1.861.057	1.498.676	362.381	
10	totaal programma 10	2.511.720	809.000	1.702.720	

	Gerealiseerd resultaat	**-11.912.647**	**-10.255.057**	**-1.657.590**	
Progr	**Incidentele baten**	**Realisatie 2025**	**Raming 2025 na wijziging**	**Verschil realisatie -/- raming**	**Toe-lichting**
	Toelichting op de incidentele baten				
1	Aanleg P+R terrein stations Raalte Heino voor Prorail	Aanpassen station incidenteel			
2	Afsluiten Schoonhetenseweg / schoolzone Marienheem	Bijdrage van overheid incidenteel			
3	Deels vrijval gekoppelde reserve ivm meevallen aanbesteding	Vrijval gekoppelde reserve incidenteel			
4	Opvang oekrainers + leefgeld	Opvang Oekrainers incidenteel			
5	Opvang huisvesting statushouders Den Alerdinck	Huisvesting statushouders incidenteel			
6	Spuk subsidie rijk CDOKE	Spuk regeling via rijk incidenteel			
7	Subsidie rijk voor aanpak energiearmoede	Subsidie regeling via het rijk incidenteel			
8	Spuk subsidie rijk voor lokale aanpak isolatie	Spuk regeling via het rijk incidenteel			
9	Spuk subsidie voor renovatie bibliotheek Heino	Spuk regeling via het rijk incidenteel			
10	Terugramen huur veiligheidsregio ivm sloop kazerne	Verlagen huur incidenteel ivm nieuwbouw			
11	Bijdrage rijk en Prorail ivm verwijderen bom station Raalte	Incidentele bijdrage ivm verwijderen bom			
12	Fluctuatie leges reisdocumenten en rijbewijzen	Incidentele piek in leges burgerzaken			
13	Hogere algemene uitkering	Incidenteel hogere algemene uitkering			
14	Hogere uitkering tbv jeugd sociaal domein	Incidenteel hogere uitkering soc domein			

4.1.2.3 Overzicht incidentele lasten

Bedragen in € - is voordeel

Progr	Incidentele lasten	Realisatie 2025	Raming 2025 na wijziging	Verschil realisatie - /- raming	Toelichting
1	Hogere kosten omgevingsdienst	112.198	32.789	79.409	1
1	VBT Stationsgebied (centrum/spoorz)	363.852	0	363.852	2
1	Aanleg P+R terrein stations Raalte Heino voor Prorail	580.838	60.000	520.838	3
1	Afsl Schoonhwg en aanp schoolzone Mariënheem	82.895	82.000	895	4
1	M8802036 Leaderprogramma 2023-2027	0	64.680	-64.680	5
1	M8810006 Implementatie Omgevingswet	21.185	24.600	-3.415	6
1	M8810103 Toekomstig buitengebied	452	0	452	7
1	Kleine posten programma 1	2.113.414	2.310.798	-197.384	
2	Tijdelijk extra 3 fte domein beheer 2025-2026	75.000	75.000	0	8
2	Vervroegen onderhoud gemeentehuis	484.728	940.000	-455.272	9
2	Kleine posten programma 2	1.102.362	1.894.266	-791.904	
3	Tekort bijzondere bijstand 2025	1.631.000	1.631.000	0	10
3	Begeleiding statushouders 2 fte tlv res vluchtelingen	232.000	232.000	0	11
3	Opvang oekrainers + leefgeld	3.815.486	4.039.500	-224.014	12
3	Opvang huisvesting statushouders Den Alerdinck	877.714	458.245	419.469	13
3	Kleine posten programma 3	349.256	550.167	-200.911	
4	Incidentele middelen Centrum voor Jeugd en Gezin	322.679	385.000	-62.321	14
4	M8608002 Versterking dienstverlening POK	72.598	237.303	-164.705	15
4	Kleine posten programma 4	179.057	218.065	-39.008	
5	Spuk subsidie rijk CDOKE	835.685	676.108	159.577	16
5	M8704004 Verduurzaming maatschappelijk vastgoed	265.738	867.114	-601.376	17
5	M8704079 Rlte duurzaam 2050 uitvoering	58.807	225.000	-166.194	18
5	Subsidie rijk voor aanpak energiearmoede	60.631	351.948	-291.317	19
5	Spuk subsidie rijk voor lokale aanpak isolatie	12.478	214.981	-202.503	20

Progr	Incidentele lasten	Realisatie 2025	Raming 2025 na wijziging	Verschil realisatie - /- raming	Toelichting
5	Kleine posten programma 5	122.794	352.054	-229.260	
6	Bijdrage regio Zwolle 2025 tbv economie	177.768	227.207	-49.439	21
6	Kleine posten programma 6	242.290	521.313	-279.023	
7	Bijdr sportbedrijf storting in weerstandsreserve	400.000	400.000	0	22
7	Reparatie cofinanciering buurtsportcoaches 2025-2026	218.845	199.314	19.531	23
7	M8530135 Scenario onderz sporthal Hoogerheyne	0	2.049.000	-2.049.000	24
7	M8540215 SPUK Bibliotheek Heino	325.000	325.000	0	25
7	Kleine posten programma 7	711.173	916.842	-205.669	
8	Kleine posten programma 8	145.642	1.251	144.391	
9	Storting voorziening pensioenen wethouders	968.801	0	968.801	26
9	Kleine posten programma 9	489.715	862.614	-372.899	
10	Meicc24 teruggave rijksbesparing jeugd	923.107	923.107	0	27
10	Overbrengen historische archieven 2025-2026	10.000	202.500	-192.500	28
10	M8001005 Uitvoering ambitie op dienstverlening	140.020	274.450	-134.430	29
10	M8001016 NB24 capaciteit uitv.opdr.nieuw voor oud	75.081	210.721	-135.640	30
10	Uitvoering verhoogde taakstelling statushouders fte	260.550	260.550	0	31
10	Renteresultaat 2025	-600.000	-600.000	0	32
10	Uitvoeringskosten omgevingswet 2025 via AU	241.000	241.000	0	33
10	Afboeken GREX Roalterhof + kosten 2025	-318.052	0	-318.052	34
10	totaal programma 10	1.096.684	695.523	401.161	
	Gerealiseerd totaal van lasten	**19.280.468**	**23.633.010**	**-4.352.542**	
	Resultaat na bestemming:				
1	Totaal programma 1	-681.858	-972.899	291.041	
2	Totaal programma 2	-922.880	-1.447.633	524.753	
3	Totaal programma 3	-2.180.333	-2.278.769	98.436	
4	Totaal programma 4	-447.736	-676.368	228.632	
5	Totaal programma 5	-267.674	-961.918	694.244	
6	Totaal programma 6	-80.663	-383.313	302.650	

7	Totaal programma 7	-519.710	-2.690.188	2.170.478	

Progr	Incidentele lasten	Realisatie 2025	Raming 2025 na wijziging	Verschil realisatie - /- raming	Toelichting
8	Totaal programma 8	0	0	0	
9	Totaal programma 9	-66.595	-232.378	165.783	
10	Totaal programma 10	-449.295	-629.889	180.594	
	Gerealiseerd resultaat	**13.663.723**	**13.359.655**	**304.067**	

	Toelichting op de incidentele lasten	
1	Hogere kosten omgevingsdienst	Verlagen voorziening tgv reserve incidenteel
2	VBT Stationsgebied (centrum/spoorz)	Planontwikkeling Raalte incidenteel
3	Aanleg P+R terrein stations Raalte Heino voor Prorail	Aanpassen station incidenteel
4	Afsl Schoonhwg en aanp schoolzone Mariënheem	Afsluiten/aanpassen weg incidenteel
5	M8802036 Leaderprogramma 2023-2027	Leader programma loopt t/m 2027
6	M8810006 Implementatie Omgevingswet	Implementatie omgevingswet incidenteel
7	M8810103 Toekomstig buitengebied	Ontwikkeltraject buitengebied incidenteel
8	Tijdelijk extra 3 fte domein beheer 2025-2026	Ontwikkeltraject naar proffessioneel bedrijf
9	Vervroegen onderhoud gemeentehuis	Groot onderhoud tlv reserve
10	Tekort bijzondere bijstand 2025	Incidenteel tekort in 2025 tlv reserve
11	Begeleiding statushouders 2 fte tlv res vluchtelingen	Begeleiding statushouders incidenteel
12	Opvang Oekraïners + leefgeld	Opvang Oekraïners incidenteel
13	Opvang huisvesting statushouders Den Alerdinck	Huisvesting statushouders incidenteel
14	Incidentele middelen Centrum voor Jeugd en Gezin	Versterking lokale voorveld jeugd tlv reserve
15	M8608002 Versterking dienstverlening POK	Incidentele POK middelen tbv dienstverlening kwetsbare inwoners t/m 2027 via AU
16	Spuk subsidie rijk CDOKE	Spuk regeling via het rijk incidenteel
17	M8704004 Verduurzaming maatschappelijk vastgoed	Verduurzamingsslag incidenteel
18	M8704079 Rlte duurzaam 2050 uitvoering	Incidentele middelen voor duurzaamheid
19	Subsidie rijk voor aanpak energiearmoede	Subsidie regeling rijk incidenteel

20	Spuk subsidie rijk voor lokale aanpak isolatie	Spuk regeling via het rijk incidenteel			

Progr	Incidentele lasten	Realisatie 2025	Raming 2025 na wijziging	Verschil realisatie - /- raming	Toelichting
21	Bijdrage regio Zwolle 2025 tbv economie	Incidentele subsidie aan regio Zwolle			
22	Bijdr sportbedrijf storting in weerstandsreserve	Aanvulling voorziening incidenteel			
23	Reparatie cofinanciering buurtsportcoaches 2025-2026	Incidenteel budget buurtssportcoaches 2025			
24	M8530135 Scenario onderz sporthal Hoogerheyne	Onderzoek onderhoud sporthal v derden			
25	M8540215 SPUK Bibliotheek Heino	Renovatie bibliotheek Heino incidenteel			
26	Storting voorziening pensioenen wethouders	Eenmalige bijstelling voorziening			
26	Meicc24 teruggave rijksbesparing jeugd	Bijstelling meicirculaire incidenteel			
27	Overbrengen historische archieven 2025-2026	Incidentele actie in 2025 en 2026			
28	M8001005 Uitvoering ambitie op dienstverlening	Incidentele actie op betere dienstverlening			
29	M8001016 NB24 capaciteit uitv.opdr.nieuw voor oud	Incidentele capaciteit voor opdracht nieuw voor oud			
30	Uitvoering verhoogde taakstelling statushouders fte	Incidenteel extra formatie ivm statushouders			
31	Renteresultaat 2025	Incidenteel minder rentelasten 2025			
32	Uitvoeringskosten omgevingswet 2025 via AU	Incidenteel geld uit algemene uitkering 2025			

4.1.2.4 Mutaties in de reserves

Overzicht toevoegingen aan de reserves

Bedragen in €

Programma	Raming 2025 na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie 2025	Waarvan structureel
Programma 1	369.354	369.354	1.071.453	1.071.453
Programma 2	1.040.159	1.040.159	1.413.155	1.413.155
Programma 3	1.441.228	40.552	2.013.333	250.276
Programma 4	1.679.540	1.679.540	2.422.078	2.422.078
Programma 5	0	0	0	
Programma 6	0	0	0	
Programma 7	1.211.406	146.406	1.211.406	146.406
Programma 8	0		0	
Programma 9	0		0	
Ovz. Alg. dekkingsmiddelen	931.879	896.470	3.072.108	880.886
Totaal	**6.673.566**	**4.172.481**	**11.203.533**	**6.184.254**

Overzicht onttrekkingen aan de reserves

Bedragen in €

Programma	Raming 2025 na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie 2025	Waarvan structureel
Programma 1	-1.373.285	-48.715	-1.228.221	-46.170
Programma 2	-2.985.514	-729.844	-2.689.880	-429.164
Programma 3	-1.597.139	-1.307.139	-1.673.138	-1.435.106
Programma 4	-1.843.814	-1.036.928	-2.272.155	-1.742.879
Programma 5	-1.163.918	0	-271.424	0
Programma 6	-413.072	-2.759	-110.422	-2.759
Programma 7	-3.166.204	-669.321	-1.089.932	-767.212
Programma 8	0		0	
Programma 9	-244.378		-71.895	
Ovz. Alg. dekkingsmiddelen	-4.143.958	2.021.818	-3.261.862	-482.057
Totaal	**-16.931.282**	**-1.772.888**	**-12.668.929**	**-4.905.347**

Balans met toelichting

4.2.1 Balans

Activa

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	**2.365**	**592**
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	418	530
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	1.947	62
Materiële vaste activa	**112.977**	**111.307**
Investeringen met een economisch nut	77.488	78.790
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	18.073	18.380
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	16.759	13.291
Gronden uitgegeven in erfpacht	657	846
Financiële vaste activa	**9.635**	**6.297**
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- *deelnemingen*	299	299
Leningen aan:		
- *woningbouwcorporaties*	480	566
- *deelnemingen*	1.149	1.149
Overige langlopende leningen u/g	7.707	4.283
Totaal vaste activa	**124.977**	**118.196**
Vlottende activa		
Voorraden	**-5.897**	**2.656**
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-5.897	2.656
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	**37.705**	**40.602**
Vorderingen op openbare lichamen	323	219
Verstrekte kasgeldleningen openbare lichamen	10.000	-
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	24.900	38.024
Overige vorderingen	2.482	2.359

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
Liquide middelen	**16**	**12**
Kassaldi	16	11
Banksaldi	-	1

Overlopende activa	**17.790**	**12.002**
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	-	-
- Het Rijk	1.538	801
- Provincies	43	-
- Gemeenten	75	-
- Overige Nederlandse overheidslichamen	-	570
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	16.134	10.631
Totaal vlottende activa	**49.613**	**55.272**

Totaal - generaal	**174.591**	**173.468**

Passiva

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
Vaste passiva		
Eigen vermogen	**90.608**	**87.923**
Algemene reserve	34.778	33.581
Bestemmingsreserves	51.680	49.082
Gerealiseerd resultaat	4.150	5.260
Voorzieningen	**9.483**	**8.166**
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.640	3.990
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	4.843	4.176
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	**50.481**	**50.567**
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	5.000	5.000
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	30.480	30.566
- openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de wet financiering decentrale overheden	5.000	5.000
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	10.000	10.000
Door derden belegde gelden	-	-
Waarborgsommen	1	1
Totaal vaste passiva	**150.572**	**146.656**

Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar	**6.153**	**9.734**
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	-	-
Overige kasgeldleningen	-	-
Banksaldi	1	1
Overige schulden	6.152	9.733

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2024
Overlopende passiva	**17.866**	**17.078**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	8.103	7.725
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	-	-
- Het Rijk	7.872	7.305
- Overige Nederlandse overheidslichamen	1.755	1.470
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	136	578
Totaal vlottende passiva	**24.019**	**26.812**
Totaal - generaal	**174.591**	**173.468**

Gewaarborgde geldleningen	161.545	153.328
Garantstellingen	1.117	1.201

4.2.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeente.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.
Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het boekjaar.

Dividenden zijn verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene vergadering van de vennootschap is genomen.

Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals vastgelegd in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid 2025.
Dit betekent dat:
- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van artikel 17 Financiële verhoudingswet.

De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
- Het voorwaardencriterium waarvoor de norm uit het normenkader geldt zoals door de raad is vastgesteld;
- Het begrotingscriterium waarvoor geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringsbudgetten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en investeringsbudgetten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
- Het M&O-criterium waarvoor geldt dat de nota M&O beleid sociaal domein in samenhang met de frauderisico-analyse en het intern controleplan van onze organisatie leidend zijn bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
- Een verantwoordingsgrens van 2%, van totale lasten exclusief reserves, is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
- Een rapporteringstolerantie van 0,2% is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Vaste activa

1. Immateriële vaste activa

Algemeen
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaardering wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden
Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:
- Er is sprake van een investering door een derde
- De investering draagt bij aan de publieke taak

- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.
Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling
De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen.
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast.
-Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert.
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar vast te stellen.
De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar.

2. Materiële vaste activa
Algemeen
Materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, inclusief de direct toe te rekenen salariskosten. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd. Materiële vaste activa worden geactiveerd bij een aanschafwaarde groter dan € 10.000 en een minimale gebruiksduur van 5 jaar. Uitzondering zijn gronden en terreinen, deze worden altijd geactiveerd.

Afschrijvingen
Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. De afschrijvingsmethode is algemeen lineair en voor bedrijfsgebouwen annuïtair. De afschrijving van een activum start op de eerste dag van het jaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed gereedkomt of verworven wordt.

Investeringen met economisch nut
Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Bij de waardering is waar nodig rekening gehouden met een (verwachte) duurzame waardevermindering.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen
Termijn in jaren

Investeringen	Afschrijvingstermijn
Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	40
Bedrijfsgebouwen	10-40
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	5-80
Vervoermiddelen	7-15
Machines,apparaten en installaties	7-25
Overige materiële vaste activa	10-40

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut
Investeringen met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2020 worden gedaan.

Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

In erfpacht uitgegeven gronden
Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vervallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

3. Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn, tenzij hierna anders is vermeld, opgenomen tegen nominale waarde verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.
Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ('kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen' in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.
Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

1. Voorraden

Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengsten wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen in artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende jaar.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst genomen.Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

-Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én

-De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én

-De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De verliezen op grondexploitaties worden voorzien zodra deze bekend zijn. De voorziening wordt gewaardeerd op nominale/contante waarde. De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (voor 2024: 2%).

2. Uitzettingen met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

3. Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

4. Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

Deze voorziening wordt statisch bepaald. Onder de nog te ontvangen bedragen zijn de gemaakte voorbereidingskosten voor faciliterende exploitatieplannen of nog te sluiten anterieure overeenkomsten als 'nog te verrekenen kosten' opgenomen indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- de kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst Wro/Bro en

- de kosten mogen maximaal 5 jaar als overige nog te ontvangen bedragen blijven staan, na maximaal 5 jaar moet het kostenverhaal zijn gerealiseerd dan wel dienen de kosten te worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat en

- er is een besluit door de raad of het college genomen tot het maken van voorbereidingskosten voor faciliterend grondbeleid in een aangewezen gebied voor het ontwikkelen van het exploitatieplan of tot het sluiten van een anterieure overeenkomst.

Vaste passiva

1. Eigen vermogen

Reserves zijn vermogensbestanddelen die zijn aan te merken als eigen vermogen en die bedrijfseconomisch gezien vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft aangegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

2. Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op de contante waarde/het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:
- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor te bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendingen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.
Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het 'jaarlijks vergelijkbaar volume' is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

3. Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

1. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onder de overlopende passiva zijn in een overzicht opgenomen de van overheidslichamen (vooruit) ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.

Borg- en Garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente geborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

4.2.3 Toelichting op de balans

4.2.3.1 Vaste activa

In 2019 is nota activa en afschrijvingsbeleid vastgesteld.
De afschrijvingen in de hierna volgende verloopstaten vaste activa zijn conform deze nota.

4.2.3.1.1 Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	418	530
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	1.947	62
Totaal	**2.365**	**592**

Het onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Herrubricering	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2025
Bijdragen aan activa van derden	530	-	267	299	19	61	-	418
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	62	785	1.100	-	-	61	-	1.947
Totaal	**592**	**785**	**1.367**	**299**	**19**	**61**	**-**	**2.365**

De herrubricering en de gedane investeringen in het boekjaar staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Herrubricering	Investeringen
Bijdrage aan activa van derden:		
Verkabeling hoogspanninglijnen Tennet	-	267
Kosten van onderzoek en ontwikkeling		
Groeibeelden Raalte Noord	150	601
Groeibeelden Heino NW	41	100
Plan Liederholthuis fase 3	52	-
Herrubricering naar Voorraden	-52	-
Uitbreiding Laag Zuthem 3e fase	2	-
Complex de Veldegge (NNIEGG fase 2)	491	314
Gronden 't Broeck (NNIEGG)	66	-
Herrubricering naar Voorraden	-66	-
Complex vm Gouden Emmer	18	-
Plan vm Gouden Emmer	83	68
Onderzoek nieuwbouw gemeentehuis	-	16
Totaal	**785**	**1.366**

De herrubricering bestaat uit voorbereidingskosten voor de grondexploitatie die ten onrechte onder de gronden en terreinen zijn opgenomen.
Een bedrag van € 903.000 is van de grondexploitatie overgeboekt naar kosten van onderzoek en ontwikkeling.
Voor de complexen 't Broeck (€ 66) en Liederholthuis 3e fase (€ 52) is een bedrag overgebracht naar de voorraden.

4.2.3.1.2 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024	
Investeringen met een economisch nut	77.488	78.790	1)
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	18.073	18.380	2)
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	16.759	13.291	3)
Gronden uitgegeven in erfpacht	657	846	
Totaal	**112.977**	**111.307**	

1) De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onverdeeld:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	8.945	9.315
Bedrijfsgebouwen	57.598	58.778
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	654	587
Vervoermiddelen	1.581	1.109
Machines, apparaten en installaties	5.075	5.083
Overige materiële vaste activa	3.635	3.918
Totaal	**77.488**	**78.790**

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is met ingang van 2019, gronden bestemd voor gemeentelijke gebiedsontwikkeling afzonderlijk gepresenteerd.

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut weer:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Herrubricering	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2025
Gronden en terreinen	9.315	-1.005	645	-	10	-	-	8.945
Bedrijfsgebouwen	58.778	-	753	-	1.933	-	-	57.598
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	587	-	141	-	74	-	-	654
Vervoermiddelen	1.109	-	657	-	185	-	-	1.581
Machines, apparaten en installaties	5.083	-	565	-	573	-	-	5.075
Overige materiële vaste activa	3.918	-	237	85	435	-	-	3.635
Totaal	**78.790**	**-1.005**	**2.998**	**85**	**3.210**	**-**	**-**	**77.488**

Voor de toelichting op de herrubricering wordt verwezen naar de toelichting onder immateriële vaste activa (€ 903).

Voor de complexen 't Broeck fase 5 (€ 62) en Liederholthuis 3e fase (€ 40) is een bedrag overgebracht naar de voorraden.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.
Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2025	Cumulatief besteed t/m 2025
Groeibeelden Raalte Noord NNIEGG	529	601	751
Groeibeelden Heino NW NNIEGG	51	100	141
Complex overige terreinen Raalte NNIEGG	-	328	1.520
Complex de Vledegge NNIEGG	15	314	971
Nieuwbouw brandweerkazerne Heino	1.000	366	420
Renovatie De Linde	75	76	79
Nieuwbouw Bernadetteschool Heeten	6.142	280	933
Parkeerplaats de Tippe	130	142	142
Iveco Daily bedrijfswagen 24-BZG-8	59	63	63
Vrachtwagen	305	374	374
Veegmachine	214	219	219
Hoogwerker met elektrische giek	405	379	379
Stroomkasten markten	180	165	165
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen	125	50	165
Speeltoestellen 2025	101	101	101
Totaal	**9.331**	**3.558**	**6.423**

Voor een toelichting op de NNIEGG investering wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

2) De investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	34	34
Bedrijfsgebouwen	6	7
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	17.511	17.801
Vervoermiddelen	3	3
Machines, apparaten en installaties	5	6
Overige materiële vaste activa	514	529
Totaal	**18.073**	**18.380**

Het onderstaande overzicht geeft weer het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boekwaarde 31-12-2025
Gronden en terreinen	34	-	-	-	-	-	34
Bedrijfsgebouwen	7	-	-	1	-	-	6
Grond-,weg- en waterbouwkundige werken	17.801	627	43	874	-	-	17.511
Vervoermiddelen	3	-	-	-	-	-	3
Machines, apparaten en installaties	6	-	-	1	-	-	5
Overige materiële vaste activa	529	-	-	15	-	-	514
Totaal	**18.380**	**627**	**43**	**891**	**-**	**-**	**18.073**

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2025	Cumulatief besteed t/m 2025
Drukriolering 2024	247	249	458
MIP Dorpsstraat Heino riolering	50	118	373
Repareren/vern vrijverval riolering	339	197	310
Gemalen 2025	59	63	63
Totaal	**695**	**627**	**1.204**

De overschrijding op de MIP dorpsstraat Heino riolering wordt veroorzaakt doordat ondergrondse infiltratie voor regenwater is toegevoegd aan het project. Het geraamde budget 2025 was niet realistisch, de overschrijding komt ten laste van het budget 2026.

3) De investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	16.470	12.964
Overige materiële vaste activa	289	327
Totaal	**16.759**	**13.291**

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut had het volgende verloop:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boekwaarde 31-12-2025
Maatschappelijk nut vóór 2017							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.947	-	-	147	-	-	1.800
Overige materiële vaste activa	22	-	-	5	-	-	17
Subtotaal	*1.969*	-	-	*152*	-	-	*1.817*
Maatschappelijk nut vanaf 2017							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	11.017	4.478	22	402	401	-	14.670
Overige materiële vaste activa	305	-	-	33	-	-	272
Subtotaal	*11.322*	*4.478*	*22*	*435*	*401*	-	*14.942*
Totaal	**13.291**	**4.478**	**22**	**587**	**401**	**-**	**16.759**

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.
Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2025	Cumulatief besteed t/m 2025
Versnelling verledding openb. verl. 2025	363	333	333
Verkeersagenda/meldingen 2025	806	580	342
Verbeteren Schoonhetenseweg	2.306	1.015	2.241
Schoonhetenseweg groen 2024	11	99	118
Hellendoornseweg MIP 2023-2026	1.293	797	890
Uitvoerings- en plankosten Grote Markt en De Plas	1.939	78	1.554
Ruimtelijk kwaliteitsplan Centrum 2efase	-	40	40
Voet- en fietspaden 2025	100	71	71
Gerrit Norpplein weg/groen	54	40	40
Vervanging duikerbruggen 2025 MIP	25	43	43
Elementenverharding 2025	250	184	184
Vervanging masten 2025	208	47	47
Herinrichten station Raalte en Heino GRES	1.786	571	527
St Bernadette Heeten openbare ruimte	-	26	26
St Bernadette Heeten Spuk Sport	-	156	146
Vervangen bomen Linderteseweg	200	65	65
MIP Renovatie groenlocaties 2025	90	92	83
Dorpsstraat Heino weg-groen	738	193	38
Totaal	**10.169**	**4.430**	**6.788**

Toelichting overschrijding:
Verbeteren Schoonhetenseweg en de uitgaven voor het groen moeten samen beoordeeld worden.
Ruimtelijk kwaliteitsplan centrum 2e fase betreffen voorbereidingskosten die meegenomen worden bij de komende krediet aanvraag.

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de in erfpacht uitgegeven gronden:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Her-rubricering	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boekwaarde 31-12-2025
Gronden uitgegeven in erfpacht	846	-	-	189	-	-	-	657
Totaal	**846**	**-**	**-**	**189**	**-**	**-**	**-**	**657**

4.2.3.1.3 Financiële vaste activa

De financiële vaste activa:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	1.099	699
Leningen aan:		
- woningbouwcorporaties	480	566
- deelnemingen	1.496	1.496
Overige langlopende leningen u/g	7.583	4.106
Krediethypotheken SOZA	247	272
Totaal	**10.905**	**7.139**

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Stand voorziening 31-12-2024	Balanswaarde 31-12-2024	Herrubricering	Investeringen en	Desinvestering	Aflossingen/ Afwaarderen	Afschrijvingen /	Boekwaarde 31-12-2025	Stand voorziening 31-12-2025	Balanswaarde 31-12-2025
Kapitaalverstrekkingen aan:											
- deelnemingen 1)	699	400	299	-	400	-	-		1.099	800	299
Leningen aan:											
- woningbouwcorporaties	566	-	566	-	-	-	86		480	-	480
- deelnemingen 2)	1.496	347	1.149	-	-	-	-		1.496	347	1.149
Overige langlopende leningen u/g	4.106	-	4.106	-	3.500	-	23		7.583	-	7.583
Inbreng krediethypotheken	272	95	177	-	-	-	25		247	123	124
Totaal	**7.139**	**842**	**6.297**	**-**	**3.900**	**-**	**134**		**10.905**	**1.270**	**9.635**

1) Specificatie kapitaalverstrekkingen deelnemingen

Bedragen in €

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Stand voorziening	Balanswaarde 31-12-2024	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen / Aflossingen / Afwaarderen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2025	Stand voorziening	Balanswaarde 31-12-2025
- Aandelen BNG (25.987 stuks)	64.968	-	64.968	-	-	-	-	64.968	-	64.968
- Aandelen NV ROVA	53.886	-	53.886	-	-	-	-	53.886	-	53.886
- Aandelen NV ROVA 2009	6.694	-	6.694	-	-	-	-	6.694	-	6.694
- Aandelen Enexis	4.536	-	4.536	-	-	-	-	4.536	-	4.536
- Vordering op Enexis B.V.	-0	-	-0	-	-	-	-	-0	-	-0
- Verkoop Vennootschap B.V.	-0	-	-0	-	-	-	-	-0	-	-0
- Publiek belang Elektriciteitsprod BV	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- CBL Vennootschap B.V.	-0	-	-0	-	-	-	-	-0	-	-0
- Claim Staat Vennootschap B.V.	9	-	9	-	9	-	-	-0	-	-0
- Aandelen Vitens (vm. WMO)	10.210	-	10.210	-	-	-	-	10.210	-	10.210
- Deeln. in aandelenkap. verzelfst. Sportbedrijf	550.000	400.000	150.000	400.000	-	-	-	950.000	800.000	150.000
- Aandelen Wadinko	9.000	-	9.000	-	-	-	-	9.000	-	9.000
Totaal	**699.301**	**400.000**	**299.301**	**400.000**	**9**	**-**	**-**	**1.099.292**	**800.000**	**299.292**

2) Specificatie langlopende leningen aan deelnemingen

Bedragen in €

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Stand voorziening	Balanswaarde 31-12-2024	Herrubricering	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen/ aflossingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2025	Stand voorziening	Balanswaarde 31-12-2025
- Achtergestelde lening NV ROVA	932.534	-	932.534	-	-	-	-	-	932.534	-	932.534
- Achtergestelde lening Enexis energietransitie	215.998	-	215.998	-	-	-	-	-	215.998	-	215.998
- Achtergestelde lening Vitens	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Bijzonder Achtergestelde lening Larcom	347.198	347.198	-	-	-	-	-	-	347.198	347.198	-
- Verstrekte lening via het Energiefonds	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**1.495.730**	**347.198**	**1.148.532**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1.495.730**	**347.198**	**1.148.532**

4.2.3.2 Vlottende activa

4.2.3.2.1 Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplist naar de volgende categorieën:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Grond- en hulpstoffen, gespecificeerd naar:		
Onderhanden werk: waaronder bouwgronden in exploitatie	-5.395	4.105
Totaal	**-5.395**	**4.105**
Afgedekt door voorziening verwacht verlies		
Onderhanden werk: waaronder bouwgronden in exploitatie	-502	-1.449
Totaal verliesvoorziening	**-502**	**-1.449**
Totaal	**-5.897**	**2.656**

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de toelichting op het programma/het jaarverslag en de paragraaf grondbeleid.

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in het volgende overzicht worden weergegeven:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2024	Herrubricering	Vermeerderingen	Verminderingen	Mutatie voorz verlieslatend complex	Winst-uitname	Boek-waarde 31-12-2025	Voorziening verlieslatend complex 31-12-2025	Balans-waarde 31-12-2025	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)
17 Franciscushof Nieuw	170	-	1.504	4.797	-	-	-3.123	-	-3.123	6.122	3.172	173	160
46 Sallandse Poort	532	-	79	611	-618	-	0	2	-2	-	-	-	-
66 Molenwijk Heino	-329	-	357	2.591	-	420	-2.143	-	-2.143	1.865	-	278	267
67 Luttenbergerweg	-22	-	182	1.416	-	164	-1.092	-	-1.092	878	-	214	206
68 Marissink	-366	-	95	131	-	129	-273	-	-273	513	480	240	230
73 Velderhof Marienheem	1.624	-	664	2.791	-	114	-389	-	-389	1.135	855	109	103
77 De Zegge VII	1.757	-	206	1.367	-357	-	596	321	275	1.488	1.749	-336	-323
79 Uitbr Broekland 't Broeck	-314	-	53	-	-	-57	-318	-	-318	238	-	80	77
81 't Broeck fase 5	-	128	114	-	-	-	242	-	242	2.160	2.581	180	169
84/85 Woningbouwlocatie Laag Zuthem fase 1 en 2 (Klein Hagen)	-355	-	368	-	27	-	13	179	-166	170	-	-183	-179
86 Lierderholthuis 3e fase	-	92	120	-	-	-	212	-	212	668	1.364	483	456
87 Uitbreiding Lierderholthuis fase 2	-217	-	49	-	-	-54	-222	-	-222	133	-	89	84
90 Bedrijventerrein Heino	1.625	-	467	952	-	-38	1.102	-	1.102	227	1.467	137	132
Totaal	**4.107**	**220**	**4.261**	**14.050**	**-948**	**679**	**-5.395**	**502**	**-5.897**	**15.599**	**11.668**	**1.464**	**1.381**

Toelichting:
Het totale verwachte resultaat op eindwaarde is berekend op € 1,4 mln. Het totaal van de nog te maken kosten bedraagt € 15,6 mln. en het totaal van de nog te verwachten opbrengsten bedraagt € 11,6 mln.
De herziening van de Grexen wordt ter besluitvorming in de Zomernota 2026 voorgelegd aan de raad.
Er is rekening gehouden met een kostenstijging van 4% voor 2026 op GWW (grond-, weg en waterbouw). Voor de jaren 2027 en 2028 is dit percentage 3%. De kostenstijging op de plankosten is voor 2026 bepaald op 3,6%. Voor 2026 en 2027 op 3% en voor de jaren daarna is het percentage 2%.
Er is een opbrengstenstijging voor woningbouw voor de jaren 2026 en 2027 doorgevoerd van 3%. Voor de jaren 2027en 2028 van 2% en na 2028 een opbrengstenstijging van 1%. Voor bedrijventerreinen is de opbrengstenstijging berekend op 1% per jaar.
De disconteringsvoet voor 2026 e.v. is 2%.

4.2.3.2.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2025	Balanswaarde 31-12-2024
Vorderingen op openbare lichamen	323	-	323	219
Verstrekte kasgeldleningen openbare lichamen	10.000	-	10.000	-
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	24.900	-	24.900	38.024
Overige vorderingen	2.879	398	2.481	2.359
Totaal	**38.102**	**398**	**37.704**	**40.602**

Drempelbedrag Schatkistbankieren (SKB)

Onderstaande tabel geeft het gemiddelde kwartaalsaldo van de liquide middelen ten opzichte van het drempelbedrag weer.

Bedragen* € 1.000

Omschrijving	1e kwartaal 2025	2e kwartaal 2025	3e kwartaal 2025	4e kwartaal 2025
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	17	19	17	17
Drempelbedrag	2.527	2.527	2.527	2.527
Gemiddeld saldo buiten 's Rijks schatkist				
Ruimten binnen limiet (+), overschrijding (-)	**2.510**	**2.508**	**2.510**	**2.510**

4.2.3.2.3 Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Kassaldi	16	11
Banksaldi	-	1
Totaal	**16**	**12**

Met de BNG is een kredietovereenkomst afgesloten voor een totaalbedrag van € 2 miljoen en een intra-daglimiet van € 10 miljoen.

4.2.3.2.4 Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	-	-
- Het Rijk	1.538	801
- Provincies	43	-
- Gemeenten	75	-
- Overige Nederlandse overheidslichamen	-	570
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.	16.134	10.631
Totaal	**17.790**	**12.002**

De in de balans opgenomen van het Rijk nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Toe-voegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2025
Ministerie afrekening leefgeld particulieren opvang Oekraïners	87	0	52	35
Ministerie van Financiën rente schatkistbankieren Q4	330	0	146	184
Ministerie van Asiel en Migratie SPUK Oekraïners	0	15	0	15
Ministerie van Financiën Algemene Uitkering	82	19	0	101
Ministerie van Justitie en Veiligheid bijdrage doorstroomlocaties	259	0	259	0
Ministerie via RWS Mariënheem	0	234	0	234
Ministerie VRO Realisatiestimulans 2025	0	700	0	700
Normvergoeding Rijk	0	138	0	138
Ministerie van Financiën toeslagenaffaire 2025	43	88	0	131
Totaal	**801**	**1.194**	**457**	**1.538**

De in de balans opgenomen van provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Toe-voegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2025
Provincie Overijssel SPUK regiodeal 2023	0	30	0	30
Provincie Overijssel kavelruil LZ	0	13	0	13
Totaal	**0**	**43**	**0**	**43**

De in de balans opgenomen van gemeenten nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Toe-voegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2025
Mobiliteitspakket	0	75	0	75
Totaal	**0**	**75**	**75**	**75**

De in de balans opgenomen van overige Nederlandse overheden nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Toe-voegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2025
DOWR, afrekening DOWR-samenwerking	402	0	402	0
Regiodeal agrofoodcluster	31	0	31	0
Gemeente Deventer afrekening IZA 2024	66	0	66	0
Gemeente Deventer teruggave tbv SIV-SAM	44	0	44	0
Stichting Werk Raalte afrekening 2024	27	0	27	0
Totaal	**570**	**0**	**570**	**0**

Onder de overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen. Zijn een aantal anterieure overeenkomsten opgenomen, deze zijn als volgt te specificeren:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Toe-voegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2025
Anterieure overeenkomst Pauluskerk	0	79	0	79
Anterieure overeenkomst Vloedstroom	0	40	0	40
Anterieure overeenkomst Capellenweg	0	100	0	100
Anterieure overeenkomst Welkoop Heino	0	4	0	4
Anterieure overeenkomst Haverstraat Roggestraat	0	25	0	25
Termijn Douma	0	32	0	32
Totaal	**-**	**280**	**-**	**280**

4.2.3.3 Vaste passiva

4.2.3.3.1 Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Algemene reserves	34.778	33.581
Bestemmingsreserves	51.680	49.082
Gerealiseerd resultaat	4.150	5.260
Totaal	**90.608**	**87.923**

Het verloop wordt in het hierna opgenomen overzicht per reserve weergegeven:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024 voor resultaatbestemming	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Boekwaarde 31-12-2024 na resultaatbestemming	Rentetoerekening 2025	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Vermindering ivm afschrijving op activa	Onderlinge overheveling	Boekwaarde 31-12-2025
Algemene reserves:									
Algemene bestemmingsreserve	28.609	5.260	33.869	-	-	1.683	-	-3.050	29.136
Reserve weerstandsvermogen	5.502	-	5.502	-	140	-	-	-	5.642

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024 voor resultaatbestemming	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Boekwaarde 31-12-2024 na resultaatbestemming	Rentetoerekening 2025	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Vermindering ivm afschrijving op activa	Onderlinge overheveling	Boekwaarde 31-12-2025
Bestemmingsreserves:									
Pago-onderzoek	76	0	76	0	13	56	0	0	33
Strategische personeelsplanning	656	0	656	0	969	825	0	0	800
Opleidingen personeel	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gekoppelde reserve huisvesting	3.512	0	3.512	0	0	0	269	0	3.243
Gekoppelde reserve gemeentewerf	277	0	277	0	0	0	28	0	249
Herhuisvesting ambt apparaat 2009	240	0	240	0	0	40	0	0	200
Gekop. reserve binnenklimaat gem. huis	114	0	114	0	0	0	6	0	108
Gekop. reserve verbouw gem.huis 2022	403	0	403	0	0	0	0	0	403
Gekopp. reserve brandweerkaz.Heino	0	0	0	0	0	0	0	126	126
Jaarbudget res wegen bui beb kom	468	0	468	0	32	0	104	0	396
Gekopp reserve Laag Zuthem	154	0	154	0	0	0	10	0	144
Gekopp reserve randweg Zegge VII	600	0	600	0	0	0	40	0	560
Gekoppelde reserve Almelosestraat	138	0	138	0	0	0	8	0	130
Gekopp.res Benkinckstr.-Westdorplaan	68	0	68	0	0	0	4	0	64
Gekopp.res. Herinrichten Kanaal OZ	56	0	56	0	0	0	2	0	54
Gekopp.res. Schoonhetenseweg	3.155	0	3.155	0	0	0	617	0	2.538
Gekopp.reserve stations Heino en Raalte	0	0	0	0	0	0	0	1.504	1.504
Gekoppelde reserve parkeerkelder	468	0	468	0	0	0	67	0	401
Gekoppelde reserve infrastructuur RGS	25	0	25	0	0	0	2	0	23

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024 voor resultaatbestemming	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Boekwaarde 31-12-2024 na resultaatbestemming	Rentetoerekening 2025	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Vermindering ivm afschrijving op activa	Onderlinge overheveling	Boekwaarde 31-12-2025
Res econ. beleid, startende ondernemers	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onderh onderwijsgebouwen algem.	317	0	317	0	52	25	0	0	344
Gekoppelde reserve nieuwb CCS	2.015	0	2.015	0	0	0	86	0	1.929
Gekoppelde reserve nieuwb Horizon	322	0	322	0	0	0	13	0	309
Gekopp.res.renovatie St. Jozefschool	1.716	0	1.716	0	1.065	0	0	0	2.781
Sportstimulering	24	0	24	0	0	0	0	0	24
Renovatie sportvelden	438	0	438	0	154	0	0	0	592
Gekoppelde reserve kpl. Nieuw Tijenraan	1.519	0	1.519	0	0	0	121	0	1.398
Reserve gekopp. res afschr. kunstgr SMHC	537	0	537	0	0	0	28	0	509
Kracht van Salland	270	0	270	0	0	10	0	0	260
Beheer Integrale Openbare Ruimte	606	0	606	0	204	62	0	0	748
Burgerparticipatie in de openbare ruimte	54	0	54	0	0	0	0	0	54
Gekoppelde reserve Hoftheater	501	0	501	0	0	0	17	0	484
Inwonersinitiatieven	51	0	51	0	5	0	0	0	56
Egal reserve sociaal domein	5.755	0	5.755	0	4.310	3.565	0	0	6.500
Egalisatie afvalverwijdering	179	0	179	0	0	0	0	0	179
Klimaatbeleid	348	0	348	0	0	0	0	0	348
Gekopp.res. Begr.plaats Pleegste	61	0	61	0	0	0	2	0	59
Bovenwijkse voorzieningen (GB)	1.625	0	1.625	0	41	2	0	150	1.814
Grondexploitatie algemeen(GB)	5.000	0	5.000	0	1.199	1.049	0	-150	5.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024 voor resultaatbestemming	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Boekwaarde 31-12-2024 na resultaatbestemming	Rentetoerekening 2025	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Vermindering ivm afschrijving op activa	Onderlinge overheveling	Boekwaarde 31-12-2025
Spoorse doorsnijding Raalte Noord	5.250	0	5.250	0	0	0	0	0	5.250
Claims bouwgrondexploitatie (GB)	150	0	150	0	0	0	0	0	150
Res stedelijke vernieuwing	536	0	536	0	0	90	0	0	446
Egalisatiereserve DOWR	500	0	500	0	26	26	0	0	500
Reserve ICT	-1	0	-1	0	1	0	0	0	0
Res onderh gem gebouwen	1.717	0	1.717	0	784	1.545	0	-126	830
Egal reserve onderhoud geb Tijenraan	699	0	699	0	334	393	0	0	640
Dynamische investeringsreserve	5.954	0	5.954	0	0	0	0	1.546	7.500
Opvang vluchtelingen statushouders	1.999	0	1.999	0	1.814	1.814	0	0	1.999
afrondingsverschil	0	0	0	0	2	1	0	0	1
Totaal	**82.663**	**5.260**	**87.923**	**0**	**11.145**	**11.186**	**1.424**	**0**	**86.458**
Algemene reserves	34.111	5.260	39.371	0	140	1.683	0	-3.050	34.778
Bestemmingsreserves	48.552	0	48.552	0	11.005	9.503	1.424	3.050	51.680

Resultaat rekening 2025

Het resultaat 2025 na bestemming via reserves bedraagt € 4.149.980 voordelig. Door dit resultaat aan te passen met de over te hevelen budgetten ontstaat een voordelig nettoresultaat van € 3.712.216. In het jaarverslag wordt in het 'Financieel verslag' een samenvattend overzicht en analyse weergegeven van het rekeningresultaat 2025.

De Algemene reserve dient als weerstandsvermogen voor onverwachte tegenvallers, exclusief grondexploitatie (waarvoor een afzonderlijke algemene reserve aanwezig is).

De Algemene reserve grondexploitatie dient als weerstandsvermogen voor het opvangen van onverwachte uitvoeringsrisico's inzake exploitatie. Dit weerstandsvermogen bedraagt ultimo 2025 € 5 miljoen (ultimo 2024 € 5 miljoen) of -84,8% (ultimo 2024 188,2%) van de boekwaarde van de voorraden grond

.

Toelichting reserves
Algemene bestemmingsreserve

Weerstandsvermogen
Buffer voor niet te kwantificeren risico's. Reserve om beter weerstand te monitoren.

Bestemmingsreserves

Pago onderzoek
Gemiddeld vindt eenmaal per 4 jaar een Pago onderzoek in het kader van de Arbo plaats.
In 2025 heeft de gemeente Raalte haar medewerkers een preventief medisch onderzoek (PMO)aangeboden. In de zomernota 2025 is hierbij € 40.000 onttrokken uit de reserve. Daarnaast is er nog € 16.000 onttrokken voor risico inventarisatie en evaluatie.

Strategisch personeelsbeleid
Deze reserve dient voor frictiekosten personeel en personele knelpunten, die voortvloeien uit de veranderingen voor het personeel zoals de decentralisaties en bezuinigingen. Via Strategische Personeelsplanning (SPP) bereiden we de organisatie voor op duurzame inzetbaarheid en de noodzakelijke flexibiliteit. In 2025 is er € 969.000 gedoteerd aan de reserve en € 825.000 onttrokken. Dotaties en onttrekkingen vinden plaats op basis van het besluit Voorjaarsnota 2014.

Opleidingen personeel
Reserve om overblijvende opleidingsbudget in enig jaar te reserveren voor een volgend jaar. De reserve heeft geen saldo wordt opgeheven vanaf 2026.

Gekoppelde reserve huisvesting
De verkoopopbrengst van het belastingkantoor Raalte en het gemeentehuis Heino is gebruikt om de kapitaallasten van het gemeentehuis te reduceren. In 2025 is er € 269.000 onttrokken ter dekking van kapitaallasten. Mutaties vinden plaats op basis van de nota reserves en voorzieningen 2016.

Gekoppelde reserve gemeentewerf
De verkoopopbrengst van de gemeentewerf Heino is gebruikt om de kapitaallasten van de gemeentewerf Raalte te reduceren. In 2025 is er € 28.000 onttrokken ter dekking van kapitaallasten. Mutaties vinden plaats op basis van de nota reserves en voorzieningen 2016.

Herhuisvesting ambtelijk apparaat
De reserve is gevormd om de aanpassing na nieuwbouw van huisvesting van het ambtelijk apparaat op te kunnen vangen. In 2025 is er € 40.000 onttrokken ter dekking van kapitaallasten. Mutaties vinden plaats op basis van de nota reserves en voorzieningen 2016.

Gekoppelde reserve binnenklimaat gemeentehuis
De reserve is gevormd om een deel van de afschrijvingskosten voor aanpassing binnenklimaat gemeentehuis op te kunnen vangen. In 2025 is er € 5.700 onttrokken ter dekking van kapitaallasten. Mutaties vinden plaats op basis van de nota reserves en voorzieningen 2016.

Gekoppelde reserve verbouw gemeentehuis 2022
De reserve is gevormd om een deel van de afschrijvingskosten voor aanpassing van het gemeentehuis op te kunnen vangen. Er vinden nog geen onttrekkingen plaats omdat de investering uitgesteld is. Er hebben geen onttrekkingen plaats gevonden omdat de investering is uitgesteld.

Jaarbudget wegen
Om schommelingen in de onderhoudskosten op te vangen is deze reserve gevormd (besluit raad december 2005). Hierbij is uitgegaan van 1 jaarbudget, zoals genoemd in het beheerplan.

Gekoppelde reserve Laag Zuthem
De reserve is gevormd om een deel van de afschrijvingskosten van de investering in de leefbaarheid en verkeersveiligheid in Laag Zuthem af te kunnen dekken.

Gekoppelde reserve randweg Zegge VII
De reserve is gevormd om een deel van de afschrijvingskosten van de investering van € 990.800 in de aanleg van de randweg af te kunnen dekken.

Gekoppelde reserve Almelosestraat
De reserve is gevormd om een deel van de afschrijvingskosten van de investering reconstructie Almelosestraat te kunnen dekken.

Gekoppelde reserve infrastructuur RGS
De reserve is gevormd om de afschrijvingskosten van de investeringen, die we overgedragen hebben gekregen van Recreatie Gemeenschap Salland te dekken. De bijdrage van RGS is gestort in de reserve.

Gekoppelde reserve Bentinckstraat-Westdorplaan
De reserve is gevormd om een deel van de afschrijvingskosten van de investering reconstructie Benkinckstraat-Westdorplaan te kunnen dekken.

Gekoppelde reserve herinrichten Kanaal OZ
De reserve is gevormd om een deel van de afschrijvingskosten van de investering herinrichten kanaal O.Z. te kunnen dekken.

Gekoppelde reserve Schoonhetenseweg
De reserve is gevormd om een deel van de afschrijvingskosten van de investering aan de Schoonhetenseweg te kunnen dekken.

Gekoppelde reserve parkeerkelder
Per 1-4-2017 is het betaald parkeren afgeschaft. Het is BBV technisch niet mogelijk om de boekwaarde van de parkeerkelder af te boeken. Om toch het beoogde effect in de exploitatie te bereiken is deze reserve gevormd om de kapitaallasten van de kelder te dekken.

Onderhoud onderwijsgebouwen algemeen
Reserve ter dekking van onderhoudskosten volgens de onderhoudsplanning. In 2025 is er € 51.875 gedoteerd. De mutaties vinden plaats op basis van de afspraken in de Zomernota 2017.

Gekoppelde reserve nieuwbouw Carmel
De reserve is gevormd om de kosten van de nieuwbouw unielocatie Carmel af te kunnen dekken. De middelen die als dekking uit een reserve werden gehaald, zijn in deze gekoppelde reserve gestort. In het kader van de BBV mag dit niet meer in één keer worden afgeschreven van een economisch actief. Deze reserve wordt afgeboekt in het aantal jaren dat het actief nog loopt via een jaarlijkse annuïteit.

Gekoppelde reserve nieuwbouw Horizon
De reserve is gevormd om de kosten van de nieuwbouw Horizon af te kunnen dekken. De verkoopopbrengsten van gronden voormalige Mavo zijn in deze gekoppelde reserve gestort. In het kader van de BBV mag dit niet meer in één keer worden afgeschreven van een economisch actief. Deze reserve wordt afgeboekt in het aantal jaren dat het actief nog loopt via een jaarlijkse annuïteit.

Gekoppelde reserve renovatie St. Jozefschool
De reserve is gevorm om de afschrijvingslasten voor de renovatie van de St. Jozefschool af te dekken.

Sportstimulering
Deze reserve is gevormd om een fonds te hebben als werkbudget van de sportconsulenten, waarbij de gelden worden gebruikt voor sportstimuleringsprojecten en als co-financiering bij aansluiting bij provinciale- en/of rijksregelingen. Tevens op verzoek van de Raad (uitvoeren motie). n 2025 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Renovatie sportvelden
Omzetting van een voorziening naar reserve voor renovatie van sportvelden, omdat onderhoudsplan niet aansluit op de stand van de voorziening.

Gekoppelde reserve Nieuw Tijenraan
De reserve is gevormd om een deel van de afschrijvingskosten van de investering in het omgevingsgebied van het nieuwe Tijenraan af te dekken.

Gekoppelde reserve kunstgrasvelden
De reserve is gevormd om een deel van de afschrijvingskosten van de investeringen aanleg kunstgrasvelden af te dekken.

Kracht van Salland
Reserve voor uitvoering van projecten kracht van Salland, gebaseerd op een uitvoeringsplan tot en met 2022.

Beheer integrale Openbare ruimte
De reserve wordt aangewend voor incidentele kosten in de openbare ruimte. Hiermee beogen we de juiste kwaliteit op de juiste plek met de inzet van de juiste middelen te realiseren. Voeding vindt plaats door saldo van programma 2 toe te voegen.

Burgerparticipatie in de openbare ruimte
Reserve voor initiatieven van derden. Voor projecten in het kader van 'meedoen in de openbare ruimte'. Oorspronkelijk bedoeld voor circa 15 projecten (schatting € 5.000 per project).

Gekoppelde reserve Hoftheater
De reserve is gevormd om de kosten van de ver-/nieuwbouw Hoftheater deels af te kunnen dekken. De middelen die als dekking uit een reserve werden gehaald zijn in deze gekoppelde reserve gestort. In het kader van de BBV mag dit niet meer in één keer worden afgeschreven van een economisch actief. Deze reserve wordt afgeboekt in het aantal jaren dat het actief nog loopt.

Inwonersinitiatieven
Het ondersteunen van nieuwe initiatieven van de bevolking die erop gericht zijn de gemeente economisch en/of sociaal vitaler te maken.

Egalisatiereserve sociaal domein
Deze reserve is het resultaat van de samenvoeging van de reserve Participatie en Zorg. Deze reserve heeft tot doel de egalisatie van alle onder de participatiewet, jeugdwet en Wet Maatschappelijke ondersteuning vallende inkomsten en uitgaven. Hieronder kunnen worden gerekend: alle bijstandsuitkeringsmiddelen, sociale kredietverlening, sociale werkvoorzieningen, participatiemiddelen, alle jeugdmiddelen, WMO-voorziening vanaf 2015, WMO-maatwerkvoorziening voor 2015 (huishoudelijke hulp, individuele gehandicaptenvoorziening, vervoersvoorzieningen, eigen bijdragen). Uitgangspunt is om de taken in het sociaal domein budgetneutraal uit te voeren. De reserve Sociaal domein is bedoeld om risico's in het sociaal domein op te vangen. In 2025 is € 4,3 mln. toegevoegd en € 3,6 mln. onttrokken aan de reserve. Mutaties vinden plaats op basis van bij de begroting 2022 vastgestelde doelen en plafond.

Opvang vluchtelingen en statushouders
De reserve is gevormd om de opgave omtrent opvang van Oekraïners, asielzoekers en statushouders te bekostigen. In2025 is € 1,8 mln. toegevoegd en € 1,8 mln. onttrokken. Mutaties vinden plaats op basis van bij de jaarrekening2022 vastgestelde doelen.

Egalisatie afvalverwijdering
Deze reserve is opgebouwd uit de dividendopbrengst van de aandelen ROVA boven de € 250.000 dan waarmee is gerekend bij de jaarlijkse bepaling van het basistarief. Deze middelen zijn nu een algemeen dekkingsmiddel. De middelen worden eventueel aangewend voor projecten in de sfeer van de afvalverwijdering (onder andere voor het uitzetten van kunststofcontainers).

Klimaatbeleid
Deze reserve is gevormd om klimaatprojecten te ontwikkelen naar aanleiding van amendement van de raad. De reserve is volledig bestemd voor al toegekende cofinanciering van duurzame leader projecten.

Bovenwijkse voorzieningen
De reserve is bestemd voor opvangen van kosten in verband met bovenwijkse (planoverschrijdende) voorzieningen (bijvoorbeeld bruggen, tunnels, ontsluitingswegen).

Grondexploitatie algemeen
Opvangen van tekorten binnen de grondexploitatie en onderdeel van het weerstandsvermogen.

Claims bouwgrondexploitatie
Met ingang van 2009 zijn de claims die op de algemene reserve grondexploitatie rusten, overgegaan naar deze reserve. Aan deze claims ligt een bestuurlijk besluit ten grondslag.

Stedelijke vernieuwingen
Het ondersteunen van herstructurering van woongebieden en het verminderen van de stagnatie in de woningbouw.

Egalisatiereserve DOWR
Deze reserve is gevormd om de voor- en nadelen en incidentele uitgaven van de DOWR-samenwerking af te wikkelen. Het plafond is bepaald op € 500.000.

Reserve onderhoud gemeentelijke gebouwen
Deze reserve is het resultaat van de samenvoeging van de onderhoudsreserves gemeentelijke-, welzijns- en sportgebouwen. De reserve is bedoeld voor een planmatig onderhoud volgens het beheersplan van gemeentelijke gebouwen voor de periode van 30 jaar.

Egalisatiereserve onderhoud gebouwen Tijenraan
De reserve is gevormd om de kosten voor onderhoud van het gebouw Tijenraan op te kunnen vangen. De storting aan de reserve is jaarlijks het saldo van het beschikbare budget minus de geboekte lasten voor onderhoud. De reserve heeft een egaliserend karakter.

Dynamische investeringsreserve
De komende jaren komen er veel en omvangrijke investeringen op ons af in het fysieke domein. Om op de toekomst voorbereid te zijn is deze reserve gevormd.

Opvang vluchtelingen en statushouders
De reserve is gevormd om de opgave omtrent opvang van Oekraïners, asielzoekers en statushouders te bekostigen.

4.2.3.1 Formats nieuwe reserves

Reserve	Lokaal eigenaarsschap
Nummer	
Portefeuillehouder:	R. Bisschop
Budgethouder:	M. Lammerts van Bueren
Soort:	Egalisatiereserve
Doelstelling:	De reserve is gevormd voor bijdragen aan lokale gebiedsopgaven en duurzaamheidsambities, conform de richtlijnen zonneparken van de gemeente Raalte
Ontstaan:	De projectontwikkelaar van de zonnevelden op de Kanaaldijk- Zuid en de Reko-plas is er niet in geslaagd het afgesproken 50% lokaal eigendom over te dragen aan een lokale energiecoöperatie. Dat betekent dat de ontwikkelaar +/- € 110.000 aan de gemeente Raalte moet betalen.
Duur van de reserve:	Voor de duur van het zonnepark
Bodem / plafond:	

Financiën:	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per 01-01		110.000	110.000	110.000
Rentetoevoeging				
Vermeerderingen	110.000			
Verminderingen				
Stand per 31-12	110.000	110.000	110.000	110.000

Rentetoevoeging:	
Vermeerderingen:	De jaarlijkse bijdrage van de projectontwikkelaar.
Verminderingen:	Zie doelstelling.
Advies:	

Reserve	Betaalbare woningbouw
Nummer	
Portefeuillehouder:	A. Kreule
Budgethouder:	T. Penders
Soort:	
Doelstelling:	De reserve is gevormd om middelen te reserveren tbv betaalbare woningbouw
Ontstaan:	
Duur van de reserve:	
Bodem / plafond:	

Financiën:	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Stand per 01-01		700.000	700.000	700.000
Rentetoevoeging				
Vermeerderingen	700.000			
Verminderingen				
Stand per 31-12	700.000	700.000	700.000	700.000

Rentetoevoeging:	
Vermeerderingen:	Jaarlijks worden de ontvangen middelen van de Realisatiestimulans toegevoegd aan de reserve
Verminderingen:	Middelen kunnen worden onttrokken om betaalbare woningbouw binnen projecten mogelijk te maken. Het gaat hierbij om het dekken van tekorten welke een direct verband hebben met de betaalbare woningbouw.
Advies:	

4.2.3.3.2 Voorzieningen

De in de balans opgenomen voorzieningen bestaan uit de volgende posten:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.640	3.990
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	4.843	4.176
Totaal	**9.483**	**8.166**

Het verloop van de voorzieningen wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2025
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:					
Wachtgelden wethouders	6	-	-	-	6
Pensioenen wethouders	2.628	969	-	129	3.468
SVN-lening TC-Heino	52	-	-	-	52
Verplichting personeel (verlof)	796	168	-	89	875
Regeling Vervroegde Uitkering (RVU)	508	-	-	269	239
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	**3.990**	**1.137**	**-**	**487**	**4.640**
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is:					
Vervanging riolering	3.419	476	-	-	3.895
Sparen toek.vervangingsinvestering riolering	59	250	-	222	87
Afvalverwijdering	698	163	-	-	861
Totaal van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	**4.176**	**889**	**-**	**222**	**4.843**
Totaal voorzieningen	**8.166**	**2.026**	**-**	**709**	**9.483**

In de kolom 'Vrijval' zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen.

Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

Toelichting voorzieningen

Wachtgelden wethouders

Deze voorziening is gevormd om de wachtgelden van voormalige wethouders op te kunnen vangen.

Pensioenen wethouders

De voorziening is gevormd om (toekomstige) pensioenverplichtingen te kunnen betalen. De berekening is gebaseerd op een rekenrente van 2,954% en een dekkingsgraad bij het APB van 122,2%. Wij hebben alle huidige- en alle ex wethouders en partners opgenomen in de berekening, in totaal gaat het om 23 personen.

SVN-lening TC-Heino

In 2018 is namens de gemeente door het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN) een onderhandse lening verstrekt van € 52.000 aan de tennisvereniging Heino.
Gezien de problemen die in 2019 in het kader van de nieuwbouw van de kantine zijn ontstaan, is in 2019 een voorziening voor hetzelfde bedrag gevormd.
In 2025 is via de SVN een aanvullende lening verstrekt van € 250.000 om de geplande nieuwbouw te gaan realiseren.

Verplichting personeel (verlof)

De gemeentelijke boekhoudvoorschriften (BBV) geven aan dat bij een overmatig verlof/spaarsaldo een voorziening voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen moet worden gevormd. Bovenmatige verlof saldi zijn op geld gezet en meegenomen in de voorziening.
Met ingang van 2022 is het mogelijk om vanuit de CAO deel te nemen aan het verlofsparen. Het saldo van de opgebouwde uren is ook opgenomen in deze voorziening.

Regeling Vervroegde Uitkering (RVU)

De voorziening RVU wordt is in 2024 gevormd door richtlijnen vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).
De voorziening is gevormd voor toekomstige uitkeringen vanuit de regeling vervroegde uittreding.

Voorziening vervanging riolering
De voorziening is gevormd om schommelingen in de kosten van vervanging / renovatie van riolering op te vangen; het moet gezien worden als een tariefsegalisatievoorziening.

Sparen toekomstige vervangingsinvesteringen riolering
Deze voorziening is bij de begroting 2022 ingesteld. De vermeerderingen en verminderingen bestaan uit dat deel van de vervangingsinvesteringen die direct ten laste van het rioleringsresultaat moeten komen en daardoor niet geactiveerd worden.

Afvalverwijdering
De voorziening is gevormd om schommelingen in de uitgaven voor de afvalverwijdering op te vangen, en wordt betrokken bij de tariefberekening afvalstoffenheffing.

4.2.3.3.3 Vaste schulden met een rentetypische looptijd van langer dan 1 jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	5.000	5.000
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	30.480	30.566
- openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de wet financiering decentrale overheden	5.000	5.000
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	10.000	10.000
Totaal	**50.480**	**50.566**
- door derden belegde gelden (Stichting Beheer Goederen)	-	-
- waarborgsommen	1	1
Totaal	**50.481**	**50.567**

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar over het jaar 2025:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2025
Onderhandse leningen				
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	5.000	-	-	5.000
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	30.566	-	86	30.480
- openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de wet financiering decentrale overheden	5.000	-	-	5.000
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	10.000	-	-	10.000
Door derden belegde gelden	-	-	-	-
Waarborgsommen	1	-	-	1
Totaal	**50.567**	**-**	**86**	**50.481**

De totale rentelast voor het boekjaar 2025 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan 1 jaar bedraagt € 1.294.000.

4.2.3.4 Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	6.153	9.734
Overlopende passiva	17.866	17.078
Totaal	**24.019**	**26.812**

4.2.3.4.1 Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd van korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	-	-
Overige kasgeldleningen	-	-
Banksaldi	1	1
Overige schulden	6.152	9.733
Totaal	**6.153**	**9.734**

4.2.3.4.2 Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	8.103	7.725
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:	-	-
- Europese overheidslichamen	-	-
- Het Rijk	7.872	7.305
- Provinciale Overheden	1.755	1.470
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	136	578
Totaal	**17.866**	**17.078**

De ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren ontvangen van het Rijk, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2025
Min. van OCW, Onderwijsachterstandenbeleid	141	517	531	127
Specifieke Uitkering Sport (SPUK) min. VWS	56	-	-	56
Specifieke uitkering Onderwijsmiddelen	322	-	322	-
WEB middelen Volwasseneducatie	14	6	-	20
Verkeersagenda 2023 Min. I & W	335	-	150	185
SPUK huisvesting aand.groepen	700	-	700	-
Aanpak energie-armoede	652	-	61	591
SPUK wet inburgering en onderwijsroute	386	659	809	236
Subsidie DUMAVA gemeentehuis	624	-	-	624
SPUK subsidie lokale aanpak isolatie	2.499	1.051	12	3.538
Capaciteit klimaat en energiebeleid	1.005	1.289	837	1.457
SPUK GALA gezondheid en sociale basis	176	650	640	186
SPUK TOZO verrekening	175	-	33	142
SPUK lokale bibliotheekvoorziening	220	-	220	-
SPUK stimulering Verkeersveiligheidsmaatregelen	-	250	-	250
Alerdinck Heino	-	460	-	460
Totaal	**7.305**	**4.882**	**4.315**	**7.872**

De ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren ontvangen van overige Nederlandse overheidslichamen, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2025
Aanstelling cultuurmakelaar	-	11	-	11
Gemeente Deventer lokale inzet beschermd wonen	119	462	184	397
Project veilig buitengebied	4	-	-	4
Subs. proces en project bedrijvent Spoorz. Oost	5	-	1	4
Herstr. bedr. terrein Spoorzone Oost	250	-	-	250
Bijdrage provinciale verkabeling	141	-	141	-
Kavelruil Laag-Zuthem	15	-	15	-
Bijdrage provincie Dorpsstraat Heino	638	-	12	626
Flexpools Raalte Centrum	16	-	-	16
ESF Re-integratie Gemeente Zwolle	70	-	32	38
Transformatie coördinatie Heino	23	-	-	23
Klimaatadaptatie SiSa	189	-	87	102
Gebiedsarrangement Salland	-	290	6	284
Totaal	**1.470**	**763**	**478**	**1.755**

4.2.3.4.3 Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Aard/Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Woningstichting Salland Wonen	bouw/renovatie	184.838	158.125	150.814
Vechtdal Wonen	bouw/renovatie	200.151	2.160	1.507
Habion	bouw/renovatie	128.958	708	437
Woonzorg Nederland	bouw/renovatie	654	552	570
Totaal		**514.601**	**161.545**	**153.328**

De gemeente Raalte staat voor een groot aantal leningen garant. Deze garantstellingen bestaan voor het grootste deel uit garantstellingen voor leningen van Salland Wonen.

Het toezicht op deze garantstellingen is ondergebracht bij het WSW. De gemeente heeft via een raadsbesluit vooraf toestemming gegeven aan het WSW om leningen te garanderen. Hierdoor komt er geen afzonderlijk raadsbesluit bij nieuwe garanties meer.

De WSW garantstelling bestaat uit drie niveaus:
1. Het eigen vermogen van Salland Wonen.
2. Het vermogen van het WSW.
3. Achtervang door rijk en gemeenten ieder voor 50%. Deze achtervang bestaat uit het verstrekken van de renteloze leningen door het rijk en gemeenten.

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte garanties bestaat uit de volgende garantstellingen:
Bedragen * € 1.000

Omschrijving		Garantiebedrag 31-12-2025	Garantiebedrag 31-12-2024
St. Sporthal Heeten	nieuwbouw	105	116
TV Heino	Bouw Tenniskantine	3	6
Stichting Dorpshuis Liederholthuis	bouw MFA	264	276
Stichting Voedselbank	nieuwbouw	287	296
Stichting het Horsthuis Broekland	nieuwbouw	22	33
Stichting Brede School Hoogerheyne	bouw brede school	320	352
Museum de Laarman	renovatie	116	122
Totaal		**1.117**	**1.201**

4.2.4 Gebeurtenissen na balansdatum

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.
In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders, zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 12 februari 2026 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.785.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 1.195.664 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 2.785.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 973.353 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

Bedragen in €

Rechtmatigheidsverantwoording		Fouten en/of onduidelijkheden
Begrotingscriterium		
1A.	Overschrijding lasten programma's	1.062.449
1 B.	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	0
2.	Ongeautoriseerde reservemutatie (p.s. veelal zijn dit ook getrouwe beeld fouten, die in de jaarstukken aangepast kunnen worden).	0
1.	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld op grond van de spelregels in de financiële verordening.	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden		**1.062.449**
2.	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	973.353
	De niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	89.096
Voorwaardencriterium		
3.	Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk toelichten in de paragraaf Bedrijfsvoering)	**133.215**
M&O criterium		
4.	Bevindingen in het kader van het M&O-criterium	0
Totaal onrechtmatigheden		**1.195.664**
Waarvan acceptabel		**973.353**
Waarvan niet-acceptabel		**222.311**

De geconstateerde afwijkingen[(1)] blijven onder de verantwoordingsgrens.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

[(1)]De afwijkingen (fouten en/of onduidelijkheden als gedefinieerd in de notitie rechtmatigheidsverantwoording) worden alleen in de rechtmatigheidsverantwoording vermeld indien de door de raad gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden. Op basis van afspraken tussen de raad en het college kunnen afwijkingen die lager zijn dan de verantwoordingsgrens in de paragraaf Bedrijfsvoering worden vermeld.

Hoofdstuk 5

Overige gegevens waaronder de accountantsverklaring

Gemeente Raalte

Bijlagen

Gemeente Raalte

Bijlage A. Sisa

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			18	53	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€44.268	€ 51.181			€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			€8.040	€11.515	€66.114	€94.363	€0	€13.723
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	
			€12.707	€37.055	€0	€ 0	€131.129	

BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*				
			€ 290	Nee				
BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 37.186	€ 0	6	87	10	
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05* *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D8/06*
			€ 466.770	€ 20.674	€ 0	€ 43.753	€ 141.130	€ 127.269
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/09*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*		
		1						
		2						
		100						

OCW	D14	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**		Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*				
				€ 322.180	€ 0	€ 0				
				Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	Opgebouwde reserve (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*				
				€ 0	€ 322.180	€ 0	Ja				
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/10*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/11*				
			1								
			2								
			10								
OCW	D23	**Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen**		Beschikkingsnummer/referentienummer *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/01*	Aard van de activiteit besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D23/03*	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026. *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/04*	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/06*		
			1	SB230178	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 220.000	€ 0	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 220.000		
			2								
			100								
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/07*							
			1	Ja							
			2								
			100								

IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/01*	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/02*	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle R* *Indicator: E44B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/04*	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E44B/05*	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
		1	030004 Provincie Overijssel	IENW/BSK-2023/91166	€ 61.400	€ 61.400	€ 0	€ 0
		2	030004 Provincie Overijssel	IENW/BSK-2023/91166	€ 25.170	€ 44.483	€ 0	€ 0
		15						

	Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*
1	030004 Provincie Overijssel	IENW/BSK-2023/91166	Nee
2	030004 Provincie Overijssel	IENW/BSK-2023/91166	Nee
15			

	Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/10*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/11*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/12*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/13*
1	030004 Provincie Overijssel	IENW/BSK-2023/91166	Aanbrengen wadi's en maaiveldverlaging Hartkampweg	Nee
2	030004 Provincie Overijssel	IENW/BSK-2023/91166	Herinrichten/afkoppelen/vergroen en van de Zwolseweg	Nee
15				

IenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*
			€ 150.750	€ 150.750	€ 0	Nee

	Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*
1	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h|aantal in Stuks	Nee	7	
2	360 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 60 km/h|aantal in Stuks	Nee	5	
3	318 Verbreden van fietspaden|aantal in Meters	Nee	0	
4	335 Aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats|aantal in Stuks	Nee	0	
5	361 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer)|aantal in Stuks	Nee	0	
6				
70				

IenW	E110B	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering mobiliteitspakketten ten behoeve van woningbouw** SiSa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110B/01*	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110B/02*	Totale besteding (t/m jaar T-1) *Automatisch berekend. Alleen voor SiSa 2024.* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110B/03*	Totale besteding (jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110B/04*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) Automatisch berekend *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110B/05*	
				060193 Gemeente Zwolle	IENW/BSK-2024/196566	€ 16.056	€ 58.937	€ 74.993	
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110B/06*	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110B/07*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110B/08*	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110B/09*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110B/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110B/11*
				IENW/BSK-2024/196566	0	0	0	0	Nee
				Naam mobiliteitsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: E110B/12*	Totale besteding (t/m jaar T-1) per mobiliteitsmaatregel *Alleen voor SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: E110B/13*	Totale besteding (jaar T) per mobiliteitsmaatregel *Aard controle R* *Indicator: E110B/14*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per mobiliteitsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: E110B/15*	Mobiliteitsmaatregel afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t* *Indicator: E110B/16*	
			1	*Realisatie snelfietspad Heino – Zwolle*	€ 16.056	€ 58.937	€ 74.993	Nee	
			2						
			25						
IenW	E120	**Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030**		Totale besteding (Jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E120/01*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator E120/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E120/03*	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T?(ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/04*		
				€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
				Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/05*	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/07*	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/08*		
			1	421 Vrijliggend fietspad - b=3,5	Nee	0			
			2	437 Aanleg van een fietsstraat op	Nee	0			
			50						

SZW	G2	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 8.466.678	€ 89.410	€ 130.090	€ 548	€ 9.314	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 64.147	€ 28.725	€ 0	€ 907.298	€ 2.463	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				

SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004**	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 21.000	€ 4.200	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 282	€ 0	€ 15.130	€ 360
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 69	€ 0	€ 6.410	€ 103
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 107	€ 0	€ 7.335	€ 202
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 64	€ 0	€ 5.000	€ 91
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 80	€ 0
			6	Totaal	€ 0	€ 522	€ 0	€ 33.955	€ 756

	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja
6	Totaal	0	0	N.v.t.

	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
6	Totaal	0	0	0

SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*				
			€ 775.733	€ 0	Ja				
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*				
			€ 0	€ 0	Ja				
SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05		
			€ 32.621	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*					
			€ 321.255	€ 364.135					
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/03*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/06*			
			€ 70.911	€ 21.949	€ 271.275				
VWS	**H30**	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**	Totaalbedrag (jaar T) toegekend *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026) *Aard controle R* *Indicator: H30/02*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H30/04*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*	
			€ 649.778	€ 9.467	€ 640.311	€ 1.735.340	Ja		
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/08*					
			Ja	Nee					

VWS	**H35B**	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H35B/02*				
			1 060150 Gemeente Deventer	€ 232.647				
			2					
VRO	**J4B**	**Regiodeals 5e tranche** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/01*	Kenmerk/ beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/02*	Naam actielijn/ programmalijn/ pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/03*	Besteding van de Rijksbijdrage per actielijn/ programmalijn/ pijler (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J4B/04*	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. *Aard controle R* *Indicator: J4B/05*	
			1 030004 Provincie Overijssel	S2025-0001566	Wijkaanpak Langkamp	€ 4.562	€ 8.894	
			2 030004 Provincie Overijssel	S2025-0001566	Gebiedsaanpak Wesepe	€ 35.443	€ 29.362	
			3					
			4					
			30					
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C96B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/06*	Totale cumulatieve besteding van de Rijksbijdrage per actielijn/ programmalijn/ pijler (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J4B/07*	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. *Aard controle R* *Indicator: J4B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/09*		
			1 *030004 Provincie Overijssel*	€ 4.562	€ 8.894			
			2 *030004 Provincie Overijssel*	€ 35.443	€ 29.362			
			3					
			4					
			30					
			Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage *Aard controle R* *Indicator: J4B/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/11*				
			€ 10.776	Nee				

VRO	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle D1* *Indicator: J17/01*	Geprognotiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J17/02*	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle D1* *Indicator: J17/03*			
			100	66	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J17/04*	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) . *Aard controle R* *Indicator: J17/05*	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling. *Aard controle R* *Indicator: J17/06*	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw). *Aard controle R* *Indicator: J17/07*	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling. *Aard controle R* *Indicator: J17/08*	
			1					
			2					
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*
			7	€ 59.908	€ 167.750	1	€ 613	€ 95.922
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*			
			8	€ 110	€ 82.445			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*
			17	200	0	0	8	100

VRO	J94	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/01*	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst *Aard controle R* *Indicator: J94/02*	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a *Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000 *Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3). *Aard controle R* *Indicator: J94/05*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b *Aard controle R* *Indicator: J94/06*
		1	*LAI23-03618177*	€ 12.478	0	0	€ 0	€ 12.478
		2	*LAI24-03760391*	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
		3	*LAI25-03824388*	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
		100						

			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/07*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/08*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/09*
		1	€ 0	€ 0	Nee
		2	€ 0	€ 0	Nee
		3	€ 0	€ 0	Nee
		100			

VRO	J210B	**Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** Sisa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: J210B/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J210B/03*	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/04*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/06*
		1	030004 Provincie Overijssel	€ 94.037	€ 48.702	0	269	Ja
		2						
		3						
		4						
		5						

KGG	K28	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: K28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 256.000	€ 549.750	€ 9.450	€ 1.283.570	€ 21.485	€ 0

		Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*
		Nee

AenM	**M6**	**Bekostigingsregeling huisvesting vergunninghouders in doorstroomlocaties**	Berekening totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per dag per geplaatste vergunninghouder in een doorstroomlocatie (jaar T-1) *Geldt alleen voor SiSa 2025* *Aard controle R* *Indicator: M6/01*	Berekening totaal cumulatief te ontvangen aanvullende vergoeding per dag per in de doorstroomlocatie geplaatste vergunninghouder die gekoppeld is aan een andere deelnemende gemeente in de regio (jaar T-1) *Geldt alleen voor SiSa 2025* *Aard controle R* *Indicator: M6/02*	Besteding (jaar T-1) t.b.v. de transitie *Geldt alleen voor SiSa 2025* *Aard controle R* *Indicator: M6/03*			
		Gemeenten	Berekening totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per dag per geplaatste vergunninghouder in een doorstroomlocatie (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M6/04*	Berekening totaal cumulatief te ontvangen aanvullende vergoeding per dag per in de doorstroomlocatie geplaatste vergunninghouder die gekoppeld is aan een andere deelnemende gemeente in de regio (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M6/05*	Besteding (jaar T) t.b.v. de transitie *Aard controle R* *Indicator: M6/06*	Berekening totale besteding (jaar T) Som van de bestedings- en berekeningsindicatoren (04/05 en 06) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M6/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M6/08*	
			€ 835.140	€ 0	€ 0	€ 835.140	€ 1.033.620	
AenM	**M16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne**	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/01*	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: M16/02*	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: M16/04*	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie *Aard controle R* *Indicator: M16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO) *Aard controle R* *Indicator: M16/06*
		Gemeenten	€ 4.951.012			€ 242.848	€ 0	€ 232.916
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/07*	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/08*	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/09*	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd *Aard controle D2* *Indicator: M16/10*	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd *Aard controle D2* *Indicator: M16/11*	
			€ 0	€ 864	€ 212.042	1-1-2025	1-10-2025	
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/12*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/13*				
			€ 5.215.598	€ 25.037.309				

Bijlage B. Recapitulatie van gerealiseerde baten en lasten

Bijlage B1. Jaarrekening per taakveld

Bedragen in €

Taakveld		Primitieve begroting 2025			Begroting na wijziging 2025			Realisatie 2025		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0	**BESTUUR EN ONDERSTEUNING**									
0.1	Bestuur	3.177.065	-251.555	2.925.510	3.209.403	-251.555	2.957.848	4.273.372	-293.917	3.979.455
0.2	Burgerzaken	1.301.937	-749.783	552.154	1.518.469	-749.783	768.686	1.187.112	-853.745	333.367
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.696.599	-602.853	1.093.746	2.303.367	-602.853	1.700.514	1.545.258	-52.757	1.492.501
0.4	Overhead	14.481.966	-954.083	13.527.883	17.841.880	-1.318.896	16.522.984	14.313.274	-1.585.586	12.727.688
0.5	Treasury	761.928	-2.824.244	-2.062.316	161.928	-2.734.244	-2.572.316	260.269	-3.100.833	-2.840.564
0.61	OZB woningen	219.444	-5.980.056	-5.760.612	244.444	-5.980.056	-5.735.612	242.820	-6.043.547	-5.800.727
0.62	OZB niet-woningen	207.934	-3.585.890	-3.377.956	207.934	-3.585.890	-3.377.956	214.870	-3.572.597	-3.357.727
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.64	Belastingen overig	40.731	-190.601	-149.870	40.731	-190.601	-149.870	41.866	-221.936	-180.070
0.7	Algem.uitkering en ov. Uitk. gemeentfnds	0	-78.489.210	-78.489.210	0	-80.783.484	-80.783.484	0	-83.424.682	-83.424.682
0.8	Overige baten en lasten	1.884.829	-31.672	1.853.157	503.689	-307.465	196.224	722.609	-675.742	46.867
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0	410.252	0	410.252
0.10	Mutaties reserves	6.341.277	-13.476.860	-7.135.583	6.673.566	-16.931.282	-10.257.716	11.203.532	-12.668.929	-1.465.397
0.11	Res. van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	4.149.980	0	4.149.980
	Totaal taakveld 0	30.113.710	-107.136.807	-77.023.097	32.705.411	-113.436.109	-80.730.698	38.565.214	-112.494.271	-73.929.057

Taakveld			Primitieve begroting 2025			Begroting na wijziging 2025			Realisatie 2025		
			Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1	**VEILIGHEID**										
1.1	Crisisbeheersing en brandweer		3.115.425	-290.120	2.825.305	3.199.453	-290.120	2.909.333	3.201.354	-248.835	2.952.519
1.2	Openbare orde en veiligheid		1.168.751	-41.502	1.127.249	1.172.387	-45.138	1.127.249	1.389.279	-175.519	1.213.760
	Totaal taakveld	1	4.284.176	-331.622	3.952.554	4.371.840	-335.258	4.036.582	4.590.633	-424.354	4.166.279
2	**VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT**										
2.1	Verkeer en vervoer		7.803.017	-191.308	7.611.709	7.222.315	-199.985	7.022.330	7.796.972	-1.614.848	6.182.124
2.2	Parkeren		170.340	-4.476	165.864	170.340	-4.476	165.864	197.485	-6.011	191.474
	Totaal taakveld	2	7.973.357	-195.784	7.777.573	7.392.655	-204.461	7.188.194	7.994.457	-1.620.859	6.373.598
3	**ECONOMIE**										
3.1	Economische ontwikkeling		1.204.746	0	1.204.746	1.260.547	0	1.260.547	1.235.029	-61.469	1.173.560
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur		540.621	-540.621	0	874.379	-1.073.175	-198.796	204.737	-561.266	-356.529
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		40.434	-18.114	22.320	18.114	-18.114	0	33.969	-4.574	29.395
3.4	Economische promotie		14.663	-581.447	-566.784	14.663	-581.447	-566.784	15.072	-551.566	-536.494
	Totaal taakveld	3	1.800.464	-1.140.182	660.282	2.167.703	-1.672.736	494.967	1.488.807	-1.178.875	309.932
4	**ONDERWIJS**										
4.1	Openbaar basisonderwijs		2.662	0	2.662	2.662	0	2.662	908	0	908
4.2	Onderwijshuisvesting		3.326.422	-7.498	3.318.924	3.418.778	-7.498	3.411.280	3.221.826	-32.520	3.189.306
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken		2.028.891	-662.202	1.366.689	2.471.207	-1.021.402	1.449.805	2.371.190	-1.074.018	1.297.172
	Totaal taakveld	4	5.357.975	-669.700	4.688.275	5.892.647	-1.028.900	4.863.747	5.593.924	-1.106.538	4.487.386
5	**SPORT, CULTUUR EN RECREATIE**										
5.1	Sportbeleid en activering		2.957.470	-1.082.792	1.874.678	2.929.461	-1.033.279	1.896.182	2.966.095	-1.023.241	1.942.854
5.2	Sportaccommodaties		2.684.862	-23.298	2.661.564	4.754.076	-23.298	4.730.778	2.678.622	-96.859	2.581.763

Taakveld		Primitieve begroting 2025			Begroting na wijziging 2025			Realisatie 2025		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
5.3	Cultuurpres., cultuurprd.en cultuurpart.	1.009.450	-64.043	945.407	1.487.919	-339.091	1.148.828	1.401.401	-373.727	1.027.674
5.4	Musea	6.507	0	6.507	6.507	0	6.507	17.101	0	17.101
5.6	Media	1.034.178	0	1.034.178	1.034.178	0	1.034.178	1.010.565	0	1.010.565
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.793.139	-41.707	3.751.432	3.586.942	-41.707	3.545.235	4.150.187	-125.130	4.025.057
	Totaal taakveld 5	11.485.606	-1.211.840	10.273.766	13.799.083	-1.437.375	12.361.708	12.223.971	-1.618.957	10.605.014
6	**SOCIAAL DOMEIN**									
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	5.144.096	-940.647	4.203.449	10.413.937	-7.123.027	3.290.910	10.315.165	-7.603.890	2.711.275
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorz. WMO	380.529	0	380.529	367.553	0	367.553	367.515	0	367.515
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorz. Jeugd	1.364.269	-100.000	1.264.269	1.364.269	-100.000	1.264.269	1.301.825	-100.000	1.201.825
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorz. Integraal	1.062.641	0	1.062.641	1.100.978	0	1.100.978	1.215.651	-174.064	1.041.587
6.3	Inkomensregelingen	11.730.469	-8.648.288	3.082.181	13.221.074	-8.779.223	4.441.851	13.489.920	-8.872.513	4.617.407
6.4	Begeleide participatie	4.837.840	0	4.837.840	4.931.840	0	4.931.840	4.836.687	-28.538	4.808.149
6.5	Arbeidsparticipatie	1.036.965	-40.000	996.965	1.176.507	-59.821	1.116.686	1.154.936	-33.711	1.121.225
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	137.000	0	137.000	0	0	0	0	0	0
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	1.775.575	-70.777	1.704.798	1.917.662	-70.777	1.846.885	1.858.576	-82.360	1.776.216
6711	Huishoudelijke hulp (WMO)	3.954.950	0	3.954.950	4.373.903	0	4.373.903	4.318.525	0	4.318.525
6712	Ov.maatwerkarrangementen (WMO)	2.268.631	0	2.268.631	2.477.439	0	2.477.439	2.466.005	0	2.466.005
6713	Dagbesteding (WMO)	1.758.622	0	1.758.622	1.777.439	0	1.777.439	1.736.731	0	1.736.731
6714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	18.067	-332.361	-314.294	18.067	-390.000	-371.933	19.453	-396.918	-377.465
6751	Jeugdhulp ambulant lokaal	332.772	0	332.772	192.678	0	192.678	176.481	0	176.481
6752	Jeugdhulp ambulant regionaal	7.487.234	0	7.487.234	6.850.102	0	6.850.102	6.721.959	-17.872	6.704.087
6762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	5.418.760	0	5.418.760	5.080.000	0	5.080.000	5.212.343	-152	5.212.191
6763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	933.028	0	933.028	1.235.000	0	1.235.000	1.477.139	0	1.477.139

Taakveld			Primitieve begroting 2025			Begroting na wijziging 2025			Realisatie 2025		
			Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
6791	PGB WMO		530.976	0	530.976	512.976	0	512.976	509.353	0	509.353
6792	PGB Jeugd		124.800	0	124.800	172.000	0	172.000	200.713	0	200.713
6.81	Geëscaleerde zorg 18+		-1	1	0	-1	1	0	0	0	0
6811	Beschermd wonen (WMO)		221.745	-221.745	0	563.985	-563.985	0	293.780	-293.780	0
6821	Jeugdbescherming		1.223.628	0	1.223.628	1.104.263	0	1.104.263	1.128.831	0	1.128.831
6822	Jeugdreclassering		95.063	0	95.063	111.065	0	111.065	108.165	0	108.165
6.91	Coordinatie en toegang WMO		165.000	0	165.000	165.000	0	165.000	177.622	0	177.622
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd		239.673	0	239.673	239.673	0	239.673	256.645	0	256.645
	Totaal taakveld	6	52.242.332	-10.353.817	41.888.515	59.367.409	-17.086.832	42.280.577	59.344.020	-17.603.798	41.740.222
7	**VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU**										
7.1	Volksgezondheid		2.181.520	-268.274	1.913.246	2.223.208	-334.467	1.888.741	2.123.074	-300.212	1.822.862
7.2	Riolering		4.031.859	-4.425.702	-393.843	3.933.751	-4.329.494	-395.743	4.200.613	-4.671.411	-470.798
7.3	Afval		3.370.747	-4.112.713	-741.966	3.370.747	-4.111.013	-740.266	3.570.941	-4.321.148	-750.207
7.4	Milieubeheer		4.504.841	-1.076.108	3.428.733	6.286.794	-2.429.145	3.857.649	3.273.747	-1.031.085	2.242.662
7.5	Begraafplaatsen en crematoria		412.954	-209.770	203.184	412.570	-209.770	202.800	385.282	-271.349	113.933
	Totaal taakveld	7	14.501.921	-10.092.567	4.409.354	16.227.070	-11.413.889	4.813.181	13.553.657	-10.595.205	2.958.452
8	**VOLKSHUISV., RO EN STEDELIJKE VERNIEUW.**										
8.1	Ruimtelijke ordening		2.988.301	-188.601	2.799.700	3.669.040	-436.120	3.232.920	3.632.144	-434.176	3.197.968
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)		6.670.122	-7.570.109	-899.987	9.412.169	-9.535.484	-123.315	5.331.256	-5.852.959	-521.703
8.3	Wonen en bouwen		2.415.332	-942.266	1.473.066	2.524.404	-942.266	1.582.138	2.313.039	-1.701.128	611.911
	Totaal taakveld	8	12.073.755	-8.700.976	3.372.779	15.605.613	-10.913.870	4.691.743	11.276.439	-7.988.263	3.288.176
	Totaal		**139.833.296**	**-139.833.296**	**0**	**157.529.431**	**-157.529.431**	**0**	**154.631.119**	**-154.631.119**	**0**

Bijlage B2. Taakveld per programma

Bedragen in €

Taakveld			Primitieve begroting 2025 Lasten	Baten	Saldo	Begroting na wijziging 2025 Lasten	Baten	Saldo	Realisatie 2025 Lasten	Baten	Saldo
Programma 1	**Ruimteliijke ontwikkeling, woon-& werkomgeving**										
0.3	Beheer ov gebouw en gronden (voormNNIEG)		47.973	-20.405	27.568	48.469	-20.405	28.064	60.979	-30.271	30.708
0.10	Mutaties reserves		987.371	-2.012.105	-1.024.734	369.354	-1.373.285	-1.003.931	1.071.453	-1.228.221	-156.768
2.1	Verkeer en vervoer		1.718.037	0	1.718.037	735.592	0	735.592	1.475.573	-1.116.430	359.143
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur		540.621	-540.621	0	874.379	-1.073.175	-198.796	204.737	-561.266	-356.529
7.4	Milieubeheer		1.952.530	0	1.952.530	2.034.332	0	2.034.332	1.927.621	0	1.927.621
8.1	Ruimtelijke ordening		2.988.301	-188.601	2.799.700	3.669.040	-436.120	3.232.920	3.632.144	-434.176	3.197.968
8.2	Grondexploitatie		6.670.122	-7.570.109	-899.987	9.412.169	-9.535.484	-123.315	5.331.256	-5.852.959	-521.702
8.3	Wonen en bouwen		2.415.332	-942.266	1.473.066	2.524.404	-942.266	1.582.138	2.313.039	-1.701.128	611.912
	Totaal programma	1	17.320.287	-11.274.107	6.046.180	19.667.739	-13.380.735	6.287.004	16.016.802	-10.924.451	5.092.353
Programma 2	**Integraal beheer openbare ruimte**										
0.2	Burgerzaken		558	0	558	558	0	558	827	0	827
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden		1.536.855	-582.448	954.407	2.108.127	-582.448	1.525.679	1.427.662	-23.672	1.403.991
0.10	Mutaties reserves		1.040.159	-1.274.759	-234.600	1.040.159	-2.985.514	-1.945.355	1.413.155	-2.689.880	-1.276.725
2.1	Verkeer en vervoer (wegbeheer)		6.075.623	-191.308	5.884.315	6.477.366	-199.985	6.277.381	6.305.144	-498.419	5.806.725
2.2	Parkeren		170.340	-4.476	165.864	170.340	-4.476	165.864	197.485	-6.011	191.474
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		40.434	-18.114	22.320	18.114	-18.114	0	33.969	-4.574	29.396
5.2	Sportaccommodaties (beheer)		2.203.489	-23.298	2.180.191	2.180.703	-23.298	2.157.405	1.964.923	-58.527	1.906.395
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie		3.468.114	-7.731	3.460.383	3.256.917	-7.731	3.249.186	3.920.522	-56.668	3.863.854
7.2	Riolering		4.031.859	-4.425.702	-393.843	3.933.751	-4.329.494	-395.743	4.200.613	-4.671.411	-470.798
7.4	Milieubeheer		-117.233	276.108	158.875	678.407	-400.000	278.407	87.566	0	87.566
7.5	Begraafplaatsen en crematoria (beheer)		398.201	-209.770	188.431	397.817	-209.770	188.047	360.155	-271.349	88.806
	Totaal programma	2	18.848.399	-6.461.498	12.386.901	20.262.259	-8.760.830	11.501.429	19.912.021	-8.280.511	11.631.511

Taakveld			Primitieve begroting 2025 Lasten	Baten	Saldo	Begroting na wijziging 2025 Lasten	Baten	Saldo	Realisatie 2025 Lasten	Baten	Saldo
Programma 3	**Onderwijs, werk en inkomen**										
0.8	Overige baten en lasten		-70.000	0	-70.000	29.694	0	29.694	0	0	0
0.10	Mutaties reserves		240.462	-228.431	12.031	1.441.228	-1.597.139	-155.911	2.013.334	-1.673.138	340.195
4.1	Openbaar onderwijs		2.662	0	2.662	2.662	0	2.662	908	0	908
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken		1.913.982	-662.202	1.251.780	2.356.298	-1.021.402	1.334.896	2.215.716	-1.074.018	1.141.698
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie		1.254.058	-803.687	450.371	5.931.783	-6.769.825	-838.042	6.052.631	-7.253.132	-1.200.501
6.3	Inkomensregelingen		11.730.469	-8.648.288	3.082.181	13.221.074	-8.779.223	4.441.851	13.489.920	-8.872.513	4.617.407
6.4	Begeleide participatie		4.837.840	0	4.837.840	4.931.840	0	4.931.840	4.836.687	-28.538	4.808.149
6.5	Arbeidsparticipatie		1.036.965	-40.000	996.965	1.176.507	-59.821	1.116.686	1.154.936	-33.711	1.121.225
	Totaal programma	3	20.946.438	-10.382.608	10.563.830	29.091.086	-18.227.410	10.863.676	29.764.132	-18.935.050	10.829.081
Programma 4	**Maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp**										
0.8	Samenkracht en burgerparticipatie		-430.060	0	-430.060	-60	0	-60	0	0	0
0.10	Mutaties reserves		1.930.000	-3.171.351	-1.241.351	1.679.540	-1.843.814	-164.274	2.422.076	-2.272.154	149.921
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie		3.889.366	-136.960	3.752.406	4.481.482	-353.202	4.128.280	4.261.137	-350.758	3.910.379
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorz. WMO		380.529	0	380.529	367.553	0	367.553	367.515	0	367.515
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorz. Jeugd		1.364.269	-100.000	1.264.269	1.364.269	-100.000	1.264.269	1.301.825	-100.000	1.201.825
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorz. Integraal		1.062.641	0	1.062.641	1.100.978	0	1.100.978	1.215.651	-174.064	1.041.587
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)		137.000	0	137.000	0	0	0	0	0	0
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)		1.775.575	-70.777	1.704.798	1.917.662	-70.777	1.846.885	1.858.576	-82.360	1.776.216
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)		3.954.950	0	3.954.950	4.373.903	0	4.373.903	4.318.525	0	4.318.525
6.712	Ov.maatwerkarrangementen (WMO)		2.268.631	0	2.268.631	2.477.439	0	2.477.439	2.466.005	0	2.466.005
6.713	Dagbesteding (WMO)		1.758.622	0	1.758.622	1.777.439	0	1.777.439	1.736.731	0	1.736.731
6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)		18.067	-332.361	-314.294	18.067	-390.000	-371.933	19.453	-396.918	-377.465
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal		332.772	0	332.772	192.678	0	192.678	176.481	0	176.481
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal		7.487.234	0	7.487.234	6.850.102	0	6.850.102	6.721.959	-17.872	6.704.087
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal		5.418.760	0	5.418.760	5.080.000	0	5.080.000	5.212.343	-152	5.212.191
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk		933.028	0	933.028	1.235.000	0	1.235.000	1.477.139	0	1.477.139
6.791	PGB WMO		530.976	0	530.976	512.976	0	512.976	509.353	0	509.353

			Primitieve begroting 2025			Begroting na wijziging 2025			Realisatie 2025		
Taakveld			**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
6.792	PGB Jeugd		124.800	0	124.800	172.000	0	172.000	200.713	0	200.713
6.81	Geëscaleerde zorg 18+		-1	1	0	-1	1	0	0	0	0
6.811	Beschermd wonen (WMO)		221.745	-221.745	0	563.985	-563.985	0	293.780	-293.780	0
6.821	Jeugdbescherming		1.223.628	0	1.223.628	1.104.263	0	1.104.263	1.128.831	0	1.128.831
6.822	Jeugdreclassering		95.063	0	95.063	111.065	0	111.065	108.165	0	108.165
6.91	Coordinatie en toegang WMO		165.000	0	165.000	165.000	0	165.000	177.622	0	177.622
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd		239.673	0	239.673	239.673	0	239.673	256.645	0	256.645
7.1	Volksgezondheid		2.181.520	-268.274	1.913.246	2.223.208	-334.467	1.888.741	2.123.074	-300.212	1.822.862
	Totaal programma	4	37.063.788	-4.301.467	32.762.321	38.008.221	-3.656.244	34.351.977	38.353.599	-3.988.270	34.365.328
Programma 5		**Duurzaamheid., klimaatadaptatie en energietransitie**									
0.10	Mut. Reserves		0	-853.714	-853.714	0	-1.163.918	-1.163.918	0	-271.424	-271.424
7.3	Afval		3.370.747	-4.112.713	-741.966	3.370.747	-4.111.013	-740.266	3.570.941	-4.321.148	-750.206
7.4	Milieubeheer		2.669.544	-1.352.216	1.317.328	3.574.055	-2.029.145	1.544.910	1.258.559	-1.031.085	227.474
	Totaal programma	5	6.040.291	-6.318.643	-278.352	6.944.802	-7.304.076	-359.274	4.829.500	-5.623.657	-794.156
Programma 6		**Economie**									
0.10	Mut. Reserves		0	-332.224	-332.224	0	-413.072	-413.072	0	-110.422	-110.422
3.1	Economische ontwikkeling		1.204.746	0	1.204.746	1.260.547	0	1.260.547	1.235.029	-61.469	1.173.560
5.7	Openb grn en (openlucht) recreatie		289.916	-30.497	259.419	294.916	-30.497	264.419	208.210	-63.711	144.499
	Totaal programma	6	1.494.662	-362.721	1.131.941	1.555.463	-443.569	1.111.894	1.443.239	-235.602	1.207.637
Programma 7		**Sport, cultuur & maatschappelijk vastgoed**									
0.3	Overige gebouwen		111.771	0	111.771	146.771	0	146.771	56.617	1.185	57.802
0.10	Mutaties reserves		1.211.406	-726.446	484.960	1.211.406	-3.166.204	-1.954.798	1.211.406	-1.089.932	121.474
4.2	Onderwijshuisvesting		3.326.422	-7.498	3.318.924	3.418.778	-7.498	3.411.280	3.221.826	-32.520	3.189.306
4.3	onderwijsbeld leerlingzk (schlsprtdgn)		114.909	0	114.909	114.909	0	114.909	155.475	0	155.475
5.1	Sportbeleid en activering		2.957.470	-1.082.792	1.874.678	2.929.461	-1.033.279	1.896.182	2.966.095	-1.023.241	1.942.855
5.2	Sportaccommodaties (beleid)		481.373	0	481.373	2.573.373	0	2.573.373	713.699	-38.331	675.368
5.3	Cultuurpresentatie, -prod en -partic		1.009.450	-64.043	945.407	1.487.919	-339.091	1.148.828	1.401.401	-373.727	1.027.674
5.4	Musea		6.507	0	6.507	6.507	0	6.507	17.101	0	17.101

			Primitieve begroting 2025			Begroting na wijziging 2025			Realisatie 2025		
Taakveld			**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
5.6	Media		1.034.178	0	1.034.178	1.034.178	0	1.034.178	1.010.565	0	1.010.565
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie		35.109	-3.479	31.630	35.109	-3.479	31.630	21.455	-4.752	16.704
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie		672	0	672	672	0	672	1.397	0	1.397
	Totaal programma	7	10.289.267	-1.884.258	8.405.009	12.959.083	-4.549.551	8.409.532	10.777.037	-2.561.318	8.215.721
Programma 8		**Openbare orde en veiligheid**									
0.10	Mutaties reserves		0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer		3.115.425	-290.120	2.825.305	3.199.453	-290.120	2.909.333	3.201.354	-248.835	2.952.519
1.2	Openbare orde en veiligheid		1.168.751	-41.502	1.127.249	1.172.387	-45.138	1.127.249	1.389.279	-175.519	1.213.759
	Totaal programma	8	4.284.176	-331.622	3.952.554	4.371.840	-335.258	4.036.582	4.590.633	-424.354	4.166.278
Programma 9		**Bestuur en dienstverlening**									
0.1	Bestuur		3.177.065	-251.555	2.925.510	3.209.403	-251.555	2.957.848	4.273.372	-293.917	3.979.454
0.2	Burgerzaken		1.301.379	-749.783	551.596	1.517.911	-749.783	768.128	1.186.285	-853.745	332.540
0.10	Mutaties reserves		0	-125.846	-125.846	0	-244.378	-244.378	0	-71.895	-71.895
7.5	Begraafplaatsen en crematie		14.753	0	14.753	14.753	0	14.753	25.128	0	25.128
	Totaal programma	9	4.493.197	-1.127.184	3.366.013	4.742.067	-1.245.716	3.496.351	5.484.785	-1.219.557	4.265.227
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen											
0.4	Overhead		14.481.966	-954.083	13.527.883	17.841.880	-1.318.896	16.522.984	14.313.274	-1.585.586	12.727.688
0.5	Treasury		761.928	-2.824.244	-2.062.316	161.928	-2.734.244	-2.572.316	260.269	-3.100.833	-2.840.564
0.61	OZB woningen		219.444	-5.980.056	-5.760.612	244.444	-5.980.056	-5.735.612	242.820	-6.043.547	-5.800.727
0.62	OZB niet woningen		207.934	-3.585.890	-3.377.956	207.934	-3.585.890	-3.377.956	214.870	-3.572.597	-3.357.728
0.63	Parkeerbelasting		0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.64	Belastingen overig		40.731	-190.601	-149.870	40.731	-190.601	-149.870	41.866	-221.936	-180.070
0.7	Alg. uitkering en ov. Uitk. Gemeentefnds		0	-78.489.210	-78.489.210	0	-80.783.484	-80.783.484	0	-83.424.682	-83.424.682
0.8	Overige baten en lasten		2.384.889	-31.672	2.353.217	474.055	-307.465	166.590	722.609	-675.742	46.866
0.9	Vennootschapsbelasting (VPB)		0	0	0	0	0	0	410.252	0	410.252
0.10	Mutaties reserves		931.879	-4.751.984	-3.820.105	931.879	-4.143.958	-3.212.079	3.072.108	-3.261.862	-189.754
0.11	Resultaat rekening van baten en lasten		0	0	0	0	0	0	4.149.980	0	4.149.980

		Primitieve begroting 2025			Begroting na wijziging 2025			Realisatie 2025		
Taakveld		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
2.1	Verkeer vervoer (kaplasten nutsvoorz)	9.357	0	9.357	9.357	0	9.357	16.255	0	16.255
3.4	Ec. promotie (for- toeristenbel)	14.663	-581.447	-566.784	14.663	-581.447	-566.784	15.072	-551.566	-536.494
	Totaal ovz. Alg. dekk.mid.	19.052.791	-97.389.187	-78.336.396	19.926.871	-99.626.041	-79.699.170	23.459.375	-102.438.351	-78.978.978
	Totaal	**139.833.296**	**-139.833.296**	**0**	**157.529.431**	**-157.529.431**	**0**	**154.631.120**	**-154.631.119**	**1**

Bijlage C. Verbonden partijen

Verbonden partijen

1. Gemeenschappelijke regelingen

Verbonden partij	Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland Zwolle			
Programma	**4. Maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp**			
Bestuurlijk belang	Het gaat om een collegeregeling en betreft een bedrijfsvoering organisatie. Het RSJ voert de taken inkoop, contractmanagement, monitoring en regionale agenda uit. Het algemeen bestuur bestaat uit elf leden, vanuit elke deelnemende gemeente één lid. Het bestuur besluit bij volstrekte meerderheid van stemmen.			
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage aan apparaatskosten voor 2025 is € 127.797.			
Financiële informatie verbonden partij		**Rek. 2023**	**Rek. 2024**	**Begr. 2026**
	Eigen vermogen	0	0	0
	Vreemd vermogen	717.000	518.000	0
	Fin. resultaat	0	0	0
Ontwikkelingen	Na een zorgvuldig doorlopen proces hebben eind 2025 colleges en raden van de gemeenten in IJsselland besloten tot opheffing van de gemeenschappelijke regeling (GR) RSJ IJsselland en zijn deze taken ondergebracht in de GR GGD IJsselland. Aanleiding voor het per 1 januari 2026 onderbrengen van de taken van het RSJ bij de GGD is het verminderen van de kwetsbaarheid van het RSJ en te komen tot een robuuste, wendbare en toekomstbestendige organisatie.			
Risico's verbonden partij	Het totaal aan apparaatskosten voor de uitvoeringsorganisatie en programmamanagement is begroot op €2.116.300, waarvan € 210.000 incidenteel.			
Risico's gemeente	Het risico wordt ingeschat op € 3.195. Dit is 10% van de gemeentelijke bijdrage (€ 127.797), met een waarschijnlijkheid van 25%.			
Beheersmaatregelen gemeente	De beoordeling van de (jaar)stukken is geborgd in de organisatie.			

Verbonden partij	GGD IJsselland Zwolle			
Programma	**4. Maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp**			
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit elf leden, vanuit elke deelnemende gemeente één lid. Iedere gemeente heeft één stem.			
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor 2025 aan de GGD is € 1.751.000.			
Financiële informatie verbonden partij		**Rek. 2023**	**Rek. 2024**	**Begr. 2026**
	Eigen vermogen	3.191.000	4.110.000	3.081.000
	Vreemd vermogen	4.290.000	4.020.000	3.331.000
	Fin. resultaat	1.146.000	975.000	0
Ontwikkelingen	GGD IJsselland heeft haar taken uitgevoerd zoals deze in de wet Publieke gezondheid aan gemeenten zijn opgedragen en uitvoering gegeven aan aanvullend (lokaal) gezondheidsbeleid. De huidige bestuursagenda Publieke Gezondheid 2023-2027 wordt vervangen door een nieuwe GGD-agenda, die de GGD op dit moment ontwikkelen. Na een zorgvuldig doorlopen proces hebben eind 2025 colleges en raden van de gemeenten in IJsselland besloten tot opheffing van de gemeenschappelijke regeling (GR) RSJ IJsselland en zijn deze taken ondergebracht in de GR GGD IJsselland. Aanleiding voor het per 1 januari 2026 onderbrengen van de taken van het RSJ bij de GGD is het verminderen van de kwetsbaarheid van het RSJ en te komen tot een robuuste, wendbare en toekomstbestendige organisatie.			
Risico's verbonden partij	Elke gemeente geeft een bijdrage per inwoner voor de basisproducten die voor alle gemeenten gezamenlijk worden uitgevoerd (inwonersbijdrage). GGD IJsselland voert een actief financieel risicobeleid. De weerstandscapaciteit wordt geëvalueerd op basis van een financiële risico-inventarisatie. Indien de weerstandscapaciteit niet voldoet, kunnen gemeenten – naar rato van het inwonertal - worden aangesproken op een eventueel exploitatietekort. Op basis van de meerjarenraming van GGD IJsselland is het risico voor de deelnemende gemeenten klein.			
Risico's gemeente	Het risico wordt ingeschat op € 43.775. Dit is 10% van de gemeentelijke bijdrage (€ 1.751.000), met een waarschijnlijkheid van 25%.			
Beheersmaatregelen gemeente	De beoordeling van de (jaar) stukken is geborgd in de organisatie.			

Verbonden partij	Veiligheidsregio IJsselland Zwolle			
Programma	**8. Openbare orde en veiligheid**			
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur (AB) bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Elk lid van het AB heeft één stem.			
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage voor Raalte is, volgens de vastgestelde financiële verdeelsleutel van 50% historische kosten/50% gemeentefonds. In 2026 begroot op € 3.083.329.(Begroot 2025 € 2.937.658, indexering € 132.707 en bijdrage bevolkingszorg € 12.964).			
Financiële informatie verbonden partij		**Rek. 2023**	**Rek. 2024**	**Begr. 2026**
	Eigen vermogen	5.416.956	5.403.127	5.702.000
	Vreemd vermogen	39.700.405	37.475.033	40.199.000
	Fin. resultaat	651.904	632.927	0
Ontwikkelingen	• Er is een zienswijze ingediend op de begroting waarin aandacht wordt gevraagd voor de financiële positie van gemeenten en dat mogelijk scherpere keuzes gemaakt moeten worden komende jaren. Daarnaast is in de zienswijze de oproep gedaan om de indexeringsnorm BBP die door het rijk wordt gehanteerd voor de compensatie van loon-en prijsontwikkeling te volgen en dus niet hoger te indexeren dan 2,7%. Het thema Weerbare Samenleving heeft prioriteit gekregen binnen Veiligheidsregio. • Het kabinet heeft, vanwege groeiende spanningen in de wereld, een programma gelanceerd om de weerbaarheid van de samenleving te verhogen. Bij de uitvoering hiervan speelt de Veiligheidsregio een belangrijke rol in onder andere de regionale afstemming.			
Risico's verbonden partij	Er is een risicoprofiel opgesteld om de risico's van de organisatie in kaart te brengen. De risico's met de meeste invloed op de weerstandscapaciteit zijn: Taakdifferentiatie, Wijzigingen in beleid of financiering van Rijksoverheid, Cyberveiligheid/digitalisering. Op basis van alle risico's moet het weerstandsvermogen € 1,49 miljoen bedragen. Het weerstandsvermogen bedraagt € 1 miljoen.			
Risico's gemeente	Het risico wordt ingeschat op € 154.166. Dit is 10% van de gemeentelijke bijdrage (€ 3.083.329) met een waarschijnlijkheid van 50%.			
Beheersmaatregelen gemeente	We vinden een goede verstandhouding en nauwe contacten tussen veiligheidsregio en gemeente van groot belang. Daarom is er contact op verschillende niveaus via ambtelijk (financieel/inhoudelijk) overleg en bestuurlijk overleg. Beiden onderschrijven het belang van versterking van de lokale verbinding. We hebben de beoordeling van de jaarstukken daarmee geborgd in onze organisatie.			

Verbonden partij	Omgevingsdienst IJsselland Zwolle (Provincie Overijssel en elf Overijsselse gemeenten binnen IJsselland)			
Programma	**1. Ruimtelijke ontwikkeling, woon- en werkomgeving**			
Bestuurlijk belang	De Omgevingsdienst IJsselland is een Gemeenschappelijke regeling opgericht per 1-1-2018. Het Algemeen Bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van de in de GR deelnemende partners. Het college is bevoegd gezag en de wethouder vergunningverlening heeft namens het college van Raalte zitting in het Algemeen bestuur.			
Financieel belang	Voor 2025 is er een gemeentelijke bijdrage begroot van €1.475.924. Werkelijke uitgaven 2025 € 1.469.009.			
Financiële informatie verbonden partij		**Rek. 2023**	**Rek. 2024**	**Begr. 2026**
	Eigen vermogen	115.008	507.049	316.000
	Vreemd vermogen	3.322.729	7.656.734	3.600.000
	Fin. resultaat	-312.910	191.359	0
Ontwikkelingen	Door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) is een programma gestart dat moet leiden tot Omgevingsdiensten die beter zijn toegerust op hun taak. Op 19 december 2024 is door het Algemeen Bestuur van de OD IJsselland besloten om actief toe te werken naar een robuuste OD. De gemaakte afspraken hebben vanaf 2026 financiële gevolgen. Deze gevolgen zijn verwerkt in de (meerjaren)begroting.			
Risico's verbonden partij	Het weerstandsvermogen is op het gewenst niveau (€ 316.000). De Omgevingsdienst heeft geen budget 'onvoorzien' opgenomen. Dit betekent dat er bij tegenvallers of onvoorziene kosten in overleg met het Dagelijks Bestuur direct aanspraak gemaakt moet worden op de algemene reserve.			
Risico's gemeente	De grondslag van de financiering van de OD is structureel gewijzigd. De OD heeft zijn weerstandsvermogen op het gewenste niveau. Het risico op basis van het financieel belang van de gemeente in de OD IJsselland is beperkt. Wij zijn van mening dat het risico kan worden vastgesteld op 10% met een gemiddelde waarschijnlijkheid van 25% dat het risico zich voordoet. Omgerekend maakt dit een reservering noodzakelijk van € 1.469.009 x 10% x 25% = € 36.725.			
Beheersmaatregelen gemeente	De beoordeling van de (jaar)stukken is geborgd in de organisatie en er is overleg met de wethouder. De aangekondigde begrotingswijziging zal zowel ambtelijk als bestuurlijk worden voorbesproken. Voorafgaand aan de besluitvorming in het AB van de OD IJsselland zal de gemeenteraad hierover worden gehoord en bestaat de mogelijkheid om hierover zienswijzen in te brengen.			

2. Verenigingen, stichtingen en overige

Verbonden partij	**Vereniging Dimpact Enschede**			
Programma	**Algemene dekkingsmiddelen**			
Bestuurlijk belang	Stemrecht op basis van het lidmaatschap, gebaseerd op het aantal inwoners in de gemeente. Jaarlijks is er een algemene ledenvergadering.			
Financieel belang	De gemeente betaalt aan Dimpact een tarief voor elk product dat zij afneemt. Daar zit de verenigingsbijdrage in verdisconteerd. Voor 2026 is dit begroot op € 380.633. In 2025 was dit € 339.158.			
Financiële informatie verbonden partij		**Rek. 2023**	**Rek. 2024**	**Begr. 2026**
	Eigen vermogen	2.991.463	702.863	1.403.536
	Vreemd vermogen	4.586.524	7.566.777	0
	Fin. resultaat	244.151	-2.288.601	650.536
Ontwikkelingen	In Dimpactverband hebben we in 2025 samen met de andere Dimpactgemeenten stappen gezet in de ontwikkeling en implementatie van dienstverleningsplatform Podium D. Deze ontwikkeling voltrekt zich over meerdere jaren en combineren we met een hernieuwde aandacht voor zaakgericht werken.			
Risico's verbonden partij	Er is een risicoprofiel opgesteld om de risico's van de organisatie in kaart te brengen. De risico's met de meeste invloed op de weerstandscapaciteit zijn: Personeelskosten, IT kosten, en investeringen. Op basis van alle risico's moet het weerstandsvermogen € 2,55 miljoen bedragen. Het weerstandsvermogen bedraagt € 1,4 miljoen. In de ALV 2024 is afgesproken dat in 2025 en 2026 er een lager weerstandsvermogen gehanteerd mag worden wegens financiering van Beyond23.			
Risico's gemeente	Het risico wordt ingeschat op € 9.515. Dit is 10% van de gemeentelijke bijdrage (€ 380.633), met een waarschijnlijkheid van 25%.			
Beheersmaatregelen gemeente	Deelname aan overleggen met andere Dimpact-leden op strategisch, tactisch en operationeel niveau en volgens de verbinding met de gemeente Raalte en DOWR-I.			

Verbonden partij	Stichting werk Raalte			
Programma	**3. Onderwijs, werk en inkomen**			
Bestuurlijk belang	Het uitvoeren van de Wet Sociale Werkvoorziening en nieuw beschut, dat onderdeel uitmaakt van de Participatiewet. Het bestuur bestaat uit de portefeuillehouder sociaal domein en de portefeuillehouder Financiën.			
Financieel belang	In 2025 is er een exploitatiebijdrage van €4.432.891 aan Stichting Werk Raalte verstrekt.			
Financiële informatie verbonden partij		**Rek. 2024**	**Rek. 2024**	**Begr. 2026**
	Eigen vermogen	300.000	300.000	300.000
	Vreemd vermogen	670.410	624.128	0
	Fin. resultaat	90.008	27.711	77.070
Ontwikkelingen	In het Uitvoeringsplan Werk is opgenomen dat we de taakstelling Beschut Werk loslaten. Iedereen met een indicatie, krijgt in principe een dienstverband aangeboden. Hierdoor is er meer instroom Nieuw Beschut. Ook werken er steeds meer inwoners op een taalstage of werkervaringsplaats bij De Productie. Omdat dit vaak plaatsingen zijn van geringe omvang in uren, wordt daarmee nog niet de uitstroom uit de WSW gecompenseerd.			
Risico's verbonden partij	De komende jaren is er een natuurlijk uitstroom van medewerkers die vallen onder de wet sociale werkvoorziening. In 2015 is deze wet op slot gezet en is er geen instroom meer mogelijk. Hiervoor is de Participatiewet in de plaats gekomen, met als doel dat zoveel mogelijk mensen uit de doelgroep komen te werken bij reguliere bedrijven. Een deel wordt ingezet bij de Stichting Werk Raalte. De krimp van de WSW wordt deels opgevangen door de instroom van medewerkers uit de Participatiewet, echter is er sprake van een terugloop van aantallen.			
Risico's gemeente	Het risico wordt ingeschat op € 110.822. Dit is 10% van de gemeentelijke bijdrage (€ 4.432.891), met een waarschijnlijkheid van 25%.			
Beheersmaatregelen gemeente	De beoordeling van de (jaar) stukken is geborgd in de organisatie. Daarnaast is er een reserve Sociaal domein gevormd om negatieve exploitatieresultaten op te kunnen vangen.			

3. Coöperaties of vennootschappen

Verbonden partij	Rova NV Zwolle			
Programma	**5. Duurzaamheid, energie- en warmtetransitie**			
Bestuurlijk belang	De gemeente Raalte is aandeelhouder met een belang van 6,3%.			
Financieel belang	Raalte bezit 534 aandelen A tegen nominaal € 113,45. Totaal is € 53.886 op de balans vermeld. Daarover ontvangen we jaarlijks dividend. Het begrote bedrag aan dividend is jaarlijks € 187.000.			
Financiële informatie verbonden partij		**Rek. 2023**	**Rek. 2024**	**Begr. 2025**
	Eigen vermogen	39.347.000	44.169.000	66.260.000
	Vreemd vermogen	48.938.000	63.717.000	74.761.000
	Fin. resultaat	5.384.000	4.820.000	5.100.000
Ontwikkelingen	We zitten in de transitie van een lineaire naar een circulaire economie. In 2050 zijn we circulair, waarbij we de komende periode gaan werken aan het goed scheiden van de verschillende afvalstromen waarbij we ook de hoeveelheid restafval willen verminderen. Restafval is niet geschikt voor hergebruik, draagt niet bij aan duurzaamheidsdoelstellingen en wordt een steeds duurdere afvalfractie. Ook wordt er steeds meer ingezet op hogere vergoedingen als er schonere grondstofstromen worden aangeleverd. Er zal extra inzet worden gepleegd op communicatie en informatie om het goed scheiden van de verschillende afvalstromen te verduidelijken. Dit willen we initiëren door een pilot te draaien met inzet van communicatiemiddelen. Deze campagne is de 2e helft 2025 gestart en is met name gericht op pmd en gft. Door schonere stromen in te zamelen levert dit een positieve bijdrage aan het verminderen van de hoeveelheid restafval en tot een hoger hergebruikspercentage			
Risico's verbonden partij	Rova loopt financiële risico's, ondernemersrisico's en juridische risico's. Voor de beheersing van de risico's treft Rova verschillende maatregelen: monitoring van de budgetten, periodieke plannen opstellen, controles uitvoeren, waar mogelijk een verzekering afsluiten, een voorziening treffen en pas in het laatste stadium aanpassing van de tarieven.			
Risico's gemeente	Het totale risico is € 91.778 en bestaat uit drie onderdelen. • Renteopbrengst achtergestelde lening: Het risico wordt ingeschat op het saldo van de kapitaallasten. De renteopbrengst (€ 74.603) minus de kapitaallasten (€ 23.313) is € 51.290. Met een waarschijnlijkheid van 25% is dit € 12.823. • Dienstverleningsovereenkomst (DVO): Het risico wordt ingeschat op 10% van de overeenkomst (€ 2.907.797) met een waarschijnlijkheid van 25% is dit € 72.695. • Dividendopbrengsten: Het risico wordt ingeschat op 10% van de dividendopbrengsten (€ 187.000) met een waarschijnlijkheid van 25% is dit € 4.675.			
Beheersmaatregelen gemeente	Jaarlijks is er bestuurlijk overleg. Daarnaast is er ook tweemaal per jaar aandeelhoudersoverleg en ambtelijk overleg over de ontwikkelingen.			

Verbonden partij	Vitens NV Zwolle			
Programma	**6. Economie**			
Bestuurlijk belang	De gemeente Raalte is aandeelhouder met een belang van 0,72%. Via het aandeelhouderschap hebben we stemrecht. De wethouder financiën vertegenwoordigt Raalte in de aandeelhoudersvergadering.			
Financieel belang	Raalte heeft een aandelenbezit van 41.696 stuks. Dit betreft een balanswaarde van € 10.210. We verwachten geen dividendopbrengst van Vitens.			
Financiële informatie verbonden partij		**Rek. 2023**	**Rek. 2024**	**Begr. 2026**
	Eigen vermogen	677.700.000	713.600.000	0
	Vreemd vermogen	1.559.700.000	1.684.800.000	0
	Fin. resultaat	61.000.000	34.500.000	0
Ontwikkelingen	Belangrijkste ambitie van Vitens voor de komende jaren is het voorzien van haar klanten in betrouwbaar drinkwater en het continueren van een financieel gezond bedrijf op lange termijn. Om dit te realiseren staat Vitens voor een grote investeringsopgave (investeringsbehoefte stijgt van € 381 miljoen in 2025 naar € 750 miljoen in 2034). De rode draad van de investeringen is, zowel op korte als op de lange termijn, voldoen aan de vraag naar kwalitatief goed drinkwater (volgens het wettelijk kader waaronder de Drinkwaterwet). Het blijft werken in een spanningsveld tussen korte- en lange-termijndoelen. Op korte termijn is er een hoge urgentie op het borgen van de leveringszekerheid door inzet op behoud van bestaande bronnen en zuiveringscapaciteit. Voor de langere termijn investeren Vitens in het verbeteren van de drinkwaterinfrastructuur met als uitgangspunt het inbouwen van veerkracht. De tarieven voor drinkwater zullen de komende jaren fors stijgen om de (toekomstige) investeringen te kunnen blijven financieren. Daarnaast is een hogere prijs een prikkel voor het reduceren van het drinkwaterverbruik en daarmee het behalen van duurzaamheidsdoelstellingen. Voor 2025 is een tariefsverhoging van 21% voor particulieren en 13% voor zakelijke klanten doorgevoerd.			
Risico's verbonden partij	In het jaarverslag 2024 heeft Vitens diverse bedrijfsrisico's geïdentificeerd en beschreven. Het gaat om de volgende risico's: klimaatimpact, maakbaarheid van de infrastructuur, cybersecurity, drukte in de ondergrond, aantrekkelijk werkgeverschap. Op al deze bedrijfsrisico's heeft Vitens beheersingsmaatregelen genomen, welke geborgd zijn in de organisatie.			
Risico's gemeente	De gemeente loopt geen risico, er is geen dividend begroot.			
Beheersmaatregelen gemeente	We hebben de beoordeling van de (jaar)stukken geborgd in de organisatie, wat zich uit door advisering aan de wethouder.			

Verbonden partij	Wadinko NV Zwolle			
Programma	**6. Economie**			
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder met een belang van 3,77%. De gemeente heeft als aandeelhouder zeggenschap in Wadinko via het stemrecht in de AVA.			
Financieel belang	Raalte heeft een aandelenbezit van 90 stuks tegen € 100 nominaal per stuk (balanswaarde € 9.000). In 2025 is er € 56.509 dividend ontvangen. Voor 2026 is er € 45.000 dividend begroot.			
Financiële informatie verbonden partij		**Rek. 2023**	**Rek. 2024**	**Begr. 2026**
	Eigen vermogen	83.000.000	85.006.904	0
	Vreemd vermogen	8.700.000	10.249.145	0
	Fin. resultaat	1.855.000	3.582.765	0
Ontwikkelingen	Voor de meeste participaties van Wadinko was het geen gemakkelijk jaar. De omzet van de deelnemingen in portefeuille steeg weliswaar licht (4,9%), maar de winst is gedaald. Met name de sterk gestegen personeelskosten als gevolg van prijscompensatie vormden een belangrijke reden voor druk op het resultaat van de deelnemingen. Het resultaat in 2024 (€ 3,6 miljoen) steeg ten opzichte van 2023. Het resultaat van Wadinko ontstaat door dividend, rente en vervreemdingsopbrengsten.			
Risico's verbonden partij	Bij het beschikbaar stellen van risicokapitaal behoort het bewust aangaan van ondernemingsrisico's. Dit is ook nauw verbonden met de opdracht, doelstellingen en activiteiten van Wadinko. Bij de participaties van Wadinko zijn de directies van de participaties primair verantwoordelijk voor een adequate beheersing van risico's op strategisch, operationeel en financieel gebied. Wadinko houdt daar toezicht op, onder andere middels periodieke rapportages van de participaties.			
Risico's gemeente	Het risico wordt ingeschat op € 1.125. Dit is 10% van de begrote dividendopbrengsten (€ 45.000), met een waarschijnlijkheid van 25%.			
Beheersmaatregelen gemeente	De beoordeling van de (jaar)stukken is geborgd in de organisatie.			

Verbonden partij	Sportbedrijf Raalte			
Programma	**7. Sport, cultuur en maatschappelijk vastgoed**			
Bestuurlijk belang	De gemeente is aandeelhouder met een belang van 100%.			
Financieel belang	Het Sportbedrijf ontvangt een jaarlijkse bijdrage van de gemeente voor de exploitatie van de sportaccommodaties. Voor 2025 was dit circa € 2 miljoen. Dit is inclusief de huurprijsvergoeding (€ 530.000) die gelijk is aan de huursom en de Rijksbijdrage Buurtsportcoaches (SPUK GALA) en exclusief SPUK Sport.			
Financiële informatie verbonden partij		**Rek. 2024**	**Begr. 2025**	**Begr. 2026**
	Eigen vermogen	484.000	0	0
	Vreemd vermogen	1.617.000	0	0
	Fin. resultaat	124.000	130.000	134.000
Ontwikkelingen	Voor 2024 is er een positief resultaat van € 124.000 gerealiseerd. Het positieve resultaat wordt onder andere veroorzaakt door een toenemende omzet en activiteiten SBR en compensatie van de gemeente Raalte van het exploitatieverlies 2023 van € 57.000. Daarnaast is een belangrijke factor dat de problemen met het energieverbruik zijn opgelost en de compensatie vanuit de gemeente van het 'indexatiegat'. Hiermee is het financiële resultaat beter dan voorgaande jaren waarin het Sportbedrijf Raalte (SBR) moeite had om een sluitend financieel resultaat te realiseren. Voor 2025 is de verwachting dat de positieve lijn wordt voortgezet. Door de (verwachte) positieve resultaten in de komende jaren kan het weerstandsvermogen verder toenemen tot het gewenste niveau.			
Risico's verbonden partij	Om de afhankelijkheid van de gemeente te verminderen, is er in 2025 een kapitaalinjectie te gegeven van € 400.000. Hierdoor is het weerstandsvermogen van het SBR verbeterd en hoeft de gemeente niet direct financieel te compenseren mocht er een financiële tegenvaller optreden. Daar komt bij dat het de verwachting is dat het SBR de komende jaren positieve resultaten laat zien.			
Risico's gemeente	Het risico wordt ingeschat op € 95.000. Dit is 10% van de gemeentelijke bijdrage (€ 1.900.000) met een waarschijnlijkheid van 50%.			
Beheersmaatregelen gemeente	Borging in de organisatie van beoordeling (jaar)stukken. Dit vertaalt zich in veelvuldig ambtelijk en bestuurlijk overleg. Daarnaast blijft de raad het (sport)beleid, zoals het maatschappelijk tarievenbeleid en de financiële kaders bepalen.			

Verbonden partij	Bank Nederlandse Gemeenten NV Den Haag			
Programma	**Algemene dekkingsmiddelen**			
Bestuurlijk belang	Raalte is aandeelhouder met een belang van 0,0465%.			
Financieel belang	Raalte heeft een aandelenbezit van 25.987 stuks tegen € 2,50 nominaal (balanswaarde€ 64.968). In 2025 is er € 65.228 aan dividend ontvangen. Er is € 30.450 dividendopbrengst begroot voor 2026.			
Financiële informatie verbonden partij		**Rek. 2023**	**Rek. 2024**	**Begr. 2026**
	Eigen vermogen	4.700.000.000	4.777.000.000	0
	Vreemd vermogen	110.800.000.000	123.164.000.000	0
	Fin. resultaat	254.000.000	294.000.000	0
Ontwikkelingen	BNG Bank heeft in 2024 een nettowinst gerealiseerd van € 294 miljoen. Dit is iets hoger dan 2023 (€ 254 miljoen), wat met name veroorzaakt wordt door een hoger resultaat op financiële transacties en renteresultaat.			
Risico's verbonden partij	BNG heeft zich goed staande gehouden in de afgelopen jaren. Hoewel er blijvend onzekerheid is in de markt over de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Het financieel perspectief voor de BNG is goed. Doordat uitzettingen met name plaatsvinden in de overheidssfeer, zijn de risico's beperkt.			
Risico's gemeente	Het risico wordt ingeschat op € 761. Dit is 10% van de begrote dividendopbrengst (€30.450), met een waarschijnlijkheid van 25%.			
Beheersmaatregelen gemeente	De beoordeling van de (jaar)stukken is geborgd in de organisatie, wat zich uit door advisering aan de wethouder.			

Verbonden partij	Enexis Holding 's Hertogenbosch			
Programma	**6. Economie**			
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder met een belang van 0,0432%. De gemeente heeft als aandeelhouder zeggenschap in Enexis Holding via het stemrecht op de aandelen die zij bezit. De wethouder van financiën vertegenwoordigt Raalte in de AVA.			
Financieel belang	Raalte bezit 64.662 aandelen (balanswaarde € 4.536). In 2025 is er € 54.962 aan dividend ontvangen. Voor 2026 is er € 45.000 aan dividendopbrengsten begroot. Het werkelijke dividend dat Raalte ontvangt fluctueert per jaar behoorlijk.			
Financiële informatie verbonden partij		**Rek. 2023**	**Rek. 2024**	**Begr. 2026**
	Eigen vermogen	5.320.000.000	5.538.000.000	0
	Vreemd vermogen	5.140.000.000	5.949.000.000	0
	Fin. resultaat	72.000.000	254.000.000	0
Ontwikkelingen	De realisatie van de energietransitie vraagt veel van Enexis. Niet allen in uitvoerbaarheid (voldoende gekwalificeerd personeel), maar ook in financierbaarheid. Mede daarom heeft Enexis het dividendbeleid aangepast. Het beleid was altijd dat 50% van de nettowinst werd uitgekeerd aan de aandeelhouders. Dit blijft ook de komende jaren het geval, maar dit is door het nieuwe dividendbeleid wel gemaximeerd tot € 100 miljoen.			
Risico's verbonden partij	Enexis onderkent risico's op vele gebieden, zoals schaarste personeel, ongeautoriseerd gebruik van data en/of systemen, omvangrijke en langdurige onderbrekingen van de energievoorziening ten gevolge van natuurrampen, externe oorzaken of falende bedrijfsmiddelen/assets door onder andere natuurrampen, zoals overstromingen. Enexis actualiseert twee keer per jaar de risicoanalyse en in het verlengde daarvan worden beheersmaatregelen genomen (gecontinueerd).			
Risico's gemeente	Het risico wordt ingeschat op € 1.125. Dit is 10% van de begrote dividendopbrengst 2026 (€ 45.000) met een waarschijnlijkheid van 25%.			
Beheersmaatregelen gemeente	We hebben de beoordeling van de (jaar)stukken geborgd in de organisatie.			

Onderdelen Enexis

CSV Amsterdam BV

CSV Amsterdam BV	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Eigen vermogen	210.079	84.349	484.349
waarvan reserves	110.079	-15.651	-280.651
Vreemd vermogen	13.351	64.446	6.500
waarvan voorzieningen	0	0	0
Resultaat na belasting	-102.300	-125.730	0
Agio/dividend (incl. 15% belasting)	0	0	0

Doelstelling

Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V. ('CSV'). De statuten zijn gewijzigd, zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult:
a. Namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON;
b. Namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO BV (hierna Waterland);
c. Het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening naar aanleiding van de verkoop van Attero is gestort.

Beleidsvoornemens

CSV bestaat momenteel alleen nog om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de aandeelhoudersommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de Belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Inmiddels is er uitspraak gedaan door de rechter en de belastingdienst is in het ongelijk gesteld. Aangezien de belastingdienst geen beroep gaat aanteken zal de CSV Amsterdam BV op 17 april 2025 ontbonden worden.

Financiële risico's

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is met het oog op de uitspraak van de rechter en de voorgenomen ontbinding niet meer aanwezig. Van een risicobedrag is dan ook geen sprake meer.

Publiek belang Elektriciteitsproductie BV

Publiek belang Elektriciteitsproductie BV	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Eigen vermogen	1.480.014	1.443.974	0
waarvan reserves	-16.808	-52.848	0
Vreemd vermogen	9.914	31.981	0
waarvan voorzieningen	0	0	0
Resultaat na belasting	-52.060	-36.040	-19.735
Agio/dividend (incl. 15% belasting)	0	0	0

Doelstelling
Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), onder andere eigenaar van de kerncentrale in Borssele.
Het bedrijf Delta N.V. (destijds 50% aandeelhouder, nu 70%) heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie op de gerechtelijke procedure is in 2009 het 50% belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. (PBE).

In 2020 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta N.V. een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen. In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, het 50% belang in EPZ alsnog geleverd aan RWE. PBE is blijven bestaan met een beperkt takenpakket. PBE wikkelt de zaken af die uit de verkoop zijn voortgekomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn tot sluiting van de Kerncentrale Borssele (voorgenomen sluiting 2033) gemoeid.

Na een statutenwijziging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 14 december 2011 is de inrichting van PBE aangepast naar de status van een SPV, vergelijkbaar met onder andere Verkoop Vennootschap B.V.

Conform de koopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds (zie Verkoop Vennootschap B.V.). RWE had op 30 september 2015 geen potentiële claims ingediend met betrekking tot verkoop van het 50% belang in EPZ. Het General Escrow Fonds is in juli 2016 geliquideerd en uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Beleidsvoornemens
De Publiek belang Elektriciteitsproductie BV is op 25 april 2024 ontbonden. Het nog aanwezige kapitaal in de BV is via een dividenduitkering aan de aandeelhouders, waaronder Raalte, uitgekeerd.

Financiële risico's
Gezien de ontbinding en financiële afwikkeling is er van een financieel risico geen sprake meer.

Overige bijlagen (geen onderdeel van de controleverklaring)

Bijlage A. Kerngegevens

Onderdeel		Werkelijk per 31-12-2024	Werkelijk per 31-12-2025
A. Sociale structuur			
Aantal inwoners totaal		38.655	39.083
	Van 0 t/m 3 jaar	1.469	1.414
	Van 4 t/m 16 jaar	5.270	5.290
	Van 17 t/m 64 jaar	22.254	22.364
	Van 65 jaar en ouder	9.662	10.015
Uitkeringsgerechtigden bijstand:			
	PW	446	464
	IOAW	8	7
	IOAZ	1	1
	BBZ	1	2
B. Fysieke structuur			
Ha oppervlakte gemeente		17.229	17.229
Aantal woningen totaal		16.572	16.812
Aantal woningen gericht op:			
	Raalte-dorp	8.931	9.121
	Heino	3.071	3.096
	Heeten	1.568	1.571
	Luttenberg	948	950
	Mariënheem	607	611
	Broekland	498	497
	Nieuw Heeten	492	507
	Laag Zuthem	265	267
	Lierderholthuis	192	192
Ha. openbaar groen (excl. sportvelden)		185,4	189,9
C. Personele gegevens			
Aantal personeelsleden		342	351
Aantal fte's		261,78	290,19
D. Financiële structuur		**Totaal per 31-12-2025**	**Bedrag per inwoner**
Rekeningsomzet		150.481.139	3.850
Opbrengst belastingen		10.389.646	266
Algemene uitkering		78.794.834	2.016
Boekwaarde vanuit Staat C per 31-12		120.315.646	3.078
Vaste schuld Staat E		50.480.109	1.292
	waarvan voor woningbouw	480.109	12
Eigen financieringsmiddelen Staat D	Reserves	86.458.519	2.212
	Voorzieningen	9.604.948	246

Bijlage B. Inzicht in loonkosten

Inleiding

In deze bijlage wordt nader inzicht gegeven in de ontwikkeling van het loonsomkader en de egalisatiereserve SPP. Ook wordt inzicht gegeven in de verhouding tussen vast en flexibel personeel van de gemeente Raalte. De grafieken zijn een verlengde van de indicatoren overzicht overhead, tabel 2.11.1.

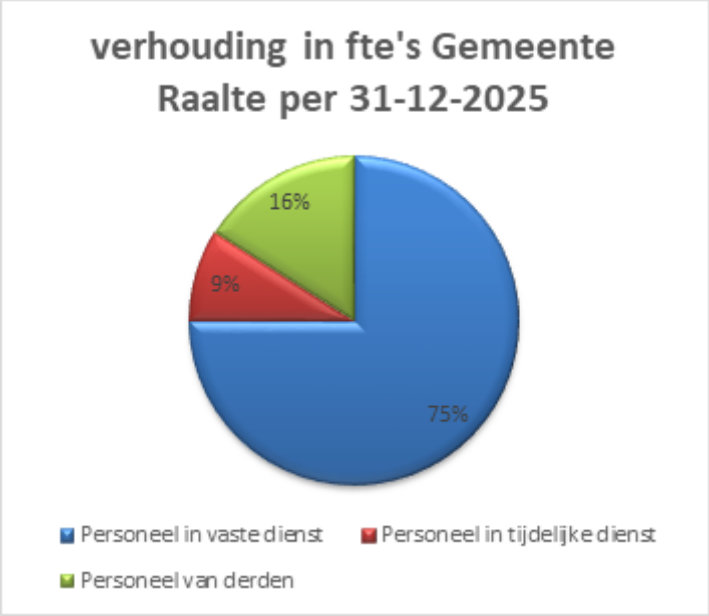
Algemeen

Sinds 2016 werken we met het loonsomkader en sturen wij op het loonsombudget en niet meer op fte's. Op deze manier is ruimte gecreëerd voor meer flexibiliteit binnen de organisatie.

Naast de medewerkers die vast in dienst zijn, maken we gebruik van een flexibele schil. Dit maakt ons meer wendbaar in het uitvoeren van projecten en andere tijdelijke opgaven. In onderstaande grafiek is de verhouding tussen vast en flexibel personeel weergegeven. Waarbij flexibel personeel is onderverdeeld in personeel in tijdelijke dienst en personeel van derden (externe inhuur).

Verhouding vast en flexibel personeel

In onderstaande grafiek zijn alle werkelijke contracten per 31-12-2025 meegenomen.

De verhouding vast en flexibel is voldoende in balans. In 2024 was personeel van derden 15%. Het percentage vast is toegenomen van 70% (2024) naar 75% en het percentage tijdelijk is afgenomen van 15% (20024) naar 9%. De verschuiving naar meer vast personeel komt door de systematiek waarin nieuwe medewerkers worden aangenomen met een jaarcontract met de intentie dit om te zetten naar een vast contract.

(Verwacht) verloop reserve strategische personeelsplanning

Bedragen in €

Omschrijving	Begroot 2025	Werkelijk 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Saldo per 1 januari	**656.029**	**656.029**	**800.000**	**550.387**	**526.092**
Toevoegingen:					
Jaarlijkse toevoeging seniorenbeleid (oude regeling).	0	0	0	0	0
Storting vanuit concernbudget SPP (betreft voordeel vervallen uitloopschalen bij vertrek medewerkers).	465.537	465.537	476.680	476.680	476.680
Subtotaal saldo toevoegingen	465.537	465.537	476.680	476.680	476.680
Onttrekkingen:					
Financiële gevolgen generatiepact regeling.	79.938	79.938	55.118	40.125	28.390
Saldo onttrekkingen ; Investeringen in de organisatie onder andere Organisatie ontwikkelingen.	285.950	285.950	271.175	60.850	22.975
Indicatie verwachte onttrekkingen; onder andere mobiliteitsbevorderende maatregelen en investeringen in organisatie/strategische personeelsplanning.	0	0	400.000	400.000	400.000
Subtotaal saldo onttrekkingen	365.888	365.888	726.293	500.975	451.365
Resume					
Saldo loonsom jaarrekening 2025		208.300			
Afroming boven plafond		-163.978			
Saldo reserve SPP per 31 december	**755.678**	**800.000**	**550.387**	**526.092**	**551.407**

Bijlage C1. Overzicht niet aangewende budgetten overbrengen naar 2026

Investeringen die in 2025 eenmalig t.l.v. exploitatie waren gedekt, die overgebracht moeten worden naar 2026

Bedragen in €

Progr	Betreft	Bedrag
1	VBT Stationsgebied (centrum/spoorz)	296.271
1	Leaderprogramma 2023-2027	93.433
1	Toekomstig buitengebied	22.644
1	Hoogspanningsstation Westdorplaan	20.791
4	Versterking dienstverlening POK	37.402
5	Sanering asbestdaken en stortkosten	90.050
9	Nadere verkenning participatievraagstuk	52.863
div	kleine posten < 10.000	-7.571
Totaal		**605.883**

(Eenmalige) posten 2025 vallen vrij in 2025; in 2026 ten laste van Algemene bestemmingsreserve ramen

Bedragen in €

Progr	Betreft	Bedrag
10	ZN25 GPS op voertuigen aanschaf + inbouw	13.160
9	NB24 Kindergemeenteraad	5.000
10	NB25 overbrengen Historische archief	192.500
10	Uitvoeringskosten hulp gedupeerden toeslagenaffaire	87.000
10	ICT projecten DOWR I	397.846
Totaal		**695.506**

Stelposten Rijksmiddelen (incl. algemene uitkering) overhevelen naar 2026 (M6921101)

Bedragen in €

Prog.	Betreft	Bedrag
1	Wet Versterking regie Volkshuisvesting (decembercirculaire)	124.000
5	Lokale Energiehulp	14.000
1	Uitvoeringskosten landelijke beeindigingsregeling veehouderijbedrijven (LBV)	114.000
10	Implementatie Plateau 2 inburgering	13.000
10	Voorbereiding wettelijke zorgplicht bibliotheken	56.500
Totaal		**321.500**

Eenmalige uitgaven 2025 die afgedekt werden door een beschikking over een bestemmingsreserve

Bedragen in €

Betreft		Bedrag
2	Onderhoud brandweerkazerne Raalte	194.108
2	Onderhoud gemeentehuis	455.272
2	Onderhoud kinderdagverblijf Broekland - i.v.m. brandmeldinstallatie	15.000
2	Uitvoeringsbudget klimaatadaptatie	60.000
10	Privacy en informatieveiligheid	75.000
10	ICT projecten	525.091
Totaal		**1.324.471**

Totaal	2.947.360
Ten laste van Algemene bestemmingsreserve in 2026 rekeningssaldo 2025	1.778.774
Reeds ten laste van diverse bestemmingsreserves	1.168.586

Bijlage C2. Investerings- en eenmalige budgetten 2025 naar 2026

Planning van investeringsbudgetten - M7 - 2025 (lasten)

Bedragen in €

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
Totaal investeringsbudgetten	24.746.264	11.805.164	7.281.137	6.929.957	630.828	51.393.350
Bijstelling planning bij zomernota 2025	-11.114.754	4.516.303	-500.577	-2.666.350	0	-9.765.378
Beïnvloedbaar	-8.569.134	1.970.683	-500.577	-2.666.350	0	-9.765.378
Beperkt beïnvloedbaar	-2.545.620	2.545.620	0	0		0
(Gedeeltelijke) rijksbijdrage	0	0	0	0	0	0
Totaal investeringsbudgetten bij jaarrekening 2025	13.631.510	16.321.467	6.780.560	4.263.607	630.828	41.627.972
Werkelijk uitgegeven 2025	7.742.233	0	0	0	0	7.742.233
Vervallen posten 2025	42.786	0	0	0	0	42.786
Alsnog doorschuiven naar volgend jaar	-5.846.491	5.771.908	74.583	0	0	0
Beïnvloedbaar	-3.953.200	3.878.617	74.583	0	0	0
Beperkt beïnvloedbaar	-1.893.291	1.893.291	0	0	0	0
(Gedeeltelijke) rijksbijdrage	0	0	0	0	0	0
Budget komende jaren	**0**	**22.093.375**	**6.855.143**	**4.263.607**	**630.828**	**33.842.953**
Beïnvloedbaar	0	17.711.576	6.855.143	4.263.607	630.828	29.461.154
Beperkt beïnvloedbaar	0	4.381.799	0			4.381.799
(Gedeeltelijke) rijksbijdrage	0	0	0	0	0	0

Grootste posten M7 (lasten) die overgebracht worden zijn:

Bedragen in €

Omschrijving	Bedrag
Voertuigen opzichters en piket	140.000
Repareren / vern vrijverval RG	135.662
MIP verv masten 2025	161.492
Verkeersmaatregelen bij onderhoud 2025	162.487
Herinrichten station Heino	187.114
Verkeersagenda/meldingen 2025	253.416
Binnenklimaat gemeentehuis	300.000
MIP Tennet Tracé w/gr t/m 2025	320.603
MIP Hellendoornseweg 2024-2025-2026	342.000
Nieuwbouw Bernadetteschool Heeten	453.895
Renovatie St Jozefschool Nw Heeten	600.000
Nieuwbouw brandweerkazerne Heino	633.971
Herinrichten station Raalte	1.072.211
Tennet Tracé	1.148.639
Nieuwbouw Bernadetteschool Heeten; SPUK	-146.070
Diverse kleinere posten	81.071
Totaal	**5.846.491**

Planning van eenmalige budgetten - M8 - 2025 (lasten)

Bedragen in €

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
Totaal eenmalige budgetten	16.722.129	12.250.152	3.262.373	2.025.183	1.513.600	35.773.437
Bijstelling planning bij zomernota 2025	-630.021	-25.532	-15.375	0	0	-670.928
Beïnvloedbaar	-245.750	-25.532	-15.375	0	0	-286.657
Beperkt beïnvloedbaar	-384.271	0	0	0	0	-384.271
(Gedeeltelijke) rijksbijdrage	0	0	0	0	0	0
Totaal eenmalige budgetten bij jaarrekening 2025	16.092.108	12.224.620	3.246.998	2.025.183	1.513.600	35.102.509
Werkelijk uitgegeven 2025	11.431.289	0	0	0	0	11.431.289
Vervallen posten 2025	-5.893	0	0	0	0	-5.893
Alsnog doorschuiven naar volgend jaar	-4.666.710	4.224.443	442.267	0	0	0
Beïnvloedbaar	-3.923.694	3.481.427	442.267	0	0	0
Beperkt beïnvloedbaar	-451.699	451.699	0	0	0	0
(Gedeeltelijke) rijksbijdrage	-291.317	291.317	0	0	0	0
Budget komende jaren	**0**	**16.449.063**	**3.689.265**	**2.025.183**	**1.513.600**	**23.677.111**
Beïnvloedbaar	0	9.870.938	3.306.505	1.885.183	1.363.600	16.426.226
Beperkt beïnvloedbaar	0	686.494	114.760	140.000	150.000	1.091.254
(Gedeeltelijke) rijksbijdrage	0	5.891.631	268.000			6.159.631

Grootste posten M8 (lasten) die overgebracht worden zijn:

Bedragen in €

Omschrijving	Bedrag
ESF Re-integratie	27.899
Beheerplan bermen en sloten (Baggerplan)	30.000
Parkeerplaats de Helpende Handen	40.000
Nadere verkenning participatievraagstuk	52.863
De 5 wetten	65.488
Woonbeleid doelgroepen	82.914
KGO Bijdrage iom Raamsman	90.625
Sanering asbestdaken en stortkosten	100.000
Kavelruil Laag Zuthem uitvoering	128.756
Leaderprogramma 2023-2027	158.113
Versterking dienstverlening POK	164.705
Gem bijdrage herontwikkeling spoorzone M	178.041
Aanpak energiearmoede	291.317
VBT Stationsgebied (centrum/spoorz)	296.273
Verduurzaming maatschappelijk vastgoed	451.376
Lokale aanpak isolatie	602.503
Scenario onderz sporthal Hoogerheyne	1.861.918
Diverse kleinere posten	43.919
Totaal	**4.666.710**